

**Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
Grupy mBanku S.A. według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej
za 2018 rok**

Wybrane dane finansowe

Poniższe wybrane dane finansowe stanowią informację uzupełniającą do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. za 2018 rok.

	w tys. zł		w tys. EUR	
	Rok kończący się 31.12.2018	Rok kończący się 31.12.2017	Rok kończący się 31.12.2018	Rok kończący się 31.12.2017
I. Przychody z tytułu odsetek	4 518 190	4 052 074	1 058 893	954 620
II. Przychody z tytułu opłat i prowizji	1 641 782	1 659 673	384 772	390 999
III. Wynik na działalności handlowej	347 336	294 063	81 402	69 278
IV. Wynik na działalności operacyjnej	2 200 834	1 902 672	515 792	448 247
V. Zysk brutto	1 800 314	1 527 902	421 926	359 955
VI. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	1 316 451	1 091 530	308 526	257 151
VII. Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące	(82)	3 540	(19)	834
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 132 740	(2 855 235)	265 471	(672 659)
IX. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	41 757	(409 411)	9 786	(96 452)
X. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(388 784)	(1 871 459)	(91 116)	(440 893)
XI. Przepływy pieniężne netto, razem	785 713	(5 136 105)	184 141	(1 210 004)
XII. Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	31,11	25,81	7,29	6,08
XIII. Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	31,09	25,80	7,29	6,08
XIV. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	5,15	-	1,21	-

	w tys. zł		w tys. EUR	
	Stan na dzień		Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
I. Aktywa razem	145 750 119	131 424 019	33 895 377	31 509 751
II. Zobowiązania wobec banków	3 078 387	5 073 351	715 904	1 216 368
III. Zobowiązania wobec klientów	102 009 062	91 496 027	23 723 038	21 936 759
IV. Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	15 213 980	14 289 370	3 538 135	3 425 968
V. Udziały niekontrolujące	2 100	2 186	488	524
VI. Kapitał akcyjny	169 348	169 248	39 383	40 578
VII. Liczba akcji	42 336 982	42 312 122	42 336 982	42 312 122
VIII. Wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)	359,35	337,71	83,57	80,97
IX. Łączny współczynnik kapitałowy	20,69	20,99	20,69	20,99

Do wyliczenia wybranych danych finansowych w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs NBP z dnia 31 grudnia 2018 roku – 1 EUR = 4,3000 PLN oraz kurs z dnia 31 grudnia 2017 roku – 1 EUR = 4,1709 PLN
- dla pozycji rachunku zysków i strat - kurs wyliczony jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2018 i 2017 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,2669 PLN i 1 EUR = 4,2447 PLN.

Spis treści

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	5
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	7
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	9
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	10
Noty objaśniające do sprawozdania finansowego	11
1. Informacje o Grupie mBanku S.A.	11
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	14
2.1. Podstawa sporządzenia	14
2.2. Konsolidacja	15
2.3. Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	16
2.4. Przychody i koszty z tytułu odsetek	17
2.5. Przychody z tytułu opłat i prowizji	18
2.6. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami	19
2.7. Sprawozdawczość dotycząca segmentów	20
2.8. Aktywa finansowe	20
2.9. Kompensowanie instrumentów finansowych	23
2.10. Utrata wartości aktywów finansowych	23
2.11. Umowy gwarancji finansowych	27
2.12. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	27
2.13. Umowy sprzedaży i odkupu	27
2.14. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń	27
2.15. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia	30
2.16. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	30
2.17. Wartości niematerialne	30
2.18. Rzeczowe aktywa trwałe	31
2.19. Zapasy	32
2.20. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	32
2.21. Odroczony podatek dochodowy	33
2.22. Aktywa przejęte za długi	34
2.23. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	34
2.24. Leasing	34
2.25. Rezerwy	35
2.26. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracownicze	35
2.27. Kapitał	35
2.28. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	36
2.29. Działalność powiernicza	37
2.30. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów	37
2.31. Dane porównawcze	43
3. Zarządzanie ryzykiem	49
3.1. Informacje ogólne	49
3.2. Zarządzanie ryzykiem Grupy mBanku w 2018 roku – uwarunkowania zewnętrzne	52
3.3. Zasady zarządzania ryzykiem	54
3.4. Ryzyko kredytowe	64
3.5. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych	80
3.6. Ryzyko rynkowe	83
3.7. Ryzyko walutowe	88
3.8. Ryzyko stopy procentowej	89
3.9. Ryzyko płynności	92
3.10. Ryzyko operacyjne	101
3.11. Ryzyko biznesowe	104
3.12. Ryzyko modeli	104
3.13. Ryzyko reputacji	105
3.14. Ryzyko kapitałowe	106
3.15. Ryzyko regulacyjne	107
3.16. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań	107

4.	Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości	116
5.	Segmenty działalności	117
6.	Wynik z tytułu odsetek	123
7.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	124
8.	Przychody z dywidend	125
9.	Wynik na działalności handlowej	125
10.	Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	126
11.	Wynik na aktywach oraz zobowiązaniach finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	126
12.	Pozostałe przychody operacyjne	127
13.	Ogólne koszty administracyjne	128
14.	Pozostałe koszty operacyjne	129
15.	Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	129
16.	Podatek dochodowy	130
17.	Zysk na jedną akcję	130
18.	Pozostałe całkowite dochody	131
19.	Kasa, operacje z bankiem centralnym	133
20.	Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające	133
21.	Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	140
22.	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	141
23.	Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie	144
24.	Inwestycje w jednostki stowarzyszone	153
25.	Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	153
26.	Wartości niematerialne	154
27.	Rzeczowe aktywa trwale	155
28.	Inne aktywa	157
29.	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	158
30.	Pozostałe zobowiązania	167
31.	Rezerwy	169
32.	Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	171
33.	Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	173
34.	Zobowiązania pozabilansowe	176
35.	Aktywa zastawione	177
36.	Zarejestrowany kapitał akcyjny	179
37.	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	179
38.	Zyski zatrzymane	180
39.	Inne pozycje kapitału własnego	180
40.	Dywidenda na akcję	181
41.	Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	181
42.	Programy motywacyjne oparte na akcjach	185
43.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	189
44.	Przejęcie i zbycie	193
45.	Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	194
46.	Konsolidacja ostrożnościowa	194
47.	Adekwatność kapitałowa	198
48.	Pozostałe informacje	204
49.	Zdarzenia po dniu bilansowym	204

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2018	2017
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	6	4 518 190	4 052 074
<i>Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej</i>		3 868 051	3 773 079
<i>Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		650 139	278 995
Koszty odsetek	6	(1 021 716)	(916 414)
Wynik z tytułu odsetek		3 496 474	3 135 660
Przychody z tytułu opłat i prowizji	7	1 641 782	1 659 673
Koszty z tytułu opłat i prowizji	7	(665 932)	(667 515)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		975 850	992 158
Przychody z tytułu dywidend	8	3 558	3 428
Wynik na działalności handlowej, w tym:	9	347 336	294 063
<i>Wynik z pozycji wymiany</i>		323 472	289 112
<i>Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu</i>		30 571	17 606
<i>Zyski lub straty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń</i>		(6 707)	(12 655)
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	10	(160 041)	nd
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	11	nd	(3 937)
Wynik na aktywach oraz zobowiązaniach finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone, w tym:	11	14 495	nd
<i>Wynik na dłużnych papierach wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody</i>		16 465	nd
<i>Wynik na inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone</i>		(4 034)	nd
<i>Wynik z tytułu usunięcia z bilansu</i>		2 064	nd
Pozostałe przychody operacyjne	12	407 620	242 360
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	15	(527 573)	(507 721)
Ogólne koszty administracyjne	13	(1 911 340)	(1 818 949)
Amortyzacja	26, 27	(252 592)	(224 219)
Pozostałe koszty operacyjne	14	(192 953)	(210 171)
Wynik działalności operacyjnej		2 200 834	1 902 672
Podatki od pozycji bilansowych Grupy		(401 760)	(375 256)
Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności		1 240	486
Zysk brutto		1 800 314	1 527 902
Podatek dochodowy	16	(483 945)	(432 832)
Zysk netto		1 316 369	1 095 070
Zysk netto przypadający na:			
- akcjonariuszy mBanku S.A.		1 316 451	1 091 530
- udziały niekontrolujące		(82)	3 540
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.		1 316 451	1 091 530
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	17	42 318 253	42 290 313
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	17	31,11	25,81
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	17	42 343 775	42 313 383
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	17	31,09	25,80

Noty przedstawione na stronach 11 - 205 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2018	2017
Zysk netto		1 316 369	1 095 070
Pozostałe dochody całkowite netto, w tym:	18	109 366	165 219
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych (netto)		60	477
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto)	20	88 841	(3 653)
Zmiana wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)		<i>nd</i>	171 461
Zmiana wyceny dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (netto)		23 013	<i>nd</i>
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia (netto)		(2 548)	(3 066)
Dochody całkowite netto, razem		1 425 735	1 260 289
Dochody całkowite netto, razem przypadające na:			
- akcjonariuszy mBanku S.A.		1 425 817	1 256 749
- udziały niekontrolujące		(82)	3 540

Noty przedstawione na stronach 11 - 205 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	31.12.2018	31.12.2017
Kasa, operacje z bankiem centralnym	19	9 199 264	7 384 869
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	20	2 104 302	2 761 685
Należności od banków	23	nd	1 707 722
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	21	2 836 060	nd
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>		72 775	nd
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		58 130	nd
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		2 705 155	nd
Inwestycyjne papiery wartościowe	22	nd	32 144 699
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	22	24 338 284	nd
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	23	nd	84 475 844
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	23	103 564 317	nd
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		9 000 539	nd
<i>Należności od banków</i>		2 546 346	nd
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		92 017 432	nd
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	24	-	28 680
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	25	-	42 134
Wartości niematerialne	26	776 175	710 642
Rzeczowe aktywa trwałe	27	785 026	758 738
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		9 336	9 688
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32	959 076	629 250
Inne aktywa	28	1 178 279	770 068
A k t y w a r a z e m		145 750 119	131 424 019

Noty przedstawione na stronach 11 - 205 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	Nota	31.12.2018	31.12.2017
Z o b o w i ą z a n i a			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	20	981 117	1 095 365
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	29	125 611 195	113 050 373
<i>Zobowiązania wobec banków</i>		3 078 387	5 073 351
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>		102 009 062	91 496 027
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>		18 049 583	14 322 852
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>		2 474 163	2 158 143
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej		-	44 854
Rezerwy	31	258 283	190 975
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		352 962	179 685
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32	83	81
Inne zobowiązania	30	3 330 399	2 571 130
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m		130 534 039	117 132 463
K a p i t a ł y			
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.		15 213 980	14 289 370
Kapitał podstawowy:		3 574 686	3 564 176
Zarejestrowany kapitał akcyjny	36	169 348	169 248
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	37	3 405 338	3 394 928
Zyski zatrzymane, w tym:	38	11 424 456	10 574 294
- Wynik finansowy z lat ubiegłych		10 108 005	9 482 764
- Wynik roku bieżącego		1 316 451	1 091 530
Inne pozycje kapitału własnego	39	214 838	150 900
Udziały niekontrolujące		2 100	2 186
K a p i t a ł y r a z e m		15 216 080	14 291 556
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		145 750 119	131 424 019
Łączny współczynnik kapitałowy	47	20,69	20,99
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	47	17,47	18,31
Wartość księgowa		15 213 980	14 289 370
Liczba akcji	36	42 336 982	42 312 122
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		359,35	337,71

Noty przedstawione na stronach 11 - 205 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku

	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego					Kapitały przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	Udziały niekontrolujące	Razem
	Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Wycena aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia				
Stan na 1 stycznia 2018 r.	169 248	3 394 928	7 727 317	93 634	1 153 753	1 599 590	-	(5 527)	168 393	(5 198)	(6 768)	14 289 370	2 186	14 291 556	
Efekty wdrożenia MSSF 9	-	-	-	-	-	(248 158)	-	-	(45 428)	-	-	(293 586)	-	(293 586)	
Skorygowany kapitał na 1 stycznia 2018 r.	169 248	3 394 928	7 727 317	93 634	1 153 753	1 351 432	-	(5 527)	122 965	(5 198)	(6 768)	13 995 784	2 186	13 997 970	
Dochody całkowite razem	-	-	-	-	-	-	1 316 451	60	23 013	88 841	(2 548)	1 425 817	(82)	1 425 735	
Emisja akcji zwykłych	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	100	
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	-	(217 907)	-	-	-	-	-	(217 907)	-	(217 907)	
Transfer na kapitał zapasowy	-	-	2 098 965	-	-	(2 098 965)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Inne zwiększenia lub zmniejszenia kapitału własnego	-	-	-	-	-	(38)	-	-	-	-	-	(38)	(4)	(42)	
Program opcji pracowniczych	-	10 410	-	(186)	-	-	-	-	-	-	-	10 224	-	10 224	
- wartość usług świadczonych przez pracowników	-	-	-	10 224	-	-	-	-	-	-	-	10 224	-	10 224	
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych	-	10 410	-	(10 410)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Stan na 31 grudnia 2018 r.	169 348	3 405 338	9 826 282	93 448	1 153 753	(965 478)	1 316 451	(5 467)	145 978	83 643	(9 316)	15 213 980	2 100	15 216 080	

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku

	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego					Kapitały przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	Udziały niekontrolujące	Razem
	Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Wycena aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia				
Stan na 1 stycznia 2017 r.	169 121	3 381 975	4 944 689	97 887	1 131 453	3 312 950	-	(6 004)	(3 068)	(1 545)	(3 702)	13 023 756	27 405	13 051 161	
Dochody całkowite razem	-	-	-	-	-	-	1 091 530	477	171 461	(3 653)	(3 066)	1 256 749	3 540	1 260 289	
Emisja akcji zwykłych	127	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	127	-	127	
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(5 486)	(5 486)	
Zmiana zakresu konsolidacji/zwiększenie udziału w konsolidowanej spółce	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(23 273)	(23 273)	
Transfer na kapitał zapasowy	-	-	2 782 628	-	-	(2 782 628)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Transfer na fundusz ogólnego ryzyka	-	-	-	-	22 300	(22 300)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Inne zwiększenia lub zmniejszenia kapitału własnego	-	-	-	-	-	38	-	-	-	-	-	38	-	38	
Program opcji pracowniczych	-	12 953	-	(4 253)	-	-	-	-	-	-	-	8 700	-	8 700	
- wartość usług świadczonych przez pracowników	-	-	-	8 700	-	-	-	-	-	-	-	8 700	-	8 700	
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych	-	12 953	-	(12 953)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Stan na 31 grudnia 2017 r.	169 248	3 394 928	7 727 317	93 634	1 153 753	508 060	1 091 530	(5 527)	168 393	(5 198)	(6 768)	14 289 370	2 186	14 291 556	

Noty przedstawione na stronach 11 - 206 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2018	2017
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		1 132 740	(2 855 235)
Zysk przed opodatkowaniem		1 800 314	1 527 902
Korekty:		(667 574)	(4 383 137)
Zapłacony podatek dochodowy		(600 098)	(483 188)
Amortyzacja, w tym amortyzacja środków trwałych oddanych w leasing operacyjny	26,27	299 326	270 478
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej		375 493	(1 209 870)
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej		(309 106)	(14 178)
Utrata wartości aktywów finansowych		nd	20 004
Dywidendy otrzymane	8	(3 558)	(3 428)
Przychody odsetkowe (rachunek zysków i strat)	6	(4 518 190)	(4 052 074)
Koszty odsetkowe (rachunek zysków i strat)	6	1 021 716	916 414
Odsetki otrzymane		4 755 576	4 404 460
Odsetki zapłacone		(1 212 902)	(669 188)
Zmiana stanu należności od banków		(1 377 115)	248 238
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów zabezpieczających		285 463	171 482
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(10 666 659)	(2 894 089)
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych		nd	(870 118)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite		(1 311 909)	nd
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		(276 849)	nd
Zmiana stanu papierów wartościowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo przez wynik finansowy		(408)	nd
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(390 131)	91 435
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		605 550	111 370
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		11 588 570	(12 486)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		280 813	(814 707)
Zmiana stanu rezerw		22 984	8 221
Zmiana stanu innych zobowiązań		763 860	398 087
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		1 132 740	(2 855 235)
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		41 757	(409 411)
Wpływy z działalności inwestycyjnej		640 234	77 082
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych		54 759	-
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych, po odliczeniu zbytych środków pieniężnych		100	32 863
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		115 083	40 791
Dywidendy otrzymane	8	3 558	3 428
Inne wpływy inwestycyjne	44	466 734	-
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej		598 477	486 493
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych		39 907	25 156
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		558 570	461 337
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		41 757	(409 411)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		(388 784)	(1 871 459)
Wpływy z działalności finansowej		6 230 359	3 246 814
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od banków		187 200	-
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od innych podmiotów		648 378	422 466
Emisja dłużnych papierów wartościowych	29	4 644 681	2 824 221
Wpływy z emisji zobowiązań podporządkowanych	29	750 000	-
Z tytułu emisji akcji zwykłych		100	127
Wydatki z tytułu działalności finansowej		6 619 143	5 118 273
Spląty kredytów i pożyczek otrzymanych od banków		2 945 100	2 711 025
Spląty kredytów i pożyczek otrzymanych od innych podmiotów		1 501 535	223 612
Wykup dłużnych papierów wartościowych	29	1 355 830	442 381
Wykup lub spłata zobowiązań podporządkowanych	29	500 000	1 611 840
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		520	579
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		217 907	5 486
Odsetki zapłacone od kredytów otrzymanych od banków i od pożyczek podporządkowanych		98 251	123 350
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(388 784)	(1 871 459)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)	41	785 713	(5 136 105)
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		20 996	(39 684)
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego		9 824 260	15 000 049
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	41	10 630 969	9 824 260

Noty przedstawione na stronach 11 - 205 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do sprawozdania finansowego

1. Informacje o Grupie mBanku S.A.

Grupę kapitałową mBanku S.A. („Grupa”, „Grupa mBanku”) stanowią podmioty, nad którymi mBank S.A. („Bank”, „mBank”) sprawuje kontrolę i mające dla Banku charakter:

- **strategiczny** - akcje i udziały w spółkach wspierających poszczególne pionery biznesowe mBanku S.A. (pion korporacji i rynków finansowych, bankowości detalicznej oraz pozostałe) o horyzoncie inwestowania nie krótszym niż 3 lata. Utworzenie lub nabycie tych spółek miało na celu rozszerzenie oferty dla klientów Banku;
- **inny** – akcje i udziały spółek nabyte za wierzytelności, powstałe w wyniku ugód i układów z dłużnikami, mające na celu odzyskanie części lub całości należności kredytowych oraz spółek postawionych w stan likwidacji lub upadłości.

Jednostką dominującą Grupy jest mBank S.A. będący spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce, wchodzącą w skład Grupy Commerzbank AG.

Siedziba centrali Banku mieści się w Warszawie przy ul. Senatorskiej 18.

Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa mBanku S.A. objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym składała się z następujących spółek:

mBank S.A.; podmiot dominujący

mBank S.A. został powołany pod nazwą Bank Rozwoju Eksportu SA uchwałą nr 99 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1986 roku. Bank został zarejestrowany na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy, XVI Wydział Gospodarczy - Rejestrowy w dniu 23 grudnia 1986 roku w Rejestrze Handlowym pod numerem RHB 14036. IX Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 4 marca 1999 roku podjęło uchwałę o zmianie nazwy Banku na BRE Bank SA. Nowa firma Banku została wpisana do rejestru w dniu 23 marca 1999 roku. W dniu 11 lipca 2001 roku Sąd Rejonowy w Warszawie wydał postanowienie o wpisie Banku do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237.

W dniu 22 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmian Statutu Banku wynikających z uchwał nr 26 oraz 27 XXVI Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A., które odbyły się dnia 11 kwietnia 2013 roku. Wraz z rejestracją zmian w Statucie zmiana uległa nazwa Banku z dotychczasowej BRE Bank Spółka Akcyjna na mBank Spółka Akcyjna (w skrócie mBank S.A.).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności Bank posiada numer 6419Z „Pozostałe pośrednictwo pieniężne”. Zgodnie z Cedułą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem jego działalności jest świadczenie usług bankowych i konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie. Bank prowadzi działalność w zakresie obsługi klientów korporacyjnych, instytucjonalnych i detalicznych (w tym private banking) na terenie całego kraju oraz prowadzi działalność handlową i inwestycyjną, a także działalność maklerską.

Bank świadczy usługi na rzecz osób prawnych i fizycznych, krajowych i zagranicznych, zarówno w złotych jak i w walutach obcych.

Bank może otwierać i posiadać rachunki w bankach polskich i zagranicznych oraz ma prawo posiadania wartości dewizowych i dokonywania obrotu nimi.

W ramach bankowości detalicznej mBanku działalność prowadzą oddziały zagraniczne w Czechach i na Słowacji.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 5 839 etatów, a w Grupie 6 524 etaty (31 grudnia 2017 r.: Bank 5 414 etatów; Grupa 6 455 etatów).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 6 766 osób, a w Grupie 8 823 osoby (31 grudnia 2017 r.: Bank 6 415 osób; Grupa 8 556 osób).

Działalność Grupy realizowana jest w następujących segmentach, szczegółowo opisanych w Nocie 5.

Segment Korporacji i Rynków Finansowych, w tym:**Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna**

- mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki)

Przedmiotem działalności mBanku Hipotecznego S.A. jest udzielanie kredytów hipotecznych na finansowanie nieruchomości komercyjnych, projektów mieszkaniowych oraz inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Spółka jest emitentem hipotecznych i publicznych listów zastawnych, za pośrednictwem których refinansuje swoją działalność kredytową. Do lipca 2017 roku w segmencie detalicznym Spółka udzielała kredytów hipotecznych dla osób fizycznych, oferowanych we współpracy z mBankiem.

- mFactoring S.A. – podmiot zależny

Spółka prowadzi działalność na rynku polskim w zakresie usług faktoringowych, obsługując transakcje krajowe oraz w eksporcie i imporcie. Jest członkiem Polskiego Związku Faktorów oraz Factors Chain International.

- mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki)

Przedmiotem działalności spółki jest głównie leasing ruchomości, takich jak: maszyny, urządzenia, linie technologiczne, samochody osobowe, samochody ciężarowe oraz dostawcze, ciągniki siodłowe, naczepy, przyczepy, autobusy, pojazdy, sprzęt specjalistyczny, statki, samoloty, tabor kolejowy, wyposażenie biurowe, sprzęt komputerowy. Szczególne miejsce w ofercie mLeasing dla klientów korporacyjnych zajmuje leasing nieruchomości, przede wszystkim nieruchomości biurowych, hoteli, magazynów i centrów logistycznych, stacji benzynowych, budynków użyteczności publicznej, infrastruktury komunalnej. Spółka posiada sieć oddziałów zlokalizowanych w największych miastach Polski.

- Garbary Sp. z o.o. – podmiot zależny

Jedyną działalnością spółki było administrowanie nieruchomością gruntową położoną przy ul. Garbary 101/111 w Poznaniu, zabudowaną kompleksem zakładów mięsnych obecnie nie użytkowanych.

W dniu 28 grudnia 2017 roku spółka Garbary Sp. z o.o. podpisała przedwstępną umowę sprzedaży nieruchomości przy ul. Garbary 101/111 w Poznaniu.

W związku z zawartą umową, na dzień 31 grudnia 2017 roku w aktywach trwałych i grupach do zbycia sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży Grupa wykazała wartość nieruchomości stanowiącej własność spółki Garbary Sp. z o.o.

W dniu 27 kwietnia 2018 roku spółka Garbary Sp. z o.o. podpisała ostateczną umowę sprzedaży nieruchomości.

- Tele-Tech Investment Sp. z o.o. – podmiot zależny

Przedmiotem działania spółki jest lokowanie środków w papiery wartościowe i obrót wierzytelnościami, transakcje w zakresie obrotu papierami wartościowymi dokonywane na własny rachunek, zarządzanie przedsiębiorstwami kontrolowanymi, doradztwo w zakresie działalności związanej z prowadzeniem interesów i zarządzaniem. Spółka nie zatrudnia pracowników.

- Asekum Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki).

W związku z tym, że spółka Asekum Sp. z o.o. nabyła we wrześniu 2018 roku zorganizowaną część przedsiębiorstwa od spółki mFinanse Sp. z o.o., Grupa począwszy od października 2018 roku rozpoczęła konsolidację spółki. Spółka prowadzi działalność jako agent ubezpieczeniowy, głównie w zakresie ubezpieczeń przedmiotów leasingu. Bank posiada pośrednio przez mLeasing Sp. z o.o. 100% udziałów w spółce.

Rynki Finansowe

- mFinance France S.A. – podmiot zależny

Przedmiotem działalności spółki jest pozyskiwanie dla Banku środków finansowych z rynków międzynarodowych poprzez emisje euroobligacji.

- mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny (w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania).

- mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania)

Segment Bankowości Detalicznej (w tym Private Banking)

■ mFinanse S.A. – podmiot zależny

mFinanse S.A. oferuje produkty mBanku S.A. oraz banków trzecich. Oferta obejmuje kredyty hipoteczne, produkty biznesowe, kredyty gotówkowe, produkty ubezpieczeniowe i leasing. Dystrybucja odbywa się na terenie całego kraju w 41 placówkach sieci naziemnej mFinanse i 143 mKioskach ulokowanych w centrach handlowych.

■ mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny (segment detaliczny działalności spółki).

■ mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment detaliczny działalności spółki).

■ Asekum Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment detaliczny działalności spółki).

Pozostałe

■ mCentrum Operacji Sp. z o.o. – podmiot zależny

Przedmiotem działania spółki było między innymi świadczenie usług z zakresu zarządzania danymi i dokumentami, a także archiwum elektronicznego, archiwum tradycyjnego oraz obsługi procesów biznesowych i bankowości transakcyjnej.

W dniu 1 marca 2018 roku Grupa zakończyła proces reorganizacji spółki mCentrum Operacji Sp. z o.o. („mCO”). W ramach procesu wydzielone zostały dwie zorganizowane części przedsiębiorstwa w postaci Pionu Rozwoju Procesów Automatycznych i Pionu Generalnego. W dniu 1 marca 2018 roku Pion Rozwoju Procesów Automatycznych został sprzedany do spółki Feronia S.A., której akcjonariuszem większościowym jest fundusz Future Tech FIZ, podmiot zależny od Banku, w celu robotyzacji procesów obsługiwanych przez tę część mCO, natomiast Pion Generalny, obejmujący większość dotychczas obsługiwanych przez mCO procesów, został sprzedany do Banku.

■ BDH Development Sp. z o.o. – podmiot zależny

Przedmiotem działalności spółki jest realizacja i dokończenie przedsięwzięć deweloperskich na bazie nieruchomości mieszkaniowych przejętych przez podmioty z Grupy mBanku S.A. w drodze restrukturyzacji i windykacji kredytów inwestycyjnych, w celu odzyskania jak największej wartości z przejętych nieruchomości.

■ Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty – podmiot zależny

W dniu 22 czerwca 2017 roku został zarejestrowany Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty („Fundusz”), w którym mBank S.A. objął 400 000 sztuk certyfikatów inwestycyjnych, stanowiących 100% emisji, o łącznej wartości 221 200 tys. zł. Na dzień 30 czerwca 2017 roku Bank posiadał 100% certyfikatów wyemitowanych przez Fundusz, w związku z tym rozpoczął konsolidację Funduszu począwszy od czerwca 2017 roku. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank posiadał 98,04% certyfikatów inwestycyjnych Funduszu, a pozostałe 1,96% stanowiło własność udziałowców mniejszościowych. Organem zarządzającym Funduszem jest Quercus Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. Fundusz powstał jako wehikuł inwestycyjny w ramach projektu mAccelerator, którego celem będzie rozwijanie, a następnie komercjalizacja projektów o wysokim potencjale w dziedzinie nowoczesnych technologii wspierających sektor usług finansowych (fin-tech).

Pozostałe informacje o spółkach Grupy

Informacje dotyczące rodzaju prowadzonej przez spółki działalności znajdują się w Nocie 5 Segmenty działalności niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Bank obejmuje następujące spółki:

Nazwa spółki	31.12.2018		31.12.2017	
	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji
mBank Hipoteczny S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mLeasing Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mFinanse S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mFaktoring S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mFinance France S.A.	99,998%	pełna	99,998%	pełna
Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	98,04%	pełna	98,04%	pełna
Tele-Tech Investment Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mCentrum Operacji Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
BDH Development Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
Garbary Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
Asekum Sp. z o.o.	100%	pełna	-	-
Archicom Polska S.A. (poprzednio mLocum S.A.)	-	-	28,99%	-

Począwszy od października 2018 roku Grupa rozpoczęła konsolidację spółki Asekum Sp. z o.o.

Spółka Archicom Polska S.A. (poprzednio mLocum S.A.) była konsolidowana przez Grupę do dnia 31 lipca 2017 roku, to jest do dnia sprzedaży 51% akcji spółki.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd mBanku S.A. dnia 26 lutego 2019 roku.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, za wyjątkiem zasad rachunkowości zastosowanych w związku z wdrożeniem MSSF 9 z dniem 1 stycznia 2018 roku, co zostało szerzej opisane w Nocie 2.31 Dane porównawcze.

2.1. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku. Zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dane porównawcze dotyczą okresu 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej, według zasady kosztu historycznego za wyjątkiem kontraktów pochodnych i instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych nie spełniających testu SPPI, aktywów finansowych przypisanych do modelu biznesowego, który nie zakłada utrzymywania ich w celu uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych, instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań z tytułu rozliczanych w środkach pieniężnych płatności w formie akcji własnych, które są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, a także za wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz instrumentów kapitałowych, w przypadku których zastosowano opcję wyceny w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Składniki aktywów trwałych lub grupy do sprzedaży zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, wykazywane są w kwocie niższej z dwóch, tj. ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Dane za okres porównawczy sporządzone zostały według zasady kosztu historycznego z uwzględnieniem zasad wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wszystkich kontraktów pochodnych oraz zobowiązań z tytułu rozliczanych w środkach pieniężnych płatności w formie akcji własnych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy mBanku S.A. dane za rok 2017 były przedmiotem badania biegłego rewidenta.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Grupę zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których w istotnym zakresie wymagany jest profesjonalny osąd, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego, ujawnione są w Nocie 4.

Sprawozdanie finansowe sporządzane jest zgodnie z zasadą istotności. Pominięcia lub zniekształcenia pozycji sprawozdania finansowego są istotne, jeżeli mogą, pojedynczo lub łącznie, wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników sprawozdania finansowego Grupy. Istotność uzależniona jest od wielkości i rodzaju pominięcia lub zniekształcenia pozycji w sprawozdaniu finansowym oraz od kombinacji obu tych czynników. Każdą istotną kategorię podobnych pozycji Grupa prezentuje odrębnie. Pozycje odmienne pod względem rodzaju lub funkcji Grupa prezentuje odrębnie, chyba że są one nieistotne.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

2.2. Konsolidacja

Jednostki zależne:

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, niezależnie od charakteru zaangażowania w danej jednostce (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu do których Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji. Kontrola ta ma miejsce wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa sprawuje władzę nad jednostką, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawo do zmiennych wyników finansowych oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. W przypadku, gdy Grupa nie posiada większości praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, bierze pod uwagę inne fakty i okoliczności ustalając czy sprawuje władzę nad jednostką, ze szczególnym uwzględnieniem ustaleń umownych pomiędzy Grupą a innymi posiadaczami praw głosu, praw wynikających z innych ustaleń umownych, praw głosu posiadanych przez Grupę oraz potencjalnych praw głosu. Jeżeli fakty i okoliczności wskazują, że nastąpiły zmiany w przypadku co najmniej jednego z trzech elementów kontroli wymienionych powyżej, Grupa ponownie ocenia czy sprawuje kontrolę nad daną jednostką. Grupa zaczyna konsolidować jednostkę zależną, kiedy rozpoczyna sprawowanie kontroli nad tą jednostką i zaprzestaje konsolidacji jednostki zależnej, gdy traci kontrolę nad tą jednostką. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe łączy pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów i kosztów jednostki dominującej i jednostek zależnych wyłączając wartość bilansową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej. Stąd powstaje wartość firmy. Jeżeli wartość firmy jest ujemna, ujmuje się ją bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata i każdy składnik pozostałych całkowitych dochodów jest przypisywany do właścicieli Grupy oraz do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną. Jeżeli Grupa utraci kontrolę nad jednostką zależną, to rozlicza wszelkie kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach związane z tą jednostką zależną na takich zasadach, jakie byłyby wymagane w przypadku, gdy Grupa bezpośrednio zbyła odnośne aktywa lub zobowiązania. W związku z tym, jeżeli zysk lub strata poprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zostałyby przeklasyfikowane do wyniku w momencie zbycia odnośnych aktywów lub zobowiązań, to Grupa dokonuje przeklasyfikowania zysku lub straty z kapitału własnego do wyniku (jako korektę wynikającą z przeklasyfikowania) w momencie utraty kontroli nad jednostką zależną. Jeżeli nadwyżkę z przeszacowania poprzednio ujętą w pozostałych całkowitych dochodach przeniesiono by bezpośrednio do zysków zatrzymanych w momencie zbycia odnośnych aktywów, to Grupa przenosi tę nadwyżkę z przeszacowania bezpośrednio do zysków zatrzymanych w momencie utraty kontroli nad jednostką zależną.

Udziały nie dające kontroli to kapitał własny jednostki zależnej, którego nie można przyporządkować, bezpośrednio lub pośrednio, do jednostki dominującej. Grupa prezentuje udziały nie dające kontroli w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach kapitału własnego, oddzielnie od kapitału własnego właścicieli jednostki dominującej. Zmiany udziału jednostki dominującej w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną, są ujmowane jako transakcje kapitałowe (tj. jako transakcje z właścicielami działającymi w ramach uprawnień właścicieli). W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy

kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

W przypadku gdy jednostka przejmująca dokonała okazjowego nabycia, które jest połączeniem przedsięwzięć, w wyniku którego powstaje zysk, na dzień przejęcia jednostka przejmująca ujmuje powstały zysk w wyniku. Przed ujęciem zysku z tytułu okazjowego nabycia jednostka przejmująca ponownie ocenia, czy poprawnie zidentyfikowała wszystkie nabyte aktywa i wszystkie przejęte zobowiązania i ujmuje wszelkie dodatkowe aktywa i zobowiązania, które zidentyfikowała w wyniku tego przeglądu. Jednostka przejmująca dokonuje następnie przeglądu procedur stosowanych do określenia wartości, których ujęcie na dzień przejęcia jest wymagane, aby zapewnić, że wycena odzwierciedla wszystkie informacje dostępne na dzień przejęcia.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy zostały w całości eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Połączenia jednostek gospodarczych dotyczące jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą rozlicza się metodą poprzednika polegającą na tym, że aktywa i zobowiązania przejmowanych przedsięwzięć nie są wyceniane do wartości godziwej lecz jednostka przejmująca włącza je do swojego sprawozdania finansowego według wartości nabytych przedsięwzięć, wynikających ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki wyższego szczebla, która sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe, pod której wspólną kontrolą transakcja ma miejsce.

Konsolidacją nie objęto spółek, których rozmiary działalności nie są istotne w stosunku do rozmiarów działalności Grupy.

2.3. Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje lub współkontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Znaczący wpływ jest to zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji dotyczących polityki finansowej i operacyjnej jednostki, w której dokonano inwestycji, nie polegająca jednak na sprawowaniu kontroli lub współkontroli nad polityką tej jednostki.

Wspólne przedsięwzięcie jest wspólnym ustaleniem umownym, w którym strony sprawujące nad nim współkontrolę mają prawa do aktywów netto ustalenia umownego. Współkontrola jest to umownie określony podział kontroli nad ustaleniem umownym, który występuje tylko wtedy, gdy decyzje dotyczące istotnych działań wymagają jednomyślnej zgody stron sprawujących kontrolę.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach rozlicza się metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności w momencie początkowego ujęcia inwestycja w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu jest ujmowana w cenie nabycia. Wartość bilansowa inwestycji jest powiększana lub pomniejszana w celu ujęcia udziału inwestora w wyniku jednostki, w której dokonano inwestycji, osiągniętego przez nią po dacie nabycia. Wartość firmy stanowi część wartości bilansowej inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu i nie jest ani amortyzowana, ani nie podlega testowi pod kątem utraty wartości.

Po początkowym zastosowaniu metody praw własności, Grupa szacuje czy konieczne jest ujęcie dodatkowej straty z tytułu utraty wartości w odniesieniu do jej inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. Na każdy dzień bilansowy Grupa szacuje czy nastąpiły obiektywne dowody utraty wartości inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. Jeżeli nastąpiły dowody utraty wartości, Grupa kalkuluje utratę wartości porównując wartość odzyskiwaną inwestycji z jej wartością bilansową.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w kapitałach od dnia nabycia – w pozostałych całkowitych dochodach. Wartość bilansową inwestycji koryguje się o łączne zmiany udziału w aktywach netto. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, obejmującego ewentualne inne niż zabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą, a jej jednostkami stowarzyszonymi i wspólnymi przedsięwzięciami eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach. Niezrealizowane straty również są eliminowane, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów. Zasady

rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone oraz wspólne przedsięwzięcia zostały, tam gdzie było to konieczne, zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności od momentu, w którym jej inwestycja przestaje być jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem. Jeżeli zatrzymane udziały w byłej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu stanowią składnik aktywów finansowych, Grupa wycenia zatrzymane udziały w wartości godziwej. Wszelkie różnice pomiędzy wartością bilansową inwestycji w dniu zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą wszelkich zatrzymanych udziałów i wszelkich wpływów ze zbycia części udziałów, Grupa ujmuje w rachunku zysków i strat.

2.4. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych w koszcie zamortyzowanym przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, za pomocą której szacowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego dyskontowane są dokładnie do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych lub do zamortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Bank szacuje oczekiwane przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę oczekiwanych strat kredytowych. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie zapłacone lub otrzymane między stronami umowy prowizje i punkty, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

Grupa oblicza przychód odsetkowy przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, za wyjątkiem składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W momencie przeklasyfikowania do koszyka 3 aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są od wartości netto aktywa finansowego i wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych oraz inwestycyjnych papierów wartościowych ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek, w tym odsetek od kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz drugostronnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako składnik należności od banków lub pozostałych klientów.

W kalkulacji efektywnej stopy procentowej uwzględniane są przepływy pieniężne wynikające tylko z takich wbudowanych instrumentów pochodnych, które są ściśle powiązane z umową zasadniczą.

Przychody i koszty dotyczące elementu odsetkowego wyniku na instrumentach pochodnych stopy procentowej oraz wynikające z bieżącego naliczania punktów swapowych walutowych instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej wykazywane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej. Do portfela bankowego zalicza się transakcje, które nie są dokonywane w celach handlowych tj. nie mające na celu uzyskania korzyści finansowych w krótkim okresie czasu (do 6 miesięcy) oraz takie, które nie stanowią zabezpieczenia ryzyka wynikającego z operacji zaliczonych do portfela handlowego.

Przychody i koszty odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

Przychody odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

2.5. Przychody z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu prowizji i opłat ujmuje się zgodnie z MSSF15 stosując 5 stopniowy model ujmowania przychodów, na który składa się:

Etap I – Identyfikacja umowy z klientem:

W ramach tego etapu następuje identyfikacja umów z klientami poprzez analizę spełnienia następujących kryteriów:

1. strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
2. istnieje możliwość zidentyfikowania prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane,
3. istnieje możliwość zidentyfikowania warunków płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane,
4. umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych), oraz
5. jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi. Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Grupa uwzględnia zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie, z uwzględnieniem wszelkich upustów cenowych.

Etap II – Identyfikacja odrębnych zobowiązań do wykonania świadczenia:

Zobowiązanie do wykonania świadczenia to przyrzeczenie (domniemane lub sprecyzowane) do przekazania klientowi dóbr lub usług, które identyfikowane są w momencie zawarcia umowy na bazie warunków kontraktowych, jak również zwyczajowej praktyki biznesowej. Grupa w momencie zawarcia umowy dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta:

1. dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić; lub
2. grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku, których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrzeczona klientowi są odrębne, jeżeli są spełnione oba poniższe warunki:

1. klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne (tj. dobro lub usługa mogą być odrębne); oraz
2. zobowiązanie jednostki do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie (tj. dobro lub usługa są odrębne w ramach samej umowy).

Grupa identyfikuje opcje zakupu dodatkowych dóbr lub usług dla klienta (punkty lojalnościowe) jako odrębne zobowiązania do wykonania świadczeń, jeżeli dają one klientowi istotne prawa (prawo materialne, którego klient nie uzyskałby, jeżeli nie zawarłby przedmiotowej umowy).

W przypadku, gdy w procesie dostarczania wybranych usług dla klienta zaangażowany jest podmiot trzeci, Grupa dokonuje oceny, czy występuje w roli agenta czy zleceniodawcy, biorąc pod uwagę przede wszystkim możliwość kontrolowania danej usługi przed jej przekazaniem klientowi (zasada kontroli).

Etap III – Określenie ceny transakcyjnej:

Grupa na moment zawarcia umowy ustala cenę transakcyjną odrębnego dobra lub odrębnej usługi będącej przedmiotem każdego zobowiązania do wykonania świadczenia, uwzględniając warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe.

Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniem Grupy – będzie przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich.

Przy ustalaniu ceny transakcyjnej uwzględniane są następujące komponenty: wynagrodzenie zmienne, wartość pieniądza w czasie, wynagrodzenie niegotówkowe oraz wynagrodzenie płatne klientowi. W zakresie wynagrodzenia zmiennego (np. rabaty od organizacji płatniczych) Grupa oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniony w zamian za przekazanie przyrzeczonych usług.

Etap IV – Alokowanie ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia:

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniami Grupy – przysługuje w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Grupa dokonuje alokacji ceny transakcyjnej na podstawie modelu względnej wartości godziwej.

Etap V – Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy:

Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzczonego dobra lub usługi klientowi. Dobra zostaje przekazane, a usługa wykonana w momencie uzyskania przez klienta kontroli. Do przychodów zaliczane są jednorazowo opłaty pobierane przez Bank za wykonanie czynności niezwiązanych bezpośrednio z powstaniem kredytów, pożyczek i innych należności, a także rozliczane liniowo opłaty za świadczenie usług przez Grupę w okresie dłuższym niż 3 miesiące. Do przychodów prowizyjnych zalicza się także opłaty i prowizje rozliczane w czasie metodą liniową, otrzymane od udzielonych kredytów i pożyczek o nieustalonych harmonogramach przyszłych przepływów pieniężnych, dla których nie można ustalić efektywnej stopy procentowej. Metoda liniowa dla tego typu usług zapewnia rzetelny obraz przekazania dóbr i usług, ponieważ usługi te świadczone są równomiernie w czasie.

Zasady rachunkowości dotyczące ujęcia przychodów prowizyjnych z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami i pożyczkami opisane zostały w Nocie 2.6.

Przychody z tytułu opłat i prowizji ujmuje się według zasady memoriału, z chwilą wykonania usługi. Opłaty za uruchomienie kredytu dotyczące kredytów, które prawdopodobnie zostaną wykorzystane, są odraczane (wraz z odnośnymi kosztami bezpośrednimi) i uwzględniane w kalkulacji efektywnej stopy procentowej kredytu. Opłaty z tytułu udostępnienia kredytów konsorcjalnych wykazuje się jako przychód w momencie zakończenia procesu organizacji konsorcjum, jeżeli Grupa nie zachowała dla siebie żadnej części ryzyka kredytowego lub zachowała część ryzyka o poziomie zbliżonym jak inni uczestnicy. Prowizje i opłaty z tytułu negocjowania lub uczestnictwa w negocjowaniu transakcji na rzecz osoby trzeciej, takiej jak nabycie akcji/udziałów lub innych papierów wartościowych bądź nabycie lub zbycie przedsiębiorstwa, ujmuje się z chwilą zrealizowania odnośnej transakcji. Opłaty z tytułu zarządzania portfelem i inne opłaty za usługi zarządzania, doradztwa i inne są ujmowane na podstawie umów o świadczenie usług, zazwyczaj proporcjonalnie do upływu czasu. Tę samą zasadę stosuje się przy usługach zarządzania majątkiem klientów, planowania finansowego i powiernictwa, które świadczy się nieprzerwanie przez dłuższy okres.

Prowizje i opłaty pobierane przez Grupę z tytułu wydania, odnowienia i zmiany limitu kart kredytowych i płatniczych, udzielonych gwarancji oraz z tytułu otwarcia, przedłużenia i podwyższenia akredytyw rozliczane są metodą liniową.

Prowizje i opłaty pobierane przez Grupę z tytułu operacji gotówkowych, prowadzenia rachunków klientów, realizacji przekazów oraz z tytułu działalności maklerskiej rozpoznawane są w rachunku zysków i strat jednorazowo.

Dodatkowo przychody z tytułu opłat i prowizji obejmują przychody z tytułu opłaty pobieranej od produktów ubezpieczeniowych sprzedawanych poprzez platformę internetową za rozłożenie składki na raty. Opłata za rozłożenie składki na raty jest rozliczana w czasie zgodnie z okresem trwania polisy.

Do wyniku z tytułu opłat i prowizji Grupa zalicza także wynagrodzenie uzyskane z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych podmiotów trzecich. W przypadku sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, które nie są powiązane z produktami kredytowymi, przychody te są rozpoznawane jednorazowo lub, w przeważającej większości przypadków, rozliczane na bazie miesięcznej.

2.6. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Grupa traktuje sprzedawane produkty ubezpieczeniowe jako powiązane z kredytami w szczególności, gdy produkt ubezpieczeniowy jest oferowany klientowi wyłącznie z kredytem, tj. nie ma możliwości zakupu w Grupie produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu kredytu.

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie zaliczane do przychodów odsetkowych rozliczane jest w czasie w ramach kalkulacji efektywnej stopy procentowej dla powiązanego kredytu. Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozliczane w analogiczny sposób do rozliczania przychodów, z zachowaniem zasady współmierności przychodów i kosztów. Część kosztów jest traktowana jako element korygujący wyliczenie przychodów odsetkowych przy użyciu efektywnej stopy procentowej, a pozostała część tych kosztów rozpoznawana jest jednorazowo lub jest rozliczana czasie w ramach kosztów prowizyjnych.

Grupa dokonuje również szacunku wynagrodzenia, które będzie w przyszłości zwracane z tytułu wcześniejszego zakończenia umowy ubezpieczeniowej i odpowiednio pomniejsza rozpoznawane przychody odsetkowe lub prowizyjne.

W związku z wejściem w życie Rekomendacji U dotyczącej dobrych praktyk w zakresie bancassurance, począwszy od 31 marca 2015 roku Bank nie otrzymuje wynagrodzenia z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, które byłyby traktowane jako produkty powiązane z kredytami.

2.7. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy, która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi Grupy), oraz której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, jak również w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Sprawozdawczość segmentów działalności jest przedstawiana na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej (kierownictwa). Kierownictwo oznacza funkcję, która polega na alokacji zasobów do segmentów działalności i przeprowadzaniu oceny ich wyników. Grupa przyjęła, iż rolę „kierownictwa” zgodnie z definicją MSSF 8 pełni Zarząd Banku.

Zgodnie z MSSF 8 Grupa wyodrębniła następujące segmenty operacyjne: „Korporacje i Rynki Finansowe”, w skład którego wchodzi podsegmenty Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna oraz Rynki Finansowe, „Bankowość Detaliczna” (w tym private banking) oraz „Pozostałe”.

2.8. Aktywa finansowe

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody z możliwością reklasyfikacji zysków i strat na instrumencie do rachunku zysków i strat w momencie zaprzestania ujmowania aktywa, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody bez możliwości reklasyfikacji zysków i strat na instrumencie do rachunku zysków i strat w momencie zaprzestania ujmowania aktywa, oraz aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Zaliczenie dłużnego składnika aktywów finansowych do jednej z kategorii odbywa się w momencie jego początkowego ujęcia na podstawie modelu biznesowego Banku w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych składnika aktywów finansowych. Kapitałowy składnik aktywów finansowych zalicza się do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat chyba, że w momencie początkowego ujęcia Grupa dokonała nieodwołalnego wyboru odnośnie określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji - dzień, w którym Grupa dostarcza lub otrzymuje dany składnik aktywów. Zmiany w wartości godziwej pomiędzy datą zawarcia transakcji a datą jej rozliczenia w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat lub w innych pozycjach kapitału własnego. Kredyty wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy. Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane począwszy od dnia zawarcia transakcji.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy chyba, że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Rozchód dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu następuje według średniej ważonej metody rozchodu.

Grupa dokonuje nieodwołalnej klasyfikacji do aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w momencie początkowego ujęcia, gdy klasyfikacja taka prowadzi do uzyskania bardziej przydatnych informacji, gdyż:

- eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako "niedopasowanie księgowo"), która w przeciwnym razie powstałaby z powodu innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań bądź innego ujęcia związanych z nimi zysków i strat, lub
- grupa aktywów finansowych, zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną, natomiast informacje na temat grupy są na tej podstawie przekazywane wewnątrz jednostki kluczowym członkom kierownictwa.

W prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych, Grupa nie wyznaczyła żadnych instrumentów finansowych w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat celem zmniejszenia niedopasowania księgowego.

W momencie początkowego ujęcia aktywa i zobowiązania finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej (Nota 2.4), za wyjątkiem instrumentów pochodnych, których sposób ujęcia jest opisany w Nocie 2.14, ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wycena i wynik ze sprzedaży aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujęte są w wyniku na działalności handlowej jeśli dotyczą aktywów lub zobowiązań przeznaczonych do obrotu lub w pozycji Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie to aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile Bank nie wyznaczył ich do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, oraz warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie są wprowadzane do ksiąg w dniu zawarcia transakcji. W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej, która powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia aktywów finansowych.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Przez aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody rozumie się aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile jednostka nie wyznaczyła ich do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada zarówno utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych oraz warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w wyniku na aktywach oraz zobowiązaniach finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody i aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane według wartości godziwej. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są wykazywane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody są odnoszone bezpośrednio na pozostałe całkowite dochody do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej lub wystąpienia utraty wartości – wówczas łączna kwota zysków lub strat ujmowanych dotychczas w

pozostałych dochodach całkowitych wykazywana jest w rachunku zysków i strat. Jednakże odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej wartości rynkowej. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny, Bank ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Instrumenty kapitałowe

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wycenia się według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. W momencie początkowego ujęcia Bank może dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych dochodach całkowitych późniejszych zmian wartości godziwej (opcja wyceny wartości godziwej przez inne całkowite dochody) inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez Bank w ramach połączenia jednostek zgodnie z MSSF 3.

W przypadku instrumentów kapitałowych dla których zastosowano opcję wyceny do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody wymogi utraty wartości nie są stosowane. Wszystkie zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej, z uwzględnieniem różnic kursowych, ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach. Brak jest możliwości reklasyfikacji do rachunku wyników w momencie sprzedaży instrumentu. Jedynie dywidendy otrzymywane z tych instrumentów są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności. W związku z powyższym, instrumenty kapitałowe, dla których zastosowano opcję wyceny do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody są poza zakresem zapisów dotyczących utraty wartości.

Modyfikacja warunków kontraktowych aktywów finansowych

Grupa dokonuje rozliczenia ujmowanego dotychczas aktywa finansowego oraz ponownej wyceny zgodnej z zasadami stosowanymi w momencie początkowego ujęcia w przypadku stwierdzenia znaczącej modyfikacji warunków umowy w okresie finansowania. Przez znaczącą modyfikację Grupa definiuje taką zmianę warunków która spełnia jedno z następujących kryteriów:

- podwyższenie kwoty finansowania o więcej niż 10% w stosunku do kwoty oryginalnej
- wydłużenie okresu finansowania o ponad 12 miesięcy w stosunku do poprzedniego okresu finansowania
- przewalutowanie, które nie było przewidziane warunkami umowy. Przy czym aby przewalutowanie mogło być uznane za przewidziane warunkami umowy, musiałaby ona definiować zarówno kurs po którym miałyby ono nastąpić jak również oprocentowanie kredytu po przewalutowaniu.
- zmiana kredytobiorcy – jedynie w przypadku kiedy dotychczasowy kredytobiorca jest zwolniony z długu
- zmiana warunków umownych wpływająca na wynik testu SPPI
- zmiana przedmiotu finansowania w przypadku finansowania typu object finance oraz project finance.

W przypadku zidentyfikowania zdarzenia znaczącej modyfikacji następuje rozpoznanie w rachunku wyników odroczonego przychodu i kosztów związanych z tym aktywem oraz rozwiązanie rezerw. Jednocześnie następuje ponowna wycena zgodna z zasadami wyceny na datę początkowego ujęcia. Wszelkie inne modyfikacje warunków umownych, które nie prowadzą do zaprzestania ujmowania składnika aktywów traktowane są jako nieznaczące modyfikacje i powodują rozpoznawanie zysku lub straty z tytułu modyfikacji. Efekt wszystkich zidentyfikowanych nieznaczących modyfikacji przepływów pieniężnych traktowane są jako niezwiązane z ryzykiem kredytowym. Wynik na modyfikacji stanowi różnicę pomiędzy wartością bieżącą zmodyfikowanych przepływów zdyskontowanych starą stopą efektywną, a zaangażowaniem efektywnym kredytu. Prowizje otrzymywane związane z nieznaczącą modyfikacją są rozliczane w czasie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Wszelkie znaczące modyfikacje ujmowane są jako związane z ryzykiem kredytowym. W przypadku znaczącej modyfikacji ekspozycji w koszyku drugim, dla których w konsekwencji modyfikacji nastąpiło przesunięcie do koszyka pierwszego, powstała na datę początkowego ujęcia korekta z tytułu wycena do wartości godziwej takiej ekspozycji koryguje wynik odsetkowy w kolejnych okresach.

Zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (aktywa POCI)

POCI to aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, które w momencie początkowego ujęcia są dotknięte utratą wartości. Do kategorii tej zaliczane są również te aktywa finansowe, które były dotknięte utratą wartości w momencie zidentyfikowanej znaczącej modyfikacji. W momencie początkowego ujęcia aktywa POCI ujmowane są w wartości godziwej. Wartość godziwa aktywów POCI na datę początkowego ujęcia liczona jest jako wartość bieżąca szacowanych przyszłych przepływów uwzględniających ryzyko kredytowe zdyskontowanych stopą wolną od ryzyka. Po początkowym ujęciu aktywa POCI wyceniane są wg zamortyzowanego kosztu. W odniesieniu do tych składników aktywów finansowych bank stosuje efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe do ustalania wartości zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych oraz przychodów odsetkowych generowanych przez te aktywa – stopę CEIR. W przypadku ekspozycji POCI zmiana oczekiwanych strat kredytowych w stosunku do szacowanych na datę ich początkowego ujęcia ujmowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości. Przy czym jego wartość może zarówno pomniejszać wartość brutto ekspozycji POCI jak również ją powiększać w przypadku zmniejszenia oczekiwanych strat w stosunku do ich wartości na datę początkowego ujęcia.

Przeklasyfikowanie aktywów finansowych

Dłużne aktywa finansowe podlegają przeklasyfikowaniu wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. W takim przypadku przeklasyfikowaniu podlegają te aktywa, na który zmiana modelu biznesowego miała wpływ.

Grupa nie dokonuje przeklasyfikowania żadnych zobowiązań finansowych.

Zasady rachunkowości stosowane przez Grupę do dnia 31 grudnia 2017 roku w zakresie klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych zostały opisane w Nocie 2 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. za 2017 rok, przekazanego do publicznej wiadomości w dniu 28 lutego 2018 roku.

2.9. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania. Powyższe warunki uznaje się za niespełnione, a dokonanie kompensaty za niewłaściwe, gdy: różne instrumenty finansowe łączy się tak, aby naśladowały cechy pojedynczego instrumentu, aktywa i zobowiązania finansowe wynikają z instrumentów finansowych obciążonych takim samym ryzykiem ale dotyczą różnych kontrahentów, aktywa finansowe lub inne aktywa stanowią zabezpieczenie zobowiązań finansowych bez prawa regresu, aktywa finansowe są wnoszone przez dłużnika na rachunek powierniczy w celu wywiązania się ze zobowiązania ale nie zostały jeszcze przyjęte przez wierzyciela jako spłata zobowiązania lub gdy oczekuje się, że obowiązki powstałe na skutek zdarzeń powodujących straty zostaną rozliczone przez stronę trzecią na podstawie roszczenia zgłoszonego z tytułu umowy ubezpieczeniowej.

2.10. Utrata wartości aktywów finansowych

Instrumenty finansowe podlegające wymogom szacowania odpisów i rezerw to: aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, aktywa finansowe wyceniane przez inne całkowite dochody, zobowiązania do udzielania pożyczek jeżeli nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników, umowy gwarancji finansowej jeżeli nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników, należności leasingowe ujmowane zgodnie z MSR 17, składniki aktywów kontraktowych z tytułu umów ujmowane zgodnie z MSSF 15, a także należności handlowe.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący zasad klasyfikacji ekspozycji do koszyków, utraty wartości portfela korporacyjnego i detalicznego, niskiego ryzyka kredytowego oraz szacowania oczekiwanych strat kredytowych zostały zamieszczone w Nocie 3.4.6.

Zasady klasyfikacji ekspozycji do koszyków

Logika transferu jest to algorytm klasyfikacji ekspozycji do jednego z czterech Koszyków (ang. stage): 1, 2, 3, POCI. Koszyk 1 zawiera ekspozycje, dla których kalkulacja rezerw/odpisów odbywa się w horyzoncie 12 miesięcy. Koszyk 2 zawiera ekspozycje, dla których na datę raportową zidentyfikowano istotne pogorszenie jakości kredytowej w stosunku do daty początkowego ujęcia ekspozycji - kalkulacja rezerw/odpisów odbywa się w horyzoncie dożywotnim (ang. lifetime). Koszyk 3 zawiera ekspozycje, dla których została stwierdzona przesłanka utraty wartości, zaś koszyk POCI zawiera aktywa, dla których przesłanka utraty wartości została zidentyfikowana na moment początkowego ujęcia. Po ustaniu przesłanki

ilościowej lub przesłanek jakościowych, na podstawie których ekspozycja została zaklasyfikowana do Koszyka 2 na datę raportową (klient i przypisana do niego ekspozycja nie ma aktywnej żadnej z przesłanek jakościowych Logiki Transferu ani przesłanki ilościowej), ekspozycja zmieni kwalifikację z Koszyka 2 na Koszyk 1. Możliwy jest też transfer ekspozycji z Koszyka 3 do Koszyka 2 i z Koszyka 3 do Koszyka 1 (po ustaniu przesłanki utraty wartości).

W przypadku gwarancji niefinansowych Grupa stosuje uproszczone podejście polegające na tym, że odpisy i rezerwy są zawsze ujmowane w wartości Lt ECL.

Utrata wartości portfel korporacyjny

W przypadku ekspozycji korporacyjnych, utrata wartości to sytuacja, w której na podstawie przeprowadzonego testu impairmentowego stwierdzono konieczność utworzenia odpisu aktualizującego/rezerw. Przeklasyfikowanie klienta do kategorii default dokonywane jest w przypadku wystąpienia przynajmniej jednego z następujących zdarzeń:

- którakolwiek z ekspozycji o charakterze zobowiązania kredytowego klienta wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku jest przeterminowana o ponad 90 dni (w przypadku ekspozycji wobec banków powyżej 14 dni). W przypadku linii kredytowej za początek okresu przeterminowania uznaje się datę przekroczenia wyznaczonego limitu, datę początku obowiązywania nowego limitu niższego niż wykorzystana kwota kredytu lub datę wykorzystania kwoty kredytu bez zgody Banku. Nie wymaga przeklasyfikowania do kategorii default klient, u którego występuje opóźnienie w spłacie łącznych zobowiązań kredytowych w kwocie nieprzekraczającej 500 zł dla klientów Private Banking oraz 3000 zł dla pozostałych klientów w portfelu kredytów korporacyjnych, nie mające bezpośredniego wpływu na wzrost ryzyka związanego z danym zobowiązaniem klienta i jednocześnie nie występują inne przesłanki niewykonania zobowiązania przez klienta.
- Bank uznaje, że klient prawdopodobnie nie wywiąże się w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego od Banku bez konieczności podejmowania przez Bank działań naprawczych, restrukturyzacyjnych lub działań zmierzających do realizacji zabezpieczeń, o ile takowe istnieją.

Utrata wartości portfel detaliczny

W przypadku ekspozycji detalicznych, identyfikacja ekspozycji z utratą wartości polega na wyodrębnieniu w portfelu kredytowym Banku ekspozycji, dla których aktywna jest co najmniej jedna przesłanka utraty wartości i przypisana do ekspozycji wartość odpisu jest różna od zera. Przesłanką utraty wartości ekspozycji detalicznej jest:

- dyskretne zdarzenie lub trwająca w czasie sytuacja, na podstawie której, uwzględniając wszystkie posiadane informacje Bank uznaje, że bez realizacji przyjętych zabezpieczeń dłużnik/-cy nie spłaci/-ą w całości należności Banku z tytułu tej ekspozycji, lub
- sytuacja, w której, zgodnie z zapisami umowy kredytowej dotyczącej tej ekspozycji, nastąpiła już, w całości lub w części, realizacja zabezpieczenia (miały miejsce przepływy pieniężne), w wyniku czego nie nastąpiła jednak całkowita spłata wierzytelności Banku z tytułu tej ekspozycji,
- zdarzenie niewykonania zobowiązania.

Określone przez Bank zdarzenia/sytuacje mają miejsce po początkowym ujęciu bilansowej ekspozycji kredytowej w księgach rachunkowych oraz wpływają na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu w/w ekspozycji oraz jest możliwe wiarygodne oszacowanie tego wpływu.

Za przesłanki niewykonania zobowiązania uznawane są w szczególności następujące zdarzenia:

- przeterminowanie przynajmniej jednego zobowiązania kredytowego dłużnika utrzymuje się przez okres przekraczający 90 dni oraz łączna kwota przeterminowana na wszystkich ekspozycjach kredytowych dłużnika (przeterminowanych powyżej 31 dni) przekracza 500 złotych,
- Bank przystaje na wymuszoną restrukturyzację zobowiązania kredytowego, jeśli jest prawdopodobne, że będzie to skutkowało zmniejszeniem zobowiązania finansowego, wynikającym ze znacznego umorzenia lub wydłużenia terminu spłaty kwoty głównej, odsetek lub (jeśli to właściwe) opłat lub prowizji,
- Bank sprzedaje wierzytelność kredytową ze znaczną ekonomiczną stratą kredytową,

- został złożony wniosek o wszczęcie postępowania upadłościowego wobec dłużnika lub dłużnik został postawiony w stan upadłości, co może skutkować zaniechaniem lub opóźnieniem spłaty zobowiązania kredytowego wobec Banku.

W przypadku ekspozycji detalicznych oddziałów zagranicznych mBanku wyróżniane są:

- główna przesłanka utraty wartości,
- dodatkowe przesłanki utraty wartości.

Główną przesłanką utraty wartości ekspozycji detalicznej jest sytuacja, w której opóźnienie w spłacie należności z tytułu tej ekspozycji przekracza 90 dni i jednocześnie kwota wymagalna przekracza próg istotności określony indywidualnie dla każdego kraju (3 000 CZK oraz 120 EUR).

Istotne pogorszenie

Identyfikacja istotnego pogorszenia jakości kredytowej aktywa odbywa się na bazie kryteriów ilościowych i jakościowych, przy czym o klasyfikacji aktywa do Koszyka 2 decyduje wystąpienie przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych lub kryterium ilościowego.

Kryteria jakościowe

Kryteria jakościowe to:

- przeterminowanie należności o więcej niż 30 dni (dni przeterminowane z progiem aktywacji - liczba dni opóźnienia w spłacie najstarszej kwoty zaległości danej ekspozycji jest większa lub równa 31 dni);
- występowanie flagi Forborne (status klienta wskazujący na jego trudności w spłacie zobowiązania kredytowego zgodnie z definicją Forborne stosowaną w Banku);
- występowanie flagi Watch (wewnętrzny proces Banku wskazujący klientów korporacyjnych podlegających szczególnej obserwacji pod względem zmian ich jakości kredytowej, zgodnie z zasadami klasyfikacji na Watch Listę przyjętymi w Banku).

Kryterium ilościowe

Kryterium ilościowe Logiki Transferu wykorzystuje miarę istotnego pogorszenia jakości kredytowej bazującej na względnej zmianie długookresowej wartości PD określonej dla ekspozycji na datę raportową w stosunku do miary długookresowego PD określonej na datę początkowego ujęcia. Miara ta jest wyznaczana odrębnie dla portfela detalicznego oraz korporacyjnego w ramach segmentów homogenicznych ze względu na prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia default. W przypadku gdy wartość względnej zmiany długookresowego PD przekroczy tzw. próg przejścia, wówczas dana ekspozycja trafia do Koszyka 2. Istotną kwestią w procesie kalkulacji miary pogorszenia jakości kredytowej jest spójne na poziomie całego Banku wyznaczanie daty początkowego ujęcia, względem której badane jest pogorszenie jakości kredytowej. Ponowna data początkowego ujęcia wyznaczana jest dla ekspozycji, dla których nastąpiła znacząca modyfikacja warunków kontraktowych. Każdorazowa zmiana daty początkowego ujęcia skutkuje ponowną kalkulacją, zgodnie z obowiązującymi na nową datę początkowego ujęcia charakterystykami ekspozycji, parametru inicjalnego PD, względem którego badane jest istotne pogorszenie jakości kredytowej ekspozycji.

Niskie ryzyko kredytowe

W przypadku ekspozycji, których charakterystyki wskazują na niskie ryzyko kredytowe (ang. Low Credit Risk - LCR), oczekiwane straty kredytowe wyznaczone są zawsze w horyzoncie 12 miesięcy. Dla ekspozycji oznaczonych jako LCR, nie zakłada się transferu z Koszyka 1 do Koszyka 2, choć nadal możliwe jest przejście z Koszyka 1 do Koszyka 3 w momencie stwierdzenia przesłanki utraty wartości. Na moment wdrożenia Standardu MSSF 9, Bank stosuje kryterium LCR dla klientów z segmentu K1 o PD-ratingu lepszym lub równym klasie 2.8. Kryterium LCR jest stosowane również w przypadku klientów z segmentów Banki i Rządu, Jednostek Samorządu Terytorialnego oraz NBFi (ang. Non Banking Financial Institution).

Odrzucenie założenia o istotnym pogorszeniu jakości kredytowej

Podejście Banku do odrzucenia założenia o istotnym pogorszeniu jakości kredytowej w przypadku wystąpienia $DPD \geq 31$ dni (ang. Rebuttable presumption) polega na wprowadzeniu progu materialności (progu aktywacji) zaległej wobec Banku kwoty. Kryterium $DPD \geq 31$ dni (jedno z jakościowych kryteriów Logiki Transferu) nie jest brane pod uwagę, gdy:

1. dla ekspozycji detalicznych - w przypadku ekspozycji kredytowych suma kapitału wymagalnego i niewymagalnego nie przekracza 500 PLN lub zaangażowanie pozabilansowe ekspozycji nie przekracza 500 PLN (na datę raportową),

2. dla ekspozycji korporacyjnych - na datę raportową suma kapitału wymagalnego i niewymagalnego nie przekracza 3000 PLN lub zaangażowanie pozabilansowe ekspozycji nie przekracza 3000 PLN.

Szacowanie oczekiwanych strat kredytowych

Kalkulacja odpisów aktualizujących i rezerw odbywa się na poziomie pojedynczego kontraktu lub ekspozycji (umowy) oraz opiera się na wyznaczeniu oczekiwanej straty kredytowej (ECL). W podejściu portfelowym, oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości parametrów PD, LGD i EAD, a ostateczna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Jeżeli, na datę sprawozdawczą, ryzyko kredytowe ekspozycji nie wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia, Bank kalkuluje odpisy oraz rezerwy z tytułu ryzyka kredytowego w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym (12m ECL). Jeżeli ryzyko kredytowe ekspozycji wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia (ekspozycja znajduje się w Koszyku 2), Bank kalkuluje odpisy oraz rezerwy z tytułu ryzyka kredytowego w kwocie równej dożywotnim oczekiwany stratom kredytowym (Lt ECL). Kalkulacja oczekiwanej straty odbywa się dla ekspozycji, które na datę raportową są aktywne oraz posiadają niezerowe zaangażowanie (bilansowe i pozabilansowe). Oszacowanie wartości oczekiwanej straty kredytowej odbywa się odrębnie dla bilansowej, jak też pozabilansowej części ekspozycji. Parametry wykorzystane w celu kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej w Koszyku 1 są identyczne z parametrami wyznaczanymi w celu wyliczenia długookresowej straty kredytowej w Koszyku 2 dla $t=1$, gdzie t oznacza pierwszy rok prognozy.

W podejściu indywidualnym (wszystkie bilansowe i pozabilansowe ekspozycje kredytowe z przesłanką utraty wartości w portfelu kredytów korporacyjnych są traktowane jako indywidualnie znaczące), oczekiwane straty kredytowe są kalkulowane jako różnica pomiędzy wartością bilansową brutto danego aktywa, a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Sposób kalkulacji oczekiwanych odzysków odbywa się w scenariuszach i zależy od wybranej strategii postępowania Banku wobec klienta. W przypadku strategii restrukturyzacja, rozważane scenariusze zakładają istotny udział odzysków z wpłat własnych klienta. W strategii windykacja, scenariusze opierają się na odzyskach z zabezpieczeń.

Wykorzystanie scenariuszy makroekonomicznych w szacowaniu ECL

Bank, który jest zobowiązany do wyznaczania oczekiwanej straty kredytowej w sposób, który odzwierciedla oczekiwania w zakresie różnych scenariuszy kształtowania się przyszłej sytuacji makroekonomicznej, w przypadku portfelowego szacowania ECL wyznacza parametr NLF (ang. non-linearity factor), który ma za zadanie korygować wartość oczekiwanej straty kredytowej (wyznaczonej co miesiąc). Wartość NLF jest wyznaczana co najmniej raz do roku, odrębnie dla segmentów detalicznych i korporacyjnych. Wartości NLF, są stosowane jako czynniki skalujące dla indywidualnych wartości ECL (zarówno 12-miesięcznych, jak i w trakcie życia) wyznaczanych na poziomie pojedynczych ekspozycji w poszczególnych segmentach. Wartość parametru NLF jest wyliczana na podstawie wyników 3 przeliczeń symulacyjnych wartości oczekiwanej straty kredytowej na identyczną datę raportową, wynikających z przyjętych scenariuszy makroekonomicznych.

W szczególności parametr NLF dla danego segmentu jest wyznaczony jako iloraz:

- 1/ ważonej prawdopodobieństwem realizacji scenariuszy, średniej wartości oczekiwanej straty z 3 scenariuszy makroekonomicznych (tzw. oszacowanie średnie), w skład których wchodzi:
 - a/ scenariusz bazowy,
 - b/ scenariusz optymistyczny,
 - c/ scenariusz pesymistyczny,

2/ wartości oczekiwanej straty wyznaczonej w scenariuszu bazowym (oszacowanie referencyjne). Przetwarzania symulacyjne, których wyniki są wykorzystywane do kalkulacji współczynnika NLF są wykonywane na podstawie tych samych danych wejściowych dotyczących charakterystyk ekspozycji, ale z wykorzystaniem różnych wektorów parametrów ryzyka, w przypadku gdy oczekiwania makroekonomiczne zdefiniowane w scenariuszach wpływają na wartości tych parametrów.

W przypadku indywidualnego szacowania ECL, zakładane scenariusze odzysków uwzględniają różne kształtowanie się otoczenia makroekonomicznego.

Spisanie należności kredytowej

Spisanie należności kredytowej może dotyczyć całości bądź części składnika aktywów finansowych.

Zasady rachunkowości stosowane przez Grupę do dnia 31 grudnia 2017 roku w zakresie utraty wartości aktywów finansowych zostały opisane w Nocie 2 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. za 2017 rok, przekazanego do publicznej wiadomości w dniu 28 lutego 2018 roku.

2.11. Umowy gwarancji finansowych

Umową gwarancji finansowych jest umowa zobowiązująca wystawcę do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu nie dokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego.

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu, wystawca takiej umowy w późniejszych okresach wycenia ją według wyższej z następujących wartości:

- kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe, określonej zgodnie z MSSF 9,
- początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15.

2.12. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje zapadalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, bony skarbowe oraz inne kwalifikujące się bony, kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz zakupione z intencją sprzedaży w krótkim terminie papiery wartościowe Skarbu Państwa.

2.13. Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse repo określane są jako operacje sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i określonej umownej cenie i są ujmowane na dzień przekazania środków.

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (ang. repos/sell buy back) są sklasyfikowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenie, jeżeli jednostka przejmująca ma wynikające z umowy lub zwyczajnie prawo do sprzedaży lub ponownego zastawienia zabezpieczenia. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków, depozytach innych banków, innych depozytach lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od jego charakteru. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (ang. reverse repos/buy sell back) ujmuje się jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom, w zależności od ich charakteru.

Przy zawieraniu transakcji repo/sell buy back i reverse repo/buy sell back Grupa mBanku S.A. sprzedaje lub nabywa papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie. Transakcje te są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy lub przez pozostałe całkowite dochody oraz zobowiązania w przypadku dokonania transakcji repo/sell buy back i jako należności w przypadku transakcji typu reverse repo/buy sell back wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Pożyczonych przez Grupę w transakcjach reverse repo/buy sell back papierów wartościowych nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, chyba że zostały sprzedane osobom trzecim. W takim wypadku, transakcje sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu finansowym a przychody ze sprzedaży uwzględnia się w wyniku na działalności handlowej, a obowiązek zwrotu pożyczonych papierów ujmuje się według wartości godziwej jako zobowiązania wobec klientów. Nie rozpoznaje się jako aktywów finansowych papierów wartościowych pożyczonych w transakcjach buy sell back oraz ponownie wypożyczonych w transakcjach sell buy back.

W wyniku zawierania transakcji repo/sell buy back na papierach posiadanych przez Grupę, dokonuje się przeniesienia aktywów finansowych w taki sposób, że nie kwalifikują się one do wyłączenia, ponieważ Grupa zachowuje zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści związane z posiadaniem aktywów finansowych.

2.14. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji, oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej instrumentu pochodnego w momencie jego początkowego ujęcia jest cena zawarcia transakcji (czyli wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty). Jeżeli wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych, wówczas Grupa wykazuje zyski lub straty pierwszego dnia zgodnie z zasadami opisanymi w Nocie 2.15.

Instrument pochodny wbudowany w kontrakt hybrydowy, którego umowę zasadniczą stanowi składnik aktywów finansowych objęty zakresem MSSF 9, nie jest wydzielany a cały kontrakt hybrydowy jest ujmowany zgodnie z wymogami dotyczącymi klasyfikacji aktywów finansowych.

Instrument pochodny wbudowany w kontrakt hybrydowy, którego umowa zasadnicza nie jest składnikiem aktywów finansowych objętych zakresem MSSF 9, podlega ocenie pod kątem konieczności jego wydzielenia.

Instrumenty pochodne, które są wyznaczone i stanowią efektywne instrumenty zabezpieczające nie są klasyfikowane do żadnej z kategorii wymienionych powyżej i podlegają zasadom rachunkowości zabezpieczeń.

Zgodnie z zapisami MSSF 9: (i), opcja wcześniejszej spłaty nie musi być wydzielana z instrumentu dłużnego i wyceniana na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego, ponieważ wartość wykonania opcji wcześniejszej spłaty jest w przybliżeniu równa wartości zamortyzowanego kosztu instrumentu dłużnego na każdy dzień rozliczania. W przypadku, gdyby wartość opcji wcześniejszej spłaty nie była ściśle związana z instrumentem dłużnym, byłaby ona wyceniona oraz ujawniona w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy; (ii), cena wykonania opcji przedpłaty daje pożyczkodawcy zwrot w kwocie w przybliżeniu równej wartości bieżącej utraconych odsetek za pozostały do końca okres zasadniczej umowy. Utracone odsetki są rezultatem pomnożenia kwoty nominalu objętej przedpłatą, przez różnicę stóp procentowych. Różnica stóp procentowych jest to nadwyżka efektywnej stopy procentowej umowy zasadniczej nad efektywną stopą procentową, którą jednostka uzyskałaby na dzień przedpłaty, gdyby dokonała reinwestycji kwoty nominalu objętej przedpłatą w ramach podobnej umowy obejmującej okres pozostały do końca umowy zasadniczej.

Ocena tego, czy opcja kupna lub sprzedaży jest ściśle powiązana z zasadniczym instrumentem dłużnym, dokonywana jest przed wydzieleniem składnika kapitałowego z zasadniczego instrumentu dłużnego zgodnie z MSR 32.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, a jeżeli tak, to także od rodzaju zabezpieczanej pozycji. Grupa wyznacza niektóre instrumenty pochodne albo jako (1) zabezpieczenie wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej), albo (2) zabezpieczenie przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych z tytułu ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub prognozowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych).

Grupa podjęła decyzję, że będzie kontynuowała stosowanie wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9.

W odniesieniu do instrumentów pochodnych zabezpieczających pozycje Grupy stosuje się rachunkowość zabezpieczeń pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów tzn.:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem;
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego;
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat;
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego mogą być wiarygodnie wycenione;

- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Grupa dokumentuje cele zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających oraz w momencie zawarcia transakcji, relację między instrumentem zabezpieczającym a zabezpieczaną pozycją. Grupa dokumentuje również własną ocenę efektywności transakcji zabezpieczających przed zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych, mierzoną zarówno prospektywnie jak i retrospektywnie od momentu ustalenia oraz przez cały okres trwania relacji instrumentu zabezpieczającego z zabezpieczaną pozycją.

Ze względu na podział instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej oraz zaklasyfikowanych do księgi handlowej, Grupa stosuje odmienne podejście do prezentowania przychodów/kosztów odsetkowych dla każdej z tych grup instrumentów pochodnych, które zostało opisane w Nocie 2.4 Przychody i koszty z tytułu odsetek. Pozostały wynik z wyceny do wartości godziwej instrumentów ujmuje się w wyniku na działalności handlowej.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Grupa się zabezpiecza. Począwszy od sprawozdania finansowego za I półrocze 2018 roku, zysk lub strata z tytułu zabezpieczenia pozycji zabezpieczanej korygują wartość bilansową pozycji zabezpieczanej.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego według efektywnej stopy procentowej, rozlicza się w czasie w rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego kapitałowego papieru wartościowego jest wykazywana w pozostałych całkowitych dochodach do czasu zbycia tego papieru wartościowego.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Zysk lub stratę dotyczącą części nieefektywnej wykazuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach przenosi się do rachunku zysków i strat oraz zalicza do przychodów lub kosztów tych samych okresów, w których zabezpieczana pozycja wpłynie na rachunek zysków i strat (np. w momencie zawarcia prognozowanej transakcji sprzedaży, która jest przedmiotem zabezpieczenia).

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający wygaś albo został sprzedany, lub gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wszelkie łączne zyski lub straty wykazywane w tym momencie w pozostałych całkowitych dochodach pozostają w pozostałych całkowitych dochodach, do momentu ujęcia w rachunku zysków i strat prognozowanej transakcji. Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest już uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty wykazane w pozostałych całkowitych dochodach są niezwłocznie przenoszone do rachunku zysków i strat.

Instrumenty pochodne nie desygnowane do rachunkowości zabezpieczeń

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie desygnowane do rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Grupa posiada w portfelu następujące instrumenty pochodne:

Instrumenty na ryzyko rynkowe:

- Kontrakty futures na obligacje, na indeks
- Opcje na papiery wartościowe i indeksy giełdowe
- Opcje na kontrakty futures
- Transakcje terminowe na papiery wartościowe
- Swapy towarowe

Instrumenty na ryzyko stopy procentowej:

- Forward Rate Agreement (FRA)
- Interest Rate Swap (IRS), Overnight Index Swap (OIS)
- Opcje na stopę procentową

Instrumenty na ryzyko kursu walutowego:

- Walutowe transakcje terminowe, fx swap, fx forward
- Cross Currency Interest Rate Swap (CIRS)
- Opcje walutowe.

2.15. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia

Najlepszym dowodem wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcji (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty), chyba że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji lub przepakowania) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne obejmują wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

W przypadku transakcji, których wartość początkowa uzyskana z modelu wyceny (uwzględniającego zarówno dane obserwowane na rynku jak i dane nierynkowe) oraz cena transakcyjna różnią się, początkowe ujęcie następuje według ceny transakcyjnej. Grupa zakłada, że cena taka jest najlepszym przybliżeniem wartości godziwej, pomimo faktu, iż wartość otrzymana z modelu wyceny może być różna. Różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością uzyskaną z modelu, zwyczajowo nazywana zyskami i stratami z początkowego ujęcia („day one profit and loss”), jest rozliczana w czasie.

Moment ujęcia odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia jest oceniany indywidualnie. Są one amortyzowane przez okres trwania transakcji, odraczane do momentu, kiedy wartość instrumentu może być ustalona na podstawie obserwowalnych rynkowych danych wejściowych, lub realizowane przez płatności. Instrument finansowy jest od tego momentu wyceniany w wartości godziwej, skorygowanej o zyski i straty z początkowego ujęcia. Dalsze zmiany wartości godziwej są niezwłocznie ujmowane w rachunku zysków i strat bez odwracania odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia.

2.16. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym obejmują kredyty i pożyczki otrzymane, depozyty przyjęte, zobowiązania tytułu emisji dłuższych papierów wartościowych i zobowiązania podporządkowane. Powyższe zobowiązania finansowe ujmują się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, zobowiązania te wykazują się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej). Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmują się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.17. Wartości niematerialne

Przy początkowym ujęciu Grupa wycenia wartości niematerialne w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne wykazane są według ceny nabycia skorygowanej o koszty ulepszenia (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji lub modernizacji) oraz naliczone umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy uwzględnieniu oczekiwanych okresów ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki sumy przekazanej zapłaty, kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Wartość firmy z przejęcia jednostek zależnych ujmują się w ramach wartości niematerialnych. Wartość firmy nie jest amortyzowana, lecz jest testowana corocznie pod kątem utraty wartości oraz gdy istnieją przesłanki na to wskazujące i wykazywana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwaną tego składnika aktywów. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwróceniu.

Zyski i straty ze zbycia działalności uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej działalności. W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości wartość firmy jest alokowana do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Alokację robi się na dzień nabycia dla takich ośrodków bądź grup ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które według oczekiwań będą czerpać korzyści z połączenia, dzięki któremu ta wartość firmy powstała, nie większych niż segmenty operacyjne zgodnie z MSSF 8 bez względu na to, czy zostały do nich przypisane także inne składniki aktywów lub zobowiązania jednostki przejmowanej.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (2-11 lat). Wydatki związane utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Wydatki bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednio obejmują koszty osobowe bezpośrednio przypisane do oprogramowania.

Aktywowane koszty związane z tworzeniem oprogramowania amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania (2-11 lat).

Oprogramowanie komputerowe bezpośrednio związane z funkcjonowaniem określonego sprzętu informatycznego jest wykazywane w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Grupa identyfikuje koszty zakończonych prac rozwojowych jako wartości niematerialne w związku z uzyskaniem przyszłych korzyści ekonomicznych oraz spełnieniem warunków określonych w MSR 38, tj. Grupa ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika, posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac i użytkowaniu wytwarzanego składnika oraz może wiarygodnie ustalić wysokość nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować wytworzonemu składnikowi wartości niematerialnych.

Ekonomiczny okres użyteczności „Kosztów zakończonych prac rozwojowych” jest określony i nie przekracza 3 lat. Stawki amortyzacyjne są dostosowane do okresu ekonomicznej użyteczności. Grupa wykazuje osobno te koszty, które wynikają z prac rozwojowych we własnym zakresie i z transakcji połączenia jednostek gospodarczych.

Na nakłady na prace rozwojowe składają się wszystkie nakłady, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom rozwojowym.

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania.

2.18. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- Budynki i budowle	25-40 lat,
- Urządzenia techniczne i maszyny	2-10 lat,
- Środki transportu	5 lat,
- Sprzęt informatyczny	2-5 lat,
- Inwestycje w obce środki trwałe	10-40 lat nie dłużej niż okres najmu/ dzierżawy/ leasingu,
- Sprzęt biurowy, meble	5-10 lat.

Grunty i budynki obejmują głównie oddziały i biura. Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych oraz metod amortyzacji dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty prospektywnie.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości środków trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwaną tych środków trwałych. Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli oszacowanie wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów nie jest możliwe, Grupa ustala wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne danego składnika aktywów).

Wartość bilansowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych zostaje usunięta z bilansu w momencie zbycia lub wówczas, gdy nie przewiduje się osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania i następującego po nim zbycia. Zyski i straty wynikające z faktu usunięcia pozycji rzeczowych aktywów trwałych z bilansu ujmują się w rachunku zysków i strat w momencie usunięcia z bilansu.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmują w rachunku zysków i strat.

2.19. Zapasy

Zapasy wyceniane są według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia bądź kosztu wytworzenia lub ceny sprzedaży netto. Do kosztu wytworzenia zapasów zalicza się koszty bezpośrednie produkcji, odnośną część ponoszonych w procesie wytwarzania stałych pośrednich kosztów produkcji oraz koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu danego składnika. Cena sprzedaży netto to oszacowana cena sprzedaży w normalnym toku działalności, pomniejszona o odnośne zmienne koszty sprzedaży. Kwotę wszelkich odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmują się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce zaliczając do kosztu pozostałych kosztów operacyjnych. Odwrócenie odpisu wartości zapasów, wynikające ze zwiększenia ich wartości netto możliwej do uzyskania zostaje ujęte jako zmniejszenie kwoty zapasów ujętych jako koszt okresu, w którym odwrócenie odpisu wartości miało miejsce. Wartość rozchodu pozycji zapasów wycenia się w drodze szczegółowej identyfikacji poszczególnych cen nabycia lub kosztów wytworzenia składników, które dotyczą realizacji konkretnych wydzielonych przedsięwzięć. W szczególności do zapasów zalicza się grunty oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów przeznaczone do zagospodarowania w ramach realizowanych inwestycji budownictwa. Obejmują one także środki trwałe przeznaczone do leasingu oraz środki trwałe przejęte z wypowiedzianych umów leasingu.

2.20. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwale w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży ujmują się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione Grupa zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Grupa wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do zbycia) w kwocie niższej z dwóch:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Grupy, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży.

Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej. Grupa do zbycia, która ma zostać wycofana z użytkowania, również może się kwalifikować jako działalność zaniechana.

2.21. Odroczonego podatek dochodowy

Grupa tworzy rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną różnicą między wartością bilansową danego składnika aktywów lub zobowiązań wykazywaną w sprawozdaniu finansowym a jego wartością podatkową. Dodatnią różnicę netto wykazuje się w pasywach jako „Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Ujemną różnicę netto ujmuje się w pozycji „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Zmianę stanu rezerwy na odroczonego podatku dochodowego oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w stosunku do poprzedniego okresu obrotowego zalicza się do pozycji „Podatek dochodowy”. Do wyliczenia podatku odroczonego stosuje się metodę bilansową.

Zobowiązania lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości, metodą bilansową, w związku z istnieniem różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową. Zobowiązania lub aktywa z tego tytułu ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, i które to stawki zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji aktywów lub regulowania zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Główne różnice przejściowe powstają z tytułu odpisów tworzonych na utratę wartości kredytów i udzielonych gwarancji spłaty kredytów, amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych, leasingu finansowego podatkowo traktowanego jako operacyjny, aktualizacji wyceny niektórych aktywów i zobowiązań finansowych, w tym kontraktów na instrumenty pochodne oraz transakcje terminowe, rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia po okresie zatrudnienia, a także strat podatkowych przysługujących do odliczenia.

Grupa weryfikuje wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Grupa obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie zysku do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Takie obniżki koryguje się w górę w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego zysku do opodatkowania staje się prawdopodobne.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ujmowane w księgach w wysokości możliwej do zrealizowania. Jeżeli prognozowana kwota dochodu ustalonego dla celów podatkowych nie pozwala na realizację aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w całości lub w części, aktywa te są tworzone w odpowiedniej wysokości. Powyższa zasada dotyczy także ujmowanych w aktywie odroczonej kwot strat podatkowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego Grupa wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie każdej ze spółek podlegającej konsolidacji. Aktywa i rezerwy można kompensować, jeżeli Grupa ma tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

W przypadku Banku, aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensowaniu na poziomie każdego z krajów, w którym Bank prowadzi działalność i rozlicza się z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Grupa ujawnia oddzielnie kwotę ujemnych różnic przejściowych (głównie z tytułu nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych), w związku z którymi nie ujęto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, a także kwotę różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Grupa ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Grupę i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu.

Odroczony podatek dochodowy z tytułu aktualizacji wartości instrumentów finansowych wycenianych przez pozostałe całkowite dochody i aktualizacji transakcji zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujmuje się, tak jak aktualizację wyceny, bezpośrednio w innych pozycjach kapitału własnego, a następnie przenosi do rachunku zysków i strat w momencie, gdy dana inwestycja lub pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

2.22. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi to finansowe i niefinansowe aktywa przejęte przez Grupę w celu rozliczenia przeterminowanych należności kredytowych. Aktywa te wycenia się w momencie początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej i klasyfikuje jako rzeczowe aktywa trwałe, aktywa finansowe lub inne aktywa w zależności od rodzaju aktywów i intencji Grupy odnośnie sposobu realizacji korzyści z tych aktywów. W przypadku, gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

W późniejszym okresie aktywa przejęte za długi są ujmowane i wyceniane zgodnie z polityką przewidzianą dla aktywów danej kategorii.

2.23. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów ujmuje się, jeśli wydatki dotyczą miesięcy następujących po miesiącu, w którym je poniesiono. Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Inne aktywa”.

Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się koszty z tytułu świadczeń wykonywanych na rzecz Grupy, lecz jeszcze nie stanowiących jej zobowiązań. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz przychody przyszłych okresów prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

2.24. Leasing

Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu finansowego, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i korzyści wynikających z tytułu posiadania przedmiotu leasingu. Ostateczne przeniesienie tytułu prawnego może, lecz nie musi nastąpić. Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu operacyjnego, jeżeli nie następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu.

Grupa dokonuje ustalenia czy umowa jest umową leasingu bądź umową, która zawiera leasing, w oparciu o istotę umowy i o ocenę czy wywiązanie się z umowy jest uzależnione od korzystania z określonego składnika aktywów oraz czy umowa przenosi prawo do użytkowania składnika aktywów.

Grupa mBanku S.A. jako leasingodawca

Dla aktywów używanych na podstawie umowy leasingu finansowego wartość równą inwestycji leasingowej netto ujmuje się jako należności w pozycji „kredyty i pożyczki udzielone klientom”. Różnicę pomiędzy kwotą należności brutto a wartością bieżącą należności ujmuje się jako niezrealizowane przychody finansowe.

Przychody z tytułu leasingu ujmuje się w następujący sposób:

- Odsetki z tytułu leasingu finansowego

Przychody z tytułu leasingu finansowego ujmowane są według zasady memoriałowej, w oparciu o stałą stopę zwrotu skalkulowaną na podstawie wszystkich przepływów pieniężnych związanych z realizacją danej umowy leasingu, zdyskontowanych według stopy procentowej leasingu.

- Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego oraz koszty amortyzacji środków trwałych oddanych przez Grupę w leasing operacyjny, poniesione w celu uzyskania tych przychodów, ujmuje się w wartości netto jako pozostałe przychody operacyjne w rachunku zysków i strat.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się jako przychód metodą liniową przez okres leasingu, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie zmniejszania się korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów.

Grupa mBanku S.A. jako leasingobiorca

Większość dotychczasowych umów leasingowych Grupy to umowy leasingu operacyjnego. Całość opłat leasingowych dokonywanych w ramach leasingu operacyjnego jest rozliczana w ciężar kosztów metodą liniową w okresie trwania umowy leasingowej.

2.25. Rezerwy

Wymogom szacowania odpisów i rezerw zgodnie z MSSF 9 Instrumenty Finansowe podlegają zobowiązania do udzielenia pożyczki oraz umowy gwarancji finansowych.

Rezerwy zgodnie z MSR 37 są tworzone wówczas, gdy na Grupie ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

2.26. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracowniczeŚwiadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Grupa tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ustalone w oparciu o oszacowania tego typu zobowiązań, na podstawie modelu aktuarialnego. Grupa stosuje zasadę ujmowania zysków i strat aktuarialnych z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia dotyczących zmian w założeniach aktuarialnych w pozostałych całkowitych dochodach, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat. Natomiast koszty zatrudnienia oraz odsetki netto od zobowiązania z tytułu określonych świadczeń Grupa ujmuje odpowiednio w „Ogólnych kosztach administracyjnych” i w pozostałych kosztach z tytułu odsetek.

Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych

Grupa prowadzi programy wynagrodzeń opartych na i regulowanych akcjami własnymi. Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych są rozliczane zgodnie z MSSF 2 „Płatności związane z akcjami”. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji i akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z kapitałami własnymi. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji i akcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji i akcji. Nie występują warunki rynkowe nabywania uprawnień, które byłyby uwzględnione przy szacowaniu na dzień wyceny wartości godziwej opcji na akcje oraz akcji. Warunki nabycia uprawnień inne niż warunki rynkowe nie są uwzględniane przy szacowaniu wartości godziwej opcji na akcje i akcji, lecz są uwzględniane przez korektę liczby instrumentów kapitałowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank koryguje szacunek co do poziomu liczby opcji i akcji, co do których oczekuje się, że będą możliwe do wykorzystania. Zgodnie z MSSF 2, w trakcie trwania programów nie jest konieczne ujmowanie zmiany wartości godziwej płatności opartej na akcjach.

Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w środkach pieniężnych

W przypadku transakcji opartych na akcjach jednostki dominującej najwyższego szczebla rozliczanych w środkach pieniężnych, wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie praw do opcji i akcji/praw do udziału we wroście akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z zobowiązaniami. Do czasu, gdy zobowiązanie wynikające z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych zostanie uregulowane, Bank na każdy dzień sprawozdawczy, a także na dzień rozliczenia wycenia zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w zysku lub stracie danego okresu.

Inne świadczenia pracownicze

W mBanku Hipotecznym od września 2012 roku funkcjonuje program motywacyjny, oparty na akcjach fantomowych tego banku, który traktowany jest jako program motywacyjny zgodnie z MSR 19.

2.27. Kapitał

Kapitały stanowią kapitały i fundusze własne przypadające na akcjonariuszy Banku i kapitały przypadające na udziały niekontrolujące, tworzone zgodnie z określonymi przepisami prawa, tj. właściwymi ustawami, statutem lub umową Spółek Grupy.

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

- Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednio koszty z nią związane.

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, emisją opcji, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

Ponadto kapitał zapasowy uwzględnia rozliczenia z tytułu programów motywacyjnych opartych na akcjach Banku.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusz ogólnego ryzyka,
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych,
- wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Ponadto w pozostałym kapitale rezerwowym ujmuje się wycenę programów motywacyjnych opartych na akcjach Banku.

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach „pozostałych zobowiązań”.

Inne pozycje kapitałów

Inne pozycje kapitałów tworzone są w wyniku:

- wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych,
- zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia,
- wyceny instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do efektywnej części zabezpieczenia.

2.28. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy, w tym oddziałów zagranicznych Banku, wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą prezentacji Grupy i walutą funkcjonalną Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, takich jak aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, uwzględnia się w pozostałych całkowitych dochodach.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia zawarcia transakcji, natomiast pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została wyceniona.

W przypadku, gdy zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w pozostałych całkowitych dochodach, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. I odwrotnie, jeżeli zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w wyniku, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujmuje się w wyniku.

Zmiana wartości godziwej pieniężnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody obejmuje różnice kursowe wynikające z wyceny według zamortyzowanego kosztu, które ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oddziałów zagranicznych przeliczane są na walutę prezentacji z waluty funkcjonalnej z zastosowaniem kursu średniego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje rachunku zysków i strat tych jednostek przelicza się na walutę prezentacji z zastosowaniem kursów średnich z końca poszczególnych miesięcy okresu sprawozdawczego. Powstałe w ten sposób różnice kursowe ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach.

Spółki wchodzące w skład Grupy

Wyniki i sytuację finansową wszystkich jednostek Grupy, z których żadna nie prowadzi działalności w warunkach hiperinflacji, których waluty funkcjonalne różnią się od waluty prezentacji, przelicza się na walutę prezentacji w następujący sposób:

- aktywa i zobowiązania w każdym prezentowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej przelicza się według kursu średniego NBP obowiązującego na koniec tego okresu sprawozdawczego,
- przychody i koszty w każdym rachunku zysków i strat przelicza się według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na ostatni dzień każdego z 12 miesięcy prezentowanych okresów obrachunkowych,
- wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmuje się jako odrębny składnik pozostałych całkowitych dochodów.

Przy konsolidacji, różnice kursowe z tytułu przeliczenia inwestycji netto w jednostkach działających za granicą ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Przy sprzedaży jednostki prowadzącej działalność za granicą, takie różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat jako część zysku lub straty ze sprzedaży.

Działalność leasingowa

Do rachunku zysków i strat zalicza się ujemne bądź dodatnie różnice kursowe z tytułu wyceny zobowiązań kredytowych finansujących zakup przedmiotów w leasingu operacyjnym. W umowach leasingu operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej środki trwałe będące przedmiotem tych umów wykazuje się na moment rozpoczęcia umowy w przeliczeniu na złote, zaś kredyty w walucie obcej, z których je sfinansowano, podlegają wycenie kursowej.

W przypadku umów leasingu finansowego różnice kursowe z wyceny należności leasingowych, jak i zobowiązań w walucie obcej, na koniec okresu sprawozdawczego odnosi się na rachunek zysków i strat.

2.29. Działalność powiernicza

mBank S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Bank świadczy usługi przechowywania aktywów, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. Przychody z tytułu prowizji i opłat z działalności powierniczej ujmuje się zgodnie z MSSF 15 stosując 5 stopniowy model ujmowania przychodów opisany w Nocie 2.5. W związku z wykonywaniem tych usług Bank podejmuje decyzje dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Aktywa przechowywane na zasadach powierniczych nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie należą do Grupy.

Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej nie prowadzą działalności powierniczej.

2.30. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Niniejsze sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji, które zostały wydane i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018 roku.

Niniejsze sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wymienionych poniżej standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

W odniesieniu do standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym, Grupa nie skorzystała z możliwości ich wcześniejszego zastosowania.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską

- MSSF 16, Leasing, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 31 października 2017 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

MSSF 16 wprowadza nowe zasady ujmowania leasingu. Główną zmianą jest wyeliminowanie klasyfikacji leasingu na leasing operacyjny i leasing finansowy, a zamiast tego wprowadzenie jednego modelu księgowego leasingu. Stosując jeden model leasingobiorca jest zobowiązany rozpoznać prawa do użytkowania aktywów będących przedmiotem leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz odpowiadające im zobowiązania, za wyjątkiem krótkoterminowych umów leasingowych do 12 miesięcy oraz umów leasingowych dotyczących niskocennych składników aktywów. Leasingobiorca jest również zobowiązany rozpoznać koszty amortyzacji aktywa będącego przedmiotem leasingu oddzielnie od kosztów odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego w rachunku zysków i strat.

Aktualne ujęcie księgowe przez leasingodawcę pozostanie w znacznej mierze niezmienione przez MSSF 16. Oznacza to, że leasingodawca kontynuuje klasyfikacje leasingów jako leasing operacyjny lub leasing finansowy oraz ich ujęcie księgowe jako dwa oddzielne typy leasingu.

Grupa uważa, że zastosowanie nowego standardu będzie miało wpływ na ujmowanie, prezentację, wycenę oraz ujawnienia aktywów będących przedmiotem leasingu operacyjnego oraz odpowiadających im zobowiązań w sprawozdaniu finansowym Grupy jako leasingobiorcy.

Informację ilościową i jakościową, w tym analizę głównych zmian wynikających z zastosowania standardu na sprawozdanie finansowe dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku przedstawiono na końcu niniejszej noty.

- Zmiany do MSSF 9, Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 października 2017 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 22 marca 2018 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 9 wprowadzają zapisy w odniesieniu do kontraktów z opcją przedpłaty, w których pożyczkodawca może być zmuszony do zaakceptowania kwoty przedpłaty, która jest znacznie niższa niż niespłacone kwoty kapitału i odsetek. Taka kwota przedpłaty mogłaby stanowić płatność dla kredytobiorcy od pożyczkodawcy, a nie rekompensatę od kredytobiorcy dla kredytodawcy. Taki składnik aktywów finansowych będzie kwalifikował się do wyceny według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody (w zależności od modelu biznesowego spółki), aczkolwiek ujemna rekompensata musi stanowić uzasadnioną rekompensatę za wcześniejszą spłatę kontraktu.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Interpretacja KIMSF 23, Ujęcie niepewności w podatku dochodowym, została opublikowana przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 7 czerwca 2017 roku, zatwierdzona przez Unię Europejską 23 października 2018 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

Interpretacja KIMSF 23 w szczególności określa, jeżeli jest niepewność w ujmowaniu podatku dochodowego, czy i kiedy jednostka powinna analizować niepewne pozycje podatkowe oddzielnie, jakie są założenia jednostki dotyczące możliwości kontroli przez organy podatkowe, sposób w jaki jednostka określa dochód do opodatkowania, stratę podatkową, podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, stopy podatkowe, a także w jaki sposób jednostka ujmuje zmiany w faktach i okolicznościach.

Grupa uważa, że zastosowanie interpretacji nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 28, Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 12 października 2017 roku, zatwierdzona przez Unię Europejską 8 lutego 2019 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 28 wyjaśniają, że jednostka stosuje MSSF 9 „Instrumenty finansowe” w stosunku do pozostałych instrumentów finansowych w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach, dla których metoda praw własności nie ma zastosowania. Instrumenty te uwzględniają długoterminowe udziały, które w treści ekonomicznej stanowią część inwestycji netto w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach. W zmianach do MSR 28 zostało doprecyzowane, że wymogi MSSF 9 mają zastosowanie do udziałów długoterminowych przed zastosowaniem wymogów dotyczących alokacji straty w MSR 28 oraz że przy stosowaniu wymogów MSSF 9 jednostka nie uwzględnia żadnych korekt wartości bilansowej długoterminowych udziałów, które wynikają z zastosowania MSR 28.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską

- MSSF 17, Kontrakty ubezpieczeniowe, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie.

MSSF 17 definiuje nowe podejście do rozpoznawania, wyceny, prezentacji i ujawniania umów ubezpieczeniowych. Głównym celem MSSF 17 jest zagwarantowanie przejrzystości oraz porównywalności sprawozdań finansowych ubezpieczycieli. W tym celu jednostka będzie ujawniała szereg informacji ilościowych i jakościowych umożliwiających użytkownikom sprawozdania finansowego ocenę wpływu umów ubezpieczeniowych na sytuację finansową, wyniki finansowe oraz przepływy pieniężne jednostki. MSSF 17 wprowadza szereg istotnych zmian w stosunku do dotychczasowych wymogów MSSF 4. Dotyczą one między innymi: poziomów agregacji na jakim wykonywane są obliczenia, metody wyceny zobowiązań ubezpieczeniowych, rozpoznawania zysku lub straty w czasie, ujmowania reasekuracji, wydzielania komponentu inwestycyjnego, sposobu prezentacji poszczególnych pozycji bilansu oraz rachunku zysków i strat jednostek sprawozdawczych, w tym oddzielnej prezentacji przychodów z ubezpieczeń, kosztów usług ubezpieczeniowych, a także przychodów lub kosztów finansowych.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Roczne poprawki do MSSF 2015-2017, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 grudnia 2017 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

W trakcie cyklu wprowadzono zmiany do następujących standardów: MSSF 3 w zakresie wyjaśnienia, że gdy jednostka przejmuje kontrolę nad działalnością, która jest wspólną działalnością, dokonuje ona ponownej wyceny wcześniej posiadanych udziałów w tej jednostce, MSSF 11 w zakresie wyjaśnienia, że jednostka która uzyska współkontrolę nad przedsiębiorstwem będącym wspólną działalnością, nie dokonuje ponownej wyceny uprzednio posiadanych udziałów w tej jednostce, MSR 12 w zakresie wyjaśnienia, że wszelkie skutki z tytułu podatku dochodowego od dywidend (tj. podział zysków) powinny być ujmowane w rachunku zysków i strat, niezależnie od tego jak powstaje podatek, MSR 23 w zakresie wyjaśnienia, że jeżeli jakaś szczególna pożyczka pozostanie niezrealizowana po tym, jak powiązany składnik aktywów jest gotowy do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży, kredyt ten staje się częścią funduszy, które jednostka ogólnie zaciąga, obliczając stopę kapitalizacji na ogólnych pożyczkach.

Grupa uważa, że zastosowanie poprawek do powyższych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 19, Zmiany programu, Ograniczenia lub Rozliczenia, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 7 lutego 2018 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 19 określają sposób ustalania kosztów programów określonych świadczeń emerytalnych przez jednostkę w przypadku wystąpienia zmian w programie tychże świadczeń. MSR 19 „Świadczenia pracownicze” określa w jaki sposób jednostka rozlicza się z programu określonych świadczeń. W przypadku zmiany programu, ograniczenia lub rozliczenia MSR 19 wymaga od jednostki dokonania ponownej wyceny zobowiązania lub składnika aktywów netto z tytułu określonych świadczeń. Zmiany wymagają, aby jednostka wykorzystała zaktualizowane założenia tej wyceny w celu

ustalenia bieżących kosztów usług i odsetek netto za pozostałą część okresu sprawozdawczego po zmianie programu. Wymagając zastosowania zaktualizowanych założeń oczekuje się, że zmiany dostarczą użytecznych informacji dla użytkowników sprawozdania finansowego.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowane dnia 29 marca 2018 roku) mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

Zmiany w zakresie referencji do Założeń Konceptyjnych w MSSF jest dokumentem, który określa cel sprawozdawczości finansowej, jakościowe cechy przydatnych informacji finansowych, opis jednostki sprawozdawczej, definicje składnika aktywów, zobowiązania, kapitału własnego, przychodów i kosztów, kryteria rozpoznania aktywów i pasywów w sprawozdaniach finansowych oraz wskazówki kiedy je zaprzestać ujmować, podstawy pomiaru i wskazówki kiedy je stosować, a także koncepcje i wskazówki dotyczące prezentacji i ujawniania.

Grupa uważa, że zastosowanie zmian nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 3, Definicja przedsięwzięcia, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 22 października 2018 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2020 lub po tej dacie.

Zmiana do MSSF 3 precyzuje definicję przedsięwzięcia celem wsparcia jednostek przy ustalaniu czy transakcja powinna zostać zaksięgowana jako połączenie jednostek czy jako nabycie aktywów. Główne zmiany odnoszą się do wyjaśnienia, że aby zostać uznany za przedsięwzięcie nabyte czynności i aktywa muszą zawierać co najmniej wkład i proces stosowany do tych wkładów, które razem znacząco przyczyniają się do możliwości wytworzenia produktów. Została usunięta ocena dotycząca tego czy uczestnicy rynku są zdolni do zastąpienia jakichkolwiek brakujących wkładów bądź procesów stosowanych do tych wkładów i kontynuowania wytwarzania produktów. Ponadto, zostały dodane wskazówki i przykłady ilustrujące, aby pomóc jednostkom ocenić czy proces został zastosowany, a także zostały zawężone definicje przedsięwzięcia i produktów wyjściowych poprzez skoncentrowanie się na produktach i usługach świadczonych klientom i poprzez usunięcie odniesienia do możliwości zmniejszenia kosztów. Został też dodany opcjonalny test koncentracji pozwalający na uproszczoną ocenę czy nabyta grupa działań i aktywów nie jest przedsięwzięciem.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 1 MSR 8, Definicja terminu „istotny”, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 31 października 2018 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 1 i MSR 8 wyjaśniają definicję terminu „istotny” i jego zastosowanie poprzez ujednoclenie sformułowania definicji istotności w ramach Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej i w pozostałych publikacjach oraz poprzez wprowadzenie drobnych poprawek do tego sformułowania, jak również wprowadzenie dodatkowych wymogów w MSR 1 „Prezentacja Sprawozdań Finansowych” w definicji, aby nadać im większą wagę. Wyjaśnienia towarzyszące definicji terminu „istotny” zostały również doprecyzowane. Zmiany mają na celu pomóc jednostkom dokonywać lepszych ocen istotności bez istotnej zmiany istniejących wymogów.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony.

MSSF 16 Leasing

Standard został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 roku i został przyjęty przez Unię Europejską. MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Nowy standard zastąpił obowiązujący do końca 2018 roku MSR 17 Leasing oraz interpretacje KIMSF 4, SKI 15, 27.

Nowy standard wprowadza jeden model ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie.

Przeniesienie prawa do użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym składnikiem aktywów, w odniesieniu do którego leasingobiorca ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych, i kontroluje wykorzystanie danego składnika aktywów w danym okresie.

W przypadku gdy definicja leasingu jest spełniona, ujmuje się prawo do użytkowania składnika aktywów wraz z odpowiednim zobowiązaniem z tytułu leasingu ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu, za wyjątkiem krótkoterminowych umów leasingowych do 12 miesięcy oraz umów leasingowych dotyczących nieistotnych kwotowo składników aktywów.

Wydatki związane z wykorzystywaniem aktywów będących przedmiotem leasingu, uprzednio ujęte w większości w ogólnych kosztach administracyjnych, będą obecnie klasyfikowane jako koszty amortyzacji oraz koszty odsetek.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo, natomiast zobowiązania z tytułu umów leasingowych rozliczane są z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Wpływ MSSF 16 na sprawozdania finansowe

Grupa w I kwartale 2019 roku zakończyła projekt wdrożenia MSSF 16 (projekt), który został zaplanowany w trzech etapach:

- etap I - analiza wszystkich realizowanych umów zakupu usług, bez względu na obecną kwalifikację, której celem było wyselekcjonowanie tych umów, na podstawie których Grupa użytkuje składniki aktywów należące do dostawców,
- etap II – poddanie każdej zidentyfikowanej w etapie I umowy ocenie pod kątem spełnienia kryteriów uznania za leasing zgodnie z MSSF 16,
- etap III - wdrożenie MSSF 16 na bazie wypracowanej koncepcji.

Przedmiotem przeprowadzanych analiz były wszystkie umowy leasingu finansowego, leasingu operacyjnego, najmu, dzierżawy, a także prawa wieczystego użytkowania gruntów. Ponadto zostały przeanalizowane transakcje nabytych usług (koszty usług obcych w ramach działalności operacyjnej) pod kątem występowania korzystania ze zidentyfikowanego składnika aktywów.

W ramach projektu Grupa dokonała stosownych zmian w polityce rachunkowości i procedurach operacyjnych. Zostały opracowane i wdrożone metodyki prawidłowej identyfikacji umów, które są leasingiem oraz zbierania danych niezbędnych do prawidłowego ujęcia księgowego tych transakcji. Dodatkowo Grupa wdrożyła odpowiednie zmiany w systemach informatycznych spółek z Grupy, tak aby były dostosowane do zbierania i przetwarzania odpowiednich danych.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2018 rok wykazane zostały umowy leasingu, w których Grupa występuje w roli leasingodawcy dla podmiotów trzecich. Dotychczasowe ujęcie księgowe przez leasingodawcę pozostało w znacznej mierze niezmienione przez MSSF 16. Oznacza to, że leasingodawca kontynuuje klasyfikację leasingów jako leasing operacyjny lub leasing finansowy oraz ich ujęcie księgowe jako dwa oddzielne typy leasingu. Niemniej jednak, od 2019 roku wymagane są dodatkowe ujawnienia.

Grupa podjęła decyzję o wdrożeniu standardu z dniem 1 stycznia 2019 roku. Zgodnie z przepisami przejściowymi zawartymi w MSSF 16 nowe zasady zostały przyjęte retrospektywnie z odniesieniem skumulowanego efektu początkowego zastosowania nowego standardu do kapitałów własnych na dzień 1 stycznia 2019 roku. W związku z tym dane porównawcze za rok obrotowy 2018 nie zostaną przekształcone (zmodyfikowane podejście retrospektywne).

Poniżej opisano poszczególne korekty bilansu otwarcia na dzień 1 stycznia 2019 roku wynikające z wdrożenia MSSF 16.

Opis korekt

(a) Ujęcie zobowiązań z tytułu leasingu

Po przyjęciu MSSF 16 Grupa ujmuje zobowiązania z tytułu leasingu w związku z leasingiem, który wcześniej został sklasyfikowany jako leasing operacyjny zgodnie z zasadami MSR 17 Leasing. Zobowiązania wynikają przede wszystkim z umów najmu nieruchomości oraz prawa wieczystego użytkowania. Zobowiązania te zostały wycenione w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w dacie rozpoczęcia stosowania MSSF 16, zdyskontowanych z zastosowaniem stopy procentowej leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku, obliczonej na bazie krańcowej stopy procentowej Banku.

Na datę początkowego ujęcia opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące rodzaje opłat za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów przez okres trwania leasingu:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe uzależnione od indeksów rynkowych,
- kwoty, których zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej przedmiotu leasingu,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że zostanie ona zrealizowana,
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia umowy.

W celu obliczenia stóp dyskonta na potrzeby MSSF 16 Bank przyjął, że stopa dyskonta powinna odzwierciedlać koszt finansowania, jakie byłoby zaciągnięte na zakup przedmiotu podlegającego leasingowi.

Na dzień 1 stycznia 2019 roku obliczone przez Bank stopy dyskonta wyniosły:

- dla umów w PLN: 1,95%
- dla umów w EUR: 0,02%
- dla umów w USD: 2,93%
- dla umów w CZK: 2,19%

(b) Ujęcie aktywów z tytułu prawa do użytkowania

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania wycenia się według kosztu i prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej łącznie z aktywami stanowiącymi własność Banku wraz z rozbiem dodatkowych informacji w notach objaśniających.

Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- początkowe koszty bezpośrednio poniesione przez leasingobiorcę w związku z zawarciem umowy leasingu,
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z obowiązkiem demontażu i usunięcia bazowego składnika aktywów lub przeprowadzenia renowacji.

(c) Zastosowanie szacunków

Wdrożenie MSSF 16 wymagało dokonania pewnych szacunków i wycień, które mają wpływ na wycenę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Obejmują one między innymi:

- ustalenie okresu obowiązywania umów (dla umów z nieokreślonym terminem lub z możliwością przedłużenia Grupa przyjęła zakładany z wystarczającą pewnością okres najmu),
- ustalenie stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych,
- ustalenie stawki amortyzacji.

(d) Zastosowanie praktycznych uproszczeń

Stosując po raz pierwszy MSSF 16, Bank zastosował następujące praktyczne uproszczenia dopuszczone przez standard:

- zastosowanie jednej stopy dyskontowej do portfela umów leasingowych o podobnych cechach,
- umowy z tytułu leasingu operacyjnego z pozostałym okresem leasingu krótszym niż 12 miesięcy na dzień 1 stycznia 2019 roku potraktowane zostaną jako leasing krótkoterminowy,
- dla umów z tytułu leasingu operacyjnego, w odniesieniu do których bazowy składnik aktywów ma niską wartość (poniżej 20 000 zł) Grupa nie ujęła zobowiązań finansowych i odnośnych aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Opłaty leasingowe z tego tytułu są ujmowane jako koszty w trakcie okresu leasingu.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

- wykluczenie początkowych kosztów bezpośrednich w zakresie pomiaru aktywów związanych z prawem do użytkowania w dniu początkowego zastosowania, oraz
- wykorzystanie perspektywy czasu (wykorzystanie wiedzy zdobytej po fakcie) w określaniu okresu leasingu, jeżeli umowa zawiera opcje przedłużenia lub rozwiązania umowy najmu.

Wpływ na sprawozdanie z sytuacji finansowej

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na ujęcie dodatkowych zobowiązań finansowych i odnośnych aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedstawia poniższa tabela:

	31 grudnia 2018 r. bez efektu wdrożenia MSSF 16	Efekt wdrożenia MSSF 16	1 stycznia 2019 r. z uwzględnieniem efektu wdrożenia MSSF 16
AKTYWA			
Rzeczowe aktywa trwałe	785 026	562 375	1 347 401
w tym: Prawo do użytkowania aktywów	-	562 375	562 375
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	125 611 195	563 360	126 174 555
w tym: Zobowiązania z tytułu leasingu	-	563 360	563 360

Poniżej przedstawiono uzgodnienie różnicy pomiędzy kwotami przyszłych opłat leasingowych z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego na koniec 2018 roku, a zobowiązaniami z tytułu leasingu ujętymi w na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16:

	2019
Zobowiązania z tyt. leasingu operacyjnego na 31 grudnia 2018 r. (bez dyskonta)	603 248
Wpływ dyskonta przy użyciu krańcowej stopy procentowej Grupy	(39 888)
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu na 1 stycznia 2019 r.	563 360
Inne korekty wpływające na wartość Prawa do użytkowania	(985)
Prawo do użytkowania na 1 stycznia 2019 r.	562 375

Wpływ na rachunek zysków i strat

W rachunku zysków i strat Grupy pojawi się od 2019 roku zmiana w klasyfikacji kosztów (czynsze związane z wynajmem zostaną zastąpione amortyzacją oraz kosztami odsetkowymi) oraz momencie ich rozpoznania (ujęcie kosztów związanych z leasingiem będzie szybsze ze względu na rozpoznanie kosztu odsetkowego metodą efektywnej stopy procentowej, która poprzednio nie była stosowana dla umów innych niż klasyfikowane jako leasing finansowy zgodnie z MSR 17).

Wpływ na kapitał własny

Wdrożenie MSSF 16 nie ma wpływu na zyski zatrzymane i kapitały własne Grupy na dzień 1 stycznia 2019 roku.

Wpływ na współczynniki kapitałowe

Ze względu na ujęcie w bilansie Grupy umów leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku zwiększeniu uległa łączna kwota ekspozycji na ryzyko, a tym samym łączny współczynnik kapitałowy Grupy zmniejszył się o około 15 punktów bazowych.

2.31. Dane porównawcze

W dniu 24 lipca 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) wydała nowy Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej – MSSF 9: „Instrumenty finansowe” („MSSF 9”), obowiązujący dla rocznych okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku, który zastąpił istniejący Międzynarodowy Standard Rachunkowości 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”. Komisja Europejska Rozporządzeniem nr 2016/2067 z dnia 22 listopada 2016 roku przyjęła MSSF 9 w wersji opublikowanej przez RMSR 24 lipca 2014 roku.

MSSF 9 wprowadził nowy model utraty wartości aktywów finansowych oparty na koncepcji „straty oczekiwanej”, zmiany w zakresie zasad klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych (w szczególności aktywów finansowych) jak również nowe podejście do rachunkowości zabezpieczeń.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Grupa podjęła decyzję o skorzystaniu z zapisów MSSF 9 umożliwiających zwolnienie z obowiązku przekształcania danych porównawczych dla okresów wcześniejszych w odniesieniu do zmian wynikających z klasyfikacji i wyceny oraz utraty wartości. Jednocześnie Grupa wprowadziła zmiany w sprawozdaniu finansowym w celu dostosowania prezentacji danych finansowych do nowych kategorii wprowadzonych przez MSSF 9.

Na dzień 1 stycznia 2018 roku różnice w wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych wynikających z zastosowania MSSF 9 zostały ujęte jako element niepodzielonego wyniku finansowego z lat ubiegłych oraz innych pozycji kapitału własnego w kapitałach własnych Grupy.

Wpływ MSSF 9 na sytuację finansową oraz fundusze własne Grupy

W poniższych tabelach zaprezentowano wpływ z tytułu zmian w klasyfikacji i wycenie aktywów finansowych w związku z wdrożeniem MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Przekształcenie skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy mBanku S.A. na dzień 31 grudnia 2017 roku w związku z wdrożeniem MSSF 9.

AKTYWA	31.12.2017 zgodnie z MSR 39	AKTYWA	Reklasyfikacja	Wpływ wdrożenia MSSF 9	01.01.2018 zgodnie z MSSF 9
Kasa, operacje z bankiem centralnym	7 384 869	Kasa, operacje z bankiem centralnym	7 384 869	-	7 384 869
Należności od banków (pożyczki i należności - zamortyzowany koszt)	1 707 722	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - należności od banków	1 707 722	(499)	1 707 223
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy)	1 525 382	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	1 525 382	-	1 525 382
Pochodne instrumenty finansowe (aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy)	1 236 303	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	1 236 303	-	1 236 303
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (pożyczki i należności - zamortyzowany koszt)	84 475 844	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - kredyty i pożyczki udzielone klientom	80 785 615	(238 725)	80 546 890
		Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy - kredyty i pożyczki udzielone klientom ¹⁾	3 690 229	(31 921)	3 658 308
Inwestycyjne papiery wartościowe (aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - wartość godziwa przez inne pozycje kapitału własnego)	32 144 699	Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy - kapitałowe papiery wartościowe	41 087	-	41 087
		Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy - dłużne papiery wartościowe ²⁾	46 538	-	46 538
		Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - dłużne papiery wartościowe	8 566 042	(45 870)	8 520 172
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	23 491 032	-	23 491 032
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	28 680	Inwestycje w jednostki stowarzyszone	28 680	-	28 680
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	42 134	Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	42 134	-	42 134
Wartości niematerialne	710 642	Wartości niematerialne	710 642	-	710 642
Rzeczowe aktywa trwałe	758 738	Rzeczowe aktywa trwałe	758 738	-	758 738
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	9 688	Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	9 688	-	9 688
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	629 250	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	629 250	69 389	698 639
Inne aktywa	770 068	Inne aktywa	770 068	945	771 013
Aktywa razem	131 424 019	Aktywa razem	131 424 019	(246 681)	131 177 338
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY					
Z o b o w i ą z a n i a					
Zobowiązania wobec innych banków (zamortyzowany koszt)	5 073 351	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania wobec banków	5 073 351	-	5 073 351
Pochodne instrumenty finansowe (wartość godziwa przez wynik finansowy)	1 095 365	Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	1 095 365	-	1 095 365
Zobowiązania wobec klientów (zamortyzowany koszt)	91 496 027	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania wobec klientów	91 496 027	-	91 496 027
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (zamortyzowany koszt)	14 322 852	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	14 322 852	-	14 322 852
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	44 854	Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	44 854	-	44 854
Pozostałe zobowiązania	2 571 130	Pozostałe zobowiązania	2 571 130	2 581	2 573 711
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	179 685	Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	179 685	-	179 685
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	81	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	81	-	81
Rezerwy	190 975	Rezerwy	190 975	44 324	235 299
Zobowiązania podporządkowane (zamortyzowany koszt)	2 158 143	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania podporządkowane	2 158 143	-	2 158 143
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	117 132 463	Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	117 132 463	46 905	117 179 368
K a p i t a ł y					
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	14 289 370	Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	14 289 370	(293 586)	13 995 784
Kapitał podstawowy:	3 564 176	Kapitał podstawowy:	3 564 176	-	3 564 176
Zarejestrowany kapitał akcyjny	169 248	Zarejestrowany kapitał akcyjny	169 248	-	169 248
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	3 394 928	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	3 394 928	-	3 394 928
Zyski zatrzymane, w tym:	10 574 294	Zyski zatrzymane, w tym:	10 574 294	(248 158)	10 326 136
- Wynik finansowy z lat ubiegłych	9 482 764	- Wynik finansowy z lat ubiegłych ^{1,2)}	9 482 764	(248 158)	9 234 606
- Wynik roku bieżącego	1 091 530	- Wynik roku bieżącego	1 091 530	-	1 091 530
Inne pozycje kapitału własnego	150 900	Inne pozycje kapitału własnego^{1,2)}	150 900	(45 428)	105 472
Udziały niekontrolujące	2 186	Udziały niekontrolujące	2 186	-	2 186
K a p i t a ł y r a z e m	14 291 556	K a p i t a ł y r a z e m	14 291 556	(293 586)	13 997 970
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	131 424 019	ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	131 424 019	(246 681)	131 177 338

1, 2) – w IV kwartale 2018 roku Grupa skorygowała ustalenie wpływu wdrożenia MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku. Zmiany szczegółowo opisano poniżej.

Przekształcenie skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy mBanku S.A. na dzień 31 grudnia 2017 roku w związku z wdrożeniem MSSF 9.

AKTYWA	01.01.2018	31.12.2017	Zmiana
Kasa, operacje z bankiem centralnym	7 384 869	7 384 869	-
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 761 685	2 761 685	-
Należności od banków	nd	1 707 722	(1 707 722)
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	3 745 933	nd	3 745 933
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>	41 087	nd	41 087
<i>Dłużne papiery wartościowe</i> ²⁾	46 538	nd	46 538
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i> ¹⁾	3 658 308	nd	3 658 308
Inwestycyjne papiery wartościowe	nd	32 144 699	(32 144 699)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	23 491 032	nd	23 491 032
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	90 774 285	nd	90 774 285
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	8 520 172	nd	8 520 172
<i>Należności od banków</i>	1 707 223	nd	1 707 223
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	80 546 890	nd	80 546 890
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	nd	84 475 844	(84 475 844)
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	28 680	28 680	-
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	42 134	42 134	-
Wartości niematerialne	710 642	710 642	-
Rzeczowe aktywa trwałe	758 738	758 738	-
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	9 688	9 688	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	698 639	629 250	69 389
Inne aktywa	771 013	770 068	945
A k t y w a r a z e m	131 177 338	131 424 019	(246 681)
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY			
Z o b o w i ą z a n i a			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	1 095 365	1 095 365	-
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	113 050 373	nd	113 050 373
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	5 073 351	nd	5 073 351
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	91 496 027	nd	91 496 027
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	14 322 852	nd	14 322 852
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	2 158 143	nd	2 158 143
Zobowiązania wobec innych banków	nd	5 073 351	(5 073 351)
Zobowiązania wobec klientów	nd	91 496 027	(91 496 027)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	nd	14 322 852	(14 322 852)
Zobowiązania podporządkowane	nd	2 158 143	(2 158 143)
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	44 854	44 854	-
Rezerwy	235 299	190 975	44 324
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	179 685	179 685	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	81	81	-
Inne zobowiązania	2 573 711	2 571 130	2 581
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	117 179 368	117 132 463	46 905
K a p i t a ł y			
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	13 995 784	14 289 370	(293 586)
Kapitał podstawowy:	3 564 176	3 564 176	-
Zarejestrowany kapitał akcyjny	169 248	169 248	-
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	3 394 928	3 394 928	-
Zyski zatrzymane, w tym:	10 326 136	10 574 294	(248 158)
- Wynik finansowy z lat ubiegłych ⁽²⁾	9 234 606	9 482 764	(248 158)
- Wynik roku bieżącego	1 091 530	1 091 530	-
Inne pozycje kapitału własnego ⁽²⁾	105 472	150 900	(45 428)
Udziały niekontrolujące	2 186	2 186	-
K a p i t a ł y r a z e m	13 997 970	14 291 556	(293 586)
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	131 177 338	131 424 019	(246 681)

1, 2) – w IV kwartale 2018 roku Grupa skorygowała ustalenie wpływu wdrożenia MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku. Zmiany szczegółowo opisano poniżej.

Aktywa finansowe

Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zmieniła klasyfikację części portfela kredytów detalicznych (wybrane portfele kredytów gotówkowych, kredytów odnawialnych oraz kredytów kartowych) oraz nieznacznej liczby kredytów korporacyjnych (pojedyncze kredyty inwestycyjne), wycenianych zamortyzowanym kosztem zgodnie z MSR 39, które w wyniku wdrożenia wymogów MSSF 9 są wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy w związku z niespełnieniem kryterium SPPI, głównie ze względu na występujący w umowach element dźwigni finansowej, zwiększający zmienność przepływów pieniężnych.

Grupa zmieniła również klasyfikację części portfela kredytów korporacyjnych (część portfela kredytów konsorcjalnych) wycenianych zamortyzowanym kosztem zgodnie z MSR 39, które w wyniku wdrożenia wymogów MSSF 9 są wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy w związku z przypisaniem modelu biznesowego, który nie zakłada utrzymywania aktywów finansowych w celu uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych.

Wpływ zmiany metody wyceny powyższych kredytów z wyceny zamortyzowanym kosztem na wycenę do wartości godziwej był ujemny i wyniósł 31 921 tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego.

Ponadto w związku z metodologią i podejściem do wyceny do wartości godziwej przez wynik finansowy części portfela kredytów detalicznych oraz nieznacznej liczby kredytów korporacyjnych w związku z wdrożeniem MSSF 9, które zgodnie z MSR 39 były wyceniane zamortyzowanym kosztem, na dzień 1 stycznia 2018 roku wzrosła wartość innych aktywów Grupy. Wpływ tej zmiany wyniósł 945 tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego.

Dla części portfela dłużnych papierów wartościowych klasyfikowanych zgodnie z MSR 39 do kategorii „aktywa finansowe dostępne do sprzedaży” Grupa zdecydowała się na zastosowanie modelu biznesowego, którego cel zakłada utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych, co skutkowało zmianą sposobu wyceny tych aktywów z wyceny do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody na wycenę zamortyzowanym kosztem. Wpływ zmiany metody wyceny powyższych dłużnych papierów wartościowych był ujemny i wyniósł 45 870 tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa papierów wartościowych przeklasyfikowanych 1 stycznia 2018 roku z wycenianych w wartości godziwej przez kapitał do wycenianych według zamortyzowanego kosztu wyniosła 6 936 917 tys. zł. W przypadku, gdyby te papiery wartościowe nie zostały przeklasyfikowane, Grupa w 2018 roku ujęłaby w innych całkowitych dochodach zysk w kwocie 79 348 tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała instrumenty kapitałowe (akcje i udziały), które kwalifikowane są według MSR 39 jako „aktywa finansowe dostępne do sprzedaży”. Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa wyceniła instrumenty kapitałowe w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa nie wyznaczyła żadnych składników aktywów finansowych do kategorii wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy celem zmniejszenia niedopasowania księgowego.

W IV kwartale 2018 r. Grupa skorygowała ustalenie wpływu wdrożenia MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku dokonując poniższych zmian:

- 1) portfel kredytów i pożyczek udzielonych klientom o wartości 471 081 tys. zł, zawierających głównie karty kredytowe, których konstrukcja oprocentowania opierała się na czterokrotności stopy lombardowej, został ujęty w pozycji Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wcześniej portfel ten wykazywany był w pozycji Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Kwestia klasyfikacji kredytów, których oprocentowanie oparte jest na konstrukcji czterokrotności stopy lombardowej, budziła wątpliwości sektora bankowego, a banki różnie klasyfikowały takie portfele na dzień wdrożenia MSSF 9. Ostatecznie Grupa zdecydowała, uwzględniając kształtującą się praktykę rynkową, o zaklasyfikowaniu tego portfela do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy. Bank dokonał wyceny portfela tych kredytów do wartości godziwej. Biorąc pod uwagę zasadę istotności Bank ujął różnice wynikające ze zmiany wyceny tego portfela kredytów w wyniku finansowym bieżącego okresu i nie dokonał korekty wpływu MSSF 9 na kapitały własne Banku na dzień 1 stycznia 2018 roku.
- 2) akcje uprzywilejowane VISA o wartości godziwej 46 538 tys. zł, zostały przeniesione z pozycji Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody do pozycji Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdyż zgodnie z MSR 32 instrumenty te nie spełniają definicji instrumentu kapitałowego. Ze względu na swoją charakterystykę instrument ten nie spełnia testu SPPI. Zgodnie z MSR 39 instrumenty te były klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży i wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Korekta bilansu otwarcia skutkowałą przeniesieniem wyceny tych instrumentów w kwocie netto 12 021 tys. zł z Innych pozycji kapitału własnego do Niepodzielonego wyniku z lat ubiegłych.

Zobowiązania finansowe

W wyniku wdrożenia wymogów MSSF 9 Grupa nie dokonała zmian w klasyfikacji zobowiązań finansowych w stosunku do dotychczasowej klasyfikacji zgodnej z MSR 39, które mogłyby mieć istotny wpływ na bilans i/lub na wynik finansowy Grupy.

Grupa nie dokonała wyboru opcji wyceny zobowiązań finansowych do wartości godziwej.

Na dzień 1 stycznia 2018 roku zwiększyła się wartość pozostałych zobowiązań finansowych Grupy, co jest związane z metodologią i podejściem do wyceny do wartości godziwej przez wynik finansowy części portfela kredytów detalicznych oraz nieznaczącej liczby kredytów korporacyjnych w związku z wdrożeniem MSSF 9, które zgodnie z MSR 39 były wyceniane wcześniej zamortyzowanym kosztem. Wpływ tej zmiany wyniósł 2 581 tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego.

Utrata wartości

Wprowadzenie nowego modelu liczenia utraty wartości opartego na koncepcji ECL spowodowało wzrost wysokości rezerw z tytułu utraty wartości w Grupie, szczególnie w zakresie ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 2 oraz 3. Standard MSSF 9 w odróżnieniu od MSR 39, nie wymaga zidentyfikowania przesłanek utraty wartości w celu oszacowania strat w horyzoncie dożywnym w koszyku 2. W zamian za to Grupa jest zobowiązana do stałego oszacowywania wysokości strat kredytowych od momentu rozpoznania danego aktywa do momentu usunięcia go z bilansu. W przypadku znacznego zwiększenia ryzyka kredytowego w porównaniu do momentu rozpoznania aktywa w bilansie, występuje konieczność liczenia strat w horyzoncie dożywnym – koszyk 2. Takie podejście spowodowało, że oczekiwane straty kredytowe są wcześniej rozpoznawane, co przełożyło się ostatecznie na zwiększenie wysokości odpisów. Wzrost odpisów w koszyku 3 wynika głównie z modyfikacji definicji uzdrowienia w myśl definicji defaultu oraz uwzględnienia strat w horyzoncie życia ekspozycji dla wielokrotnych defaultów w przypadku ekspozycji wycenianych metodą portfelową oraz z wprowadzenia metody scenariuszowej dla ekspozycji wycenianych metodą indywidualną. W zakresie ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 1 w obszarze detalicznym Grupa odnotowała niewielkie zmiany w poziomie rezerw z tytułu utraty wartości. Z kolei w obszarze korporacyjnym w wyniku zaprzestania stosowania parametru LIP Grupa odnotowała wzrost rezerw z tytułu utraty wartości.

Łączny wpływ powyższych zmian na pozycję „Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie” był ujemny i wyniósł 239 224 tys. zł, z czego 238 725 tys. zł dotyczy kredytów i pożyczek udzielonych klientom, natomiast 499 tys. zł dotyczy należności od banków. Ponadto zmiany te wpłynęły również na wzrost rezerw na kredytowe zobowiązania pozabilansowe prezentowanych w pozycji „Rezerwy” w wysokości 44 324 tys. zł.

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie salda zamknięcia odpisów z tytułu utraty wartości zgodnie z MSR 39 oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe kalkulowane zgodnie z MSR 37 na dzień 31 grudnia 2017 roku z nowymi odpisami na oczekiwane straty kredytowe na dzień 1 stycznia 2018 roku.

	31.12.2017 zgodnie z MSR 39		Reklasyfikacja	Wpływ wdrożenia MSSF 9	01.01.2018 zgodnie z MSSF 9
Należności od banków (pożyczki i należności - zamortyzowany koszt)	(1 027)	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - należności od banków	(1 027)	(509)	(1 536)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (pożyczki i należności - zamortyzowany koszt)	(2 911 861)	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - kredyty i pożyczki udzielone klientom	(2 731 140)	(346 930)	(3 078 070)
Inwestycyjne papiery wartościowe (aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - wartość godziwa przez inne pozycje kapitału własnego)	(23 886)	Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy - kredyty i pożyczki udzielone klientom	(180 721)	180 721	-
		Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy - kapitałowe papiery wartościowe	(23 886)	23 886	-
		Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - dłużne papiery wartościowe	-	(35)	(35)
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	-	(4 655)	(4 655)
Inne aktywa	(14 562)	Inne aktywa	(14 562)	-	(14 562)
R a z e m	(2 951 336)	R a z e m	(2 951 336)	(147 522)	(3 098 858)
Rezerwy	75 715	Rezerwy	75 715	44 385	120 100
R a z e m	75 715	R a z e m	75 715	44 385	120 100

Kolumna „Wpływ wdrożenia MSSF 9”, poza wzrostem wynikającym z nowego modelu liczenia odpisów opartego na koncepcji ECL, obejmuje również wzrost odpisów w wyniku dostosowania wartości bilansowej brutto do wymogów MSSF 9 (zmiana prezentacji korekty odsetek impairmentowych – według MSSF 9 korekta odsetek impairmentowych prezentowana jest jako element odpisu, według MSR 39 była prezentowana jako element wartości bilansowej brutto) oraz spadek odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii POCI. Zmiany prezentacyjne dotyczące korekty odsetek impairmentowych oraz spadku odpisów na należności zaklasyfikowane do kategorii POCI nie miały wpływu na poziom kapitałów Grupy.

Wpływ MSSF 9 na kapitały własne

W rezultacie łączna ujemna wartość wpływu wdrożenia MSSF 9 w kwocie 362 975 tys. zł oraz wynikający z wdrożenia MSSF 9 efekt podatkowy w postaci wzrostu aktywa netto z tytułu podatku odroczonego w kwocie 69 389 tys. zł spowodowały z dniem 1 stycznia 2018 roku zmniejszenie kwoty zysków zatrzymanych oraz innych pozycji kapitału własnego Grupy o 293 586 tys. zł.

Wpływ MSSF 9 na adekwatność kapitałową

Całkowity wpływ zastosowania MSSF 9, obliczony na dzień 1 stycznia 2018 roku, w odniesieniu do łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) oraz współczynnika kapitału Tier I (Tier I ratio) Grupy był nieistotny i wynosił nie więcej niż 5 punktów bazowych.

Grupa zdecydowała, że na potrzeby rachunku adekwatności kapitałowej, w tym kalkulacji funduszy własnych, w oparciu o Artykuł 1 paragraf 9 Rozporządzenia (UE) 2017/2395 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2017 roku (Rozporządzenie) zmieniającego Rozporządzenie (UE) nr 575/2013, nie będzie stosowała okresu przejściowego, który pozwala złagodzić wpływ na kapitał związany z wprowadzeniem MSSF 9.

Dane skonsolidowane sporządzone według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku zostały zaprezentowane w niezmienionych wartościach.

3. Zarządzanie ryzykiem

Grupa mBanku zarządza ryzykiem w oparciu o wymagania nadzorcze oraz najlepsze praktyki rynkowe, formułując strategię, polityki oraz wytyczne w zakresie zarządzania ryzykiem. Funkcje i zadania związane z zarządzaniem ryzykiem występują na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej począwszy od Rady Nadzorczej a na jednostkach biznesowych Grupy skończywszy. Zarządzanie ryzykiem jest ujęte w jednolity proces realizowany przez wyspecjalizowane jednostki organizacyjne.

3.1. Informacje ogólne

Lokalizacja informacji dotyczących zarządzania ryzykiem

Informacje dotyczące zarządzania ryzykiem w Grupie mBanku w 2018 roku zawarte są w Raporcie Rocznym Grupy mBanku oraz w Ujawnieniach dotyczących adekwatności kapitałowej.

Poniższa tabela wskazuje lokalizację informacji dotyczących poszczególnych aspektów zarządzania ryzykiem w powyższych raportach.

Ujawnienia dotyczące adekwatności kapitałowej Grupy mBanku S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku i Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. w 2018 roku nie stanowią części Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A.

Rodzaj ryzyka	Informacja	Lokalizacja informacji za rok 2018		
		Raport Roczny Grupy mBanku		Ujawnienia dotyczące adekwatności kapitałowej
		Sprawozdanie Zarządu	Skonsolidowane sprawozdanie finansowe	
Informacje ogólne	Lokalizacja informacji dotyczących zarządzania ryzykiem	-	str. 49	-
	Słownik stosowanych pojęć	-	str. 50	-
	Uwarunkowania zewnętrzne	-	str. 52	-
Zasady zarządzania ryzykiem	Podział ról w procesie zarządzania ryzykiem	-	str. 55	-
	Kultura zarządzania ryzykiem	-	str. 54	-
	Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP)	-	str. 59	str. 16
	Apetyt na ryzyko	-	str. 61	-
	Testy warunków skrajnych w ramach ICAAP/ILAAP	-	str. 62	str. 17
Ryzyko kredytowe	Planowanie wymaganego kapitału i płynności	-	str. 63	str. 6
	Organizacja zarządzania ryzykiem	str. 46	str. 64	-
	Polityka kredytowa	-	str. 66	-
	Stosowane zabezpieczenia	-	str. 66	str. 52, 54
	System ratingowy	-	str. 67	-
	Monitoring i walidacja modeli	-	str. 68	-

	Zasady wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych	str. 49	str. 69	str. 61
	Polityka Grupy mBanku w zakresie forbearance	-	str. 73	-
	Ryzyko kontrahenta wynikające z transakcji na instrumentach pochodnych	-	str. 79	-
	Ryzyko koncentracji	-	str. 80	str. 55
Ryzyko rynkowe	Strategia ryzyka rynkowego	-	str. 83	-
	Narzędzia i miary	str. 51	str. 84	-
	Pomiar ryzyka	str. 52	str. 85	-
	Ryzyko stopy procentowej portfela bankowego	str. 53	str. 89	-
	Ryzyko walutowe	-	str. 88	-
Ryzyko płynności i źródła finansowania	Strategia ryzyka płynności	str. 55	str. 92	-
	Pomiar, limitowanie i raportowanie ryzyka płynności	str. 56	str. 96	-
	Źródła finansowania	-	str. 98	-
Ryzyko operacyjne	Narzędzia i miary	str. 57	str. 102	str. 73
	Straty operacyjne	-	str. 102	-
	Ryzyko braku zgodności	-	str. 103	-
Pozostałe rodzaje ryzyka	Ryzyko biznesowe	-	str. 104	-
	Ryzyko modeli	-	str. 104	-
	Ryzyko reputacji	-	str. 105	-
	Ryzyko kapitałowe	-	str. 106	-
	Ryzyko regulacyjne	-	str. 107	-
Adekwatność kapitałowa		str. 58	str. 198	str. 6
Wskaźnik dźwigni		str. 60, 66, 67, 75, 76	str. 51, 200	str. 49

Słownik stosowanych pojęć

Add-on – potencjalna zmiana wyceny w przyszłości.

Collateral – aktywo, które ma być zapłacone lub otrzymane w zależności od aktualnej wyceny portfela instrumentów pochodnych w celu ograniczenia potencjalnego ryzyka kredytowego w przyszłości. Obecnie głównym zabezpieczeniem jest gotówka.

CCF (Credit Conversion Factor) – współczynnik konwersji kredytowej, tj. szacowany stopień wykorzystania zobowiązań pozabilansowych w dniu zaistnienia zdarzenia niewykonania zobowiązania.

Dochód odsetkowy narażony na ryzyko (Earnings at risk - EaR) – potencjalny spadek wyniku odsetkowego Banku w perspektywie 1 roku, przy założeniu określonego scenariusza zmiany stóp procentowych, niezmienności wolumenów i struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz niezmienności konstrukcji oprocentowania poszczególnych pozycji, w tym marży odsetkowej.

Dyrektywa CRD IV - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE, z późniejszymi zmianami (Capital Requirements Directive IV, CRD IV).

EAD (Exposure at Default) – szacowana wartość ekspozycji w momencie wystąpienia zdarzenia niewykonania zobowiązania (kwota).

EL (Expected Loss) – oczekiwana strata (uwzględniająca prawdopodobieństwo zdarzenia niewykonania zobowiązania), w ujęciu kwotowym.

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) – proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego.

ILAAP (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process) – proces oceny adekwatności zasobów płynności.

Kapitał ekonomiczny – szacowana przez Bank wartość kapitału niezbędna do pokrycia nieoczekiwanych strat (przy założonym poziomie ufności, dla rocznego horyzontu czasowego) z tytułu:

- ryzyka kredytowego,

- ryzyka rynkowego,
- ryzyka operacyjnego,
- ryzyka biznesowego.

Kapitał wewnętrzny – szacowana przez Bank wartość kapitału niezbędna do pokrycia nieoczekiwanych strat z tytułu istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Grupy w ramach procesu inwentaryzacji ryzyka. Kapitał wewnętrzny jest sumą kapitału ekonomicznego oraz kapitału na pokrycie pozostałych, w tym trudno mierzalnych, rodzajów ryzyka.

KNF – Komisja Nadzoru Finansowego.

LCR (Liquidity Coverage Ratio) – wskaźnik określający relację aktywów płynnych bufora płynności do spodziewanych odpływów netto w przeciągu 30 dni kalendarzowych.

LGD (Loss Given Default) – szacowana względna strata w przypadku zdarzenia niewykonania zobowiązania (%).

LtV (Loan to Value) – relacja kwoty kredytu do wartości rynkowej nieruchomości.

Luka płynności krótkoterminowej (Miara M1) – wskaźnik zdefiniowany w Uchwale Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalania wiążących banki norm płynności, określony jako suma podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności pomniejszona o niestabilne środki obce.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (TREA) – suma kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem dla ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta oraz pomnożonej przez 12,5 kwoty wymogów w zakresie funduszy własnych dla innych rodzajów ryzyka tj.:

- ryzyka rynkowego,
- ryzyka operacyjnego,
- pozostałych rodzajów ryzyka, np. ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej, dużych ekspozycji zaliczonych do portfela bankowego, itp.

Łączny współczynnik kapitałowy (TCR) – fundusze własne wyrażone jako procent łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (TREA).

NSFR (Net Stable Funding Ratio) – wskaźnik określający relację funduszy własnych i stabilnych pasywów banku zapewniających stabilne finansowanie do aktywów niepłynnych i należności wymagających stabilnego finansowania.

PD (Probability of Default) – prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania.

RBC (Risk Bearing Capacity) - zdolność do absorpcji ryzyka, tj. relacja potencjału pokrycia ryzyka (RCP) do kapitału wewnętrznego – miara wewnętrzna.

RCP (Risk Coverage Potential) - potencjał pokrycia ryzyka, tj. kwota funduszy własnych skorygowana o specjalne czynniki korygujące, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w mBanku – miara wewnętrzna.

Rozporządzenie CRR - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (Capital Requirements Regulation, CRR).

Wartość zagrożona ryzykiem (Value at risk – VaR) – miara potencjalnej straty wartości rynkowej (instrumentu finansowego, portfela, instytucji), na jaką narażony jest instrument finansowy, portfel, instytucja w przeciągu określonego czasu, dla danego poziomu ufności, w normalnych warunkach rynkowych.

Wskaźnik dźwigni – stosunek kapitału podstawowego Tier I do miary całkowitej ekspozycji instytucji, rozumianej jako suma wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu kapitału Tier I.

Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (współczynnik CET1) – kapitał podstawowy Tier I wyrażony jako procent łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (TREA).

Współczynnik kapitału Tier I (współczynnik T1) – kapitał Tier I wyrażony jako procent łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (TREA).

Współczynnik płynności krótkoterminowej (Miara M2) – wskaźnik zdefiniowany w Uchwale Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalania wiążących banki norm płynności, określony jako iloraz sumy podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności oraz niestabilnych środków obcych.

Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi (Miara M3) – wskaźnik zdefiniowany w Uchwale Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalania wiążących banki norm płynności, określony jako iloraz funduszy własnych pomniejszonych o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego, wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta do sumy aktywów niepiętnych.

Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i stabilnymi środkami obcymi (Miara M4) – wskaźnik zdefiniowany w Uchwale Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalania wiążących banki norm płynności, określony jako iloraz sumy funduszy własnych pomniejszonych o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta i stabilnych środków obcych do sumy aktywów o ograniczonej płynności i aktywów niepiętnych.

3.2. Zarządzanie ryzykiem Grupy mBanku w 2018 roku – uwarunkowania zewnętrzne

Od 2014 roku banki w Unii Europejskiej obowiązują przepisy dotyczące wymogów ostrożnościowych dla banków, czyli Rozporządzenie CRR w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (*Capital Requirement Regulation*) oraz Dyrektywa CRD IV (*Capital Requirement Directive IV*) w sprawie warunków dopuszczenia banków do działalności i nadzoru ostrożnościowego, zaimplementowana do prawodawstwa krajowego w 2015 roku w ramach Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym oraz aktualizacji Prawa Bankowego. mBank dostosował swoje procesy i narzędzia tak, aby sprostać wymogom regulacyjnym związanym ze wskaźnikami kapitałowymi (włącznie ze wskaźnikiem dźwigni) i płynności oraz nowym wymogom w zakresie sprawozdawczości. Grupa na bieżąco implementuje postanowienia licznych rozporządzeń delegowanych i wykonawczych Komisji Europejskiej uzupełniających Rozporządzenie CRR, wprowadzających techniczne standardy EBA.

W roku 2016 zostały wdrożone zmiany w metodologii kalkulacji wskaźnika płynności LCR, wprowadzone przez Rozporządzenie UE nr 2015/61 z dnia 17 stycznia 2015 roku, uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych.

Grupa prowadzi projekt związany z implementacją Rozporządzenia EMIR (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 roku w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji) i spełniła aktualne wymogi regulacyjne wynikające z postanowień tego rozporządzenia.

Dodatkowo nadal trwają prace nad wdrażaniem kolejnych wymagań wynikających z Rozporządzenia MIFIR [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 roku w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012] oraz Dyrektywy MIFID II (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 roku w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE). Bank spełnia wszystkie wymogi regulacyjne wynikające z powyższych regulacji (w szczególności raportowanie do systemu ARM, przejrzystość przed- i post-transakcyjna).

20 czerwca 2018 roku weszła w życie Ustawa z dnia 10 maja 2018 roku o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw, która wdraża w Polsce unijną dyrektywę w sprawie usług płatniczych PSD2 [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 roku w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego]. W banku prowadzony jest program mający na celu dostosowanie banku do nowych wymagań Dyrektywy PSD2. Termin na dostosowanie działalności do nowej ustawy upłynął 20 grudnia 2018 roku. Bank kontynuuje prace nad programem PSD2 celem dostosowania do wymogów standardów technicznych, dla których termin wdrożenia mija 14 września 2019 roku.

23 listopada 2016 roku Komisja Europejska opublikowała propozycję zmian do regulacji nadzorczych obowiązujących banki europejskie, m.in. do pakietu CRR/CRD IV i dyrektywy o restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, w zakresie których prace toczyły się w 2017 i 2018 roku, ale nie zostały jeszcze zakończone.

W zakresie zmian do rozporządzenia CRR proponowane są nowe metody kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta, a także z tytułu ryzyka rynkowego bazujące na propozycjach Komitetu Bazylejskiego ds. nadzoru bankowego, które miałyby zastąpić metody stosowane dotychczas.

Zaproponowano zmianę podejścia do traktowania ekspozycji wobec kontrahenta centralnego oraz rozszerzenie „zachęt” kapitałowych dla banków finansujących małe i średnie przedsiębiorstwa. Zaproponowano minimalną wysokość wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie 3% (norma ostrożnościowa). Pakiet zmian obejmuje również istotne modyfikacje odnoszące się do wskaźnika stabilnego finansowania netto (NSFR) oraz proponuje minimalną wartość tego wskaźnika na poziomie 100%. Zaproponowano wprowadzenie standardu dla globalnych instytucji o znaczeniu systemowym w zakresie tzw. łącznej zdolności do absorpcji strat (TLAC - total loss absorbing capacity).

W zakresie dyrektywy CRD IV uszczegółowiono wytyczne w zakresie ograniczenia wypłat z zysków, które wyjaśniają relacje pomiędzy dodatkowymi wymogami kapitałowymi w ramach II filara, minimalnymi wymogami w zakresie funduszy własnych, wymogami połączonego bufora oraz wymogami w zakresie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji, które banki są zobowiązane wypełniać. Zaproponowano rozszerzenie oczekiwań nadzorczych co do sposobu identyfikacji, oceny i zarządzania ryzykiem stopy procentowej pozycji w portfelu bankowym oraz definicję standardowego szoku nadzorczego.

Zmiany rozporządzenia CRR i dyrektywy CRD IV miałyby zastosowanie po upływie od 2 do 4 lat od daty publikacji nowych przepisów.

W dyrektywie o restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zaproponowano zmiany dotyczące konstrukcji wskaźnika minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji mające na celu uspołnienie tej normy z miarą TLAC.

W ramach wspomnianych propozycji zmian do regulacji nadzorczych wyodrębniono 2 elementy, które znalazły się na tzw. szybkiej ścieżce legislacyjnej. Celem była szybka finalizacja przepisów tak, aby możliwe było ich zastosowanie w Unii Europejskiej od stycznia 2018 roku. W przyspieszonym trybie przyjęte zostały zmiany do Rozporządzenia CRR w aspekcie amortyzacji wpływu MSSF 9 na kapitał oraz stopniowego wycofania wyłączenia ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego spod reżimu dużych ekspozycji oraz do Dyrektywy BRRD w zakresie uprzywilejowania instrumentów dłużnych w hierarchii roszczeń.

Na zasady zarządzania ryzykiem w Banku wpływ mogą mieć również zmiany regulacyjne projektowane przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB):

- W latach 2016 - 2018 EUNB w ramach szerszej inicjatywy regulacyjnej dotyczącej rewizji metody wewnętrznych ratingów (AIRB) opublikował dokumenty, które zawierają:
 - a) wytyczne dotyczące zastosowania spójnej definicji defaultu, w tym określenia progów materialności dla ekspozycji kredytowych, których dotyczy niewykonanie zobowiązania,
 - b) projekt metodyki oceny przez organy nadzoru, czy banki spełniają wymogi regulacyjne dotyczące stosowania metody wewnętrznych ratingów (AIRB),
 - c) wytyczne dotyczące szacowania wartości parametrów ryzyka PD, LGD oraz postępowania z ekspozycjami cechującymi się niewykonaniem zobowiązania,
 - d) projekt wytycznych dotyczący estymacji parametru LGD właściwego dla okresu pogorszenia koniunktury gospodarczej oraz projekt standardu technicznego dotyczącego szacowania i identyfikacji okresu pogorszenia koniunktury gospodarczej w modelowaniu IRB.
- W związku z potencjalnie szerokim zakresem zmian, jakie będą konieczne w celu implementacji regulacji przez banki, termin wdrożenia tych dokumentów został określony do końca 2020 r.
- W październiku 2018 roku EUNB opublikował wytyczne dotyczące zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi oraz restrukturyzowanymi, w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym przez banki, który miałby mieć zastosowanie począwszy od 30 czerwca 2019 roku; wytycznym towarzyszą zmiany dotyczące raportowania oraz ujawnień w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych oraz restrukturyzowanych, które miałyby zastosowanie począwszy od końca 2019 roku.
- W lipcu 2018 roku EUNB opublikował serię dokumentów, które mają na celu wzmocnienie zarządzania ryzykiem w Bankach:
 - a) zaktualizowane wytyczne dotyczące wspólnych procedur i metod stosowanych w ramach procesu przeglądu i oceny nadzorczej oraz stres testów nadzorczych,
 - b) zaktualizowane wytyczne dotyczące testów warunków skrajnych w bankach,
 - c) zaktualizowane wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającym z działalności w ramach księgi bankowej, zawierające między innymi metodę kalkulacji standardowego szoku nadzorczego.

Termin wdrożenia dokumentów został określony na styczeń 2019 roku, za wyjątkiem dokumentu, który dotyczy ryzyka stopy procentowej, gdzie jest on późniejszy: 30 czerwca 2019 roku oraz gdzie przewidziano okres przejściowy dla wybranych wymagań do końca grudnia 2019 roku.

Bank monitoruje także zmiany regulacyjne wynikające z prac Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego, w szczególności te związane z przeglądem, rewizją i zmianą metodyk kalkulacji wymogów kapitałowych. W miarę pojawiania się propozycji legislacyjnych, które implementują przepisy standardów bazylejskich do przepisów Unii Europejskiej, Bank analizuje projektowane zmiany regulacyjne oraz ocenia ich wpływ na Bank i Grupę.

3.3. Zasady zarządzania ryzykiem

3.3.1. Kultura zarządzania ryzykiem

Fundamenty wdrożonej w Banku i Grupie mBanku kultury zarządzania ryzykiem zostały określone w Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku oraz strategiach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka (ryzykiem koncentracji, ryzykiem kredytowym portfela detalicznego i korporacyjnego, ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności, ryzykiem operacyjnym, ryzykiem reputacji), zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą mBanku.

Linie obrony

W Grupie mBanku role i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem zorganizowano w oparciu o schemat trzech linii obrony:

- Pierwszą linię obrony stanowi **Biznes** (linie biznesowe), którego zadaniem jest uwzględnianie aspektów związanych z ryzykiem i kapitałem przy podejmowaniu wszystkich decyzji w granicach apetytu na ryzyko określonego dla Grupy.
- Druga linia obrony, przede wszystkim **obszar zarządzania ryzykiem, IT, Bezpieczeństwo** oraz funkcja **Compliance**, jest odpowiedzialna za tworzenie ram i wytycznych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, wspieranie Biznesu w ich wdrażaniu oraz za nadzorowanie funkcji kontrolnych i ekspozycji na ryzyko. Aby zapewnić, że Biznes jest wspierany i nadzorowany w obiektywny sposób, druga linia obrony działa niezależnie od Biznesu.
- Trzecią linią obrony jest **Audyt Wewnętrzny** dokonujący niezależnych ocen działań związanych z zarządzaniem ryzykiem realizowanych zarówno przez pierwszą, jak i drugą linię obrony.

Filary zarządzania ryzykiem

Ramy zarządzania ryzykiem w Grupie mBanku wywodzą się z koncepcji trzech filarów:

- **Koncentracja na Kliencie** to jest dążenie do zrozumienia i zrównoważenia szczególnych potrzeb różnych interesariuszy obszaru zarządzania ryzykiem (Biznes, Zarząd Banku, Rada Nadzorczą, akcjonariusze i organy nadzoru).
- **Jedno ryzyko** rozumiane jako zintegrowane podejście do zarządzania ryzykiem i odpowiedzialność wobec klientów za wszystkie rodzaje ryzyka zdefiniowane w Katalogu Ryzyka Grupy mBanku.
- Perspektywa **ryzyko vs. stopa zwrotu** rozumiana jako wsparcie procesu podejmowania decyzji biznesowych na bazie długoterminowych relacji między ryzykiem a stopą zwrotu, unikając ryzyka zdarzeń skrajnych (tail risks).

Wizja obszaru zarządzania ryzykiem

Wykorzystujemy szanse w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu, stosując innowacyjne metody zarządzania ryzykiem.

Dbając o efektywność i bezpieczeństwo Banku tworzymy wartość dla klienta w partnerskim dialogu z biznesem.

Misja obszaru zarządzania ryzykiem

Obszar zarządzania ryzykiem aktywnie uczestniczy w realizacji inicjatyw i działań podejmowanych w ramach realizacji strategii Grupy mBanku. Wsparcie to jest zorganizowane wokół pięciu wyzwań stojących przed obszarem zarządzania ryzykiem w najbliższych latach:

- **Empatia** rozumiana w obszarze zarządzania ryzykiem jako aktywne dostosowywanie zarządzania ryzykiem do zmieniających się potrzeb różnych grup klientów.

- Promowanie doświadczania **mobilności**.
- **Efektywność** oznaczająca: mierzenie, doskonalenie i automatyzację procesów ryzyka w kulturze Lean; kształtowanie (w partnerskim dialogu) apetytu na ryzyko zapewniającego bezpieczny i dochodowy bilans banku.
- **Zaangażowani ludzie**. Wyzwanie jest realizowane poprzez budowę środowiska pracy, które sprzyja innowacjom, przyciąga, utrzymuje i rozwija ludzi o wiedzę z zakresu biznesu i ryzyka, dociekliwych w poszukiwaniu rozwiązań, otwarcie się komunikujących.
- **Przewaga technologiczna** oznaczająca wdrażanie zarządzania ryzykiem w oparciu o wspólną zintegrowaną platformę danych (ang. Common Data Layer, czyli CDL) oraz poszukiwanie rozwiązań technologicznych umożliwiających innowacyjne zarządzanie ryzykiem.

3.3.2 Podział ról w procesie zarządzania ryzykiem

1. **Rada Nadzorcza** sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku w obszarze przyjmowania ryzyka, co obejmuje zatwierdzanie Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy i nadzorowanie jej realizacji.
2. **Komisja ds. Ryzyka Rady Nadzorczej** sprawuje stały nadzór nad ryzykiem, w szczególności wydaje rekomendacje dotyczące zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą strategii z obszaru zarządzania ryzykiem, w tym Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku.
3. **Zarząd Banku** przyjmuje Strategię Zarządzania Ryzykiem Grupy i jest odpowiedzialny za określanie i wdrażanie zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz za ich spójność ze Strategią. Ponadto Zarząd określa strukturę organizacyjną Banku, dbając o właściwy podział ról kluczowych z punktu widzenia zarządzania ryzykiem oraz przydziela zadania i obowiązki poszczególnym jednostkom organizacyjnym.

Zarząd podejmuje działania w celu zapewnienia, że Bank prowadzi politykę umożliwiającą zarządzanie wszystkimi istotnymi dla działalności Banku rodzajami ryzyka oraz posiada w tym celu stosowne procedury, w szczególności odpowiada za opracowanie, wdrożenie, skuteczność i aktualizację pisemnych strategii i procedur dotyczących: systemu kontroli wewnętrznej, systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałem i planowania kapitału.

4. **Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem (Chief Risk Officer – CRO)** jest odpowiedzialny za zintegrowane zarządzanie ryzykiem i kapitałem Banku oraz Grupy w zakresie: definiowania strategii i polityk, pomiaru, kontroli i niezależnego raportowania odnośnie wszystkich rodzajów ryzyka (w szczególności ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności oraz niefinansowego, w tym ryzyka operacyjnego), zatwierdzania limitów (zgodnie z regulacjami wewnętrznymi) oraz za procesy zarządzania ryzykiem detalicznego portfela kredytowego i portfela korporacyjnego.

5. Komitety:

- a/ **Forum Biznesu i Ryzyka** jest platformą podejmowania decyzji oraz dialogu pomiędzy jednostkami organizacyjnymi linii biznesowych i obszaru zarządzania ryzykiem w ramach mBanku jak również pomiędzy mBankiem a spółkami Grupy.

Forum Biznesu i Ryzyka tworzą następujące komitety:

- Komitet Ryzyka Bankowości Detalicznej (KRD),
- Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK),
- Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (KRF).

W skład komitetów wchodzi przedstawiciele linii biznesowych i właściwych departamentów obszaru zarządzania ryzykiem mBanku oraz odpowiednich jednostek organizacyjnych w spółkach Grupy.

Główną funkcją wymienionych komitetów jest kształtowanie zasad zarządzania ryzykiem oraz apetytu na ryzyko w danej linii biznesowej, poprzez podejmowanie decyzji i wydawanie rekomendacji dotyczących w szczególności:

- polityk ryzyka,
- procesów i narzędzi oceny ryzyka,
- systemu limitowania ryzyka,
- oceny jakości i efektywności portfela ekspozycji wobec klientów,

- kwestii związanych z ryzykiem płynności, takich jak metodologie i limity,
 - zatwierdzania wprowadzania nowych produktów do oferty.
- b/ **Komitet Ryzyka Modeli** jest odpowiedzialny za nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem modeli, pełniąc funkcje: informacyjną, dyskusyjną, decyzyjną oraz legislacyjną. W szczególności Komitet:
- zatwierdza nowe i przebudowane modele, a także wprowadzane do nich zmiany, decydując również o ewentualnej rezygnacji ze stosowania modelu,
 - podejmuje decyzje odnośnie zakresu stosowania modeli grupowych oraz zewnętrznych, w tym modeli centralnych w procesach bankowych,
 - rekomenduje poziom tolerancji na ryzyko modeli i przekazuje swoje ustalenia do decyzji Zarządu oraz Rady Nadzorczej,
 - podejmuje finalną decyzję w zakresie zatwierdzenia istotności przypisanej danemu modelowi,
 - aprobuje działania zaradcze i naprawcze wskazane w ramach wyników monitoringu,
 - akceptuje harmonogram walidacji modeli oraz wyniki poszczególnych walidacji modeli.
- Funkcjonowanie Komitetu zapewnia adekwatny poziom niezależności poszczególnych uczestników procesu zarządzania ryzykiem modeli oraz pozwala uniknąć konfliktu interesów między nimi. Ponadto gwarantuje jednostce walidacyjnej możliwość wydawania wiążących zaleceń o adekwatnym priorytecie.
- c/ **Komitet Zarządzania Bilansem** (od 18 grudnia 2018 roku) jest odpowiedzialny za systematyczne monitorowanie struktury bilansu banku oraz alokację funduszy w granicach dopuszczalnych ryzyk w celu optymalizacji wyniku finansowego. W szczególności Komitet:
- wprowadza zasady zarządzania bilansem banku,
 - realizuje działania zapewniające odpowiedni poziom finansowania w banku,
 - rekomenduje Zarządowi banku zmiany w podejścia strategicznym do zarządzania bilansem.
- d/ **Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku** (ALCO) jest komitetem eksperckim odpowiedzialnym za monitorowanie struktury aktywów i pasywów oraz rekomendowanie jej optymalizacji do Komitetu Zarządzania Bilansem (BSM). ALCO jest również odpowiedzialne za przygotowanie materiałów do dyskusji na Komitecie BSM.
- e/ **Komitet ds. Zarządzania Kapitałem** jest w szczególności odpowiedzialny za zarządzanie kapitałem. Na podstawie podjętych decyzji Komitet wydaje rekomendacje dla Zarządu Banku w sprawie:
- działań z zakresu zarządzania kapitałem oraz poziomu i struktury kapitału,
 - zwiększania efektywności wykorzystania kapitału,
 - procedur wewnętrznych dotyczących zarządzania kapitałem i planowania kapitału.
- f/ **Komitet Kredytowy Grupy mBanku** jest w szczególności odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru nad ryzykiem koncentracji i dużymi zaangażowaniami na poziomie Grupy mBanku, poprzez podejmowane decyzje oraz wydawane rekomendacje. W ramach funkcjonowania Banku Komitet podejmuje decyzje kredytowe, a także decyzje dotyczące m.in. konwersji długu na akcje, udziały oraz przejęcia nieruchomości w zamian za długi.
- g/ **Komitet Bankowości Inwestycyjnej** jest w szczególności odpowiedzialny za sprawowanie kontroli i zarządzanie ryzykiem (m.in. rynkowym, kredytowym, reputacyjnym, operacyjnym) transakcji Biura Maklerskiego oraz podejmowanie decyzji dotyczących realizacji tych transakcji.
- h/ **Komitet ds. Jakości Danych i Rozwoju Systemów Informacyjnych**, realizujący zadania oraz posiadający uprawnienia decyzyjne w zakresie zasad i struktury funkcjonowania systemu zarządzania jakością danych, zatwierdzania standardów działania dotyczących zarządzania danymi, przeprowadzania oceny skuteczności systemu zarządzania jakością danych, inicjowania działań mających na celu poprawę jakości danych w skali całego Banku w szczególności z uwzględnieniem potrzeb związanych z wyliczaniem regulacyjnego wymogu kapitałowego Banku według metody AIRB.
- i/ **Komitet ds. Nadzoru nad Oddziałami Zagranicznymi mBanku** m.in. wydaje rekomendacje dla Zarządu Banku w sprawie zatwierdzenia strategii działania oraz zasad stabilnego i ostrożnego

zarządzania danego oddziału zagranicznego Banku, w szczególności w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

Jednostki organizacyjne obszaru zarządzania ryzykiem

Funkcja zarządzania na poziomie strategicznym i funkcja kontroli ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności, operacyjnego i ryzyka modeli wykorzystywanych do kwantyfikacji wymienionych rodzajów ryzyka jest realizowana w ramach obszaru zarządzania ryzykiem nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

Obszar zarządzania ryzykiem funkcjonuje w ramach poniższej struktury organizacyjnej.

Poszczególne jednostki organizacyjne obszaru zarządzania ryzykiem mają ściśle określone role w procesie identyfikacji, pomiaru, monitorowania, kontroli i raportowania ryzyka, które zostały przedstawione poniżej.

Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem:

- zarządzanie zintegrowanym ryzykiem, kapitałem i płynnością Banku oraz Grupy mBanku, w szczególności poprzez: kontrolę profilu ryzyka, adekwatności kapitałowej i płynności oraz zdolności absorpcji ryzyka, integrację wyceny ryzyka, integrację systemu kontroli niefinansowych rodzajów ryzyka i Samoocenę Efektywności Zarządzania Ryzykiem,
- identyfikacja, pomiar, kontrola, monitorowanie oraz rozwój metod pomiaru ryzyka: rynkowego, stopy procentowej księgi bankowej, płynności oraz kontrahenta,
- monitorowanie całościowego profilu ryzyka jednostek organizacyjnych obszaru rynków finansowych,
- zarządzanie procesem zintegrowanego raportowania ryzyka, kapitału i płynności.

Departament Zarządzania Projektami i Architekturą Ryzyka:

- zarządzanie portfelem projektów obszaru zarządzania ryzykiem,
- pełnienie funkcji centrum kompetencji w obszarze zarządzania procesami,
- zarządzanie programem lean w obszarze zarządzania ryzykiem,
- rozwój i optymalizacja architektury procesów i aplikacji IT obszaru zarządzania ryzykiem,
- zarządzanie aplikacjami IT obszaru zarządzania ryzykiem (biznesowe utrzymanie i rozwój),
- zarządzanie danymi obszaru zarządzania ryzykiem i współpraca z obszarem finansów w zakresie zcentralizowanego systemu informacji zarządczej,
- rozwijanie i stymulowanie transformacji cyfrowej obszaru zarządzania ryzykiem.

Departament Oceny Ryzyka Korporacyjnego:

- realizacja polityki kredytowej Banku w odniesieniu do klientów obszaru bankowości korporacyjnej, krajów, banków i innych instytucji finansowych,
- zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku i spółkach Grupy w wyżej wymienionych obszarach.

Departament Procesów i Pomiaru Ryzyka:

- opracowywanie i wdrażanie zasad dotyczących korporacyjnego procesu kredytowego, monitorowanie jego efektywności,
- opracowywanie strategii korporacyjnego ryzyka kredytowego Grupy mBanku, a także polityk kredytowych, w tym polityk dotyczących sektorowego apetytu na ryzyko,
- przygotowywanie analiz portfelowych i raportowanie dla potrzeb zarządzania korporacyjnym ryzykiem kredytowym,
- rozwój i monitorowanie jakości modeli ratingowych klientów detalicznych, korporacyjnych i instytucji finansowych (modelowanie ryzyka kredytowego) w Banku oraz spółkach Grupy mBanku,
- weryfikacja wartości, płynności i atrakcyjności nieruchomości i ruchomości proponowanych na zabezpieczenie.

Departament Zarządzania Ryzykiem Detalicznym:

- zapewnienie spójnego rozwoju metodyki decyzyjnej oraz zarządzanie portfelem kredytów detalicznych Banku,
- zapewnienie regulacji wewnętrznych oraz środowiska raportowego w zakresie zarządzania ryzykiem w obszarze bankowości detalicznej,
- utrzymywanie i tworzenie narzędzi informatycznych wspierających procesy zarządzania ryzykiem oraz procesy analityczne,
- tworzenie i rozwój metodyki dla procesów przeciwdziałania nadużyciom kredytowym oraz sprawowanie kontroli nad ryzykiem operacyjnym w procesie kredytowym.

Departament Restrukturyzacji i Windykacji Klientów Detalicznych:

- realizacja procesów restrukturyzacji i windykacji w zakresie detalicznych produktów kredytowych na rynku polskim,
- przeprowadzanie transakcji sprzedaży wierzytelności w zakresie windykowanych portfeli detalicznych.

Departament Procesów Kredytowych i Oceny Ryzyka Detalicznego:

- podejmowanie decyzji kredytowych dotyczących produktów bankowości detalicznej,
- monitoring finansowy w zakresie produktów detalicznych na rynku polskim,
- zapobieganie nadużyciom kredytowym poprzez efektywne wykorzystanie systemów i narzędzi antywyłudzeniowych.

Wydział Walidacji:

- integracja zarządzania modelami i ich ryzykiem,
- walidacja modeli istotnych i średnioistotnych.

3.3.3 Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP)

Grupa mBanku dostosowuje wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka, na jakie jest narażona oraz do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu Grupa mBanku stosuje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka ponoszonego w jej działalności.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w Grupie mBanku obejmuje:

- inwentaryzację ryzyka w działalności Grupy mBanku,
- szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka,
- agregację kapitału,
- testy warunków skrajnych,
- ustalanie limitów dotyczących wykorzystania zasobów kapitałowych,
- planowanie i alokację kapitału,
- monitorowanie polegające na stałej identyfikacji ryzyka występującego w działalności Grupy mBanku oraz analizie poziomu kapitału na pokrycie ryzyka.

Proces podlega regularnym przeglądom realizowanym przez Zarząd Banku i nadzorowanym przez Radę Nadzorczą Banku.

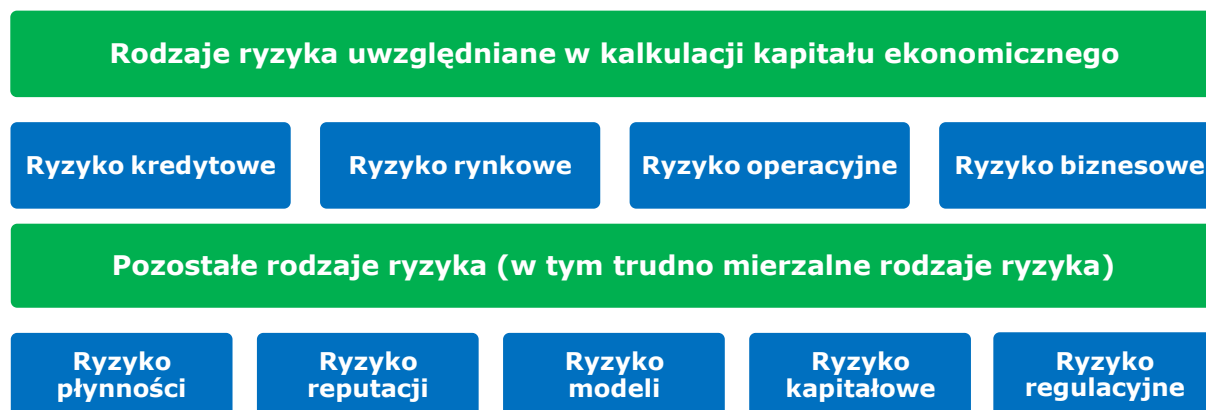
Istotne rodzaje ryzyka w działalności Grupy mBanku

Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie, że Bank zarządza wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka, wynikającymi z realizacji przyjętej strategii biznesowej.

Istotne rodzaje ryzyka, zidentyfikowane w działalności Grupy w ramach funkcjonującego w niej procesu inwentaryzacji ryzyka realizowanego na podstawie zasad określonych w ramach ICAAP, są klasyfikowane do jednej z dwóch grup:

- do pierwszej grupy zaliczane są rodzaje ryzyka uwzględniane w procesie szacowania kapitału ekonomicznego,
- drugą grupę stanowią pozostałe rodzaje ryzyka (w tym trudno mierzalne rodzaje ryzyka), które są zarządzane z zastosowaniem odpowiednich procesów. Ponadto, zgodnie z zasadami ICAAP obowiązującymi dla Grupy, dla pozostałych rodzajów ryzyka (w tym trudno mierzalnych rodzajów ryzyka) może zostać oszacowany bufor kapitałowy.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku za istotne w działalności Grupy mBanku uznawane były następujące rodzaje ryzyka:

Kapitał wewnętrzny

Kapitał wewnętrzny to szacowana przez Bank wartość kapitału niezbędna do pokrycia istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Grupy mBanku. Kapitał wewnętrzny jest sumą:

- kapitału ekonomicznego na pokrycie rodzajów ryzyka uwzględnianych w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego,
- kapitału niezbędnego na pokrycie pozostałych rodzajów ryzyka (w tym trudno mierzalnych rodzajów ryzyka).

Kapitał ekonomiczny wyznacza się za pomocą metod ilościowych pozwalających w sposób adekwatny odzwierciedlić poziom ryzyka.

W 2018 roku mBank kalkulował kapitał ekonomiczny przy poziomie ufności wynoszącym 99,91% w rocznym horyzoncie czasowym dla ryzyka kredytowego, rynkowego i biznesowego. Kapitał dla ryzyka operacyjnego był wyznaczany metodą standardową. Przy kalkulowaniu łącznego kapitału ekonomicznego Bank nie uwzględniał efektu dywersyfikacji pomiędzy różnymi rodzajami ryzyka.

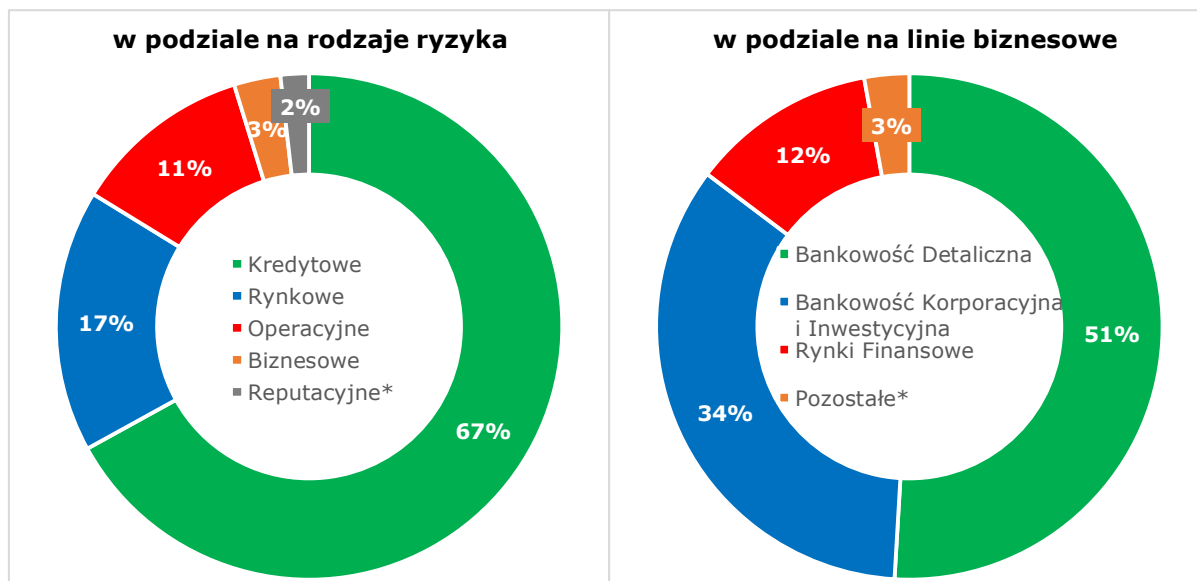
Zgodnie z obowiązującymi regulacjami, decyzję dotyczącą wysokości kapitału na pokrycie pozostałych rodzajów ryzyka (w tym trudno mierzalnych rodzajów ryzyka) podejmuje Komitet ds. Zarządzania Kapitałem. W 2018 roku Bank utrzymywał kapitał na pokrycie ryzyka reputacji.

Struktura kapitału wewnętrznego i całkowitego wymogu kapitałowego

Na poniższych wykresach przedstawiono strukturę kapitału wewnętrznego oraz całkowitego wymogu kapitałowego Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2018 roku w podziale na poszczególne rodzaje ryzyka oraz linie biznesowe.

Struktura kapitału wewnętrznego Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2018 roku

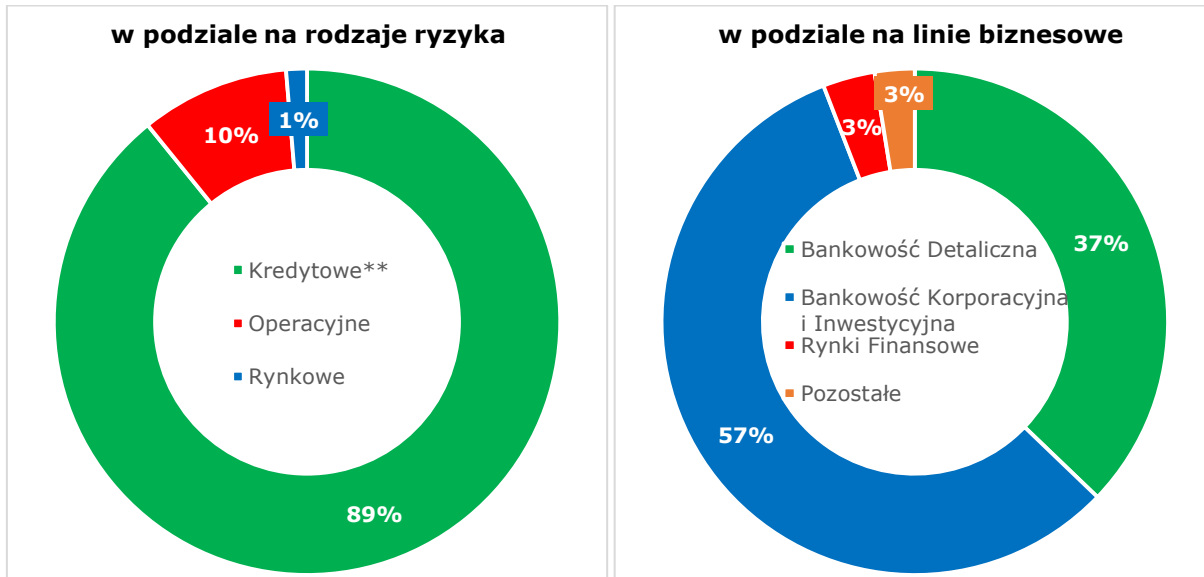
Kapitał wewnętrzny Grupy mBanku wyniósł 5 529 271 tys. zł.

*Kapitał na pokrycie trudno mierzalnych rodzajów ryzyka (ryzyko reputacji) nie jest alokowany na linie biznesowe. Na wykresie prezentującym strukturę kapitału wewnętrznego wg linii biznesowych kapitał na ryzyko reputacyjne jest uwzględniony w pozycji „Pozostałe”

Struktura całkowitego wymogu kapitałowego Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2018 roku

Całkowity wymóg kapitałowy Grupy mBanku wyniósł 6 099 163 tys. zł

**W pozycji przedstawiającej ryzyko „Kredytowe” uwzględniony został także tzw. floor nadzorczy występujący dla portfeli ekspozycji kredytowych objętych metodą AIRB: ekspozycji detalicznych mBanku wobec mikrofirm zabezpieczonych hipotecznie.

Wyższy udział ryzyka rynkowego w strukturze kapitału wewnętrznego (w stosunku do udziału w strukturze wymogu kapitałowego) wynika z faktu, że model kapitału ekonomicznego na ryzyko rynkowe obejmuje dodatkowe czynniki ryzyka, które zgodnie z obowiązującą metodą nie generują wymogu kapitałowego (przede wszystkim ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym oraz tzw. spread kredytowy na portfelu papierów rządowych w portfelu bankowym).

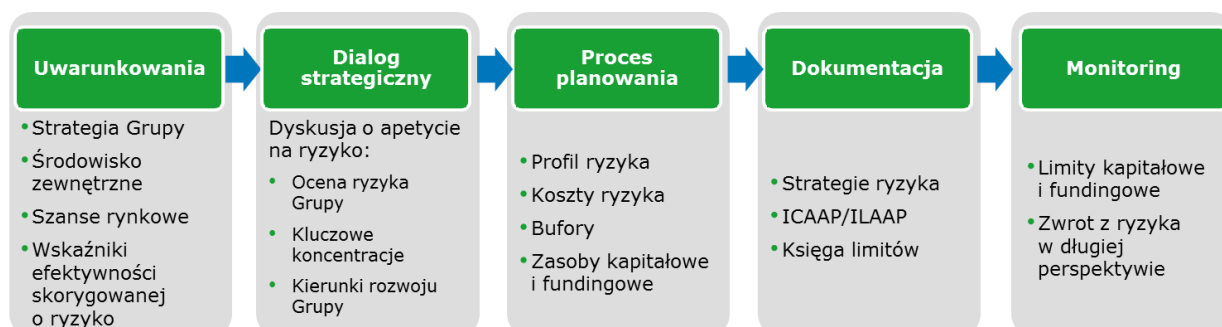
Istotnie niższy udział kapitału wewnętrznego przypisanego Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (w porównaniu do udziału tej linii biznesowej w strukturze wymogu kapitałowego), wynika z efektu dywersyfikacji rozpoznawanego w modelu kapitału ekonomicznego na ryzyko kredytowe. Odwrotny efekt w przypadku Bankowości Detalicznej wynika z uwzględnienia horyzontu zapadalności produktów hipotecznych (w szczególności kredytów mieszkaniowych) w modelu kapitału ekonomicznego na ryzyko kredytowe (przy braku korekty ze względu na termin zapadalności w regulacyjnej wadze ryzyka).

3.3.4 Apetyt na ryzyko

Grupa mBanku definiuje apetyt na ryzyko jako maksymalny poziom ryzyka, pod względem zarówno wartości, jak i struktury, jaki Bank jest skłonny i zdolny zaakceptować w toku realizacji przyjętych celów biznesowych w ramach scenariusza kontynuacji działalności gospodarczej. Apetyt na ryzyko wynikający z dostępnej bazy kapitałowej i dostępnego finansowania stanowi punkt wyjścia dla zarządzania ryzykiem w Grupie i dlatego wpływa na proces budżetowania i proces alokacji kapitału.

Ramy zarządzania apetytem na ryzyko

Przebieg wdrożonego w Grupie mBanku procesu zarządzania apetytem na ryzyko ilustruje poniższy schemat.

Apetyt na ryzyko jest oparty na ocenie profilu ryzyka Grupy oraz na poziomie zasobów na pokrycie ryzyka (ang. risk capacity) z punktu widzenia:

- kapitału,
- finansowania,
- ryzyk niefinansowych,
- miar efektywności skorygowanych o ryzyko (ang. Risk Adjusted Performance Measures).

Apetyt na ryzyko jest punktem wyjścia do ciągłego dialogu o profilu ryzyka wewnątrz organizacji. Podczas strategicznych dyskusji Zarząd określa ogólne kierunki rozwoju Grupy i poszczególnych linii biznesowych. Sformułowane ogólne wytyczne stanowią podstawę stałego dialogu między kierownictwem i Zarządem, który materializuje się w postaci wytycznych specyficznych dla danego portfela. W trakcie centralnego (tzw. *Top-down*) i biznesowego-ogólnego etapu procesu planowania wytyczne dotyczące apetytu na ryzyko podlegają dalszej dekompozycji na kluczowe mierniki i cele, które są następnie kaskadowane na niższe szczeble organizacji w fazie planowania biznesowego-operacyjnego (tzw. *Bottom-up*). Dokumentacja apetytu na ryzyko i jego monitoring tworzą właściwy mechanizm kontroli chroniący cele Grupy.

Bufory kapitałowe i płynnościowe

Apetyt na ryzyko jest ustalony poniżej dostępnych zasobów na pokrycie ryzyka, określonych na podstawie wymagań nadzorczych w zakresie adekwatności kapitałowej i płynności przyjętych w przepisach europejskich i polskich, w celu zapewnienia niezakłóconego funkcjonowania Grupy w razie niekorzystnych zmian w samej Grupie lub jej otoczeniu, umożliwiając w ten sposób zapewnienie zdolności absorpcji ryzyka. Zasoby na pokrycie ryzyka i apetyt na ryzyko określa się z uwzględnieniem źródeł finansowania i pozycji kapitałowej Grupy, zarówno w perspektywie regulacyjnej, jak i ekonomicznej. Bank utrzymuje kapitał i aktywa płynne na poziomach zapewniających spełnianie wymogów regulacyjnych w warunkach normalnych oraz w warunkach skrajnych, ale prawdopodobnych.

W przypadku Grupy mBanku apetyt na ryzyko uwzględnia wszystkie istotne rodzaje ryzyka i ich kluczowe koncentracje wynikające z przyjętej strategii biznesowej, poprzez ustalenie odpowiednich buforów kapitałowych dla ryzyka wynikającego z potencjalnej materializacji wybranych czynników ryzyka, dotyczących istniejących portfeli oraz planowanej działalności, a także uwzględniających nowe wymagania regulacyjne, jak również potencjalne niekorzystne zmiany makroekonomiczne.

W wyniku dyskusji o apetycie na ryzyko określone są w konsekwencji docelowe współczynniki kapitałowe i wewnętrzne bufory płynności dla Grupy mBanku.

Zdolność absorpcji ryzyka

Zdolność absorpcji ryzyka jest wyrażona w kapitale i źródłach finansowania, które mogą być alokowane celem zapewnienia bezpieczeństwa w scenariuszu normalnym i scenariuszu ryzyka. Maksymalne ryzyko, jakie Grupa mBanku jest skłonna i zdolna ponieść, przy akceptacji zagrożeń wynikających ze strategii biznesowej Grupy mBanku, określa się z uwzględnieniem następujących warunków:

- zapewnienie adekwatnej zdolności absorpcji ryzyka (przestrzeganie limitów obowiązujących w normalnych warunkach),
- przestrzeganie celów wewnętrznych określonych powyżej poziomu regulacyjnych wskaźników kapitałowych,
- zapewnienie zachowania płynności finansowej oraz adekwatnej płynności strukturalnej Grupy (zgodnie z zasadami ILAAP).

Podejście Grupy mBanku do oceny i kontroli zdolności absorpcji ryzyka Grupy uwzględnia wymogi wewnętrzne i regulacyjne.

System limitowania ryzyka

W celu zapewnienia efektywnej alokacji apetytu na ryzyko Grupa mBanku wdrożyła system limitowania ryzyka. Struktura limitów przekłada apetyt na ryzyko na konkretne ograniczenia dotyczące rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy. Oprócz limitów w celu zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania Grupy stosowane są również liczby kontrolne oraz wskaźniki wczesnego ostrzegania.

3.3.5 Testy warunków skrajnych w ramach ICAAP i ILAAP

Testy warunków skrajnych są istotnym elementem procesu ICAAP i ILAAP wykorzystywanym w zarządzaniu oraz planowaniu kapitałowym i płynnościowym Banku i Grupy. Testy warunków skrajnych pozwalają ocenić odporność Grupy w kontekście dotkliwych, ale jednocześnie prawdopodobnych scenariuszy wydarzeń zewnętrznych i wewnętrznych.

Testy warunków skrajnych są przeprowadzane przy założeniu scenariusza niekorzystnych warunków makroekonomicznych, które mogą negatywnie wpłynąć na sytuację finansową i płynnościową Grupy.

Scenariusze ryzyka w ramach ICAAP obejmują m.in. najbardziej prawdopodobny scenariusz negatywnych odchyśleń od scenariusza bazowego, wyrażony za pomocą wskaźników makroekonomicznych i finansowych, który jest wspólny dla wszystkich rodzajów ryzyka. Scenariusz może uwzględniać zdarzenia o charakterze idiosynkratycznym.

Scenariusze w ramach ILAAP obejmują dotkliwe zdarzenia o charakterze idiosynkratycznym, zdarzenia dotyczące całego rynku oraz scenariusze połączone. Scenariusze te uzupełniane są przez scenariusz odwrócony pozwalający na identyfikację czynników ryzyka. Dodatkowo przeprowadzany jest scenariusz zintegrowany, w którym uwzględnia się również wpływ czynników pochodzących z innych rodzajów ryzyka.

Przyjmowane do analizy scenariusze makroekonomiczne umożliwiają kompleksową analizę wszystkich istotnych rodzajów ryzyka oraz analizę jego wpływu na adekwatność kapitałową i płynność Banku oraz Grupy.

Dla Banku i Grupy przeprowadzane są tzw. odwrócone testy warunków skrajnych, których celem jest identyfikacja zdarzeń mogących spowodować zagrożenie dla kontynuacji funkcjonowania Banku i Grupy. Odwrócone testy warunków skrajnych są wykorzystywane do weryfikacji awaryjnych planów kapitałowych i płynnościowych Grupy oraz służą do podejmowania decyzji strategicznych dotyczących akceptowanego profilu ryzyka Grupy. Odwrócone testy warunków skrajnych są przeprowadzane w trybie odwrotnym do klasycznych testów warunków skrajnych – od efektu do przyczyny – i stanowią ich uzupełnienie. Odwrócone testy warunków skrajnych są dodatkowym elementem analizy odporności Banku i Grupy na negatywne czynniki makroekonomiczne i swoiste.

3.3.6 Planowanie wymaganego kapitału i płynności

Planowanie wymaganego kapitału i płynności

Etap I Top-Down (planowanie centralne oraz planowanie biznesowe)

Powyższy etap planowania kapitałowego i płynności ma formę dialogu strategicznego pomiędzy Zarządem, obszarem zarządzania ryzykiem, obszarem finansów i liniami biznesowymi, w wyniku którego ustala się pożądane kierunki rozwoju działalności, które mają wspierać realizację celów biznesowych Grupy mBanku.

Grupa planuje swoją działalność zgodnie ze swoim apetytem na ryzyko w ramach ograniczeń wynikających z wymogów regulacyjnych, których spełnienie jest wymagane zarówno w warunkach normalnych, jak też w warunkach skrajnych.

W świetle powyższego planowane zmiany wielkości i struktury działalności gospodarczej Grupy, jak również przewidywane zmiany w otoczeniu regulacyjnym są uwzględniane przy szacowaniu wymaganego kapitału w procesie planowania. Wymagany kapitał jest szacowany z użyciem parametrów ryzyka, które odzwierciedlają oczekiwania makroekonomiczne przyjęte w procesie planowania, z uwzględnieniem planowanych zmian w metodologii (w tym re-parametryzację modeli wyceny ryzyka).

Na podstawie kierunków strategicznych, dostępny kapitał jest porównywany z zapotrzebowaniem na kapitał (wynikającym z rozwoju działalności i wyników testów warunków skrajnych). W sytuacji, gdy kapitał potrzebny do realizacji celów biznesowych Grupy przekracza kwotę zasobów kapitałowych dostępnych do alokacji, konieczna jest weryfikacja celów biznesowych.

W zakresie ryzyka płynności przeprowadzane są szacunki zarówno miar regulacyjnych, jak i wewnętrznych miar płynności uwzględniających testy warunków skrajnych płynności i w tym kontekście analizowana jest adekwatność planowanego bufora płynności Banku i Grupy. Jeżeli uzyskane poziomy miar wykraczają poza poziomy założone w apetycie na ryzyko i limitach, dokonywana jest weryfikacja planów biznesowych.

Po ustaleniu strategicznych kierunków rozwoju analizowane jest jakie kluczowe koncentracje ryzyka identyfikuje się w aktualnym i planowanym profilu ryzyka. Na potrzeby określenia buforów bezpieczeństwa i limitów Zarząd Banku decyduje o akceptowalnym poziomie czynników ryzyka na które Grupa jest wrażliwa poprzez zidentyfikowane koncentracje. Kluczowe koncentracje ryzyka są identyfikowane w oparciu o analizę odwróconych testów warunków skrajnych. Cele kapitałowe są wyznaczane z uwzględnieniem potrzeb kapitałowych wynikających z potencjalnej materializacji kluczowych czynników ryzyka rozpoznanych w procedurze odwróconych testów warunków skrajnych i ustalonych na poziomie uznanym za zgodny z docelowym poziomem tolerancji ryzyka. Wpływ czynników ryzyka na pozycję kapitałową Grupy określa się poprzez odpowiednie symulacje warunków skrajnych.

Procesowi ustalenia strategicznych celów finansowych towarzyszy strategiczna alokacja zasobów kapitałowych na poszczególne obszary działalności, z uwzględnieniem długoterminowego zwrotu z kapitału.

Etap II Bottom-up (planowanie operacyjne)

Na tym etapie zapotrzebowanie na kapitał zostaje doprecyzowane w celu określenia efektywnej alokacji kapitału na niższych poziomach.

W poszczególnych liniach biznesowych tworzone są plany cząstkowe na podstawie przyjętych założeń makroekonomicznych, celów finansowych oraz oceny możliwości rozwoju działalności.

W celu określenia akceptowalnego z punktu widzenia konsumpcji kapitału profilu ryzyka, prognozowane wolumeny (plany cząstkowe) i wynikające z nich zapotrzebowanie na kapitał regulacyjny i kapitał ekonomiczny porównywane są, w procesie iteracyjnym, z dostępnymi zasobami i strategicznymi wytycznymi.

W zakresie ryzyka płynności przeprowadzane są szacunki zarówno miar regulacyjnych, jak i wewnętrznych miar płynności uwzględniających testy warunków skrajnych płynności i w tym kontekście analizowana jest adekwatność planowanego bufora płynności Banku i Grupy. Jeżeli uzyskane poziomy miar wykraczają poza poziomy założone w apetycie na ryzyko i limitach, dokonywana jest weryfikacja planów biznesowych.

Na podstawie fazy operacyjnej planowania opracowywana jest Strategia Finansowania Grupy mBanku zatwierdzana przez Zarząd Banku. W Strategii przedstawiane są sposoby zapewnienia finansowania w poszczególnych walutach, potrzebnego do zaplanowanego rozwoju aktywów Grupy. Strategia przygotowywana jest dla warunków normalnych, natomiast zawiera ona również oszacowanie miar ryzyka płynności dla warunków kryzysowych.

Dostępna baza kapitałowa

Efekt końcowy procesu planowania polega na ustaleniu docelowego poziomu regulacyjnej (fundusze własne) i ekonomicznej (RCP) bazy kapitałowej, potrzebnej na pokrycie koncentracji ryzyka w działalności bieżącej oraz działalności planowanej, wyrażonej przez całkowity wymóg kapitałowy i łączną kwotę kapitału wewnętrznego.

3.4. Ryzyko kredytowe

3.4.1. Organizacja zarządzania ryzykiem

Grupa aktywnie zarządza ryzykiem kredytowym mając na celu optymalizację poziomu zysku uwzględniającą koszt ponoszonego ryzyka. Analiza ryzyka występującego w funkcjonowaniu Grupy ma charakter ciągły. W celu identyfikacji i monitorowania ryzyka kredytowego, w strukturze Banku oraz spółek zależnych stosuje się jednolite zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, których podstawą jest między innymi oddzielenie funkcji oceny ryzyka kredytowego od funkcji sprzedażowych na wszystkich szczeblach do poziomu Zarządu włącznie. Analogiczne podejście Bank stosuje w odniesieniu do administrowania ekspozycjami niosącymi ryzyko kredytowe, które jest realizowane w obszarze zarządzania ryzykiem oraz w obszarze operacyjnym, w pełnej niezależności od funkcji sprzedażowych. Przyjęty model zarządzania ryzykiem w ramach Grupy zakłada uczestnictwo w tym procesie jednostek organizacyjnych Banku wchodzących w skład obszaru zarządzania ryzykiem, a także Komitetu Kredytowego Grupy (KKG). Podział zadań w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym wygląda następująco:

- **Departament Procesów Kredytowych i Oceny Ryzyka Detalicznego (DPK)** odpowiada za: zapewnienie efektywności i bezpieczeństwa udzielania kredytów oraz obsługi posprzedażowej, w tym monitoringu finansowego w zakresie produktów detalicznych na rynku polskim oraz zapobieganie wyłudzeniom i oszustwom w obszarze bankowości detalicznej i korporacyjnej.
- **Departament Zarządzania Ryzykiem Detalicznym (DZR)** odpowiada za zarządzanie ryzykiem kredytowym oraz innymi rodzajami ryzyka w ramach bankowości detalicznej mBanku a jego główną funkcją operacyjną jest nadzór nad zautomatyzowanym procesem kredytowym. Ponadto w DZR opracowywane są zasady oceny ryzyka kredytowego, kalkulacji zdolności kredytowej, zapobiegania wyłudzeniom i oszustwom oraz inne elementy polityki kredytowej przedstawiane do akceptacji Komitetu Ryzyka Bankowości Detalicznej. Rozwiązania funkcjonujące na rynku polskim są adaptowane także w oddziałach zagranicznych (w Czechach i na Słowacji). DZR odpowiada także za implementację zasad oceny w narzędziach wspierających podejmowanie decyzji kredytowych, raportuje jakość portfela kredytowego oraz monitoruje jakość danych używanych w procesie oceny ryzyka. W zakresie, w jakim pozwalają na to regulacje zewnętrzne DZR uczestniczy w procesie zarządzania ryzykiem spółek Grupy posiadających w ofercie produkty detaliczne obciążone ryzykiem kredytowym.
- **Departament Restrukturyzacji i Windykacji Klientów Detalicznych (DWD)** odpowiada za zapewnienie realizacji procesu odzyskiwania wymagalnych wierzytelności Banku wynikających

z udzielonych kredytów detalicznych na rynku polskim, a także spójności i kompletności regulacji wewnętrznych oraz środowiska raportowego w obszarze windykacji kredytowej. Działalność obszaru skupia się na realizacji procesów windykacji polubownej, restrukturyzacji, windykacji po wypowiedzeniu umowy kredytowej, windykacji sądowo–egzekucyjnej oraz wykonywaniu procesu sprzedaży wierzytelności detalicznych.

- **Departament Oceny Ryzyka Korporacyjnego (DOR)** odpowiada za zarządzanie jakością portfela kredytowego Banku oraz jednostek zależnych Grupy mBanku w odniesieniu do zaangażowań wobec przedsiębiorców, w tym także względem zaangażowań podlegających restrukturyzacji. Kluczowymi funkcjami realizowanymi przez DOR są: podejmowanie lub udział w podejmowaniu decyzji kredytowych dotyczących ekspozycji regularnych i nieregularnych, z uwzględnieniem wpływu na ryzyko operacyjne, reputacyjne, płynności oraz na wymogi kapitałowe i zwrot z zaangażowanego kapitału; analiza, ocena i kontrola ryzyka kredytowego krajów, banków, międzynarodowych instytucji finansowych oraz klientów niefinansowych Banku i spółek Grupy z obszaru bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej; kontrola przestrzegania limitów kredytowych na kraje, banki, międzynarodowe instytucje finansowe; zarządzanie rezerwami na ryzyko kredytowe Banku w obszarze bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej.
- **Departament Procesów i Pomiaru Ryzyka (DPR)** odpowiada za: opracowywanie strategii i polityk korporacyjnego ryzyka kredytowego oraz przekrojowych analiz portfelowych, w tym branżowych; sporządzanie raportów i sprawozdawczości na potrzeby m.in. organów nadzoru i organów Banku; opracowanie i wdrażanie zasad korporacyjnego procesu kredytowego oraz monitorowanie jego efektywności; administrowanie aplikacjami wspierającymi korporacyjny proces kredytowy; rozwój i kontrolę jakości modeli ratingowych dla klientów detalicznych, korporacyjnych i instytucji finansowych w Banku oraz spółkach Grupy mBanku; weryfikację nieruchomości i ruchomości przedstawianych przez Klientów na zabezpieczenie kredytów pod kątem ich wartości, płynności i atrakcyjności.
- **Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem (DKR)** odpowiada za: opracowywanie metodyki i kalkulację wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, przeprowadzanie kalkulacji portfelowych rezerw kredytowych Banku oraz kapitału ekonomicznego na ryzyko kredytowe; przeprowadzanie testów warunków skrajnych w obszarze ryzyka kredytowego (rezerwy, wymóg kapitałowy, kapitał ekonomiczny); koordynowanie i udział w procesie określania apetytu na ryzyko kredytowe; przygotowywanie raportów i informacji dla organów Banku oraz na potrzeby nadzoru skonsolidowanego w zakresie ryzyka kredytowego (rezerwy, wymóg kapitałowy, kapitał ekonomiczny, testy warunków skrajnych).
- **Wydział Walidacji** odpowiada za organizowanie procesu zarządzania modelami stosowanymi dla potrzeb zarządzania i wyceny ryzyka kredytowego oraz przeprowadzanie walidacji modeli stosowanych w zarządzaniu ryzykiem kredytowym.

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze korporacyjnym.

Decyzje kredytowe podejmowane są zgodnie z przyjętymi zasadami Polityki Ryzyka Kredytowego. Poziom kompetencji decyzyjnych określony jest w postaci macierzy decyzyjnej. Na jej podstawie, w zależności od EL-ratingu (ratingu oczekiwanej straty) oraz łącznego zaangażowania na klienta/grupę podmiotów powiązanych, ustalany jest szczebel decyzyjny odpowiedzialny za podjęcie decyzji kredytowej. W łącznym zaangażowaniu uwzględniane są również zaangażowania spółek Grupy mBanku na klienta/grupę podmiotów powiązanych.

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze detalicznym.

Ze względu na profil klientów detalicznych, wielkość dopuszczalnych ekspozycji na pojedynczego klienta oraz standaryzację oferowanych produktów, proces podejmowania decyzji jest inny niż w przypadku klientów korporacyjnych. Proces decyzyjny w znacznej mierze jest zautomatyzowany, zarówno w zakresie pozyskiwania danych o kredytobiorcy z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł danych jak i oceny ryzyka wykonywanej przy użyciu technik scoringowych oraz wystandaryzowanych kryteriów decyzyjnych. Obszar uznaniowości dotyczy głównie czynności związanych z weryfikacją dokumentacji kredytowej oraz obsługi ewentualnych odstępstw, kiedy to decyzja podejmowana jest z zastosowaniem reguł podwyższenia poziomu decyzyjnego. W przypadku kredytowania hipotecznego dodatkowo dokonywana jest wycena wartości zabezpieczenia (polegająca na wewnętrznej weryfikacji wyceny dostarczonej z zewnątrz) oraz przeprowadzana jest ocena z punktu widzenia zgodności wartości zabezpieczeń z przyjętą polityką kredytową, w tym z akceptowanymi poziomami LtV. Czynności te w całości wykonywane są przez komórki operacyjne umiejscowione w Departamencie Procesów Kredytowych i Oceny Ryzyka Detalicznego oraz Departamencie Procesów i Pomiaru Ryzyka, w pełnej niezależności od funkcji sprzedaży.

3.4.2 Polityka kredytowa

Bank zarządza ryzykiem kredytowym w oparciu o wymagania nadzorcze, najlepsze praktyki rynkowe oraz własną wiedzę i doświadczenie. W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym główną rolę odgrywają polityki kredytowe, ustalane osobno dla obszaru bankowości detalicznej i korporacyjnej. Polityki kredytowe określają między innymi:

- docelowe grupy klientów,
- akceptowalne poziomy ratingów definiowane wielkością oczekiwanej straty,
- kryteria akceptacji przedmiotów finansowania oraz zabezpieczeń,
- zasady ograniczania ryzyka koncentracji,
- reguły odnoszące się do wybranych branż lub segmentów klientów.

3.4.3 Stosowane zabezpieczenia

Zabezpieczenia stosowane w ramach udzielania produktów kredytowych. Ważnym elementem polityki kredytowej są stosowane zabezpieczenia. Podstawową rolą zabezpieczenia jest obniżenie ryzyka kredytowego transakcji i zapewnienie Bankowi realnej możliwości zwrotu należności. Bank, podejmując decyzję o przyznaniu produktu obciążonego ryzykiem kredytowym, dąży do uzyskania zabezpieczenia adekwatnego do podejmowanego ryzyka. Bank przyjmuje zabezpieczenia tylko po dokonaniu ich oceny i pod warunkiem, że spełniają one warunek braku istotnej korelacji między ich wartością a wiarygodnością dłużnika. Rodzaj wymaganego zabezpieczenia zależy od produktu obciążonego ryzykiem kredytowym, okresu finansowania oraz ryzyka klienta. Do najczęściej stosowanych zabezpieczeń należą:

- hipoteka na nieruchomości,
- zastaw rejestrowy,
- przelew wierzytelności (cesja praw),
- kaucja pieniężna,
- gwarancje i poręczenia,
- depozyt gwarancyjny lub blokada pieniężna,
- przewłaszczenie środka transportu.

Wartość środków trwałych stanowiących zabezpieczenie (innych niż środki transportu) ustalana jest na podstawie wyceny, sporządzanej przez uprawnionego rzeczoznawcę. Przedłożony w Banku operat jest weryfikowany przez zespół specjalistów usytuowany w obszarze zarządzania ryzykiem, który sprawdza poprawność przyjęcia wartości rynkowej oraz ocenia płynność zabezpieczenia. Każde zabezpieczenie podlega monitoringowi.

W obszarze bankowości korporacyjnej, w przypadku zabezpieczeń na środkach trwałych i aktywach finansowych finalna wartość zabezpieczenia tzw. MRV (ang. Most Realistic Value) wyznaczana jest przy użyciu wskaźnika ECF (ang. Empirical Coverage Factor), który odzwierciedla pesymistyczny wariant odzysku wierzytelności z zabezpieczenia rzeczowego w drodze wymuszonej sprzedaży. Ocena zabezpieczeń osobowych dokonywana jest na podstawie kondycji finansowej dostawcy. Bank wyznacza tzw. parametr PSW (będący odpowiednikiem wartości MRV dla zabezpieczeń rzeczowych). W sytuacji gdy parametr PD dostawcy zabezpieczenia jest równy lub gorszy od PD klienta, PSW równe jest zero.

Bank posiada dedykowaną politykę dotyczącą zabezpieczeń w obszarze bankowości korporacyjnej. Najważniejsze jej elementy to:

- wskazanie zabezpieczeń preferowanych i niezalecanych,
- rekomendacje w zakresie stosowania zabezpieczeń w określonych sytuacjach,
- określenie częstotliwości monitoringu zabezpieczeń,
- określenie podejścia do zabezpieczeń z zerowym MRV.

Zabezpieczenia stosowane w ramach obrotu instrumentami pochodnymi. Bank zarządza ryzykiem związanym z instrumentami pochodnymi. Ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z zawartych transakcji pochodnych zarządza się w ramach ogólnych limitów kredytowych dla klientów, uwzględniając potencjalny wpływ na wartość ekspozycji zmian parametrów rynkowych. Stosowane porozumienia ramowe z kontrahentami zobowiązują Bank do codziennego monitorowania wartości ekspozycji wobec kontrahenta i wprowadzają konieczność dodatkowego zabezpieczania ekspozycji przez klienta w przypadku wzrostu wartości ekspozycji lub w przypadku przekroczenia kwoty limitu. Jednocześnie wspomniane porozumienia ramowe w przypadku naruszenia warunków umowy pozwalają na przedterminowe rozliczenie transakcji

z klientem. mBank wykorzystuje Proces Wczesnego Ostrzegania (Early Warning) w celu monitorowania wykorzystania limitu na transakcje pochodne i możliwości reakcji Banku w stosunku do klienta, w przypadku gdy wycena otwartych transakcji zbliża się do maksymalnego poziomu limitu. Ponadto, uwzględniając ryzyko kredytowe związane z limitem na transakcje pochodne konkretnego klienta, Bank może stosować dodatkowe zabezpieczenia tego limitu, w ramach standardowego katalogu zabezpieczeń produktów ryzyka kredytowego.

Zabezpieczenia na papierach wartościowych wynikające z transakcji buy-sell-back. Bank przyjmuje zabezpieczenia w postaci papierów wartościowych z tytułu zawartych transakcji buy-sell-back. W zależności od umowy zabezpieczenie to może być sprzedane lub ponownie zastawione.

Zabezpieczenia akceptowane przez Spółki Grupy mBanku. Spółki Grupy mBanku akceptują różne formy prawnych zabezpieczeń produktów obciążonych ryzykiem kredytowym. Ich katalog uzależniony jest od specyfiki prowadzonej działalności, rodzaju oferowanych produktów i ryzyka transakcji.

mBank Hipoteczny jako podstawowe zabezpieczenie stosuje hipotekę na finansowanej nieruchomości. Dodatkowymi zabezpieczeniami mogą być poręczenia wekslowe lub cywilne właścicieli spółki kredytobiorcy, bądź zastaw na akcjach lub udziałach w spółce kredytobiorcy. Na okres niezbędny do skutecznego ustanowienia zabezpieczenia może zostać przyjęte ubezpieczenie kredytu w zaakceptowanym przez Bank zakładzie ubezpieczeniowym.

mLeasing stosuje katalog zabezpieczeń najbardziej zbliżony do katalogu zabezpieczeń stosowanych w mBanku. Akceptuje zarówno standardowe zabezpieczenia osobiste: poręczenia wekslowe i według prawa cywilnego, listy patronackie, gwarancje, przystąpienia i przejęcia długu, jak i rzeczowe: hipoteki, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia na zabezpieczenie, przelewy wierzytelności, cesje należności i cesje praw z polis ubezpieczeniowych oraz kaucje.

mFactoring akceptuje jedynie formy zabezpieczeń o dużej płynności. Obok weksli własnych in blanco są to przede wszystkim poręczenia wekslowe właścicieli spółki klienta, cesje wierzytelności z rachunków bankowych (głównie prowadzonych przez mBank), ubezpieczenia należności, cesje praw z polis ubezpieczeniowych należności zawartych przez klientów. W przypadku prowadzenia obsługi kilku spółek wchodzących w skład jednej grupy kapitałowej, zwyczajowym zabezpieczeniem jest pełnomocnictwo do krzyżowego zarachowania środków z umów zawartych z poszczególnymi spółkami.

3.4.4 System ratingowy

Kluczowym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym **w obszarze bankowości korporacyjnej** jest system ratingowy, oparty na dwóch podstawowych elementach:

- ratingu dłużnika (PD-rating) - określającym prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań,
- ratingu kredytowym (EL-rating) - określającym oczekiwaną stratę (EL), i biorącym pod uwagę zarówno ryzyko związane z klientem (PD) jak i specyfikę transakcji (LGD – strata na skutek zaniechania regulowania zobowiązań). EL wyrażone jest w postaci iloczynu $PD \cdot LGD$. Wskaźnik EL wykorzystywany jest głównie na etapie podejmowania decyzji kredytowej.

Rating dostarcza względne miary ryzyka kredytowego zarówno w skali procentowej (PD% i EL%) jak też według umownej skali od 1.0 do 6.5 (PD-rating, EL-rating) dla korporacji (obroty powyżej 50 mln zł) i SME (obroty nieprzekraczające 50 mln zł). Kalkulacja PD jest ściśle zdefiniowanym procesem obejmującym siedem elementów tj. analizę finansową raportów rocznych, analizę finansową danych śródrocznych, ocenę terminowości składania sprawozdań finansowych, ocenę ryzyk jakościowych, wskaźniki ostrzegawcze, ocenę stopnia integracji grupy dłużnika oraz dodatkowe kryteria uznaniowe. Rating kredytowy oparty na oczekiwanej stracie (EL) powstaje poprzez nałożenie na ocenę ryzyka klienta analizy ryzyka transakcyjnego wynikającego z wielkości zaangażowania (EAD) oraz z charakteru i stopnia zabezpieczenia transakcji zawartych z danym klientem (LGD). LGD wyrażone jako procent EAD jest funkcją możliwej do realizacji wartości zabezpieczeń rzeczowych i finansowych, zależnej od typu oraz wartości zabezpieczenia, typu transakcji oraz współczynnika odzysku należności z innych źródeł, niż zabezpieczenia.

System ratingowy generuje prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań przez kredytobiorców bezpośrednio w postaci PD wyrażonych w procentach (skala ciągła). Klasy ratingowe tworzone są w oparciu o procedury dzielenia na grupy PD wyrażonego w procentach na podstawie drabinki geometrycznej. W sprawozdawczości zewnętrznej Bank stosuje mapowanie wewnętrznej skali ratingowej PD do ratingów zewnętrznych. Sposób mapowania przedstawiony jest w poniższej tabeli.

Pod-portfel	1				2				3		4				5				6	7		8	
PD rating	1,0 - 1,2	1,4	1,6	1,8	2	2,2	2,4 - 2,6	2,8	3	3,2 - 3,4	3,6 - 3,8	4	4,2 - 4,6	4,8	5	5,2 - 5,8		Brak ratingu		6,1 - 6,5			
S&P	AAA	AA+	AA, AA-	A+, A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	B	B-	B-	CCC+ do C		Nie dotyczy		D			
	Stopień inwestycyjny								Stopień subinwestycyjny				Stopień nieinwestycyjny							Default			

W obszarze bankowości detalicznej funkcjonują następujące modele, wchodzące w skład systemu ratingowego:

- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący cały portfel detaliczny. W ujęciu tego modelu strata zdefiniowana jest jako funkcja zależna od poziomu odzysku ze spłat własnych klienta oraz możliwej, zrealizowanej w postępowaniu egzekucyjnym wartości zabezpieczenia na nieruchomości,
- model współczynnika konwersji kredytowej CCF obejmujący cały portfel detaliczny. Model ten bazuje na danych historycznych. Współczynnik konwersji kredytowej jest integralną częścią modelu EAD,
- model parametru PD o konstrukcji modułowej integrujący funkcjonujące w obszarze detalicznym karty skoringowe aplikacyjne, behawioralne oraz bazujące na danych z Biura Informacji Kredytowej (BIK).

Wszystkie spółki Grupy mBanku, których działalność obarczona jest ryzykiem kredytowym, przed zawarciem transakcji i w trakcie jej trwania – w trybie monitoringu – przeprowadzają ocenę ryzyka opierając się przy tym na systemach ratingowych stosowanych przez Grupę mBanku. Zastosowany system ratingowy wynika z charakteru prowadzonej działalności, przy czym spółka faktoringowa i leasingowa używają ratingu dłużnika (PD-rating), zaś leasingowa dodatkowo ratingu kredytowego (EL-rating). W przypadku kredytów hipotecznych i leasingu nieruchomości stosowany jest rating oparty na miarach nadzorczych (slotting approach).

3.4.5. Monitoring i walidacja modeli

Wszystkie modele parametrów ryzyka w mBanku oraz w spółkach Grupy, w tym między innymi modele prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD) oraz ich składowe, straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD), oraz współczynnika konwersji kredytowej (CCF) podlegają szczegółowemu i corocznemu procesowi monitoringu przez jednostki modelujące. Ponadto modele te są przedmiotem cyklicznej walidacji przez niezależną jednostkę walidacyjną mBanku.

W trakcie monitoringu przeprowadzane są testy sprawdzające moc dyskryminacyjną modeli lub poszczególnych ich komponentów, stabilność w czasie, istotność poszczególnych odchyłeń empirycznych realizacji od wartości teoretycznych oraz wpływ na parametry portfelowe. Jednostka modelująca przeprowadza rekalkulacje przedmiotowych modeli m.in. w przypadku identyfikacji pewnych niedopasowań.

Raporty z przeprowadzonych monitoringów/backtestów przedstawiane są do wiadomości użytkowników modelu oraz niezależnej jednostki walidacyjnej.

Walidacja

Walidacja jest wewnętrznym, kompleksowym procesem niezależnej i obiektywnej oceny funkcjonowania modelu, spełniającym wymogi Rekomendacji W, a także - w przypadku metody AIRB - wytyczne nadzoru określone w Rozporządzeniu CRR. Zasady walidacji zostały ramowo określone w „Polityce Zarządzania Modelami” („PZM”) i uszczegółowione w innych regulacjach wewnętrznych Banku. Walidacji podlegają modele bezpośrednio lub pośrednio wykorzystywane w ocenie adekwatności kapitałowej z wykorzystaniem metody AIRB oraz inne wskazane w prowadzonym w Banku Wykazie Modeli PZM.

W przypadku modeli AIRB zachowana jest niezależność Jednostki Walidacyjnej w strukturach organizacyjnych Banku lub spółki Grupy w stosunku do jednostek zaangażowanych w proces budowy/utrzymania modelu, tzn. jego właściciela oraz użytkowników. W mBanku za walidację odpowiedzialny jest Wydział Walidacji (Jednostka Walidacyjna).

Walidacja przeprowadzana przez Jednostkę Walidacyjną obejmuje ocenę:

- modeli,
- ich implementacji,
- procesu ich stosowania.

W zależności od istotności i złożoności modelu, a także rodzaju przeprowadzanego badania, walidacja ma charakter zaawansowany (obejmuje zarówno elementy ilościowe, jak i jakościowe) lub podstawowy (jest

skoncentrowana głównie na analizach ilościowych oraz wybranych elementach jakościowych). Wyniki walidacji są udokumentowane w formie raportu walidacyjnego, który zawiera ocenę modelu m.in. na potrzeby dalszego zatwierdzenia modelu oraz ewentualne zalecenia, w postaci działań zaradczych bądź naprawczych, dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości.

Zadania walidacyjne realizowane są zgodnie z rocznym planem walidacji. Zarówno plan walidacji, jak i wyniki przeprowadzonych zadań walidacyjnych zatwierdzone są przez Komitet Ryzyka Modeli.

Polityka zmian metody IRB

Bank posiada zatwierdzoną przez Zarząd i wdrożoną „Politykę zmian metody IRB”. Zawiera ona wewnętrzne zasady zarządzania zmianami w ramach stosowanej metody IRB, oparte na wytycznych władz nadzorczych i uwzględniające własną specyfikę organizacyjną. Polityka określa etapy procesu zarządzania zmianami, definiuje role i odpowiedzialności, szczegółowo charakteryzuje zasady klasyfikacji zmian, w szczególności kryteria klasyfikacji w oparciu o wytyczne Europejskiego Banku Centralnego.

3.4.6. Zasady wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych

Sposób wyznaczania odpisów aktualizujących i rezerw zgodny jest z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej. Wszystkie zasady i definicje dotyczące wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych w mBanku są zgodne z polskim prawem bankowym i wymaganiami Komisji Nadzoru Finansowego.

Instrumenty finansowe podlegające wymogom szacowania kosztów ryzyka kredytowego to: aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, aktywa finansowe wyceniane przez inne całkowite dochody, zobowiązania do udzielania pożyczek jeżeli nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników, umowy gwarancji finansowej jeżeli nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników, należności leasingowe ujmowane zgodnie z MSR 17, składniki aktywów kontraktowych z tytułu umów ujmowane zgodnie z MSSF 15, a także należności handlowe.

3.4.6.1 Zasady klasyfikacji ekspozycji do koszyków

Bank realizując postanowienia Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej klasyfikuje ekspozycje kredytowe do koszyków (ang. stage):

1. Koszyk 1 – ekspozycje, dla których ryzyko nie zwiększyło się istotnie od momentu początkowego ujęcia w portfelu kredytowym (sytuacja normalna),
2. Koszyk 2 – ekspozycje, dla których na datę raportową stwierdzono istotne pogorszenie jakości kredytowej w stosunku do daty początkowego ujęcia,
3. Koszyk 3 – ekspozycje, w trakcie których trwania została stwierdzona przesłanka utraty wartości,
4. POCI (ang. purchased or originated credit-impaired asset) – aktywa, dla których przesłanka utraty wartości została zidentyfikowana na moment początkowego ujęcia.

Przypisanie ekspozycji do koszyka 2 odbywa się w Banku zgodnie z algorytmem tzw. Logiki Transferu, określającym przesłanki jakościowe oraz ilościową, mówiące o znaczącym wzroście ryzyka kredytowego, zaś o klasyfikacji do koszyka 3 decydują przesłanki utraty wartości.

Po ustaniu przesłanki ilościowej lub przesłanek jakościowych, na podstawie których ekspozycja została zaklasyfikowana do Koszyka 2 na datę raportową ekspozycja zmieni kwalifikację z Koszyka 2 na Koszyk 1.

Możliwe jest również przeklasyfikowanie klienta z koszyka 3 do koszyka 2 lub koszyka 1 dla detalicznej części portfela w momencie ustania przesłanki niewykonania zobowiązania, a w przypadku klienta korporacyjnego, w momencie gdy:

1. ustały przesłanki niewykonania zobowiązania (loss event-y), które powodowały klasyfikację klienta do koszyka 3 oraz
2. nastąpiła poprawa sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, w stopniu dającym wysokie prawdopodobieństwo spłaty całości zobowiązań kredytowych, według warunków wynikających z umowy pierwotnej lub z umowy określającej warunki restrukturyzacji oraz
3. nastąpiła spłata zadłużenia przeterminowanego oraz
4. zadłużenie jest terminowo obsługiwane przez co najmniej 12 miesięcy po zmianie warunków umownych, lub
5. saldo zobowiązań kredytowych i niekredytowych klienta wynosi zero, na skutek całkowitej ich spłaty przez klienta, odzyskania wierzytelności Banku na skutek podjętych działań windykacyjnych lub spisania wierzytelności.

3.4.6.1.1 Istotne pogorszenie jakości kredytowej (klasyfikacja do koszyka 2)

Identyfikacja istotnego pogorszenia jakości kredytowej aktywa odbywa się na bazie kryteriów ilościowych i jakościowych, przy czym o klasyfikacji aktywa do koszyka 2 decyduje wystąpienie przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych lub kryterium ilościowego.

Kryteria jakościowe to:

- Przeterninowanie należności o więcej niż 30 dni, przy uwzględnieniu progu materialności (Liczba dni opóźnienia w spłacie najstarszej kwoty zaległości danej ekspozycji jest większa lub równa 31 dni. Jednocześnie saldo kapitałowe bądź zaangażowanie pozabilansowe jest równe co najmniej 500 zł w przypadku ekspozycji detalicznej lub co najmniej 3000 zł w przypadku ekspozycji korporacyjnej).
- Występowanie flagi Forborne (status klienta wskazujący na jego trudności w spłacie zobowiązania kredytowego zgodnie z definicją Forborne stosowaną w Banku).
- Występowanie flagi Watch (wewnętrzny proces Banku wskazujący klientów korporacyjnych podlegających szczególnej obserwacji pod względem zmian ich jakości kredytowej, zgodnie z zasadami klasyfikacji na Watch Listę przyjętymi w Banku).

Kryterium ilościowe Logiki Transferu wykorzystuje miarę istotnego pogorszenia jakości kredytowej bazującej na względnej zmianie długookresowej wartości PD określonej dla ekspozycji na datę raportową w stosunku do miary długookresowego PD określonej na datę początkowego ujęcia.

3.4.6.1.2. Przesłanki utraty wartości - należności korporacyjne

W przypadku ekspozycji korporacyjnych Bank wyróżnia następujące przesłanki utraty wartości:

1. Okres przeterninowania którejkolwiek ekspozycji o charakterze zobowiązania kredytowego dłużnika przekracza 90 dni (dla ekspozycji podmiotów sektora bankowego - 14 dni) oraz kwota przeterninowania przekracza 3 000 zł, dla klientów korporacyjnych, a 500 zł dla klientów Private Banking.
2. Zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną z obniżeniem wiarygodności kredytowej dłużnika.
3. Dokonanie przez Bank wymuszonej restrukturyzacji ekspozycji, czego następstwem jest zmiana harmonogramu obsługi kredytu/transakcji z uwagi na brak możliwości wywiązania się przez dłużnika z umowy kredytowej/transakcji według jej pierwotnych założeń, prowadząca do:
 - a. zmniejszenie zobowiązań finansowych poprzez umorzenia części zobowiązania, lub
 - b. odroczenia istotnej części spłaty kwoty głównej, odsetek lub (jeżeli dotyczy) prowizji, pod warunkiem, że brak zgody na restrukturyzację skutkowałaby opóźnieniem dłużnika w płatności powyżej 90 dni kalendarzowych dotyczącym istotnej części zobowiązania.
4. Złożenie przez dłużnika wniosku o upadłość lub złożenie przez Bank, podmiot dominujący wobec Banku lub podmiot zależny od Banku wniosku o postawienie dłużnika w stan upadłości lub podobnego wniosku w odniesieniu do zobowiązań kredytowych dłużnika wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku.
5. Postawienie dłużnika w stan upadłości lub uzyskanie przez niego podobnej ochrony prawnej, powodującej uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku.
6. Wypowiedzenie przez Bank umowy w części lub całości i wszczęcie procedur restrukturyzacyjnych /windykacyjnych.
7. Oszustwo (wyłudzenie) ze strony klienta.
8. Bank spodziewa się realizacji straty na kliencie.

Dodatkowo Bank identyfikuje tzw. miękkie przesłanki utraty wartości, mające na celu zasygnalizowanie sytuacji, które mogą prowadzić do niemożności wywiązania się dłużnika w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku. W przypadku ich wystąpienia dokonywana jest pogłębiona analiza uwzględniająca specyfikę obszaru działalności podmiotu, w wyniku której podejmowana jest indywidualna decyzja o klasyfikacji ekspozycji do jednego z koszyków.

3.4.6.1.3 Przesłanki utraty wartości – należności detaliczne

Przesłanki utraty wartości rozpoznawane są na poziomie klienta, tj. z uwzględnieniem wszystkich jego zobowiązań wobec Banku. W oddziałach Banku w Czechach i na Słowacji stosuje się podejście transakcyjne, w którym każda ekspozycja kredytowa klienta analizowana jest niezależnie od innych.

Najczęściej występującą przesłanką utraty wartości jest opóźnienie w spłacie, które wyznaczone jest w różny sposób w zależności od wyżej wymienionego podejścia. W oddziale polskim przesłanką utraty wartości ma miejsce, gdy kwota wymagalna wszystkich ekspozycji klienta, przeterminowanych powyżej 30 dni, przekracza 500 zł, a największe opóźnienie w spłacie jest większe niż 90 dni.

W oddziałach Banku w Czechach i na Słowacji przesłankę utraty wartości stanowi zaległość przekraczająca odpowiednio 3 000 CZK lub 120 EUR, opóźniona powyżej 90 dni.

Dodatkowo we wszystkich oddziałach przesłankę utraty wartości stanowią poniższe zdarzenia:

- a. restrukturyzacja danego zobowiązania kredytowego,
- b. upadłość dłużnika,
- c. uznanie przez Bank danej transakcji jako wyłudzenie,
- d. sprzedaż wierzytelności kredytowej ze znaczną stratą ekonomiczną,
- e. stwierdzenie przez Bank nieściągalności zobowiązania,
- f. wypłata przez towarzystwo ubezpieczeniowe świadczenia z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (NWW).

3.4.6.2. Wyznaczanie odpisów aktualizujących oraz rezerw

Kalkulacja odpisów aktualizujących i rezerw odbywa się na poziomie pojedynczego kontraktu lub ekspozycji (umowy) oraz opiera się na wyznaczeniu oczekiwanej straty kredytowej (ECL). W podejściu grupowym, oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości parametrów PD, LGD i EAD, a ostateczna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Jeżeli, na datę sprawozdawczą, ryzyko kredytowe ekspozycji nie wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia, Bank kalkuluje odpisy oraz rezerwy z tytułu ryzyka kredytowego w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym (12m ECL). Jeżeli ryzyko kredytowe ekspozycji wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia (ekspozycja znajduje się w koszyku 2), Bank kalkuluje odpisy oraz rezerwy z tytułu ryzyka kredytowego w kwocie równej dożywotnim oczekiwany stratom kredytowym (Lt ECL).

W podejściu indywidualnym (dotyczącym wszystkich bilansowych i pozabilansowych ekspozycji kredytowych z przesłanką utraty wartości w portfelu kredytów korporacyjnych), oczekiwane straty kredytowe są kalkulowane jako różnica pomiędzy wartością bilansową brutto danego aktywa, a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Sposób kalkulacji oczekiwanych odzysków odbywa się w scenariuszach i zależy od wybranej strategii postępowania Banku wobec klienta.

Do wyceny oczekiwanych strat kredytowych Bank wykorzystuje dane zawarte w systemach transakcyjnych Banku oraz dedykowanych narzędziach zaimplementowanych na potrzeby MSSF 9.

3.4.6.2.1. Wykorzystanie scenariuszy makroekonomicznych w szacowaniu ECL

Bank jest zobowiązany do wyznaczania oczekiwanej straty kredytowej w sposób, który odzwierciedla oczekiwania w zakresie różnych scenariuszy kształtowania się przyszłej sytuacji makroekonomicznej. Bank wyznacza parametr NLF (ang. non-linearity factor), który ma za zadanie korygować wartość oczekiwanej straty kredytowej. Wartości współczynnika NLF, są stosowane jako czynniki skalujące dla indywidualnych wartości ECL. Wartość parametru NLF jest wyliczana z wykorzystaniem 3 scenariuszy dotyczących kształtowania się otoczenia makroekonomicznego (bazowy, optymistyczny, pesymistyczny).

Dodatkowo uwzględnienie informacji forward-looking ma miejsce w modelach wszystkich trzech parametrach ryzyka kredytowego szacowanych w dożywotnim horyzoncie (LtPD, LtEAD, LtLGD). Dane forward-looking są wykorzystywane do wyznaczenia wartości parametrów w okresie powyżej 12 miesięcy do 3 lat, co pozwala na zachowanie spójności z prognozami makroekonomicznymi wykonywanymi przez Bank i planowaniem średniorocznym. W oszacowaniach Bank wykorzystuje m.in. ogólnodostępne wskaźniki makroekonomiczne, oczekiwania względem kształtowania się sto procentowych i kursów walutowych, a także względem zmian cen nieruchomości.

W przypadku indywidualnego szacowania ECL, zakładane scenariusze odzysków uwzględniają różne warunki kształtowania się otoczenia makroekonomicznego.

3.4.6.2.2. Istotne zmiany modelowe

W 3 kwartale 2018 roku w związku ze zmianami w detalicznym procesie windykacyjnym, odpowiedniemu dostosowaniu uległ model LT LGD dla tego segmentu. Oprócz zmian odzwierciedlających obecny proces, wprowadzono m.in. zmiany w założeniach dotyczących odzysków rezydualnych oraz odzysków w przypadku uzdrowień. Wpływ ww. zmian na poziom oczekiwanej straty kredytowej wyniósł 32 mln PLN.

3.4.6.3 Pokrycie kosztami ryzyka kredytowego poszczególnych pod-portfeli

Poniższe tabele prezentują udział procentowy pozycji bilansowych i pozabilansowych Grupy, odnoszących się do kredytów i pożyczek oraz gwarancji i akredytyw udzielonych klientom indywidualnym, korporacyjnym i budżetowym oraz pokrycia ekspozycji kosztami ryzyka kredytowego dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Bank (opis modelu ratingu jest przedstawiony w Nocie 3.4.4).

Portfel wyceniany w zamortyzowanym koszcie

Pod - portfel	31 grudnia 2018		31 grudnia 2017	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)
1	13,36	0,01	9,93	0,01
2	31,63	0,06	30,77	0,04
3	14,52	0,16	18,78	0,13
4	24,56	0,42	18,21	0,33
5	5,95	1,33	6,02	0,86
6	0,48	3,25	0,59	1,53
7	1,86	7,07	1,49	3,61
8	1,41	0,03	8,87	0,05
pozostałe	2,95	0,04	1,49	0,05
kategoria default	3,28	61,74	3,85	56,26
Razem	100,00	2,40	100,00	2,38

Na dzień 31 grudnia 2018 roku 44,99% portfela kredytów i pożyczek (dla zaangażowania bilansowego i pozabilansowego) jest klasyfikowane do dwóch najwyższych poziomów wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2017 roku – 40,70%).

Zmiany w pokryciu portfela pomiędzy 2018 a 2017 rokiem wynikają z wdrożenia MSSF 9.

3.4.7. Zasady wyznaczania wartości godziwej dla aktywów kredytowych

Jeżeli nie są spełnione warunki umożliwiające wycenę ekspozycji kredytowej w zamortyzowanym koszcie (MSSF 9 par. 4.1.2), wówczas jest ona wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy (ang. FVtPL: Fair Value through Profit & Loss) lub przez „inne całkowite dochody” (ang. FVOCI: Fair Value through Other Comprehensive Income).

3.4.7.1 Wycena do wartości godziwej aktywów kredytowych bez przesłanki utraty wartości

Wycena dla ekspozycji nie posiadających przesłanki utraty wartości, odbywa się na podstawie zdyskontowanych oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Przyszłe przepływy z tytułu ekspozycji kredytowej wyznaczone są z uwzględnieniem:

- harmonogramu spłaty, a w przypadku braku harmonogramu (produkty odnawialne) – na podstawie statystycznej prognozy stopnia wykorzystania limitu kredytowego w poszczególnych okresach życia ekspozycji,
- wartości pieniądza w czasie, poprzez wykorzystanie w procesie prognozy przepływów odsetkowych projekcji oprocentowania aktywów wolnych od ryzyka,
- wahań kwoty i terminów przepływów wynikających z opcji przedpłaty (wcześniejszej częściowej lub całkowitej spłaty kwoty głównej) zawartej w umowie kredytowej, poprzez zastosowanie współczynników przedpłat,
- niepewności przepływów w całym prognozowanym okresie życia ekspozycji, wynikającej z ryzyka kredytowego, poprzez modyfikację przepływów kontraktowych przy pomocy wieloletnich parametrów ryzyka kredytowego LT PD i LT LGD,

- innych czynników, które byłyby brane pod uwagę przez potencjalnego nabywcę ekspozycji (narzutów kosztowych oraz oczekiwanej przez uczestników rynku marży zysku), kalibrując stopę dyskontową wykorzystywaną w procesie wyceny.

Zgodnie z wymogiem MSSF 13 dla ekspozycji, dla których nie są dostępne kwotowania z aktywnego rynku, Bank kalibruje stopę dyskontową w oparciu o wartość godziwą na datę początkowego ujęcia (tj. o cenę „nabycia” ekspozycji). Marża kalibracyjna odzwierciedla wycenę kosztów związanych z utrzymywaniem ekspozycji w portfelu oraz rynkowe oczekiwania, co do marży zysku realizowanej na aktywach podobnych do wycenianej ekspozycji.

3.4.7.2 Wycena do wartości godziwej aktywów kredytowych posiadających przesłankę utraty wartości

Aktywa kredytowe posiadające przesłankę utraty wartości wyceniane są w oparciu o przewidywane odzyski. W przypadku ekspozycji detalicznych odzwierciedlane są one za pomocą parametru LGD, natomiast dla ekspozycji korporacyjnych – w indywidualnych scenariuszach odzysków.

3.4.8 Przejęte zabezpieczenia

Grupa klasyfikuje przejęte zabezpieczenia jako aktywa przejęte za długi i wycenia zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości opisanymi w Nocie 2.22. Aktywa przejęte za długi zaklasyfikowane jako aktywa do zbycia zostaną wystawione na sprzedaż na właściwym dla nich rynku oraz zbyte w najszybszym możliwym terminie. Proces sprzedaży przejętych przez Bank zabezpieczeń jest zorganizowany zgodnie z polityką i procedurami określonymi przez Departament Restrukturyzacji i Windykacji oraz Departament Restrukturyzacji i Windykacji Klientów Detalicznych dla poszczególnych rodzajów przejmowanych zabezpieczeń.

Polityką spółek Grupy jest sprzedaż przejętych aktywów lub – jak to ma miejsce w przypadku leasingu – oddanie w ponowny leasing innemu klientowi. Do rzadkości należą przypadki zagospodarowania przejętych aktywów na potrzeby własne – czynność taka musi być ekonomicznie uzasadniona i odzwierciedlać pilną potrzebę spółek Grupy oraz musi uzyskać każdorazowo aprobatę ich Zarządów. W 2018 roku i w 2017 roku Grupa nie posiadała żadnych trudnozbywalnych aktywów przejętych jako zabezpieczenia. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość przejętych zabezpieczeń wyniosła 33 211 tys. zł i obejmowała głównie nieruchomości stanowiące zabezpieczenie kredytów hipotecznych oraz przedmioty leasingu (31 grudnia 2017 rok – 23 540 tys. zł). Wartość przejętych zabezpieczeń została ujęta w pozycji zapasy (Nocie 28).

3.4.9 Polityka Grupy mBanku w zakresie forbearance

Definicja

Polityka Grupy mBanku w zakresie forbearance oznacza zdefiniowany regulacjami wewnętrznymi zestaw działań związanych z renegocjacją i restrukturyzacją warunków umów kredytowych.

Grupa oferuje klientom, którzy są tymczasowo lub trwale w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie sprostać pierwotnym warunkom spłaty, łagodniejsze warunki obsługi zobowiązań, pozwalające na utrzymanie bieżącej ich obsługi, bez których problemy finansowe klientów uniemożliwiłyby spłatę w terminie określonym pierwotną umową. Umowy te mogą być inicjowane przez klienta lub podmiot finansujący z Grupy.

Grupa nie traktuje kredytów ze zmienionymi warunkami, jako podlegających polityce forbearance w przypadkach, gdy zmiany wynikają z wniosku klienta, oraz nie występują bieżące, lub nie są przewidywane trudności finansowe klienta, a ponadto modyfikacje warunków umowy spełniają kryteria polityki decyzyjnej dla zdrowego portfela.

Typ oferowanej ulgi jest dostosowywany do charakteru i przewidywanego czasu trwania trudnej sytuacji finansowej klienta. Do zawarcia porozumienia z klientem konieczne jest przekonanie po stronie podmiotu finansującego z Grupy o zdolności i gotowości klienta do spłaty. Przed udzieleniem ulgi przeprowadzana jest ocena jej wpływu na poprawę zdolności klienta do spłaty.

Grupa renegocjuje umowy kredytowe z klientami mającymi trudności finansowe w celu maksymalizacji możliwości odzyskania należności oraz minimalizacji ryzyka defaultu (niewywiązania się klienta ze swoich zobowiązań).

Ekspozycje ze zmodyfikowanymi warunkami podlegającymi polityce forbearance (dalej - ekspozycje forborne) są przedmiotem raportowania regulacyjnego oraz wewnętrznego.

Stosowane instrumenty

Grupa prowadzi otwartą komunikację z klientem w celu jak najwcześniejszego rozpoznania trudności finansowych oraz poznania ich przyczyn. Działania pomocowe oferowane klientom indywidualnym, których

trudności finansowe w ocenie Banku mają krótkoterminowy charakter, koncentrują się na czasowej redukcji wysokości rat i mogą mieć charakter m.in. zawieszenia spłat kapitału przy utrzymaniu spłat odsetek.

Klientom, których problemy finansowe mają charakter długoterminowy, może być oferowane wydłużenie terminu spłaty zobowiązań, które może obejmować zmniejszenie wysokości spłacanych rat.

W przypadku refinansowania długu jako regułę stosuje się przeklasyfikowanie klienta do kategorii default.

Wobec klientów korporacyjnych będących w trudnej sytuacji finansowej ulgi oferowane przez Grupę, począwszy od standstill (zaniechania działań, do których bank jest upoważniony w przypadku naruszenia warunków umownych bądź covenantów) a na restrukturyzacji umów kończąc, mają na celu wsparcie procesu biznesowego. Umowy restrukturyzacyjne mogą zwiększyć bezpieczeństwo Grupy poprzez zamianę finansowania otwartego (kredyt w rachunku bieżącym) na faktoring lub dyskonto faktur. Umowy restrukturyzacyjne mogą uchylać lub łagodzić warunki dodatkowe zawarte w umowie pierwotnej, jeżeli jest to optymalna strategia przetrwania biznesu klienta.

Poniższa lista nie wyczerpuje wszystkich dostępnych działań podlegających polityce forbearance, ale obejmuje te najczęściej stosowane:

- wydłużenie ostatecznej daty spłaty/przedłużenie czasu trwania kredytu,
- restrukturyzacja (średnio lub długoterminowe refinansowanie) – dotyczy obszaru bankowości detalicznej,
- kapitalizacja odsetek,
- odroczenia spłat odsetek,
- odroczenia spłat rat kapitałowych,
- zawieszenie, odstąpienie od realizacji działań wynikających z dodatkowych warunków zawartych w umowie (tzw. covenantów),
- standstills.

Zarządzanie ryzykiem

Działania forbearance są w Grupie od wielu lat integralną częścią działalności obszaru zarządzania ryzykiem. Portfel klientów w statusie forborne podlega regularnemu przeglądowi i raportowaniu do kierownictwa obszaru. Ocenie podlega skuteczność podejmowanych działań, regularność obsługi zrestrukturyzowanych transakcji w zależności od typu produktu oraz segmentu klienta. Analiza ryzyka związanego z detalicznym portfelem forborne ma charakter portfelowy, zaś portfela korporacyjnego oparta jest na podejściu indywidualnym.

W bankowości korporacyjnej, każda ekspozycja kredytowa Banku wobec klientów z rozpoznaną przesłanką utraty wartości (loss event) jest klasyfikowana do kategorii default i poddawana testowi impairmentowemu na utratę wartości. Każda ekspozycja w kategorii default jest przejmowana do obsługi przez wyspecjalizowaną jednostkę ds. restrukturyzacji i windykacji. Wszystkie ekspozycje kredytowe w kategorii default, wobec których prowadzone są działania restrukturyzacyjne mają status forborne. Klienci non-default, tj.: bez rozpoznanej przesłanki utraty wartości, którzy otrzymali ulgę, podlegają szczególnemu monitoringowi (Watch List – WL) przez wszystkie jednostki uczestniczące w procesie kredytowania. Monitorowana jest ich bieżąca sytuacja finansowa oraz kontrolowane jest wystąpienie przesłanek utraty wartości należności Grupy.

Grupa nie stosuje odrębnych modeli do wyznaczania poziomu rezerwy portfelowej bądź celowej na produktach pomocowych podlegających polityce forbearance.

Warunki wyjścia ekspozycji z forborne - obszar bankowości korporacyjnej

Grupa zaprzestaje wykazywania ekspozycji jako forborne w przypadku spełnienia łącznie wszystkich poniższych warunków:

- nastąpiła poprawa sytuacji finansowej klienta, ekspozycja została uznana za niezagrożoną i została przeklasyfikowana z kategorii zagrożonej,
- minęły co najmniej 2 lata próby od uznania ekspozycji za niezagrożoną (okres próby),
- występują regularne wpływy z tytułu należności lub odsetek w istotnej wysokości przez okres min. 12 miesięcy od daty uznania ekspozycji za niezagrożoną,
- żadna ekspozycja dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 30 dni na koniec okresu sprawozdawczego.

Warunki wyjścia ekspozycji z forborne - obszar bankowości detalicznej

Kontrakt przestaje być klasyfikowany jako ekspozycja forborne, gdy spełnione są łącznie poniższe warunki:

- kontrakt jest uważany za niezagrożony (*performing*),
- minęły co najmniej 2 lata próby od uznania ekspozycji za niezagrożoną (*performing*),
- wystąpiły regularne wpływy z tytułu należności lub odsetek (opóźnienia w spłacie na kontrakcie nie przekraczające 31 dni w istotnej wysokości), co najmniej od połowy okresu próby, o którym mowa powyżej,
- na koniec 2-letniego okresu próby żadna z ekspozycji dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 31 dni i jednocześnie kwota wymagalna nie przekracza 500 zł.

Charakterystyka portfela

Poniższa tabela przedstawia zmiany wartości bilansowej ekspozycji forborne w 2018 roku.

31.12.2018	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne/ko rekta FV	Wartość netto
Saldo na 31.12.2017	1 941 014	1 049 372	575 164	1 365 850
Wyjścia z forbearance	(439 516)	(94 975)	(31 545)	(407 971)
Wejścia do forbearance	763 949	627 691	254 423	509 526
Zmiana salda na kontynuowanych umowach	(256 546)	(225 840)	(165 821)	(90 725)
Saldo na 31.12.2018	2 008 901	1 356 248	632 221	1 376 680

Poniższa tabela przedstawia zmiany wartości bilansowej ekspozycji forborne w 2017 roku.

31.12.2017	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Saldo na 31.12.2016	1 890 715	1 017 499	454 071	1 436 644
Wyjścia z forbearance	(1 210 500)	(413 551)	(132 982)	(1 077 518)
Wejścia do forbearance	1 270 258	450 520	224 190	1 046 068
Zmiana salda na kontynuowanych umowach	(9 459)	(5 096)	29 885	(39 344)
Saldo na 31.12.2017	1 941 014	1 049 372	575 164	1 365 850

Portfel forbearance według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku

31.12.2018	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne/ko rekta FV	Wartość netto
Należności od banków i innych instytucji finansowych	37 345	37 345	18 235	19 110
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	1 971 556	1 318 903	613 986	1 357 570
Klienci indywidualni:	883 326	311 609	139 509	743 817
- Należności bieżące	149 646	46 780	31 944	117 702
- Kredyty terminowe, w tym:	733 680	264 829	107 565	626 115
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	633 967	210 166	81 525	552 442
Klienci korporacyjni	1 088 230	1 007 294	474 477	613 753
udzielone dużym klientom	481 911	448 163	248 207	233 704
udzielone średnim i małym klientom	606 319	559 131	226 270	380 049
Razem	2 008 901	1 356 248	632 221	1 376 680

Portfel forbearance według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

31.12.2017	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Opisy aktualizacyjne	Wartość netto
Należności od banków	292	291	291	1
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	1 940 722	1 049 081	574 873	1 365 849
Klienci indywidualni:	1 030 980	290 445	118 359	912 621
- Należności bieżące	120 044	12 496	6 754	113 290
- Kredyty terminowe, w tym:	910 936	277 949	111 605	799 331
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	740 838	172 015	67 894	672 944
Klienci korporacyjni	909 742	758 636	456 514	453 228
udzielone dużym klientom	296 589	242 555	171 224	125 365
udzielone średnim i małym klientom	613 153	516 081	285 290	327 863
Razem	1 941 014	1 049 372	575 164	1 365 850

Udział portfela forborne stanowi 1,41% całego portfela netto kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz należności od banków (2017 r. – 1,58%). W kategorii default wykazywane jest 68% portfela forborne (2017 r. – 54%). Portfel ten w 47% jest pokryty odpisem aktualizacyjnym / korektą wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego (2017 r. – 55%).

Ekspozycje forborne według charakteru udzielonej ulgi według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku.

31.12.2018 Typ ulgi	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne/ko rekta FV	Wartość netto
Refinansowanie	146 188	146 188	34 020	112 168
Zmiana warunków	1 862 713	1 210 060	598 201	1 264 512
Razem	2 008 901	1 356 248	632 221	1 376 680

Ekspozycje forborne według charakteru udzielonej ulgi według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

31.12.2017 Typ ulgi	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Refinansowanie	77 984	64 772	31 904	46 080
Zmiana warunków	1 863 030	984 600	543 260	1 319 770
Razem	1 941 014	1 049 372	575 164	1 365 850

Ekspozycje forborne według struktury geograficznej według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku

31.12.2018	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne/ko rekta FV	Wartość netto
Polska	1 959 408	1 306 755	626 505	1 332 903
Zagranica	49 493	49 493	5 716	43 777
Razem	2 008 901	1 356 248	632 221	1 376 680

Ekspozycje forborne według struktury geograficznej według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

31.12.2017	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Polska	1 700 168	808 526	394 377	1 305 791
Zagranica	240 846	240 846	180 787	60 059
Razem	1 941 014	1 049 372	575 164	1 365 850

Ekspozycje forborne bez rozpoznanej utraty wartości według długości przeterminowania według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku

31.12.2018 Okres przeterminowania	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne/ko rekta FV	Wartość netto
Nieprzeterminowane	525 606	69 425	6 610	518 996
do 30 dni	120 488	199	4 513	115 975
od 31 dni do 90 dni	52 985	1 388	3 215	49 770
powyżej 90 dni	20 077	20 075	10 462	9 615
Razem	719 156	91 087	24 800	694 356

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Ekspozycje forborne bez rozpoznanej utraty wartości według długości przeterminowania według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

31.12.2017 Okres przeterminowania	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Nieprzeterminowane	753 272	24 293	3 540	749 732
do 30 dni	136 476	5 044	2 715	133 761
od 31 dni do 90 dni	29 836	2 008	865	28 971
powyżej 90 dni	12 626	12 623	216	12 410
Razem	932 210	43 968	7 336	924 874

Ekspozycje forborne z rozpoznaną utratą wartości według długości przeterminowania według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku

31.12.2018 Okres przeterminowania	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne/ko rekta FV	Wartość netto
Nieprzeterminowane	396 783	383 862	130 403	266 380
do 30 dni	106 743	102 005	13 494	93 249
od 31 dni do 90 dni	44 901	37 977	6 472	38 429
powyżej 90 dni	741 318	741 317	457 052	284 266
Razem	1 289 745	1 265 161	607 421	682 324

Ekspozycje forborne z rozpoznaną utratą wartości według długości przeterminowania według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

31.12.2017 Okres przeterminowania	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Nieprzeterminowane	242 960	240 283	83 439	159 521
do 30 dni	47 996	47 988	16 777	31 219
od 31 dni do 90 dni	30 532	29 817	11 601	18 931
powyżej 90 dni	687 316	687 316	456 011	231 305
Razem	1 008 804	1 005 404	567 828	440 976

Ekspozycje forborne według struktury branżowej według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku

31.12.2018 Branża	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne/ko rekta FV	Wartość netto
AGD	15 873	15 197	8 838	7 035
Branża finansowa	67 341	66 308	33 254	34 087
Branża spożywcza	90 238	86 760	45 076	45 162
Budownictwo	219 020	212 927	59 460	159 560
Chemia i tworzywa	62 058	32 206	24 860	37 198
Drewno, meble i wyroby papiernicze	82 302	81 267	28 657	53 645
Działalność profesjonalna	23 519	19 646	18 396	5 123
Edukacja i ośrodki badawczo-rozwojowe	1 826	1 722	578	1 248
Elektronika	224	134	104	120
Energetyka i ciepłownictwo	124 432	124 432	53 300	71 132
Farmacja	2 824	2 691	2 103	721
Handel detaliczny	21 607	15 756	9 523	12 084
Handel hurtowy	38 307	37 028	29 268	9 039
Hotele i restauracje	38 913	16 854	8 604	30 309
Informacja i komunikacja	21 790	21 615	20 037	1 753
Informatyka (IT)	6 248	5 902	5 306	942
Kultura Sport i rozrywka	9 306	8 655	6 924	2 382
Leasing i wynajem ruchomości	109	100	-	109
Materiały budowlane	30 883	30 847	15 951	14 932
Media	2 735	575	567	2 168
Metale	23 164	22 420	18 043	5 121
Motoryzacja	5 911	5 202	2 652	3 259
Opieka zdrowotna	992	735	33	959
Osoby fizyczne	799 991	267 410	116 387	683 604
Paliwa	5 451	3 480	3 328	2 123
Pozostała działalność produkcyjna	11 519	11 493	7 511	4 008
Real estate	224 488	194 758	78 716	145 772
Rolnictwo, Leśnictwo i Rybactwo	43 660	43 607	27 086	16 574
Tkaniny i odzież	5 002	1 300	664	4 338
Transport i logistyka	16 311	15 417	1 420	14 891
Usługi	6 480	3 427	1 160	5 320
Usługi komunalne	6 377	6 377	4 415	1 962
Razem	2 008 901	1 356 248	632 221	1 376 680

Ekspozycje forborne według struktury branżowej według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

31.12.2017 Branża	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Branża finansowa	617	617	313	304
Branża spożywcza	32 666	28 551	14 995	17 671
Budownictwo	111 640	84 689	33 031	78 609
Chemia i tworzywa	52 259	16 274	15 213	37 046
Drewno, meble i wyroby papiernicze	226 180	226 180	173 581	52 599
Działalność profesjonalna	11 723	11 723	8 235	3 488
Elektronika	77	77	77	-
Energetyka i ciepłownictwo	16 569	16 569	11 471	5 098
Farmacja	2 012	2 012	2 012	-
Handel detaliczny	5 550	5 550	2 214	3 336
Handel hurtowy	30 435	30 435	24 398	6 037
Hotele i restauracje	9 173	2 173	505	8 668
Informacja i komunikacja	15 032	15 032	13 462	1 570
Informatyka (IT)	615	615	391	224
Kultura Sport i rozrywka	33 925	33 925	25 559	8 366
Materiały budowlane	2 136	2 136	107	2 029
Media	463	212	230	233
Metale	15 363	15 363	11 451	3 912
Motoryzacja	12 421	6 421	5 064	7 357
Opieka zdrowotna	941	941	47	894
Osoby fizyczne	1 053 120	311 384	124 749	928 371
Paliwa	3 509	3 509	3 442	67
Pozostała działalność produkcyjna	16 656	4 343	1 927	14 729
Real estate	260 959	220 191	97 403	163 556
Rolnictwo, Leśnictwo i Rybactwo	5 687	5 687	4 644	1 043
Stowarzyszenia i organizacje	252	-	2	250
Tkaniny i odzież	2 165	669	96	2 069
Transport i logistyka	2 699	2 699	254	2 445
Usługi	370	370	157	213
Niesklasyfikowane	15 800	1 025	134	15 666
Razem	1 941 014	1 049 372	575 164	1 365 850

3.4.8 Ryzyko kontrahenta wynikające z transakcji na instrumentach pochodnych

Ekspozycja kredytowa na portfelu mBanku jest kalkulowana jako suma kosztu zastąpienia poszczególnych transakcji (netowanie pozycji kredytowej - NPV) i potencjalnej zmiany wyceny w przyszłości (Add-on). Bank korzysta z metod ograniczania ryzyka takich jak kompensowanie (netting) i kolateralizacja (uwzględnienie zabezpieczeń). Netowanie ekspozycji kredytowej jest stosowane po podpisaniu z kontrahentem tzw. umowy kompensacyjnej (netting agreement), zaś kolateralizacja wymaga podpisania umowy CSA (Credit Support Annex) lub zawarcia stosownej klauzuli w obowiązującej z klientem umowie ramowej. Umowa CSA pozwala na wezwanie klienta do wpłacenia zabezpieczenia (variation margin) jeśli wycena portfela transakcji klienta przekroczy określony poziom kwotowy (tzw. threshold). Dodatkowo w zakresie obowiązujących umów możliwa jest wymiana dodatkowego zabezpieczenia (initial margin, itp.). Ekspozycja kredytowa na instrumentach pochodnych jest korygowana o otrzymane lub wniesione zabezpieczenie (variation margin) i może być ponadto korygowana o dodatkowe zabezpieczenia zgodnie z podpisanymi umowami między Bankiem a kontrahentami. W celu kalkulacji ekspozycji kredytowej na potrzeby ryzyka kontrahenta uwzględnia się jedynie pozytywną wycenę portfela transakcji pochodnych.

Kontrola tej ekspozycji dokonywana jest systemowo w czasie rzeczywistym. Kontrolowane jest na bieżąco wykorzystanie przyznanego limitu kontrahenta z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych. Dodatkowo kontrolowane jest przestrzeganie restrykcji wynikających z poszczególnych decyzji kredytowych, regulacji nadzorczych i decyzji biznesowych. Limity na ekspozycję kredytową z tytułu transakcji pochodnych są dekomponowane na określone grupy produktów i tenory transakcji.

Rozkład ekspozycji kredytowej mBanku z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na typ kontrahenta przedstawia się w następujący sposób:

- 47% z bankami,
- 9% z kontrahentami centralnymi (CCP),

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

- 10% z instytucjami finansowymi,
- 34% z korporacjami, private banking i pozostałymi.

Rozkład ekspozycji kredytowej z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na typ klienta został przedstawiony w poniższej tabeli:

Typ klienta	Ekspozycja kredytowa 2018 (w mln zł)	Ekspozycja kredytowa 2017 (w mln zł)
Banki z umową zabezpieczającą	1 222	1 211
Banki bez umowy zabezpieczającej	2	4
Kontrahenci centralni	229	188
Korporacje z limitem	919	675
Niebankowe instytucje finansowe	274	269
Klienci Private Banking	(4)	(0)
Korporacje z ekspozycją zabezpieczoną gotówką i pozostali	(18)	(2)

*ujemna ekspozycja oznacza overcollateralizację

pozytywna wycena transakcji pochodnych (z uwzględnieniem nettowania) oraz wniesione/otrzymane zabezpieczenie zostało przedstawione w poniższej tabeli:

(w mln zł)	Banki*		CCP*		Korporacje i pozostali kontrahenci			
	2018	2017	2018	2017	CSA	bez CSA	CSA	bez CSA
					2018		2017	
NPV	26,78	29,55	5,87	4,27	38,45	127,48	3,26	162,30
zabezpieczenie otrzymane	86,93	84,00	-	-	-	41,26	-	56,68
zabezpieczenie wpłacone	0,64	-	194,97	124,86	-	-	-	-

*collateral nie uwzględnia variation margin and default fund (zabezpieczenie składane w CCP na wypadek niewykonania zobowiązania przez któregoś z członków izby)

**collateral skalkulowany w oparciu o bieżącą wycenę i jej potencjalną zmianę w przyszłości

W celu odzwierciedlenia ryzyka kredytowego zawartego w instrumentach pochodnych Grupa stosuje korektę ich wartości godziwej, która uwzględnia ryzyko kredytowe kontrahenta. Korekta z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta bazuje na oczekiwanej stracie do terminu zapadalności instrumentu i jest wyliczana na poziomie Banku zgodnie z przyjętą metodyką kalkulacji CVA/DVA. Kwota korekty jest następnie alokowana na poszczególne transakcje. Wartość tej korekty ujęta jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej.

Wartość instrumentów pochodnych, stanowiących składnik aktywów finansowych dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Grupę (opis modelu ratingu jest przedstawiony w Nocie 3.4.4) została zaprezentowana w Nocie 20.

3.5. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

Ryzyko koncentracji geograficznej

W celu aktywnego zarządzania ryzykiem koncentracji na kraje Grupa:

- przestrzega sformalizowanych procedur mających na celu identyfikację, pomiar oraz monitorowanie tego ryzyka,
- przestrzega sformalizowanych limitów ograniczających ryzyko na kraje oraz zasad postępowania w przypadku przekroczenia tych limitów,
- posiada system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka na kraje, wspierający proces decyzyjny dotyczący zarządzania,
- utrzymuje kontakty z wyselekcjonowaną grupą największych banków o dobrym ratingu, aktywnych w obsłudze transakcji zagranicznych. Na niektórych rynkach, których ryzyko jest trudne do oszacowania, Bank korzysta z usług swoich zagranicznych banków korespondentów, na przykład Commerzbanku, oraz z ubezpieczenia w KUKE pokrywającego ryzyko ekonomiczne i polityczne.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie występował istotny poziom koncentracji geograficznej w portfelu kredytowym Grupy mBanku. W zakresie ekspozycji odnoszących się do krajów innych niż Polska nie stwierdzono istotnego udziału ekspozycji z utratą wartości.

Ryzyko koncentracji branżowej

Monitoring zaangażowań w branże, zdefiniowane zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności, dokonywany jest w poszczególnych spółkach Grupy, zgodnie z wewnętrznymi przepisami.

mBank dokonuje analizy ryzyka koncentracji branżowej w celu bezpiecznego i efektywnego budowania portfela korporacyjnego i zarządza ryzykiem koncentracji branżowej wyznaczając limity branżowe.

Limitowaniu podlegają branże, na które Bank posiada zaangażowanie powyżej 5% łącznej kwoty zaangażowania w portfelu korporacyjnym na koniec danego okresu sprawozdawczego, a także branże wskazane przez Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK).

mBank ustalił limit zaangażowania mBanku w dowolną branżę na poziomie nie wyższym niż:

- 12% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o niskim ryzyku,
- 10% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o średnim ryzyku,
- 7% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o wysokim ryzyku.

W przypadku gdy wykorzystanie limitu wynosi co najmniej 90%, wprowadzane są działania zapobiegające przekroczeniu limitów; decyzje w tym zakresie są podejmowane przez KRK.

Poniższa tabela prezentuje strukturę koncentracji zaangażowania bilansowego Grupy mBanku S.A. w poszczególne branże zgodnie z wprowadzonym od stycznia 2017 roku podziałem branżowym, zbudowanym na podstawie koncepcji łańcucha wartości, gdzie w ramach jednej branży skupione są podmioty wykonujące działalność związaną z danym rynkiem (dostawcy, producenci, sprzedawcy).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku tabela dotyczy kredytów wycenianych zamortyzowanym kosztem i nie obejmuje kredytów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2017 roku pozostały niezmiennione.

Struktura koncentracji zaangażowania Grupy mBanku

Lp	Branże	Zadłużenie kapitałowe (w tys.zł)	%	Zadłużenie kapitałowe (w tys.zł)	%
		31.12.2018		31.12.2017	
1.	Osoby fizyczne	50 554 503	53,18	48 142 786	55,09
2.	Obsługa rynku nieruchomości	5 781 986	6,08	5 949 824	6,81
3.	Budownictwo	4 367 250	4,59	4 111 639	4,71
4.	Branża finansowa	3 379 316	3,55	923 673	1,06
5.	Branża spożywcza	2 854 184	3,00	2 489 925	2,85
6.	Transport i logistyka	2 729 735	2,87	2 306 225	2,64
7.	Metale	2 512 155	2,64	2 099 826	2,40
8.	Motoryzacja	2 019 772	2,12	1 958 338	2,24
9.	Chemia i tworzywa	1 913 025	2,01	1 476 802	1,69
10.	Materiały budowlane	1 897 015	2,00	1 661 265	1,90
11.	Drewno, meble i wyroby papiernicze	1 378 926	1,45	1 504 274	1,72
12.	Handel hurtowy	1 362 759	1,43	1 181 227	1,35
13.	Paliwa	1 286 179	1,35	1 049 079	1,20
14.	Działalność profesjonalna	1 216 481	1,28	1 192 750	1,36
15.	Leasing i wynajem ruchomości	1 131 910	1,19	1 033 389	1,18
16.	Informatyka (IT)	1 024 833	1,08	484 017	0,55
17.	Energetyka i ciepłownictwo	1 011 767	1,06	885 455	1,01
18.	Informacja i komunikacja	887 843	0,93	769 810	0,88
19.	Handel detaliczny	835 071	0,88	850 512	0,97
20.	Usługi	828 299	0,87	626 703	0,72
21.	Hotele i restauracje	614 454	0,65	663 620	0,76
22.	Rolnictwo, Leśnictwo i Rybactwo	571 208	0,60	544 444	0,62
23.	Pozostała działalność produkcyjna	570 565	0,60	466 358	0,53
24.	Opieka zdrowotna	548 103	0,58	454 995	0,52
25.	Tkaniny i odzież	518 104	0,55	547 283	0,63
26.	Administracja publiczna	490 562	0,52	724 179	0,83
27.	Usługi komunalne	431 003	0,45	430 137	0,49
28.	Media	425 252	0,45	416 144	0,48
29.	Farmacja	342 945	0,36	304 448	0,35
30.	AGD	296 758	0,31	287 422	0,33
31.	Elektronika	284 148	0,30	241 998	0,28
32.	Kultura Sport i rozrywka	247 010	0,26	236 857	0,27
33.	Edukacja i ośrodki badawczo-rozwojowe	168 568	0,18	125 835	0,14
34.	Górnictwo	85 445	0,09	76 631	0,09

Łączne zaangażowanie Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku w wyżej wymienione branże (poza osobami fizycznymi) wynosi 46,28% portfela kredytowego (31 grudnia 2017 roku – 43,56%).

Ryzyko inwestycyjne branż limitowanych przez Bank, tj. branż gdzie zaangażowanie Banku przekracza 5% portfela korporacyjnego zostało oszacowane zgodnie z zasadami klasyfikacji branż do limitowania przyjętymi przez KRK w styczniu 2017 roku.

Poniższa tabela przedstawia ryzyko branż limitowanych na koniec 2018 roku i na koniec 2017 roku.

Lp.	Branża	31.12.2018	31.12.2017
1.	Finansowa	niskie	niskie
2.	Paliwowa	średnie	średnie
3.	Spożywcza	średnie	średnie
4.	Budowlana	wysokie	wysokie
5.	Motoryzacyjna	średnie	średnie
6.	Metale	średnie	średnie
7.	Chemia i tworzywa	średnie	nd

Ryzyko koncentracji dużych ekspozycji

Celem procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dużych ekspozycji jest bieżący monitoring poziomu limitów określonych w Rozporządzeniu CRR. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem przekroczenia regulacyjnych limitów w Banku:

- ustalane są limity wewnętrzne, mniejsze niż określone w Rozporządzeniu CRR,
- prowadzony jest codzienny monitoring dużych ekspozycji oraz obowiązuje niezwłoczne informowanie uczestników procesów, kredytowego i inwestycyjnego, w przypadku zanotowania przekroczeń limitów wewnętrznych.

Działania te mają bezpośredni wpływ na decyzje podejmowane w Banku dotyczące nowych ekspozycji lub zwiększania ekspozycji istniejących.

mBank przykłada szczególną wagę do prawidłowej identyfikacji skali ryzyka wobec znaczących ekspozycji kredytowych, które są zdefiniowane w wewnętrznych przepisach Banku. W przypadku przekroczenia określonej kwoty ekspozycji/limitu na klienta/GPP identyfikowanej jako „bulk risk” finansowanie wymaga dodatkowej decyzji Zarządu Banku niezależnie od PD-ratingu i poziomu szczebla decyzyjnego.

Bank monitoruje duże zaangażowania podlegające limitowi koncentracji, tj. ekspozycje po uwzględnieniu skutków ograniczenia ryzyka kredytowego (art. 401-403 Rozporządzenia CRR) oraz wyłączeń (art. 390 ust. 6, art. 400, art. 493 ust. 3 Rozporządzenia CRR), które są równe lub przekraczają 10% uznanego kapitału. Według stanu na koniec 2018 roku nie zanotowano żadnego dużego zaangażowania podlegającego limitowi koncentracji.

W Banku funkcjonuje Komitet Kredytowy Grupy mBanku, który jest odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru na ryzykiem koncentracji i dużymi ekspozycjami na poziomie spółek zależnych mBanku.

3.6. Ryzyko rynkowe

3.6.1 Organizacja zarządzania ryzykiem

Organizując procesy zarządzania ryzykiem rynkowym mBank przestrzega wymogów wynikających z przepisów prawa oraz uwzględnia rekomendacje nadzorcze, w szczególności Rekomendacje KNF (m.in. A, C, G, I) oraz wytyczne EBA, które dotyczą zarządzania ryzykiem rynkowym.

Naczelną zasadą organizacji procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest oddzielenie funkcji monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego od funkcji związanych z podejmowaniem i utrzymywaniem otwartych pozycji ryzyka rynkowego. Funkcje monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego są realizowane przez Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem (DKR) nadzorowany przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem (CRO), podczas gdy operacyjne zarządzanie pozycjami ryzyka rynkowego odbywa się w Departamencie Rynków Finansowych (DFM), w Wydziale Transakcji Własnych w Biurze Maklerskim (BM_WTW) oraz w Departamencie Skarbu (DS), które podlegają Wiceprezesowi Zarządu ds. Rynków Finansowych. Od początku 2019 roku Biuro Maklerskie nie będzie mogło otwierać własnej pozycji ryzyka rynkowego.

Departament Emisji Papierów Dłużnych (DCM) jest jednostką organizacyjną odpowiedzialną za emisję instrumentów dłużnych oraz zarządzanie pozycjami nieskarbowych papierów dłużnych pozostających w księdze bankowej. Ponadto, pozycje inwestycyjne wrażliwe na czynniki ryzyka rynkowego (na ceny akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych) oraz pozycje w instrumentach dłużnych emitentów nierządowych są zarządzane w Departamencie Finansowania Strukturalnego i Mezzanine (DFS). DCM i DFS funkcjonują w obszarze Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym jest realizowane w ramach jednolitego procesu w Departamencie Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem (DKR), który odpowiada za pomiar ekspozycji na ryzyko rynkowe portfeli jednostek front-office Banku za pomocą miar ryzyka rynkowego: wartości zagrożonej (VaR) oraz wartości testów warunków skrajnych. DKR odpowiada za kontrolę wykorzystania limitów dla miar ryzyka rynkowego ustanowionych przez Zarząd Banku oraz Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (KRF) oraz zapewnia bieżące i okresowe raportowanie ekspozycji na ryzyko rynkowe dla menadżerów zarządzających portfelami jednostek front-office Banku, dla członków KRF oraz bezpośrednio dla CRO, a także Zarządu Banku i Rady Nadzorczej.

DKR prowadzi również prace rozwojowe metodologii pomiaru ryzyka rynkowego, ryzyka przedroczniczeniowego transakcji na instrumentach pochodnych oraz opracowuje modele wyceny instrumentów finansowych. Za nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem modeli odpowiada Komitet Ryzyka Modeli.

Ponadto Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem odpowiada za ustalanie i uzgadnianie wyniku finansowego na transakcjach dokonywanych przez front-office oraz dostarczanie codziennych informacji

dotyczących wycen instrumentów finansowych do obszaru finansów. Wyceny transakcji pochodnych z klientami Banku są również przekazywane do jednostek biznesowych zajmujących się obsługą klientów (obszar Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej). Wyceny przygotowywane w DKR są podstawą do zarządzania zabezpieczeniami związanymi z zawartymi transakcjami na instrumentach pochodnych.

DKR administruje systemami informatycznymi wykorzystywanymi przez front-office i w tym zakresie do jego kompetencji należy między innymi administracja uprawnieniami użytkowników, parametryzacja w systemach instrumentów finansowych, a także kontrahentów i emitentów papierów wartościowych oraz zasilanie tych systemów danymi rynkowymi. Do kompetencji DKR należy również kontrola wykorzystania limitów kredytowych kontrahenta (obejmujących limity na ryzyko przedrozdliczeniowe, rozliczeniowe oraz limity na ryzyko emitenta i ryzyko kraju) i eskalacja przekroczeń. Ponadto DKR weryfikuje, czy transakcje zawierane przez front-office są wykonane po cenach rynkowych obowiązujących w momencie zawarcia transakcji oraz kontroluje proces modyfikacji i usuwania transakcji z systemów front-office.

3.6.2 Narzędzia i miary

W prowadzonej działalności mBank jest narażony na ryzyko rynkowe, czyli ryzyko niekorzystnej dla Banku zmiany bieżącej wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach Banku następującej w wyniku zmian czynników ryzyka rynkowego - stóp procentowych, kursów walutowych, cen akcji i kwotowań indeksów, implikowanych zmienności instrumentów opcyjnych oraz spreadów kredytowych.

mBank identyfikuje ryzyko rynkowe na pozycjach zaliczanych do księgi handlowej wycenianych do wartości godziwej (metodą wyceny bezpośredniej lub metodą wyceny z modelu), które może się zmaterializować stratami mającymi swoje odzwierciedlenie w wyniku finansowym mBanku. Ponadto, Bank przypisuje ryzyko rynkowe pozycjom księgi bankowej, niezależnie od zasad kalkulacji wyniku na tych pozycjach stosowanych na potrzeby sprawozdawczości finansowej. Miary ryzyka rynkowego pozycji odsetkowych księgi bankowej są wyznaczone modelami wartości bieżącej (NPV – net present value).

Kwantyfikacja ekspozycji na ryzyko rynkowe odbywa się poprzez:

- pomiar wartości zagrożonej (VaR),
- pomiar oczekiwanej straty pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną (ES – Expected Shortfall),
- pomiar wartości zagrożonej w niekorzystnych warunkach rynkowych (Stressed VaR),
- pomiar kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka rynkowego,
- wyznaczanie wartości testów warunków skrajnych,
- wyznaczenie wrażliwości portfela na zmiany cen i parametrów rynkowych (BPV – Basis Point Value, CS BPV – Credit Spread Basis Point Value).

Wartość zagrożona (VaR) wyznaczana jest za pomocą metody historycznej, w trybie dziennym, dla 1-dniowego i 10-dniowego horyzontu czasowego dla poziomów ufności 95%, 97,5% oraz 99%. W metodzie symulacji historycznej brane są pod uwagę dane historyczne dotyczące czynników ryzyka z ostatnich 254 dni roboczych. W przypadku wartości zagrożonej w niekorzystnych warunkach rynkowych kalkulacja jest analogiczna do kalkulacji wartości zagrożonej, a jedyną różnicą jest okres występowania warunków skrajnych, który wyznaczany jest na podstawie 10-letniego szeregu wartości zagrożonej, opartego na kolejnych dwunastomiesięcznych oknach zmian czynników ryzyka z ostatnich 11 lat. W 2018 roku obejmował on rok kończący się w czerwcu 2009 roku. Okres ten podlega weryfikacji co najmniej raz w roku.

W kalkulacji wartości zagrożonej uwzględniane są następujące czynniki ryzyka:

- stopy procentowe (w tym ryzyko bazowe związane z krzywymi tenorowymi i dwuwalutowymi),
- kursy walutowe,
- ceny akcji i wartości indeksów oraz ich zmienności,
- spready kredytowe (w części odpowiadającej za rynkową fluktuację cen papierów dłużnych, odzwierciedlając wartość spreadu kredytowego dla obligacji korporacyjnych oraz wartość spreadu pomiędzy krzywą rentowności obligacji rządowych oraz krzywą swap - dla obligacji rządowych).

Na podstawie dziennej kalkulacji wartości zagrożonej obliczana jest oczekiwana wartość straty pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną (ES), jako średnia z sześciu hipotetycznych największych strat.

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego to kapitał na pokrycie strat w skali jednego roku z tytułu zmian wyceny instrumentów finansowych tworzących portfele Banku, wynikających ze zmian cen i wartości parametrów rynkowych.

Dodatkowymi miarami ryzyka rynkowego, uzupełniającymi pomiar wartości zagrożonej, są testy warunków skrajnych, które pokazują hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli mBanku, która nastąpiłaby wskutek wystąpienia tzw. scenariuszy testów warunków skrajnych, czyli przyjęcia przez czynniki ryzyka wyszczególnionych skrajnych wartości, przy założeniu utrzymywania statycznego portfela.

Testy warunków skrajnych składają się z dwóch części: standardowych testów warunków skrajnych wyznaczonych dla standardowych czynników ryzyka: kursy wymiany walut, stopy procentowe, ceny akcji oraz ich zmienności, a także testu warunków skrajnych, który obejmuje zmiany spreadów kredytowych. W ten sposób zaadresowano między innymi potrzebę pokrycia w analizach testów warunków skrajnych niezależnego wpływu ryzyka bazowego (spreadu pomiędzy stopami obligacji rządowych oraz stopami IRS), na które wyekspozowany jest Bank z tytułu utrzymywania portfela obligacji Skarbu Państwa.

BPV jest miarą wrażliwości bieżącej wyceny portfeli mBanku na wzrost stóp procentowych o 1 punkt bazowy, a CS BPV na wzrost spreadu kredytowego o 1 punkt bazowy.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe decyzjami Rady Nadzorczej (w odniesieniu do portfela Grupy mBanku), Zarządu Banku (w odniesieniu do portfela mBanku) oraz Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych (w odniesieniu do portfeli jednostek biznesowych) ustanawiane są limity VaR na poziomie ufności 97,5% w 1-dniowym horyzoncie czasowym oraz limity na test warunków skrajnych, a dla wybranych portfeli limity na BPV i CS BPV.

Ryzyko rynkowe, w szczególności ryzyko stopy procentowej księgi bankowej, jest kwantyfikowane również przez wyznaczanie wartości zagrożonego dochodu odsetkowego (ang. Earnings at Risk - EaR) dla portfela bankowego, co szerzej opisane zostało w rozdziale dotyczącym ryzyka stopy procentowej.

W celu odwzorowania ryzyka stopy procentowej produktów obszaru bankowości detalicznej i korporacyjnej o nieokreślonym terminie przeszacowania odsetek lub o stopach administrowanych przez mBank, Bank stosuje modele tak zwanych portfeli replikujących. Od początku roku 2018 podejście do rachunków bieżących uwzględnia podział części stabilnej na część salda wrażliwą i niewrażliwą na zmiany stóp procentowych. Przyjęta dla części stabilnych kapitału oraz rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych, struktura tenorowa odzwierciedla, przyjętą strategię banku w zakresie stabilizowania wyniku odsetkowego.

Pomiar i analiza ryzyka rynkowego odbywa się w dwóch ujęciach (z uwzględnieniem i bez uwzględnienia modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących, niewrażliwej na zmiany stóp procentowych), co pozwala kontrolować wpływ na poziom ryzyka rynkowego przyjętej strategii stabilizowania wyniku odsetkowego.

3.6.3 Pomiar ryzyka

Wartość zagrożona i Expected Shortfall dla mBanku

W 2018 roku ryzyko rynkowe Banku mierzone wartością zagrożoną VaR (w horyzoncie jednodniowym, na poziomie ufności 97,5%) utrzymywało się na umiarkowanym poziomie w relacji do limitów VaR.

Średnie wykorzystanie limitów wartości zagrożonej dla portfela Departamentu Rynków Finansowych (DFM), składającego się z pozycji portfela handlowego, wynosiło 20% (1,2 mln zł), dla portfela Wydziału Transakcji Własnych w Biurze Maklerskim (BM_WTW) 5% (0,1 mln zł), natomiast dla portfela Departamentu Skarbu (DS), którego pozycje są klasyfikowane wyłącznie do portfela bankowego, wynosiło 38% (26,3 mln zł) dla portfela w ujęciu bez uwzględnienia modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz 32% (12,8 mln zł) w przypadku portfela w ujęciu z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Średnie wykorzystanie limitu wartości zagrożonej pozycji Departamentu Emisji Papierów Dłużnych (DCM) wynosiło 23% (0,5 mln zł). Limit wartości zagrożonej pozycji Departamentu Finansowania Strukturalnego i Mezzanine (DFS) był wykorzystany średnio w 8% (31,6 tys. zł).

W 2018 roku na wysokość wartości zagrożonej (VaR) portfela Banku miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową oraz na wyodrębniony spread kredytowy – portfele skarbowych papierów dłużnych zarządzane przez DS na księdze bankowej oraz zarządzane przez DFM na pozycjach księgi handlowej łącznie z pozycjami wynikającymi z transakcji wymiany stóp procentowych.

Portfele DFM instrumentów wrażliwych na zmiany kursów walutowych, takich jak transakcje wymiany walut oraz opcje walutowe, a także ekspozycja portfeli BM_WTW na ryzyko cen akcji oraz na ryzyko

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

zmienności implikowanych opcji giełdowych obracanych na GPW miały relatywnie mniejszy wpływ na profil ryzyka Banku.

Wartość zagrożona wzrosła w 2018 roku głównie z powodu zmiany podejścia do ujęcia stabilnych części rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych, a także zmiany obserwacji w 12-miesięcznym oknie przyjętym do kalkulacji (wzrost zmienności stóp procentowych).

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały statystyki poziomów miar wartości zagrożonej oraz oczekiwanej straty pod warunkiem, że przekroczy ona wartość zagrożoną portfela mBanku:

w tys. zł	2018 rok				2017 rok			
	31.12.2018	średnia	maksimum	minimum	31.12.2017	średnia	maksimum	minimum
VaR IR	24 788	25 516	28 412	22 679	9 423	9 970	15 641	5 281
VaR FX	341	421	832	132	545	360	870	138
VaR EQ	0	51	979	0	53	140	1 151	15
VaR CS	17 839	13 255	19 184	10 659	11 441	13 980	23 320	10 431
VaR	27 209	26 976	32 177	20 129	14 038	18 685	34 560	13 429
ES	32 638	32 276	37 197	26 884	24 433	29 842	43 970	23 124

VaR IR – ryzyko stopy procentowej (bez wyodrębnionego ze stopy spreadu kredytowego)

VaR FX – ryzyko walutowe

VaR EQ – ryzyko akcyjne

VaR CS – ryzyko spreadu kredytowego

Wartość zagrożona i Expected Shortfall dla Grupy mBanku

Zasadniczym źródłem ryzyka rynkowego Grupy mBanku są pozycje mBanku. Poniższe tabele przedstawiają statystyki poziomów miar wartości zagrożonej (przy poziomie ufności 97,5% dla jednodniowego okresu utrzymywania pozycji) oraz wartości oczekiwanej straty pod warunkiem, że przekroczy ona wartość zagrożoną Grupy mBanku dla poszczególnych podmiotów należących do Grupy, w których zidentyfikowano pozycje ryzyka rynkowego oraz miary wartości zagrożonej w rozbiciu na wartości zagrożone odpowiadające poszczególnym głównym rodzajom ryzyka – ryzyka stóp procentowych (VaR IR), ryzyka kursów walutowych (VaR FX) i ryzyka cen akcji/wartości indeksów (VaR EQ) oraz ryzyka spreadu kredytowego (VaR CS).

Wartości miar VaR na koniec 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	Future Tech FIZ
VaR IR średni	25 703	25 516	152	58	4
VaR FX średni	427	421	22	12	0
VaR EQ średni	51	51	0	0	0
VaR CS średni	13 674	13 255	426	0	26
VaR średni	27 290	26 976	423	60	26
VaR max	32 580	32 177	498	104	32
VaR min	20 228	20 129	353	25	18
VaR	27 459	27 209	393	70	21

Wartości miar VaR na koniec 2017 roku przedstawia poniższa tabela:

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing
VaR IR średni	10 072	9 970	82	101
VaR FX średni	362	360	20	19
VaR EQ średni	140	140	0	0
VaR CS średni	14 282	13 980	358	0
VaR średni	18 965	18 685	358	101
VaR max	35 076	34 560	493	232
VaR min	13 527	13 429	227	28
VaR	14 472	14 038	408	29

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Wartości miar oczekiwanej straty pod warunkiem, że przekroczy ona wartość zagrożoną na koniec 2018 roku przedstawione zostały w poniższej tabeli:

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	Future Tech FIZ
ES średni	32 744	32 276	541	72	31
ES max	37 723	37 197	715	125	38
ES min	27 160	26 884	420	27	21
ES (31.12.2018)	33 023	32 638	499	81	30

Wartości miar oczekiwanej straty pod warunkiem, że przekroczy ona wartość zagrożoną na koniec 2017 roku przedstawione zostały w poniższej tabeli:

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing
ES średni	30 393	29 842	588	139
ES max	44 807	43 970	746	311
ES min	23 459	23 124	381	37
ES (31.12.2017)	25 104	24 433	720	37

Wartość zagrożona w niekorzystnych warunkach

Wartość zagrożona w niekorzystnych warunkach jest miarą obserwowaną.

Poniższa tabela przedstawia statystyki tej miary dla mBanku w roku 2018 oraz w roku 2017:

w tys. zł	2018 rok				2017 rok			
	31.12.2018	średnia	maksimum	minimum	31.12.2017	średnia	maksimum	minimum
Stressed VaR IR	98 784	88 934	100 962	78 383	41 214	39 289	48 768	27 827
Stressed VaR FX	774	1 633	4 087	192	313	1 002	3 000	258
Stressed VaR EQ	0	116	600	0	188	315	2 720	22
Stressed VaR CS	98 495	87 849	105 504	80 128	81 534	82 007	91 849	73 903
Stressed VaR	165 408	152 201	172 973	139 907	112 531	112 242	124 823	101 868

Poniższa tabela przedstawia statystyki tej miary dla Grupy mBanku w 2018 roku:

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	Future Tech FIZ
Stressed VaR IR	90 215	88 934	857	492	32
Stressed VaR FX	1 693	1 633	128	65	0
Stressed VaR EQ	116	116	0	0	0
Stressed VaR CS	90 573	87 849	2 572	0	280
Stressed VaR średni	155 151	152 201	2 710	500	224
Stressed VaR max	175 805	172 973	3 261	892	302
Stressed VaR min	142 279	139 907	2 293	274	137
Stressed VaR	168 226	165 408	2 293	501	228

Poniższa tabela przedstawia statystyki tej miary dla Grupy mBanku w 2017 roku:

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing
Stressed VaR IR	40 247	39 289	556	449
Stressed VaR FX	1 030	1 002	94	81
Stressed VaR EQ	315	315	0	0
Stressed VaR CS	83 846	82 007	2 073	0
Stressed VaR średni	115 215	112 242	2 231	443
Stressed VaR max	128 100	124 823	2 947	776
Stressed VaR min	103 958	101 868	1 809	196
Stressed VaR	114 627	112 531	2 551	344

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego

Dla Grupy mBanku średnie wykorzystanie limitu na kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego w 2018 roku wyniosło 47% (765,6 mln zł). Średni poziom kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka rynkowego dla mBanku wynosił 752,9 mln zł. Na koniec 2018 roku kapitał ekonomiczny na ryzyko rynkowe wynosił dla Grupy mBanku 925,6 mln zł, natomiast dla Banku 912,7 mln zł. Dla porównania na koniec 2017 roku wartości tej miary kształtowały się odpowiednio na poziomie 514,7 mln zł oraz 500,8 mln zł. Kapitał ekonomiczny wzrósł w 2018 roku głównie z powodu zmiany podejścia do ujęcia stabilnych części

rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych, a także zmiany obserwacji w 12-miesięcznym oknie przyjętym do kalkulacji (wzrost zmienności stóp procentowych).

Testy warunków skrajnych

Dla Grupy mBanku średnie wykorzystanie limitu na wyniki testów warunków skrajnych wyniosło w 2018 roku 65% (1 353,7 mln zł) dla portfela w ujęciu bez uwzględnienia modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych, natomiast 59% (884,7 mln zł) dla portfela w ujęciu z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Dla mBanku średnie wykorzystanie limitu na wyniki testów warunków skrajnych wyniosło w 2018 roku 67% (1 326,1 mln zł) dla portfela w ujęciu bez uwzględnienia modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Średnie wykorzystanie limitów na wyniki testów warunków skrajnych wyniosło w 2018 roku na portfelu DS 76% (1 191,4 mln zł) oraz 70% (746,7 mln zł), odpowiednio bez uwzględnienia modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych. Z kolei na portfelu DFM średnie wykorzystanie limitu wyniosło 34% (95,2 mln zł), na portfelu BM_WTW 12% (0,8 mln zł), na portfelu DCM 65% (45,4 mln zł), a na portfelu DFS 44% (2,4 mln). Największą część prezentowanych wyników testów warunków skrajnych stanowi wartość testu z tytułu zmiany spreadu kredytowego dla portfeli obligacji skarbowych, ponieważ w scenariuszach stresowych uwzględniony został przeciętny wzrost spreadu kredytowego o 100 punktów bazowych.

Poniższa tabela przedstawia wyniki testów warunków skrajnych dla Grupy mBanku w 2018 roku (dla portfela w ujęciu bez uwzględnienia modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych) w porównaniu do roku 2017 (bez modelowania kapitału):

w mln zł	2018 rok				2017 rok			
	31.12.2018	średnia	maksimum	minimum	31.12.2017	średnia	maksimum	minimum
Base ST	808	620	845	399	146	89	155	11
CS ST	706	734	791	678	713	703	782	635
Total ST	1 514	1 354	1 624	1 131	859	792	903	655

Base stress test – standardowy test warunków skrajnych

CS stress test – test warunków skrajnych dla scenariuszy obejmujących zmiany spreadów kredytowych

Total stress test – całkowity test warunków skrajnych (suma standardowego testu warunków skrajnych i testu warunków skrajnych dla scenariuszy obejmujących zmiany spreadów kredytowych)

3.7. Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na wpływ zmian kursów walutowych z tytułu posiadanych aktywów finansowych i zaciągniętych zobowiązań w walutach innych niż PLN. Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku. Tabele te przedstawiają aktywa i zobowiązania Grupy według wartości bilansowej, w podziale walutowym.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

31.12.2018	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	INNE	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	5 924 554	516 028	44 148	10 499	2 670 180	33 855	9 199 264
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	1 772 429	254 866	61 362	15 272	373	-	2 104 302
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	2 587 940	189 990	58 130	-	-	-	2 836 060
Kapitałowe papiery wartościowe	71 704	1 071	-	-	-	-	72 775
Dłużne papiery wartościowe	-	-	58 130	-	-	-	58 130
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 516 236	188 919	-	-	-	-	2 705 155
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	23 397 111	682 448	-	-	258 725	-	24 338 284
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	67 026 378	16 203 235	1 618 899	14 829 912	3 758 829	127 064	103 564 317
Dłużne papiery wartościowe	9 000 539	-	-	-	-	-	9 000 539
Należności od banków	1 202 544	868 828	377 184	4 313	42 047	51 430	2 546 346
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	56 823 295	15 334 407	1 241 715	14 825 599	3 716 782	75 634	92 017 432
Wartości niematerialne	775 762	253	-	-	160	-	776 175
Rzeczowe aktywa trwałe	765 953	3 115	-	-	15 958	-	785 026
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	-	-	-	9 336	-	9 336
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	957 159	-	-	-	1 917	-	959 076
Inne aktywa	1 041 179	94 365	24 541	18	18 131	45	1 178 279
A k t y w a r a z e m	104 248 465	17 944 300	1 807 080	14 855 701	6 733 609	160 964	145 750 119
Zobowiązania							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	706 868	204 624	61 415	-	8 210	-	981 117
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	82 135 056	28 627 561	3 384 888	3 779 559	7 190 096	494 035	125 611 195
Zobowiązania wobec banków	1 818 252	1 040 035	212 094	563	416	7 027	3 078 387
Zobowiązania wobec klientów	74 049 582	15 745 425	3 172 794	1 364 573	7 189 680	487 008	102 009 062
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	4 747 743	11 842 101	-	1 459 739	-	-	18 049 583
Zobowiązania podporządkowane	1 519 479	-	-	954 684	-	-	2 474 163
Rezerwy	205 610	49 634	898	320	1 765	56	258 283
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	338 122	-	-	-	14 840	-	352 962
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	83	-	-	-	-	83
Inne zobowiązania	2 913 902	180 467	135 076	3 998	80 972	15 984	3 330 399
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	86 299 558	29 062 369	3 582 277	3 783 877	7 295 883	510 075	130 534 039
Pozycja bilansowa netto	17 948 907	(11 118 069)	(1 775 197)	11 071 824	(562 274)	(349 111)	15 216 080
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	24 573 772	2 350 470	415 703	-	521 964	2 483	27 864 392
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	6 374 884	1 371 605	763 694	-	5 472	25 778	8 541 433

31.12.2017	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	Inne	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 955 115	1 840 180	35 783	5 515	1 526 714	21 562	7 384 869
Należności od banków	642 863	365 538	323 855	534	318 219	56 713	1 707 722
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 525 255	127	-	-	-	-	1 525 382
Pochodne instrumenty finansowe	792 631	289 876	47 193	103 836	2 767	-	1 236 303
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	50 299 494	14 410 799	931 536	15 199 692	3 526 422	107 901	84 475 844
Inwestycyjne papiery wartościowe	30 545 940	993 919	46 538	-	558 302	-	32 144 699
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	28 680	-	-	-	-	-	28 680
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	42 134	-	-	-	-	-	42 134
Wartości niematerialne	709 728	424	-	-	490	-	710 642
Rzeczowe aktywa trwałe	748 413	3 917	-	-	6 408	-	758 738
Pozostałe aktywa, w tym aktywa podatkowe	1 311 808	56 971	187	76	39 962	2	1 409 006
A k t y w a r a z e m	90 602 061	17 961 751	1 385 092	15 309 653	5 979 284	186 178	131 424 019
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec innych banków	1 239 963	945 114	208 789	2 678 686	245	554	5 073 351
Pochodne instrumenty finansowe	923 153	137 728	29 784	-	4 700	-	1 095 365
Zobowiązania wobec klientów	64 798 748	15 870 717	2 823 129	988 224	6 518 347	496 862	91 496 027
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	4 415 349	8 393 395	-	1 432 306	81 802	-	14 322 852
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	-	43 336	-	1 518	-	-	44 854
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	2 354 529	160 899	125 946	3 788	91 402	14 332	2 750 896
Rezerwy	144 229	45 196	331	303	916	-	190 975
Zobowiązania podporządkowane	1 264 006	-	-	894 137	-	-	2 158 143
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	75 139 977	25 596 385	3 187 979	5 998 962	6 697 412	511 748	117 132 463
Pozycja bilansowa netto	15 462 084	(7 634 634)	(1 802 887)	9 310 691	(718 128)	(325 570)	14 291 556
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	24 784 734	2 420 351	518 899	-	437 605	-	28 161 589
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	5 180 569	7 588 032	660 512	1 424 294	86 497	33 148	14 973 052

3.8. Ryzyko stopy procentowej

mBank S.A.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej funkcje monitoringu i kontroli ryzyka realizowane są przez Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem, nadzorowany przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem, a operacyjne zarządzanie pozycjami ryzyka przez Departament Skarbu, podlegający Wiceprezesowi Zarządu ds. Rynków Finansowych. W ten sposób zapewniona została niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej zajmowaniem pozycji przez Bank.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej to ryzyko wynikające z narażenia wyniku odsetkowego oraz kapitału Banku na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Kierując się rekomendacjami KNF, w szczególności Rekomendacją G, oraz wytycznymi EBA (EBA/GL/2015/08) z dnia 5 października 2015

roku w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającym z działalności zaliczonej do portfela niehandlowego, Bank monitoruje strukturę księgi bankowej w zakresie ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta.

Podstawowymi miarami stosowanymi do kontroli ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej są:

- luka niedopasowania terminów przeszacowania (różnica między aktywami, pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi księgi bankowej wyznaczana w określonych przedziałach przeszacowania w oparciu o najbliższą datę możliwej zmiany oprocentowania produktów odsetkowych);
- dochód odsetkowy narażony na ryzyko (ang. Earnings at Risk – potencjalny spadek dochodu odsetkowego w perspektywie 1 roku wskutek niekorzystnej zmiany rynkowych stóp procentowych. Miara zakłada stałą wartość i strukturę księgi bankowej, niezmienną konstrukcję oprocentowania, stałą wysokość marży oraz równoległe przesunięcie krzywej dochodowości. EaR liczony jest dla 5 głównych walut - PLN, CHF, EUR, CZK, USD).

Grupa mBanku ustanowiła limit BPV (basis point value +1bp) dla całkowitej ekspozycji Grupy mBanku na stopę procentową w tenorach powyżej 20 lat oraz powyżej 30 lat. Na koniec 2018 roku wykorzystanie tego limitu w tenorach powyżej 20 lat wynosiło 1,07% (1,07 tys. zł), natomiast limit w tenorach powyżej 30 lat wynosi zero i nie został przekroczony.

Wykonywane są również analizy typu stress test, mające na celu oszacowanie wpływu niekorzystnych zmian stóp procentowych na dochód odsetkowy oraz na wartość ekonomiczną portfela bankowego. Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej kwantyfikowane jest również poprzez miary ryzyka rynkowego – wartość zagrożoną (VaR), testy warunków skrajnych, BPV i CS BPV.

Dopuszczalny poziom ekspozycji na ryzyko stopy procentowej jest ograniczany dla portfela bankowego limitami MAT, mającymi charakter poziomów kontrolnych, w zakresie niedopasowania terminów przeszacowania, a także limitami dla ryzyka rynkowego – nałożonymi na wartość zagrożoną (VaR) oraz testy warunków skrajnych, a dla wybranych portfeli na BPV i CS BPV.

Dochód odsetkowy narażony na ryzyko

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nagła, trwała i o niekorzystnym kierunku zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 p.b. dla wszystkich terminów zapadalności spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego, w okresie 12 miesięcy następujących po dniu bilansowym (EaR) o:

w mln zł	2018				2017			
	31.12.2018	średnia	maksimum	minimum	31.12.2017	średnia	maksimum	minimum
PLN	185,4	144,1	202,8	96,9	186,0	137,4	254,3	86,8
USD	13,3	13,5	16,3	8,9	14,9	13,6	17,9	8,6
EUR	101,3	104,6	117,6	88,1	84,9	94,1	113,1	67,3
CHF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
CZK	13,2	23,4	38,4	9,2	12,0	4,8	12,0	2,2

Do wyliczenia tych wartości przyjęto założenie, że struktura aktywów i zobowiązań finansowych ujętych w sprawozdaniu według stanu na prezentowane powyżej daty, będzie niezmienna przez okres roku, a Bank nie podejmie żadnych działań w celu zmiany związanej z nimi ekspozycji na ryzyko zmiany stopy procentowej. W kalkulacji za 2018 nie uwzględniono modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych, a za 2017 modelowania kapitału.

Testy warunków skrajnych

Bank przeprowadza również kalkulacje zmian wartości ekonomicznej portfela bankowego o charakterze scenariuszy testu warunków skrajnych. Zmiana wartości ekonomicznej portfela bankowego w wyniku stress testu, który zakłada scenariusz negatywnej zmiany stóp procentowych dla danej waluty o 200 punktów bazowych wynosiła na koniec 2018 roku 1 444,7 mln zł dla portfela w ujęciu bez uwzględnienia modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych, natomiast 632,9 mln zł dla portfela w ujęciu z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych (na koniec 2017 roku 511,7 mln zł, w ujęciu bez modelowania kapitału). Przy kalkulacji tych wartości nie uwzględnia się korelacji pomiędzy walutami oraz zakłada się brak możliwości spadku oprocentowania klientowskiego poniżej 0.

W portfelu bankowym istotną pozycją wycenianą do wartości godziwej jest portfel dłużnych papierów wartościowych w złotych (bony pieniężne, bony oraz obligacje skarbowe). Ryzyko stopy procentowej w odniesieniu do tego portfela jest kalkulowane także przy wykorzystaniu metodologii testów warunków skrajnych (opisanej powyżej w Nocie 3.6). Uwzględnia ona scenariusze zmian rynkowych stóp

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

procentowych oraz spreadu kredytowego, co w przypadku papierów skarbowych może odzwierciedlać ryzyko bazowe (zmiany spreadu pomiędzy krzywą rządową oraz krzywą swapową).

mBank Hipoteczny S.A.

Podstawowymi miarami ryzyka stopy procentowej w mBanku Hipotecznego S.A. są luka niedopasowania terminów przeszacowania oraz liczony na jej bazie dochód odsetkowy narażony na ryzyko („EaR”).

Nagła zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 bp dla wszystkich terminów zapadalności w przypadku, gdyby miała charakter trwały i o niekorzystnym kierunku spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego o:

EaR (w tys. zł)	31.12.2018	31.12.2017
dla pozycji wyrażonych w PLN	6 487	7 061
dla pozycji wyrażonych w USD	2	8
dla pozycji wyrażonych w EUR	705	99

Przy wyliczaniu tych wartości, przyjęto założenie, że struktura aktywów i zobowiązań ujętych w sprawozdaniach finansowych według stanu na 31 grudnia 2018 roku i według stanu na 31 grudnia 2017 roku nie ulegnie zmianie w trakcie najbliższego roku, ani że Bank nie podejmie żadnych działań w celu zmiany ekspozycji narażonej na ryzyko.

mLeasing Sp. z o.o.

Ryzyko rynkowe oznacza dla Spółki potencjalną stratę wywołaną niekorzystnymi zmianami cen rynkowych lub parametrów, na które ceny rynkowe mają wpływ. Spółka jest narażona w tym zakresie na ryzyko wynikające z otwartych pozycji walutowych oraz z niedopasowania produktów obciążonych ryzykiem stopy procentowej w zakresie terminów zapadalności i/lub terminów przeszacowań.

Spółka stosuje globalną miarę dla mierzenia wartości portfela bankowego zagrożonego ryzykiem walutowym i stopy procentowej jaką jest VaR.

Suma VaR ryzyka stopy procentowej oraz VaR ryzyka kursowego stanowi VaR globalny Spółki. VaR ryzyka stopy procentowej prezentuje wpływ zmian stopy procentowej na wartość portfela Spółki. VaR ryzyka kursowego prezentuje wpływ zmian kursów walut na wycenę pozycji bilansowych zobowiązań i aktywów do dnia ich przeszacowania (zmiany oprocentowania).

Zgodnie z decyzją Komitetu Ryzyka mBanku S.A. dotyczącą zasad monitorowania poziomu ryzyka rynkowego w podmiotach zależnych należących do Grupy mBanku, mBank przekazuje wyznaczone wartości miar ryzyka dla portfela mLeasing.

Wysokość VaR (97,5% poziom ufności, okres przetrzymania 1 dzień) nie może przekraczać podstawowego limitu VaR na mLeasing stosowanego przez mBank S.A. w danym okresie (600 tys. zł na koniec 2018 roku).

Poniższa tabela przedstawia wartości VaR na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku, wyliczone przy zastosowaniu opisanych powyżej parametrów.

w tys. zł	VaR	
	31.12.2018	31.12.2017
Ryzyko stopy procentowej	64	23
Ryzyko walutowe	6	6
VaR ogółem	70	29

Ryzyko stopy procentowej Grupy mBanku S.A.

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Grupy na ryzyko stopy procentowej. Tabele te przedstawiają instrumenty finansowe Grupy według wartości bilansowej, w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianego w umowie lub terminu wymagalności.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

31.12.2018	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycja nieodsetkowa	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 314 448	-	-	-	-	5 884 816	9 199 264
Należności od banków	2 392 163	8 329	87 738	15 265	-	42 851	2 546 346
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostki zależne	6 336 482	1 719 955	10 712 438	14 361 468	1 291 606	102 836	34 524 785
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	62 235 515	25 963 158	3 086 287	3 271 202	44 799	164 792	94 765 753
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	241 548	152 350	178 789	252 602	30 226	1 328 843	2 184 358
A k t y w a r a z e m	74 520 156	27 843 792	14 065 252	17 900 537	1 366 631	7 524 138	143 220 506
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	228	-	-	-	-	-	228
Zobowiązania wobec innych banków	1 890 499	895 617	288 985	-	-	3 286	3 078 387
Zobowiązania wobec klientów	85 656 253	9 419 449	5 604 957	1 012 170	56 213	260 020	102 009 062
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 408 019	3 359 216	2 736 927	8 705 679	1 839 742	-	18 049 583
Zobowiązania podporządkowane	763 318	954 684	756 161	-	-	-	2 474 163
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	356 118	159 780	264 576	209 898	25 736	3 295 408	4 311 516
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	90 074 435	14 788 746	9 651 606	9 927 747	1 921 691	3 558 714	129 922 939
Luka bilansowa	(15 554 279)	13 055 046	4 413 646	7 972 790	(555 060)		

31.12.2017	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycja nieodsetkowa	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	2 888 934	-	-	-	-	4 495 935	7 384 869
Należności od banków	1 300 282	118 425	64 370	6	-	224 639	1 707 722
Papiery wartościowe (przeznaczone do obrotu i inwestycyjne)	9 137 833	281 041	7 895 131	15 011 524	1 256 357	116 875	33 698 761
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	56 181 146	20 538 664	3 683 266	2 951 682	70 481	1 050 605	84 475 844
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	254 902	228 340	281 201	362 325	46 043	833 560	2 006 371
A k t y w a r a z e m	69 763 097	21 166 470	11 923 968	18 325 537	1 372 881	6 721 614	129 273 567
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec innych banków	2 476 116	2 529 076	62 564	-	-	5 595	5 073 351
Zobowiązania wobec klientów	77 407 652	8 746 621	6 129 472	(804 121)	(147 308)	163 711	91 496 027
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	901 119	3 501 630	1 714 294	6 960 025	1 245 784	-	14 322 852
Zobowiązania podporządkowane	1 371 849	285 627	500 667	-	-	-	2 158 143
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	239 940	208 302	354 754	297 700	20 516	2 545 283	3 666 495
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	82 396 676	15 271 256	8 761 751	6 453 604	1 118 992	2 714 589	116 716 868
Luka bilansowa	(12 633 579)	5 895 214	3 162 217	11 871 933	253 889		

3.9. Ryzyko płynności**Źródła ryzyka płynności**

Ryzyko płynności jest rozumiane jako ryzyko utraty zdolności finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań płatniczych, wynikających z posiadanych przez Bank pozycji bilansowych i pozabilansowych na dogodnych dla Banku warunkach i po cenie rynkowej zobowiązań.

Przyczyny problemów z płynnością mogą pojawić się po dwóch stronach bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych.

Po stronie aktywnej ich głównym źródłem jest ryzyko płynności rynku oraz ryzyko nieterminowej spłaty kredytów. Ryzyko płynności rynku jest to rodzaj zagrożenia, którego objawem jest całkowity bądź częściowy brak możliwości upłynnienia posiadanych aktywów lub możliwość zbycia tych aktywów jedynie po niekorzystnej cenie. Jest on uwzględniony w analizach płynności poprzez przyjęcie ostrożnościowych założeń dotyczących stopnia płynności aktywów (w szczególności Rezerw Płynności) i możliwości ich upłynnienia odzwierciedlonej w profilu upłynnienia. Z tego powodu w scenariuszu kryzysu rynkowego i scenariuszu połączonym zakłada się korzystanie z kredytu lombardowego oraz transakcji repo oferowanych przez NBP pod zastaw dopuszczalnych papierów wartościowych z uwzględnieniem odpowiednich korekt stosowanych przez NBP. Ryzyko nieterminowej spłaty kredytów związane jest z gwałtowną materializacją się ryzyka kredytowego powiązanego np. z rynkiem nieruchomości mieszkalnych czy komercyjnych.

Po stronie pasywnej najczęstszym źródłem ryzyka płynności jest ryzyko finansowania i ryzyko wycofania środków przez klientów. Pierwsze z nich jest rodzajem zagrożenia, w którym w przypadku kryzysu pozyskanie środków finansujących może odbyć się jedynie po znacznie wyższej cenie, a w sytuacji skrajnej pozyskanie lub odnowienie zapadającego finansowania wcale nie jest możliwe. Drugi rodzaj zagrożenia jest związany z niepewnością w zakresie zachowania klientów, których decyzje (np. dotyczące wycofania zdeponowanych środków) mogą zachwiać zdolnością Banku do bieżącej obsługi zobowiązań.

Źródłem ryzyka dla zobowiązań pozabilansowych są, związane z zachowaniem klientów, niespodziewane ciągnięcia przyznanych linii. Odnosi się to również do wykorzystywania przyznanych linii intraday i overdraft dla klientów powierniczych i korporacyjnych. Materializacja tego rodzaju ryzyka może być szczególnie dotkliwa w sytuacji występowania wysokich koncentracji zobowiązań. W odniesieniu do instrumentów pochodnych zawartych w ramach umów CSA (Credit Support Annex) lub rozliczanych przez

centralnego kontrahenta, ryzyko płynności może materializować się na skutek niekorzystnych, skrajnych zmian w warunkach rynkowych powodujących zmianę wyceny instrumentów pochodnych i związanej z tym konieczności uzupełnienia zabezpieczenia.

Bieżąca działalność Banku wymaga rozliczania operacji płatniczych. Tego typu działalność generuje wysokie zapotrzebowanie na płynność w ciągu dnia. Na poziomie systemu NBP oferuje narzędzie wspierające płynne rozliczanie transakcji (kredyt techniczny). Bank posiada odpowiedniej wielkości portfel płynnych papierów wartościowych spełniających określone wymagania w celu bieżącego korzystania z kredytu technicznego.

Biorąc pod uwagę Grupę mBanku ryzyko płynności identyfikowane jest również jako możliwość nieoczekiwanego wzrostu istotnych potrzeb płynnościowych spółek zależnych mBanku. Zgodnie z decyzją Zarządu Banku z dnia 25 listopada 2014 roku zostało wprowadzone scentralizowane podejście do zarządzania finansowaniem Grupy w celu zwiększenia efektywności wykorzystywanych zasobów płynnościowych oraz bardziej efektywnego dopasowania struktury terminowej zapadalności finansowania i aktywów. Finansowanie spółek zależnych odbywa się za pośrednictwem Departamentu Skarbu (DS), z wyjątkiem mBanku Hipotecznego i mLeasing, które dodatkowo pozyskują finansowanie na rynku poprzez emisję listów zastawnych (mBank Hipoteczny) oraz krótkoterminowych papierów dłużnych (mBank Hipoteczny i mLeasing). Ryzyko nieoczekiwanego wzrostu istotnych potrzeb płynnościowych spółek zależnych mBanku może powstać wskutek np. braku możliwości pozyskania finansowania zewnętrznego (mBank Hipoteczny i mLeasing) lub nieoczekiwanego wzrostu materializowania się ryzyka kredytowego.

Ryzyko płynności może ujawnić się także w wyniku stosowania nieadekwatnych modeli na potrzeby analiz płynności (np. modelu osadu bazy depozytowej) i może w konsekwencji polegać na niedoszacowaniu ryzyka płynności. Jest ono monitorowane poprzez weryfikację i back-testy zgodnie z Polityką Zarządzania Modelami.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W celu zapewnienia efektywnego procesu zarządzania ryzykiem płynności Zarząd Banku określa adekwatną strukturę organizacyjną oraz deleguje kompetencje na dedykowane jednostki i Komitety. Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się w oparciu o model trzech linii obrony. W ramach istniejącego procesu można wyodrębnić obszar zarządzania ryzykiem płynności zarówno na poziomie strategicznym, jak i operacyjnym (I linia obrony), obszar pomiaru i kontroli ryzyka płynności (II linia obrony) oraz Audyt Wewnętrzny (III linia obrony) dokonujący niezależnych ocen pierwszej i drugiej linii obrony.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma na celu zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku i Grupy do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. Na proces zarządzania płynnością składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, pomiar, kontrolę, monitorowanie, redukcję oraz określenie akceptowanego poziomu ekspozycji na ryzyko. W procesie tym można wydzielić, w sensie operacyjnym, dwa podstawowe elementy – składnik obejmujący wszelkie formy zarządzania oraz składnik kontroli i monitorowania ryzyka płynności. Za zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie strategicznym odpowiadają Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku, Komitet Ryzyka Rynków Finansowych oraz Zarząd Banku. W procesie kontroli i zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą poniższe jednostki.

- **Departament Skarbu (DS)** – I linia obrony, pełni w Banku funkcje skarbowe, odpowiada za zapewnienie środków do rozliczeń na rachunkach Banku w ramach zarządzania ryzykiem płynności w wymiarze śróddziennym, realizację strategicznych zaleceń Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku, kształtowanie struktury przyszłych przepływów pieniężnych w ramach limitów nałożonych przez Radę Nadzorczą Banku, Zarząd Banku oraz Komitet Ryzyka Rynków Finansowych, utrzymywanie odpowiedniego poziomu rezerw, stanowiących zabezpieczenie płynności w ramach limitów nałożonych przez Radę Nadzorczą Banku, Zarząd Banku oraz Komitet Ryzyka Rynków Finansowych. Funkcję wspierającą dla Departamentu Skarbu przy realizacji opisanych wyżej zadań pełnią: Departament Instytucji Finansowych w zakresie aranżacji finansowania od banków krajowych i zagranicznych oraz międzynarodowych instytucji finansowych oraz Departament Rynków Finansowych w zakresie aranżacji emisji papierów dłużnych Banku. Dodatkowo do zadań DS należy monitorowanie ryzyka płynności i finansowania spółek Grupy mBanku pod kątem zgodności z wewnętrzną dokumentacją Banku, uczestniczenie, jako obserwator z ramienia Banku, w posiedzeniach komitetów ALCO spółek Grupy mBanku (w szczególności mBanku Hipotecznego S.A.).
- **Departament Obsługi i Rozliczeń Rynków Finansowych (DOF)** – I linia obrony, odpowiada za operacyjny nadzór nad prawidłowością przepływów na rachunkach.
- **Departament Usług Powierniczych (DCU)** – I linia obrony, pełni funkcje w zakresie rozliczeń transakcji na papierach wartościowych.

- **Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem (DKR)** – II linia obrony, odpowiada za kontrolę i bieżące monitorowanie ryzyka płynności Banku na poziomie strategicznym i raportuje do Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem, do Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych oraz Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku. DKR monitoruje płynność finansową w trybie dziennym wykorzystując metody oparte o analizę przepływów pieniężnych. Pomiar ryzyka płynności bazuje na modelu nadzorczym oraz wewnętrznym, który został zbudowany na podstawie analiz specyfiki Banku, zmienności bazy depozytowej, koncentracji finansowania oraz planowanego rozwoju poszczególnych portfeli.
- **Departament Audytu Wewnętrznego (DAW)** – III linia obrony, dokonuje niezależnych ocen pierwszej i drugiej linii obrony.
- **Wydział Walidacji** – w zakresie walidacji modeli stosowanych na potrzeby zarządzania ryzykiem płynności.

mBank S.A.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań. Bank realizuje ten cel poprzez dywersyfikację stabilnych źródeł finansowania w odniesieniu do grup klientów (od których pozyskuje depozyty), produktów i walut przy jednoczesnej optymalizacji bilansu pod kątem rentowności. Długoterminowe działania mBanku w tym zakresie realizowane są przy uwzględnieniu uwarunkowań co do możliwości pozyskania finansowania oraz dochodowości biznesu.

W 2018 roku sytuacja płynnościowa była monitorowana i utrzymywana na adekwatnym do potrzeb poziomie poprzez dostosowywanie poziomu bazy depozytów i uruchamianie dodatkowych źródeł finansowania w zależności od rozwoju akcji kredytowej i pozostałych potrzeb płynnościowych.

Proces samooceny adekwatności płynności (ILAAP)

W celu dokonywania przeglądu systemu zarządzania ryzykiem płynności w Banku oraz całej Grupie został wypracowany proces ILAAP. W ramach tego procesu przeglądowi podlegają wszystkie elementy systemu zarządzania ryzykiem płynności w tym:

- strategia zarządzania ryzykiem płynności,
- testy warunków skrajnych,
- plan awaryjny płynności,
- bufor płynności,
- zarządzania ryzykiem płynności śróddziennej,
- system wczesnego ostrzegania,
- identyfikacja i pomiar ryzyka płynności,
- system raportowania.

Przeгляд dokonywany jest raz w roku. Wnioski z przeprowadzanego przeglądu prezentowane są Komitetowi Ryzyka Rynków Finansowych, Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej i służą dalszemu ulepszaniu i rozwojowi systemu zarządzania ryzykiem płynności.

Narzędzia i miary wykorzystywane w pomiarze ryzyka płynności

W ramach zarządzania ryzykiem płynności analizie poddawany jest szereg miar ryzyka, z których podstawową jest luka niedopasowania. Obejmuje ona wszystkie aktywa, pasywa oraz pozycje pozabilansowe Banku dla wszystkich walut w horyzontach czasowych ustalonych przez Bank. W 2018 roku Bank utrzymywał poziom nadwyżki płynnościowej adekwatny do prowadzonej działalności operacyjnej i aktualnej sytuacji rynkowej w postaci portfela płynnych papierów skarbowych i pieniężnych, dla których istnieje możliwość zastawu bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.

Zgodnie z Uchwałą KNF nr 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 roku, Bank kalkuluje nadzorcze miary płynności. W 2018 roku nadzorcze limity nie były przekraczane. Ponadto zgodnie z wymogami Uchwały, Bank dokonuje pogłębionej analizy płynności długoterminowej oraz ustala wewnętrzne limity (o charakterze poziomów kontrolnych) zaangażowania w aktywa długoterminowe. Na miary nadzorcze nakładane są również limity wewnętrzne oraz wyznaczane odpowiednie bufony. Badana jest również stabilność i struktura źródeł finansowania, w tym poziom osadu i koncentracji dla depozytów terminowych i rachunków bieżących. Dodatkowo Bank przeprowadza analizy zmienności pozycji

bilansowych i pozabilansowych, w szczególności otwartych linii kredytowych i wykorzystania limitów w rachunkach.

Bieżącej analizie podlega nie tylko płynność w warunkach normalnych, ale również przy założeniu scenariuszy mogących skutkować potencjalnym zagrożeniem jej utraty. W celu określenia wytrzymałości Banku na niekorzystne, istotne zdarzenia mogące prowadzić do utraty płynności przeprowadzane są analizy scenariuszowe obejmujące skrajne założenia dotyczące zarówno funkcjonowania rynków finansowych, zjawisk behawioralnych dotyczących klientów Banku, jak i połączenie obu wymienionych czynników.

W tym celu regularnie przeprowadzane były limitowane scenariusze testów warunków skrajnych:

- LAB Bank Stress (krótkoterminowy) – scenariusz krótkoterminowego (do 2 tygodni) kryzysu wewnątrzbankowego,
- LAB Market Stress (długoterminowy) – scenariusz długoterminowego (do 2 miesięcy) kryzysu rynkowego,
- LAB Combined Stress I – złożony scenariusz warunków skrajnych - przedstawia skutki równoczesnego wystąpienia krótkoterminowych warunków skrajnych właściwych dla Banku i długoterminowych warunków skrajnych związanych z rynkiem,

oraz scenariusze warunków skrajnych, które nie są limitowane:

- LAB Bank Stress (długoterminowy),
- LAB Market Stress (krótkoterminowy),
- LAB Combined Stress II.

Dodatkowo raz do roku w Banku przeprowadzany jest scenariusz odwrócony dla ryzyka płynności (reverse stress test) oraz z częstotliwością miesięczną scenariusz kryzysowy dla ryzyka płynności śróddziennej.

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w Banku do bieżącego zarządzania ryzykiem płynności oraz są raportowane do Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych, Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku (ALCO) oraz Rady Nadzorczej Banku. Dodatkowo scenariusze wykorzystane w istniejącym w Banku Planie Awaryjnym są spójne z testami warunków skrajnych.

Bank posiada ustalone procedury działania na wypadek zagrożenia utraty płynności finansowej. W zależności od dotkliwości występujących czynników oraz stopnia zagrożenie utratą płynności zdefiniowane są odpowiednie działania w Planie Awaryjnym na wypadek zagrożenia utraty płynności przez Grupę mBanku (Plan Awaryjny) lub w Planie Naprawy Grupy mBanku (Plan Naprawy).

Realizacja strategii zapewnienia płynności polega na aktywnym zarządzaniu strukturą bilansu, przyszłych przepływów pieniężnych oraz utrzymywaniu rezerw płynności adekwatnych do potrzeb płynnościowych, wynikających z aktywności Banku i struktury bilansu, zobowiązań wobec spółek zależnych i aktualnej sytuacji rynkowej oraz zapotrzebowania na środki płynne wynikające z przeprowadzanych testów warunków skrajnych. W tym celu Bank utrzymuje zapas nieobciążonych aktywów płynnych stanowiących Rezerwy Płynności, dla których istnieje możliwość zastawu, transakcji na rynku repo bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości. W skład Rezerw Płynności wchodziły polskie obligacje skarbowe w PLN i EUR, bony pieniężne emitowane przez Narodowy Bank Polski oraz czeskie obligacje skarbowe w CZK. Wartości tych Rezerw wynosiły:

Wartość Rezerw Płynności (w mln zł)	
31.12.2018	31.12.2017
25 700	25 727

W ramach Grupy Rezerwy Płynności utrzymuje również mBank Hipoteczny S.A. Zarówno mBank S.A., jak i mBank Hipoteczny S.A. podlegają wymogowi spełniania tych samych miar regulacyjnych nałożonych na banki. Rezerwy Płynności mBanku Hipotecznego S.A. składały się z polskich obligacji skarbowych w PLN oraz bonów pieniężnych emitowanych przez Narodowy Bank Polski i wynosiły:

Wartość Rezerw Płynności (w mln zł)	
31.12.2018	31.12.2017
1 051	1 074

W celu wsparcia procesu zarządzania ryzykiem płynności został wypracowany system wskaźników wczesnego ostrzegania i wskaźników recovery. Składa się on ze wskaźników monitorujących poziom wykorzystania limitów regulacyjnych i wewnętrznych oraz dodatkowo wskaźników monitorujących istotne zmiany czynników rynkowych, a także zmiany struktury bilansu Banku. Przekroczenie wartości progowych przez zdefiniowane wskaźniki może być przesłanką do uruchomienia Planu Awaryjnego lub Planu Naprawy.

W związku ze stosowaniem przez Bank instrumentów FX swap i CIRS do zamiany nadwyżek walut lokalnych na waluty obce, w Banku obowiązują wewnętrzne limity na wykorzystanie tych instrumentów. Dodatkowo, w celu ograniczenia ryzyka koncentracji transakcji FX swap monitorowana jest wielkość pozyskiwanych kwot w okresie do 1 roku w przedziałach miesięcznych.

W Banku obliczane są i raportowane również inne miary ryzyka płynności obejmujące:

- koncentrację źródeł finansowania,
- stabilność bazy depozytowej,
- zrywalność depozytów,
- wskaźnik finansowania rynku nieruchomości.

Bank w zarządzaniu ryzykiem płynności uwzględnia również ryzyko płynności produktu. Odzwierciedlone jest ono w zakresie pomiaru płynności rynku papierów wartościowych, które tworzą Rezerwy Płynności. Bank, w odstępach miesięcznych, analizuje płynność rynkową obligacji Skarbu Państwa, uwzględniając determinanty płynności rynkowej takie jak: obrót rynkowy, głębokość arkusza zleceń, spread transakcji kupna/sprzedaży i wielkość emisji. Badanie płynności rynkowej odzwierciedlone jest w wewnętrznych miarach płynności, w których konstrukcja scenariuszy uwzględnia upłynnianie obligacji Skarbu Państwa będących w posiadaniu Banku na poszczególnych seriach obligacji. Badanie potencjału rynkowego wykonywane jest również w kontekście potencjału zastawienia poszczególnych serii obligacji.

Pomiar, limitowanie i raportowanie ryzyka płynności

W Banku funkcjonuje proces cyklicznego raportowania ryzyka płynności. Obejmuje ono zarówno dostarczanie informacji dziennej dla jednostek zajmujących się zarządzaniem ryzykiem płynności oraz osób kontrolujących zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie operacyjnym, jak i cykliczne raportowanie dla wyższych szczebli zarządzania na potrzeby podejmowania decyzji strategicznych dotyczących ryzyka płynności.

W cyklu dziennym raportowane są:

- miary regulacyjne,
- luki płynności w scenariuszach kryzysowych dla mBanku, Grupy mBanku oraz istotnych z punktu widzenia ryzyka płynności spółek zależnych wraz z wykorzystaniem limitów nałożonych na te miary,
- płynność śróddzienna,
- inne miary wewnętrzne ryzyka płynności.

W cyklu tygodniowym raportowane są:

- wskaźniki wczesnego ostrzegania (EWI).

W cyklu miesięcznym raportowane są:

- miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla członków Zarządu Banku i Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych (KRF),
- miary regulacyjne, wewnętrzne miary płynności oraz prognozy miar płynności uwzględniające prognozy rozwoju biznesu dla Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku (ALCO).

W cyklu kwartalnym raportowane są miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla Rady Nadzorczej Banku.

Dla potrzeb bieżącego monitorowania płynności Bank kalkuluje wartości urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych. Luka urealniona jest kalkulowana na bazie przepływów kontraktowych (Nota 3.9.1). Urealniane są przede wszystkim przepływy w portfelu depozytów klientów niebankowych, w portfelu kredytów w rachunkach bieżących oraz przepływy portfela kredytów terminowych. Przy kalkulacji miar płynności Bank bierze pod uwagę potencjalne możliwości uzyskania środków finansowych z tytułu upłynnienia bądź zastawienia papierów wartościowych należących do Rezerw Płynności Banku.

W metodyce LAB miara LAB Base Case jest podstawową miarą zarządczą i na jej podstawie limitowane są luki płynności w poszczególnych walutach obcych.

Wartość urealnionej, przedziałowej i skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)				
Przedział czasowy	luka LAB Base Case - 31.12.2018		luka LAB Base Case - 31.12.2017	
	przedziałowa	skumulowana	przedziałowa	skumulowana
do 1 dnia roboczego	19 207	19 207	19 464	19 464
do 3 dni roboczych	417	19 625	519	19 983
do 7 dni kalendarzowych	(2 987)	16 638	(2 311)	17 672
do 15 dni kalendarzowych	64	16 702	(154)	17 518
do 1 miesiąca	(330)	16 371	1 799	19 317
do 2 miesięcy	1 937	18 308	(2 167)	17 150
do 3 miesięcy	(574)	17 734	(761)	16 389
do 4 miesięcy	(2 218)	15 516	(620)	15 769
do 5 miesięcy	(1 105)	14 412	(227)	15 542
do 6 miesięcy	(933)	13 479	(428)	15 114
do 7 miesięcy	(12)	13 467	230	15 344
do 8 miesięcy	(366)	13 101	(429)	14 915
do 9 miesięcy	150	13 251	(1 136)	13 779
do 10 miesięcy	761	14 012	(1 577)	12 202
do 11 miesięcy	(109)	13 903	(437)	11 765
do 12 miesięcy	349	14 252	(361)	11 404

Powyższe wartości należy interpretować jako nadwyżki/niedobory płynności w wymienionych przedziałach czasowych. Pozytywny wpływ na poziom luki płynności miała dynamika rozwoju niebankowych depozytów terminowych i rachunków bieżących (10,8 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2018 roku) przewyższająca dynamikę rozwoju działalności kredytowej (6,5 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2018 roku).

Negatywnie na poziom luki płynności wpłynął rozwój finansowania hurtowego - spłaty finansowania przewyższyły wartość finansowania pozyskanego, w tym miał miejsce spadek zadłużenia wobec głównego akcjonariusza, Commerzbanku AG wynikający ze spłaty 750 mln CHF kredytów. Tym samym zakończony został proces spłaty kredytów niezabezpieczonych w CHF z Commerzbanku AG.

W 2018 roku metodyka LAB, która została wdrożona w 2017 roku, była wciąż rozwijana, co wpłynęło negatywnie na poziom luki płynności.

Metodyka pomiaru luki płynności zawiera dodatkowy element, którego celem jest przygotowanie Banku na wypadek znacznych zmian kursów walutowych oraz stóp procentowych skutkujących negatywną wyceną transakcji przekładającą się na powstanie potrzeb płynnościowych wynikających z konieczności uzupełniania zabezpieczenia wobec kontrahentów (wartość odpływu na koniec roku 2018 – 2 287 mln PLN).

Ponadto Bank oblicza kwotę dodatkowego wymogu depozytów zabezpieczających, wynikającego z zawartych umów z kontrahentami, które musiałyby dostarczyć kontrahentom w przypadku potencjalnego obniżenia ratingu kredytowego. Według stanu na 31 grudnia 2018 roku Bank nie musiałyby wносить dodatkowego zabezpieczenia.

W 2018 roku płynność Banku kształtowała się na bezpiecznym poziomie, co było odzwierciedlone w kwocie nadwyżki środków płynnych nad zobowiązaniami krótkoterminowymi w terminach miar LAB oraz w poziomach miar regulacyjnych.

Od początku 2018 roku miary M1 i M2 zdefiniowane w Uchwale 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności przestały obowiązywać jako miary regulacyjne i z tego względu Bank zrezygnował z ich prezentacji.

Niedopasowanie luk LAB w terminach do 1 miesiąca oraz do 1 roku w ciągu 2018 roku oraz wartości miar regulacyjnych M3-M4 oraz LCR przedstawia poniższa tabela:

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Miara*	2018			
	31.12.2018	średnia	maksimum	minimum
LAB Base Case 1M	16 371	17 510	24 677	12 420
LAB Base Case 1Y	14 252	10 130	14 828	4 634
LAB Bank Stress 1M	12 669	11 676	17 571	6 650
LAB Market Stress 1M	14 562	14 454	19 008	10 051
LAB Combined Stress 1M	9 177	9 806	14 012	5 410
M3	4,95	4,66	5,06	4,09
M4	1,38	1,39	1,41	1,35
LCR	190%	178%	240%	137%

Miara*	2017			
	31.12.2017	średnia	maksimum	minimum
LAB Base Case 1M**	19 317	16 233	19 317	13 607
LAB Base Case 1Y**	11 404	11 331	12 426	10 134
LAB Bank Stress 1M**	13 057	11 240	13 133	9 512
LAB Market Stress 1M**	16 571	14 550	16 632	12 973
LAB Combined Stress 1M**	12 533	10 951	12 660	9 637
M3	4,52	4,71	4,93	4,29
M4	1,39	1,39	1,43	1,36
LCR	165%	178%	239%	142%

* Miary LAB są wyrażone w mln zł, podczas gdy M3, M4 i LCR są miarami relatywnymi wyrażonymi w postaci ułamka dziesiętnego.

**Średnie, maksima i minima są obliczone za okres począwszy za okres od dnia 6 grudnia 2017 r.

Nadzorcze miary pokrycia długoterminowego (M3, M4) odznaczały się wysoką stabilnością na bezpiecznym poziomie, powyżej minimum określonego przez regulatora równego 1. W szczególności M3 oscylowało w zakresie od 4,09 do 5,06 w 2018 roku, podczas gdy M4 w zakresie od 1,35 do 1,41. Miara LCR pozostawała na bezpiecznym poziomie, znacznie przekraczającym 100%.

Źródła finansowania

Założenia strategiczne dotyczące dywersyfikacji źródeł finansowania i rentownej struktury bilansu odzwierciedlone są w planie finansowym Grupy mBanku za pomocą wybranych mierników, między innymi wskaźnika L/D (Loans to Deposits). Mierzy on określoną relację kredytów do depozytów w celu utrzymania stabilnej struktury bilansu. W ciągu roku 2018 wartość wskaźnika L/D uległa nieznacznej zmianie z poziomu 73,9% do poziomu 75,9% dla Banku oraz zmianie z poziomu 92,3% do poziomu 92,9% dla Grupy. Bank buduje stabilną bazę depozytową poprzez oferowanie klientom produktów depozytowych, inwestycyjnych oraz programów regularnego i celowego oszczędzania jak również w ramach depozytów operacyjnych spółek zależnych. Środki pozyskiwane od klientów Banku stanowią główne źródło finansowania działalności obok portfela długoterminowych pożyczek od banków (powyżej 1 roku) (Nota 29). Wspomniane pożyczki, łącznie z pożyczkami podporządkowanymi (Nota 29) stanowią źródło finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. W związku z zawieszeniem sprzedaży kredytów hipotecznych w CHF następuje sukcesywne zmniejszanie się należności Banku w tej walucie wynikające ze stopniowego spłacania się portfela. Środki uzyskane ze spłaty wspomnianych kredytów są wykorzystywane do pomniejszenia zadłużenia Banku w CHF w stosunku do głównego akcjonariusza. W roku 2018 zadłużenie wobec Commerzbanku AG z tytułu finansowania portfela kredytów w CHF zostało zredukowane o 750 mln CHF - spłata kredytów.

Ponadto do finansowania się (w tym w walutach obcych) Bank wykorzystuje średnioterminowe i długoterminowe instrumenty, w tym finansowanie w postaci linii kredytowych na rynku międzynarodowym, emisje niezabezpieczone, pożyczki bilateralne oraz transakcje FX swap i CIRS.

W ramach Grupy poza mBankiem z finansowania zewnętrznego korzystają mBank Hipoteczny za pośrednictwem emisji listów zastawnych oraz krótkoterminowych papierów dłużnych i mLeasing za pośrednictwem krótkoterminowych papierów dłużnych.

Przy podejmowaniu decyzji co do finansowania, mając na celu optymalne dostosowanie struktury terminowej źródeł finansowania do struktury długoterminowych aktywów, Grupa bierze pod uwagę poziomy nadzorczych miar płynności oraz wewnętrznie ustanowione limity płynności.

Grupa mBanku S.A.

Ryzyko płynności w Grupie mBanku generowane jest głównie przez pozycje mBanku. Niemniej jednak monitorowaniu podlega również poziom ryzyka płynności w spółkach Grupy mBanku, gdzie ryzyko płynności zostało uznane za istotne. W spółkach generujących największe ryzyko płynności (mHipoteczny i mLeasing) Bank monitoruje poziom ryzyka płynności w trybie dziennym. Dane przekazywane przez

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

powyższe spółki pozwalają na raportowanie kontraktowego niedopasowania przepływów pieniężnych jak również kalkulację urealnionej luki przepływów pieniężnych konstruowanej na bazie modelu LAB opartej o założenia modelowania wybranych produktów zgodnie z profilami ryzyka, możliwościami finansowania i specyfiką produktów danej spółki. Kształtowanie się poziomów urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych dla Grupy mBanku przedstawione zostały w poniższej tabeli:

Wartość urealnionej, przedziałowej i skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)				
Przedział czasowy	luka LAB Base Case - 31.12.2018		luka LAB Base Case - 31.12.2017	
	przedziałowa	skumulowana	przedziałowa	skumulowana
do 1 dnia roboczego	19 809	19 809	21 132	21 132
do 3 dni roboczych	624	20 434	809	21 941
do 7 dni kalendarzowych	(2 950)	17 484	(2 247)	19 694
do 15 dni kalendarzowych	(10)	17 474	(456)	19 238
do 1 miesiąca	(387)	17 087	1 696	20 934
do 2 miesięcy	2 503	19 589	(1 835)	19 099
do 3 miesięcy	(269)	19 320	(755)	18 344
do 4 miesięcy	(1 707)	17 613	(353)	17 991
do 5 miesięcy	(570)	17 043	(335)	17 656
do 6 miesięcy	(665)	16 378	61	17 717
do 7 miesięcy	516	16 895	400	18 117
do 8 miesięcy	(157)	16 738	(181)	17 936
do 9 miesięcy	504	17 243	(981)	16 955
do 10 miesięcy	608	17 851	(1 398)	15 557
do 11 miesięcy	(254)	17 597	(42)	15 515
do 12 miesięcy	716	18 313	(178)	15 337

Niedopasowanie luk LAB w terminach do 1 miesiąca oraz do 1 roku w ciągu 2018 roku oraz wartości miary regulacyjnej LCR na poziomie Grupy przedstawia poniższa tabela:

Miara*	2018			
	31.12.2018	średnia	maksimum	minimum
LAB Base Case 1M	17 087	19 718	26 746	14 952
LAB Base Case 1Y	18 313	14 823	20 317	9 961
LAB Bank Stress 1M	13 384	13 876	19 883	9 123
LAB Market Stress 1M	15 231	16 652	21 331	12 349
LAB Combined Stress 1M	9 846	12 005	16 335	7 883
LCR Grupa	231%	216%	301%	165%

Miara*	2017			
	31.12.2017	średnia	maksimum	minimum
LAB Base Case 1M**	20 934	17 791	20 934	15 617
LAB Base Case 1Y**	15 337	14 716	16 666	10 039
LAB Bank Stress 1M**	14 674	12 847	14 853	10 879
LAB Market Stress 1M**	18 188	15 923	18 352	13 783
LAB Combined Stress 1M**	14 150	12 325	14 380	10 475
LCR Grupa	191%	190%	244%	161%

* Miary LAB są wyrażone w mln zł, podczas gdy M3, M4 i LR są miarami relatywnymi wyrażonymi w postaci ułamka dziesiętnego.

**Średnie, maksima i minima są obliczone za okres począwszy za okres od dnia 6 grudnia 2017 r.

Dla pozostałych spółek z uwagi na mniejsze sumy bilansowe i prostsze produkty bilansowe wypracowany został sposób monitoringu w oparciu o dwa kryteria: wielkość sumy bilansowej i, w przypadku gdy spółka jest objęta kalkulacją miary LCR dla Grupy zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 roku, jej udział w wyptywach ogółem. W przypadku przekroczenia nałożonych wartości progowych, podejmowana jest decyzja o ewentualnym włączeniu spółki do systemu pomiaru ryzyka płynności.

3.9.1 Przepływy środków pieniężnych z transakcji na niepochodnych instrumentach finansowych

Poniższa tabela zawiera wartości przepływów środków pieniężnych wymaganych do zapłacenia przez Grupę, wynikających z zobowiązań finansowych. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według pozostałego umownego terminu wymagalności. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Kwoty ujawnione w analizie terminów wymagalności to umowne niezdykontowane przepływy środków pieniężnych.

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności) na dzień 31.12.2018 r.

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec innych banków	2 256 238	47 156	672 106	197 996	-	3 173 496
Zobowiązania wobec klientów	85 556 018	7 477 488	6 153 475	2 249 094	1 605 173	103 041 248
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	379 019	355 806	3 410 614	13 142 018	2 223 770	19 511 227
Zobowiązania podporządkowane	34 918	4 814	56 440	303 605	2 732 251	3 132 028
Pozostałe zobowiązania	2 051 526	1 378	438 963	-	-	2 491 867
Zobowiązania razem	90 277 719	7 886 642	10 731 598	15 892 713	6 561 194	131 349 866
Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)						
Aktywa razem	19 720 187	7 335 020	26 213 788	60 915 168	48 321 843	162 506 006
Luka płynności netto	(70 557 532)	(551 622)	15 482 190	45 022 455	41 760 649	31 156 140

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności) na dzień 31.12.2017 r.

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec innych banków	3 273 438	1 281 417	1 678 135	545 232	-	6 778 222
Zobowiązania wobec klientów	76 572 571	6 795 738	4 018 099	3 293 933	1 613 293	92 293 634
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	391 490	572 488	1 526 684	10 726 205	2 779 220	15 996 087
Zobowiązania podporządkowane	33 470	335	34 842	198 636	2 235 613	2 502 896
Pozostałe zobowiązania	1 673 239	6 924	292 787	-	-	1 972 950
Zobowiązania razem	81 944 208	8 656 902	7 550 547	14 764 006	6 628 126	119 543 789
Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)						
Aktywa razem	21 943 941	6 542 134	23 527 892	54 331 121	43 047 865	149 392 953
Luka płynności netto	(60 000 267)	(2 114 768)	15 977 345	39 567 115	36 419 739	29 849 164

Aktywa, zapewniające realizację wszystkich zobowiązań oraz zobowiązań do udzielenia kredytów, obejmują gotówkę, środki pieniężne w banku centralnym, środki w drodze oraz obligacje skarbowe i inne uznane obligacje, należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom.

W normalnej działalności część z kredytów udzielonych klientom, których umowy termin spłaty przypadał w ciągu roku, zostanie przedłużona. Ponadto, część dłużnych papierów wartościowych została zastawiona jako zabezpieczenie zobowiązań. Grupa mogłaby zapewnić środki pieniężne na nieoczekiwane wypływy netto sprzedając papiery wartościowe oraz korzystając z innych źródeł finansowania, takich jak rynek papierów zabezpieczonych aktywami.

3.9.2 Przepływy środków pieniężnych z pochodnych instrumentów finansowych

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Grupę na bazie netto należą:

- pochodne transakcje futures,
- kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- opcje,
- warranty,
- kontrakty swap na stopę procentową (IRS),
- kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS),
- kontrakty forward na papiery wartościowe.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania finansowe Grupy z tytułu transakcji na powyższych instrumentach finansowych, dla których wycena na koniec 2018 roku jest ujemna, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową, prezentowane w wartości nominalnej (niezdykontowanej) poza pozycjami Inne do 1 miesiąca oraz pozycją Pochodne transakcje futures, które przedstawione zostały w wartościach bieżących (zdykontowanych). Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

31.12.2018

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	31	284	2 814	700	-	3 829
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	13 853	142 352	389 687	1 142 976	77 461	1 766 329
- Kontrakty IRS zabezpieczające	-	361	3 576	20 206	19 908	44 051
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	7 652	(15 228)	(41 909)	(49 193)	(6 424)	(105 102)
Opcje	3 696	640	(2 447)	(202)	(50)	1 637
Inne	2 134	3 376	8 742	18 833	-	33 085
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	27 366	131 424	356 887	1 113 114	70 987	1 699 778

31.12.2017

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	-	-	30	-	-	30
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	171	936	119	-	-	1 226
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	94 666	181 209	90 808	721 360	128 011	1 216 054
- Kontrakty IRS zabezpieczające	-	572	4 944	38 677	22 579	66 772
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	2 510	(3 853)	(1 234)	(7 170)	-	(9 747)
Opcje	1 613	2 605	4 291	14 790	(141)	23 158
Pochodne transakcje futures	-	(1)	-	-	-	(1)
Inne	1 130	2 668	2 967	17 498	-	24 263
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	100 090	183 564	96 981	746 478	127 870	1 254 983

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Grupę na bazie brutto należą pochodne walutowe instrumenty finansowe: walutowe kontrakty forward oraz walutowe kontrakty swap.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania/należności z tytułu instrumentów pochodnych Grupy, które będą rozliczone na bazie brutto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2018

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	16 914 479	4 086 705	4 678 672	2 018 037	-	27 697 893
- wpływy	16 911 612	4 074 380	4 655 793	1 987 573	-	27 629 358

31.12.2017

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	19 322 812	5 798 526	3 991 301	1 018 469	-	30 131 108
- wpływy	19 304 085	5 762 251	3 978 499	957 840	-	30 002 675

Kwoty ujawnione w tabeli to niezdyskontowane umowne wypływy/wpływy pieniężne.

Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli to nominalne kwoty przepływów pozostające do rozliczenia z tytułu pochodnych walutowych instrumentów finansowych, podczas gdy w Nocie 20 zostały zaprezentowane wartości nominalne wszystkich umownie otwartych transakcji pochodnych.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka płynności pozycji pozabilansowych przedstawiono w Nocie 34.

3.10. Ryzyko operacyjne

Przez ryzyko operacyjne mBank rozumie możliwość poniesienia straty wynikającą z nieadekwatnych lub wadliwych wewnętrznych procesów, systemów, błędów lub działań podjętych przez pracownika Banku oraz ze zdarzeń zewnętrznych. Zgodnie z Katalogiem Ryzyka Grupy mBanku, ryzyko operacyjne obejmuje w szczególności następujące podkategorie:

- ryzyko prawne,
- ryzyko IT,
- ryzyko cyberzagrożeń,
- ryzyko braku zgodności,

- ryzyko prowadzenia działalności („conduct risk”),
- ryzyko oszustw zewnętrznych,
- ryzyko outsourcingu.

Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka reputacji, jednakże materializacja ryzyka operacyjnego może powodować wzrost ryzyka reputacji.

Organizacja zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku.

Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem (DKR) odpowiada za pomiar, kontrolę i monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego w Banku i Grupie mBanku.

W ramach sprawowania kontroli ryzyka operacyjnego DKR blisko współpracuje z innymi jednostkami i projektami realizowanymi w Banku i odnoszącymi się do ryzyka operacyjnego, w szczególności z Departamentem Compliance, Departamentem Prawnym, Departamentem Audytu Wewnętrznego oraz Departamentem Bezpieczeństwa. Wyniki kontroli i monitorowania ryzyka operacyjnego są raportowane do Komisji ds. Ryzyka Rady Nadzorczej, Zarządu Banku, komitetów Forum Biznesu i Ryzyka Grupy mBanku oraz Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank bierze pod uwagę wymogi regulacyjne, które stanowią punkt wyjścia dla przygotowania ram systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku i Grupie.

Generalną zasadą zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest jego minimalizacja – ograniczenie przyczyn występowania zdarzeń operacyjnych, zmniejszanie prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz dotkliwości potencjalnych skutków. Przy podejmowaniu decyzji o akceptowalnym poziomie ryzyka operacyjnego rozważana jest analiza: koszty vs. korzyści.

Narzędzia i miary

Na kontrolę i zarządzanie ryzykiem operacyjnym składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, monitorowanie, pomiar, ocenę, raportowanie, a także redukcję, unikanie, transfer lub akceptację ryzyka operacyjnego, na które Bank jest narażony w poszczególnych obszarach działalności. Podstawą są metody oraz narzędzia ilościowe i jakościowe, służące kontroli ryzyka operacyjnego. Narzędzia stosowane przez Bank zmierzają do ukierunkowanego na przyczynę zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz koncentrują się na podejściu oddolnym w celu identyfikacji ryzyka (bottom-up approach).

Celem narzędzi jakościowych jest ustanowienie w ramach Banku i Grupy mBanku spójnej oceny jakościowej czynników środowiska wewnętrznego i zewnętrznego mających wpływ na proces zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Podstawowym narzędziem jakościowym jest Samoocena Efektywności Zarządzania Ryzykiem, która pozwala na identyfikację i ocenę najważniejszych ryzyk operacyjnych i mechanizmów kontrolnych w Grupie, a następnie opracowanie i wdrożenie niezbędnych planów działań naprawczych.

Ponadto w celu kontroli ryzyka operacyjnego Bank prowadzi rejestr zdarzeń i strat operacyjnych Grupy, zbiera i monitoruje kluczowe wskaźniki ryzyka, a także tworzy i analizuje scenariusze ryzyka operacyjnego w celu identyfikacji zdarzeń, które potencjalnie mogą spowodować bardzo duże straty o charakterze operacyjnym. Jednocześnie utrzymywana jest komunikacja z wszystkimi obszarami działania Banku (zarówno obszarami biznesowymi, jak również wsparcia) w celu monitorowania i podejmowania działań zapobiegawczych w momencie zasygnalizowania ryzyka krytycznych zdarzeń w jakimkolwiek obszarze działania.

Straty operacyjne

Zdecydowana większość strat operacyjnych Grupy dotyczy następujących linii biznesowych (wyodrębnionych zgodnie z Rozporządzeniem CRR): bankowość komercyjna i bankowość detaliczna.

W podziale strat na kategorie ryzyka, największe straty Grupa ponosi z tytułu trzech kategorii ryzyka operacyjnego: (i) przestępstw popełnionych przez osoby z zewnątrz; (ii) realizacji, dostawy i zarządzania procesem oraz (iii) klientów, produktów i praktyk biznesowych.

Poniższa tabela przedstawia rozkład według strat rzeczywistych netto (po uwzględnieniu odzysków) poniesionych w 2018 roku przez Grupę mBanku wg kategorii ryzyka operacyjnego:

Kategorie zdarzeń operacyjnych	Rozkład	Wartość strat do wartości zysku brutto
Przestępstwa popełnione przez osoby z zewnątrz	26,4%	0,40%
Klienci, produkty i praktyki biznesowe	53,7%	0,80%
Realizacja, dostawa i zarządzanie procesem	11,6%	0,17%
Pozostałe	8,3%	0,13%
Razem	100,0%	1,50%

Poziom strat z tytułu ryzyka operacyjnego jest na bieżąco monitorowany i regularnie raportowany do kierownictwa oraz Rady Nadzorczej Banku. Monitorowanie odbywa się na poziomie pojedynczych transakcji oraz na poziomie wielkości sumy strat. W przypadku pojedynczych zdarzeń operacyjnych z wysoką stratą lub sumy strat przekraczającej ustalone progi wymagane jest przeprowadzenie analizy przyczyn i opracowanie planów naprawczych, które ograniczą wystąpienie podobnych strat w przyszłości.

3.10.1 Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w mBanku jest realizowane w szczególności zgodnie z postanowieniami Polityki zgodności w mBanku S.A., stanowiącej zbiór wytycznych postępowania i zasad organizacyjnych, które Bank realizuje spełniając wymogi polskiego prawa oraz uwzględniając zasady compliance właściwe w Grupie Commerzbanku, z zastrzeżeniem polskich wymogów prawnych. Polityka określa także podstawowe zasady działania pracowników Banku oraz główne procesy identyfikujące ryzyko braku zgodności i umożliwiające zarządzanie tym ryzykiem na wszystkich szczeblach organizacji Banku.

Przez ryzyko braku zgodności należy rozumieć skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów rynkowych. Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest minimalizowanie ryzyka związanego z nieprzestrzeganiem i niedostosowaniem działalności Banku do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów rynkowych. Przez niedostosowanie działalności Banku do przepisów, o których mowa powyżej, należy rozumieć niedostosowanie regulacji wewnętrznych do przepisów prawa i standardów rynkowych przyjętych przez Bank, w tym niewykonywanie zaleceń i rekomendacji KNF oraz innych organów nadzoru realizujących swoje zadania wobec instytucji finansowych.

System zarządzania ryzykiem braku zgodności odbywa się na trzech niezależnych poziomach. Na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej. Na drugi poziom składa się co najmniej: zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w jednostkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie oraz działalność Departamentu Compliance. Na trzeci poziom składa się działalność Departamentu Audytu Wewnętrznego. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami prawa krajowego i międzynarodowego oraz ze standardami rynkowymi przyjętymi przez Bank, a także przestrzeganie regulacji wewnętrznych przez pracowników Banku ma na celu zniwelowanie ryzyka braku zgodności oraz zminimalizowanie możliwości jego wystąpienia bądź eliminację ryzyka: prawnego, reputacyjnego, nałożenia sankcji i powstania strat finansowych oraz ryzyka wynikającego z rozbieżności przy interpretacji przepisów prawa.

Za realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności są odpowiedzialni wszyscy pracownicy Banku, stosownie do wykonywanego przez nich zakresu obowiązków oraz nadanych im uprawnień.

Za koordynację i nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest odpowiedzialny Departament Compliance. Do zadań Departamentu Compliance należy w szczególności:

- opracowywanie i wdrażanie w Banku wytycznych, zasad oraz standardów działania z obszaru compliance, w tym standardów obowiązujących w Grupie Commerzbanku AG, z uwzględnieniem zastrzeżeń polskich wymogów prawnych,
- sprawowanie nadzoru nad realizowanymi przez jednostki organizacyjne Banku zadaniami z obszaru compliance, w tym doradztwo i instruktaż merytoryczny, jak również przeprowadzanie kontroli w zakresie realizowanych przez jednostki zadań,
- sprawowanie nadzoru, w tym doradztwo i instruktaż merytoryczny, nad wdrażaniem przez właściwe służby compliance w oddziałach zagranicznych Banku i spółkach Grupy mBanku, wspólnych standardów rynkowych Grupy mBanku w obszarze compliance,
- identyfikowanie ryzyk w obszarze compliance,

- wprowadzanie polityk i procedur kontroli z zakresu działania Departamentu Compliance, które zapewnią minimalizację ryzyk,
- dostosowanie Polityki zgodności w mBanku S.A. oraz regulacji wewnętrznych, których właścicielem jest Departament Compliance, do zmieniającego się otoczenia prawnego oraz standardów rynkowych,
- budowanie kultury compliance w szczególności poprzez przygotowywanie materiałów merytorycznych oraz organizowanie i prowadzenie szkoleń dla pracowników Banku z zagadnień dotyczących procesów compliance,
- utrzymywanie systematycznych kontaktów z jednostką odpowiedzialną za obszar compliance w Grupie Commerzbanku AG w celu uzgadniania implementacji wspólnych standardów.

Nadzór nad wprowadzaniem przez podmioty z Grupy mBanku jednolitych zasad z obszaru compliance jest realizowany w szczególności na podstawie zawartych umów i porozumień dodatkowych z podmiotami zależnymi, określającymi między innymi obowiązki sprawozdawcze podmiotów zależnych z obszaru compliance oraz zasady przeprowadzania wizyt nadzorczych w tych podmiotach, wykonywanych przez uprawnione jednostki organizacyjne Banku.

Dyrektor i pracownicy Departamentu Compliance nie realizują żadnych procesów w Banku, które następnie podlegają kontroli Departamentu Compliance, nie są zaangażowani w działalność, która mogłaby rodzić konflikt interesów z ich obowiązkami w ramach Departamentu Compliance. W szczególności sprawowane przez nich funkcje konsultacyjne w zakresie realizacji zadań z obszaru compliance w stosunku do jednostek organizacyjnych nie mogą być łączone z jakimikolwiek innymi konsultacjami dla tych jednostek.

3.11. Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe oznacza ryzyko strat z tytułu odchylenia rzeczywistego wyniku operacyjnego Grupy mBanku od planowanego poziomu. Kalkulacja odchyleń wartości rzeczywistych od planowanych jest rozłączna dla części przychodowej i kosztowej. Ryzyko biznesowe obejmuje w szczególności ryzyko strategiczne, związane z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych podjęciem błędnych lub niekorzystnych decyzji lub też wadliwą ich realizacją. Zakłada się przy tym, że skutki realizowanych decyzji strategicznych są odzwierciedlone w odchyleniach wyniku operacyjnego od poziomu planowanego w horyzoncie rocznym.

Ryzyko biznesowe jest uwzględniane w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego mBanku i Grupy mBanku.

Departament Controllingu i Informacji Zarządczej jest odpowiedzialny za opracowywanie metodologii i dokonywanie pomiaru kapitału ekonomicznego na ryzyko biznesowe oraz przygotowywanie informacji na temat zmian jego poziomu, a także za przeprowadzanie testów warunków skrajnych dla ryzyka biznesowego.

W celu efektywnego zarządzania i ograniczania ryzyka biznesowego podejmowane są następujące działania:

- koordynacja procesu planistycznego przez Departament Controllingu i Informacji Zarządczej obejmująca weryfikację zaplanowanych danych,
- regularna analiza przyczyn obserwowanych odchyleń bieżących wyników finansowych jednostek organizacyjnych Grupy mBanku od poziomu zaplanowanego,
- wyniki analizy przytoczonej w powyższym punkcie są dołączane w formie komentarzy do wyników finansowych Grupy mBanku dostarczanych do Zarządu Banku,
- okresowa weryfikacja przyjętej strategii,
- regularna analiza działań konkurencji.

3.12. Ryzyko modeli

Ryzyko modeli jest rozumiane jako ryzyko negatywnych konsekwencji związanych z decyzjami podejmowanymi na podstawie danych wyjściowych modeli, które zostały nieprawidłowo zbudowane bądź są niewłaściwie administrowane. Ryzyko modeli może skutkować stratami finansowymi lub utraconymi potencjalnymi zyskami, błędnymi decyzjami biznesowymi lub strategicznymi, bądź też niekorzystnie zaważyć na renomie Banku.

W ryzyku modeli można wyodrębnić w szczególności następujące specyficzne podkategorie:

- **Ryzyko danych** obejmujące: dostępność, jakość, pozyskiwanie, przetwarzanie, agregowanie, składowanie, zapewnienie właściwej długości szeregów czasowych, zasilanie modelu danymi.
- **Ryzyko założeń** stanowiących o: logice, funkcjonalności w połączeniu z określonymi celami do osiągnięcia, odpowiedniości względem warunków rzeczywistych oraz wykorzystywanych metod/narzędzi/technik, uwzględnieniu czynników wpływających na proces modelowania, zależności między złożonością a odpornością na efekt przeuczenia, integracji uproszczeń z charakterystyką modelowanego zjawiska, wkładzie eksperckim, wykorzystaniu elementów nieobserwowalnych, stabilności oszacowań wraz z właściwym uwzględnieniem błędów oszacowań.
- **Ryzyko administrowania** związane z: jakością dokumentacji oraz regulacji dotyczących procesu zarządzania modelem oraz jego ryzykiem, implementacją, wykorzystaniem modelu, informacjami związanymi z jakością działania modelu oraz procesem ich komunikacji, zarządzaniem zmianami, przełamywaniem wyników modelu.
- **Ryzyko immanentne** nierozzerwalnie związane z ograniczeniami w modelowaniu danego zjawiska – dążąc do osiągnięcia danej efektywności działania modelu należy zbadać podatność danego zjawiska na modelowanie.
- **Ryzyko współzależności** – w przypadku szacowania zagregowanego poziomu ryzyka, wynikające z bazowania na tych samych źródłach, technikach konstrukcji, założeniach, metodach testowania oraz wykorzystywania jako wsadowe części innych modeli, przy założeniu, że modele wsadowe są co najmniej średnio istotne.

Zarządzanie ryzykiem modeli jest koordynowane przez Wydział Walidacji, który w szczególności realizuje następujące zadania:

- buduje i rozwija polityki oraz organizuje proces zarządzania modelami ryzyka,
- organizuje i monitoruje proces oceny ryzyka modeli w jednostkach organizacyjnych Banku i spółkach Grupy mBanku, odpowiedzialnych za budowę modelu oraz zapewnia spójność oceny ryzyka modeli w ramach Grupy.

Ryzyko modeli jest zarządzane w mBanku w sposób systemowy poprzez odpowiednie regulacje wewnętrzne dotyczące procesu zarządzania modelami i ich ryzykiem, w szczególności monitorowania i walidacji modeli.

Polityka Zarządzania Modelami określa uczestników oraz ramowe zasady procesu zarządzania modelami, obejmujące zagadnienia dotyczące budowy modeli w Grupie mBanku, ich zatwierdzania, wdrażania, weryfikacji/walidacji, monitorowania, dokonywania zmian i związanego z tym procesu raportowania. Definiuje ona również zasady klasyfikacji istotności modeli oraz pomiaru i monitoringu ryzyka modeli, zgodnych z wymogami Rekomendacji W KNF.

Istotną rolę w procesie zarządzania modelami i ich ryzykiem odgrywa Komitet Ryzyka Modeli, którego funkcje zostały szczegółowo omówione w Nocie 3.3.1. Rekomenduje on między innymi poziom tolerancji na ryzyko modeli, który jest następnie zatwierdzany przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą Banku.

3.13. Ryzyko reputacji

W konkurencyjnym otoczeniu reputacja nabiera coraz większego znaczenia. Od banku, jako instytucji zaufania publicznego, oczekuje się nie tylko rentowności i zwrotu na kapitale, ale również działania w sposób etyczny, ekologiczny i odpowiedzialny społecznie.

Celem zarządzania ryzykiem reputacji, definiowanym jako ryzyko wynikające z negatywnego postrzegania mBanku lub jego spółek zależnych przez interesariuszy, jest identyfikacja, ocena i ograniczanie ryzyka reputacji w ramach szczególnych procesów, aby chronić i wzmacniać dobre imię mBanku i Grupy mBanku.

Wszystkie jednostki organizacyjne banku, oddziały zagraniczne oraz spółki zależne są bezpośrednio odpowiedzialne za ryzyko reputacji wynikające z ich działalności operacyjnej. Kluczową rolę w procesie zarządzania ryzykiem reputacji pełni Departament Komunikacji i Strategii Marketingowej, który odpowiada za kształtowanie wizerunku i marki Banku oraz Grupy mBanku.

Departament Komunikacji i Strategii Marketingowej jest odpowiedzialny za:

- tworzenie strategii komunikacji zewnętrznej Banku oraz Grupy mBanku i jej realizację;
- planowanie i realizację działań marketingowych dla linii biznesowych Banku, z wyłączeniem bankowości detalicznej (gdzie odpowiedzialność ponosi Departament Marketingu Bankowości Detalicznej);

- monitorowanie działań związanych z wizerunkiem, reputacją i rozpoznawalnością Banku;
- zarządzanie w sytuacjach kryzysowych, które niosą ze sobą ryzyko reputacji dla całego Banku i Grupy.

Ponadto istotne role w procesie zarządzania ryzykiem reputacji odgrywają inne jednostki organizacyjne Banku, m.in. Departament Compliance oraz Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem, który jest odpowiedzialny za: rozwój strategii zarządzania ryzykiem reputacji we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi oraz nadzór nad procesem Samooceny Efektywności Zarządzania Ryzykiem, uwzględniającym również aspekty ryzyka reputacji.

W celu monitorowania i zarządzania ryzykiem reputacji mBank wykorzystuje takie narzędzia jak:

- wartości mBanku (zorientowanie na klienta, prostota, profesjonalizm, zaangażowanie i myślenie zorientowane na przyszłość), które są kodem Banku podczas budowania relacji biznesowych zarówno w ramach Grupy, jak i poza nią,
- badanie kultury zaangażowania – postrzeganie Banku przez pracowników,
- Społeczna Odpowiedzialność Biznesu – podejmowanie odpowiedzialnych działań na rzecz klientów, pracowników, środowiska naturalnego i społeczności lokalnych (w tym wolontariat pracowniczy) oraz udział w projektach Fundacji mBanku,
- monitoring publikacji prasowych, komentarzy w internecie i mediach społecznościowych,
- analiza satysfakcji klientów bankowości detalicznej i korporacyjnej,
- proces wdrażania nowych produktów, gdzie ryzyko reputacji jest jednym z aspektów analizowanych podczas procesu implementacji nowych produktów,
- analiza reklamacji klientów.

Strategia Zarządzania Ryzykiem Reputacji Grupy mBanku określa zasady i poszczególne elementy procesu zarządzania ryzykiem reputacji.

3.14. Ryzyko kapitałowe

Zarządzanie ryzykiem kapitałowym realizowane jest na poziomie jednostkowym w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku.

Departament Controllingu i Informacji Zarządczej odpowiada za:

- opracowywanie Polityki zarządzania kapitałem Grupy mBanku;
- dokonywanie pomiaru efektywności wykorzystania kapitału oraz monitorowanie wskaźników zwrotu na kapitale, jak również aktualizowanie metodyki w tym zakresie;
- prognozowanie i planowanie funduszy własnych dla Banku oraz Grupy mBanku.

Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem odpowiada za:

- monitorowanie i raportowanie adekwatności kapitałowej i zdolności Grupy mBanku do absorpcji ryzyka oraz profilu ryzyka Grupy, które obejmuje planowanie oraz prognozowanie adekwatności kapitałowej;
- rozwój koncepcji oceny zdolności Grupy mBanku do absorpcji ryzyka oraz opracowywanie metodyki limitowania regulacyjnego i wewnętrznego kapitału na ryzyko;
- przeprowadzanie analiz wrażliwości, testów warunków skrajnych oraz analiz wpływu nowych produktów, nowych metod kalkulacji i nowych wymagań regulacyjnych (w tym również w zakresie stosowania metody AIRB) z perspektywy adekwatności kapitałowej.

W Grupie mBanku funkcjonuje proces zarządzania kapitałem w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kapitałowym, rozumianym jako ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie Banku.

Zarządzanie kapitałem w Grupie mBanku jest zorganizowane jako proces obejmujący planowanie, zarządzanie i monitorowanie kapitału regulacyjnego oraz kapitału wewnętrznego. W ramach procesu zarządzania kapitałem prowadzony jest regularny monitoring adekwatności i efektywności kapitałowej w celu zapewnienia adekwatnego i optymalnego poziomu kapitału w Grupie mBanku. Wsparciem dla tego

procesu są analizy testów warunków skrajnych, których celem jest przedstawienie dokładnego obrazu aktualnej pozycji kapitałowej oraz możliwych przyszłych zmian.

Proces zarządzania kapitałem w Grupie mBanku jest udokumentowany. Głównym elementem tej dokumentacji jest Polityka zarządzania kapitałem, której podstawowym założeniem jest zapewnienie efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej w ramach mBanku oraz Grupy mBanku, w tym poprzez określenie polityki dywidendowej Banku. Cel ten jest realizowany głównie poprzez stosowanie wytycznych dotyczących apetytu na ryzyko oraz opracowywanie wytycznych zapewniających odpowiednią wielkość kapitału na pokrycie ryzyka zidentyfikowanego w działalności biznesowej, a także definiowanie ram organizacyjnych dla funkcjonowania efektywnego systemu zarządzania kapitałem.

Polityka zarządzania kapitałem opiera się na dwóch głównych filarach:

- utrzymanie optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych zapewniających utrzymanie współczynników kapitałowych na poziomie wyższym niż założone minimum (przy uwzględnieniu poziomu apetytu na ryzyko określonego przez Zarząd) przy jednoczesnym zabezpieczeniu pokrycia kapitałem wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Grupy mBanku;
- efektywne wykorzystanie bazy kapitałowej, gwarantujące osiągnięcie oczekiwanych stóp zwrotu, w tym zwrotu z kapitału regulacyjnego i zwrotu z kapitału skorygowanego o ryzyko.

Ponadto dokument porusza kwestie zarządzania kapitałowego w sytuacji niedoboru kapitału, w szczególności w przypadku aktywacji planu ochrony kapitału.

3.15. Ryzyko regulacyjne

Ryzyko regulacyjne jako ryzyko zmian w regulacjach prawnych lub wprowadzenia nowych regulacji dotyczących określonego obszaru działalności Grupy mających wpływ na obszar adekwatności kapitałowej lub płynności, jest w Grupie uwzględnione w ramach procesu zarządzania ryzykiem kapitałowym oraz płynności. W Grupie mBanku ryzyko regulacyjne ma odniesienie w szczególności do portfela walutowych kredytów mieszkaniowych.

3.16. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zgodnie z MSSF 9 w celach księgowych Grupa wycenia aktywa i zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej. Ponadto dla pozycji wycenianych księgowo według zamortyzowanego kosztu przeprowadzana jest na potrzeby ujawnień w sprawozdaniach finansowych - zgodnie z wymaganiami MSSF 7 - wycena w wartości godziwej.

Podejście do księgowej wyceny aktywów kredytowych w wartości godziwej - zgodnie z wymaganiami MSSF 9 - zostało opisane w rozdziale 3.4.7.

Zgodnie z praktykami rynkowymi Grupa wycenia instrumenty finansowe, w których utrzymuje otwarte pozycje, stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, a w nielicznych przypadkach parametrami estymowanymi wewnątrz Grupy. Wszystkie istotne otwarte pozycje w instrumentach pochodnych są wyceniane modelami rynkowymi, które są zasilane cenami lub parametrami obserwowalnymi przez rynek. Papiery komercyjne emitentów krajowych są wyceniane głównie z modelu (dyskontowanie przepływów finansowych), który oprócz rynkowej krzywej stóp procentowych używa spreadów kredytowych wyznaczonych wewnątrz Grupy.

Dla potrzeb ujawnień Grupa przyjęła założenie, że wartość godziwa krótkoterminowych zobowiązań finansowych (poniżej 1 roku) jest równa ich wartości księgowej. W przypadku zobowiązań finansowych powyżej 1 roku wartość godziwa szacowana jest na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp procentowych.

Pozycje wyceniane księgowo do zamortyzowanego kosztu

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wartości księgowych oraz wartości godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy w wartości godziwej.

	31.12.2018	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie		
Dłużne papiery wartościowe	9 000 539	9 148 798
Należności od banków	2 546 346	2 521 793
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	92 017 432	91 924 443
Klienci indywidualni	48 924 332	49 612 551
Należności bieżące	5 809 899	5 972 042
Kredyty terminowe	42 754 960	43 281 036
Inne należności	359 473	359 473
Klienci korporacyjni	42 456 817	41 673 943
Należności bieżące	5 331 403	5 217 161
Kredyty terminowe, w tym leasing finansowy	33 581 972	32 913 340
Transakcje reverse repo /buy sell back	1 146 263	1 146 263
Pozostałe należności kredytowe	2 382 247	2 382 247
Inne należności	14 932	14 932
Klienci budżetowi	636 283	637 949
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie		
Zobowiązania wobec banków	3 078 387	3 076 822
Zobowiązania wobec klientów	102 009 062	101 932 151
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	18 049 583	18 236 156
Zobowiązania podporządkowane	2 474 163	2 492 101
31.12.2017		
	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie		
Należności od banków	1 707 722	1 701 570
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	84 475 844	84 924 846
Klienci indywidualni	46 567 862	47 629 716
Należności bieżące	6 669 099	6 825 992
Kredyty terminowe	39 898 763	40 803 724
Klienci korporacyjni	36 605 346	35 993 148
Należności bieżące	4 975 919	4 851 402
Kredyty terminowe	29 502 709	29 014 447
Transakcje reverse repo /buy sell back	57 119	57 119
Pozostałe należności kredytowe	2 069 599	2 070 180
Klienci budżetowi	995 009	994 355
Inne należności	307 627	307 627
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie		
Zobowiązania wobec banków	5 073 351	5 100 040
Zobowiązania wobec klientów	91 496 027	91 518 916
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	14 322 852	14 685 791
Zobowiązania podporządkowane	2 158 143	2 137 590

Różnice pomiędzy wartością godziwą prezentowaną w powyższej tabeli oraz w sprawozdaniach finansowych za 2017 rok wynikają z aktualizacji metodyki szacowania wartości godziwej aktywów finansowych.

Poniżej zaprezentowane są główne założenia i metody wykorzystane przez Grupę podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych:

Należności od banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom. Wartość godziwa należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom została wyliczona jako wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z uwzględnieniem efektu przedpłat) przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych, uwzględniając wysokość spreadu kredytowego, kosztu płynności oraz kosztu kapitału. Poziom spreadu kredytowego został wyznaczony w oparciu o notowania rynkowe mediany spreadów kredytowych dla systemu ratingowego Moody's. Przypisanie spreadu kredytowego do danej ekspozycji kredytowej nastąpiło poprzez zmapowanie systemu ratingowego Moody's z wewnętrznym systemem ratingowym Banku. W celu odzwierciedlenia faktu, że duża część ekspozycji Grupy jest zabezpieczona, podczas gdy mediana kwotowań rynkowych jest skoncentrowana wokół emisji niezabezpieczonych, Grupa dokonała korekty z tego tytułu.

Zobowiązania finansowe. Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań stanowią:

- Kredyty zaciągnięte
- Depozyty
- Emisje dłużnych papierów wartościowych
- Zobowiązania podporządkowane

Wartość godziwa dla powyższych zobowiązań finansowych powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego. Dla zaciągniętych kredytów od Commerzbanku w CHF Bank zastosował krzywą opartą o kwotowania CDS dla Commerzbanku dla ekspozycji w EUR oraz kwotowania wyemitowanych obligacji w ramach programu EMTN w EUR i CHF. Dla kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w EUR zastosowano krzywą rentowności EBI. W odniesieniu do emisji własnych w ramach programu EMTN zastosowano cenę rynkową z odpowiednich serwisów finansowych.

W przypadku depozytów Grupa zastosowała krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania stóp rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych Grupa zastosowała krzywe oparte na stawkach swapowych cross currency z uwzględnieniem pierwotnego spreadu na zobowiązaniach podporządkowanych oraz ich terminu zapadalności.

Z kolei dla listów zastawnych i obligacji emitowanych przez mBank Hipoteczny do wyceny na potrzeby ujawnień wykorzystano krzywe kontraktów swap oraz prognozowany poziom spreadu emisyjnego dla odpowiednich emisji.

Grupa przyjęła, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów o wymagalności poniżej 1 roku jest równa ich wartości księgowej.

Na podstawie stosowanych przez Grupę metod ustalania wartości godziwej, aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- Poziom 1: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla tego samego instrumentu (bez modyfikacji);
- Poziom 2: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla podobnych instrumentów lub inne metody wyceny, dla których wszystkie istotne dane wejściowe bazują na obserwowalnych danych rynkowych;
- Poziom 3: metody wyceny, dla których przynajmniej jedna istotna dana wejściowa nie bazuje na obserwowalnych danych rynkowych.

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, wycenianych do wartości godziwej zgodnie z założeniami i metodami opisanymi powyżej, wyłącznie na potrzeby ujawnień, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku i na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

31.12.2018	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIENÍ				
Aktywa finansowe				
Dłużne papiery wartościowe	9 148 798	9 148 798	-	-
Należności od banków	2 521 793	-	-	2 521 793
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	91 924 443	-	-	91 924 443
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	3 076 822	-	474 235	2 602 587
Zobowiązania wobec klientów	101 932 151	-	4 251 823	97 680 328
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	18 236 156	10 114 558	-	8 121 598
Zobowiązania podporządkowane	2 492 101	-	2 492 101	-
Aktywa finansowe razem	103 595 034	9 148 798	-	94 446 236
Zobowiązania finansowe razem	125 737 230	10 114 558	7 218 159	108 404 513

31.12.2017	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIENÍ				
Aktywa finansowe				
Należności od banków	1 701 570	-	-	1 701 570
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	84 924 846	-	-	84 924 846
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	5 100 040	-	3 421 029	1 679 011
Zobowiązania wobec klientów	91 518 916	-	5 020 661	86 498 255
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	14 685 791	7 801 818	-	6 883 973
Zobowiązania podporządkowane	2 137 590	-	2 137 590	-
Aktywa finansowe razem	86 626 416	-	-	86 626 416
Zobowiązania finansowe razem	113 442 337	7 801 818	10 579 280	95 061 239

Poziom 1

Poziom 1 aktywów finansowych obejmuje wartość skarbowych papierów wartościowych oraz obligacji EBI, których wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

W poziomie 1 zobowiązań Grupa wykazała wartość godziwą obligacji wyemitowanych przez Bank oraz spółkę zależną od Banku mFinance France (Nota 29). Dla wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych Grupa zastosowała ceny bezpośrednio z rynku dla tych papierów.

Poziom 2

Poziom 2 obejmuje wartość godziwą kredytów długoterminowych otrzymanych od banków, wartość godziwą depozytów długoterminowych złożonych przez klientów oraz wartość godziwą kredytów otrzymanych z EBI (Nota 28). Ponadto, w poziomie 2 Grupa wykazała zobowiązania podporządkowane.

Wartość godziwa dla ujętych w poziomie 2 zobowiązań finansowych powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego. Dla zaciągniętych kredytów w EUR Bank zastosował krzywą swapową skorygowaną o spread kredytowy wyznaczony na podstawie kwotowań CDS dla Commerzbanku w EUR oraz na podstawie kwotowania rynkowego wyemitowanych obligacji w ramach programu EMTN. Pozwoliło to na oszacowanie wartości spreadu Banku, przy założeniu stałej (niezależnie od terminu zapadalności) różnicy spreadu dla ekspozycji Banku w stosunku do Commerzbanku. Dla zaciągniętych kredytów w innych walutach wykorzystano oszacowanie spreadu dla EUR oraz kwotowania transakcji swapowych cross currency do EUR. W odniesieniu do kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego wykorzystano krzywą rentowności EBI oraz wartość marży, jaką Bank otrzymał w ostatniej zawartej transakcji. Na tej podstawie oszacowano następnie wartość spreadu dla zobowiązań Banku zaciągniętych w EBI w stosunku do rynkowej krzywej swap. W przypadku depozytów Bank zastosował krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania stóp rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych Bank zastosował krzywe oparte na stawkach swapowych cross currency z uwzględnieniem pierwotnego spreadu na zobowiązaniach podporządkowanych oraz ich terminu zapadalności.

Poziom 3

Poziom 3 obejmuje:

- (i) wartość godziwą należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom, wyliczoną w opisany wcześniej sposób wykorzystujący notowania mediany spreadów kredytowych dla ratingów Moody's.
- (ii) wartość godziwą listów zastawnych i obligacji emitowanych przez mBank Hipoteczny. Do wyceny Grupa zastosowała technikę estymacji przepływów odsetkowych w oparciu o model krzywej swapowej oraz dyskontowania przy użyciu stopy dyskontowej skorygowanej o wartość spreadu jaki jest możliwy do uzyskania w przypadku emisji w uzależnieniu od waluty oraz zapadalności instrumentu finansowego.
- (iii) zobowiązania wobec banków oraz wobec klientów o terminie wymagalności do 1 roku, dla których Grupa przyjęła, że ich wartość godziwa jest równa wartości bilansowej
- (iv) wartość godziwą tych zobowiązań wobec banków oraz wobec klientów o terminie wymagalności powyżej 1 roku, w przypadku których w ich wycenie posłużono się metodami wyceny wykorzystującymi przynajmniej jedną istotną daną wejściową nie bazującą na obserwowalnych danych rynkowych.

Pozycje wyceniane księgowo do wartości godziwej

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, które zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy według wartości godziwej.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

31.12.2018	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
Powtarzalne pomiary wartości godziwej				
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 104 302	748 294	1 006 079	349 929
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	43 166	-	-	43 166
- Klienci korporacyjni	43 166	-	-	43 166
Dłużne papiery wartościowe	1 055 057	748 294	-	306 763
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	748 294	748 294	-	-
- Instytucje kredytowe	166 305	-	-	166 305
- Inne instytucje finansowe	72 626	-	-	72 626
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	67 832	-	-	67 832
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 006 079	-	1 006 079	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu:	707 089	-	707 089	-
- instrumenty odsetkowe	405 799	-	405 799	-
- instrumenty walutowe	139 030	-	139 030	-
- instrumenty na ryzyko rynkowe	162 260	-	162 260	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające:	298 990	-	298 990	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	107 466	-	107 466	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	191 524	-	191 524	-
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 836 060	770	-	2 835 290
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 705 155	-	-	2 705 155
- Klienci indywidualni	2 370 872	-	-	2 370 872
- Klienci korporacyjni	321 380	-	-	321 380
- Klienci budżetowi	12 903	-	-	12 903
Dłużne papiery wartościowe	58 130	-	-	58 130
- Inne instytucje finansowe	58 130	-	-	58 130
Papiery kapitałowe	72 775	770	-	72 005
- Inne instytucje finansowe	12 934	770	-	12 164
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	59 841	-	-	59 841
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	24 338 284	22 481 825	589 901	1 266 558
Dłużne papiery wartościowe	24 338 284	22 481 825	589 901	1 266 558
- Banki centralne	589 901	-	589 901	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	21 287 623	21 251 235	-	36 388
- Instytucje kredytowe	361 980	-	-	361 980
- Inne instytucje finansowe	1 488 643	1 230 590	-	258 053
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	610 137	-	-	610 137
Aktywa finansowe, razem	29 278 646	23 230 889	1 595 980	4 451 777

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

31.12.2018	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
Zobowiązania finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	981 117	-	981 117	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu:	986 253	-	986 253	-
- instrumenty odsetkowe	579 788	-	579 788	-
- instrumenty walutowe	235 762	-	235 762	-
- instrumenty na ryzyko rynkowe	170 703	-	170 703	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające:	(5 136)	-	(5 136)	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	9	-	9	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(5 145)	-	(5 145)	-
Zobowiązania finansowe razem	981 117	-	981 117	-

POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ OGÓŁEM

AKTYWA FINANSOWE	29 278 646	23 230 889	1 595 980	4 451 777
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	981 117	-	981 117	-

Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3 - zmiana stanu w 2018 roku	Dłużne papiery przeznaczone do obrotu	Dłużne papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	Kapitałowe papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Papiery kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody
Bilans otwarcia	288 676	-	-	1 214 940	86 639
Przeniesienie między kategoriami aktywów w związku z wdrożeniem MSSF 9 na dzień 01.01.2018 r.	-	46 538	40 101	-	(86 639)
Skorygowany bilans otwarcia	288 676	46 538	40 101	1 214 940	-
Łączne zyski lub straty za okres	2 065	11 592	-	3 791	-
Ujęte w rachunku zysków i strat:	2 065	11 592	-	-	-
- Wynik na działalności handlowej	2 065	4 564	-	-	-
- Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	7 028	-	-	-
Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach:	-	-	-	3 791	-
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	-	-	-	3 791	-
Nabycie	1 244 432	-	56 900	1 629 915	-
Wykupy	(439 375)	-	-	(251 779)	-
Sprzedaże	(5 472 304)	-	(24 996)	(1 586 363)	-
Emisje	4 683 269	-	-	256 054	-
Bilans zamknięcia	306 763	58 130	72 005	1 266 558	-

W 2018 roku nie odnotowano przeniesień instrumentów finansowych pomiędzy poszczególnymi poziomami hierarchii wartości godziwej.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

31.12.2017	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ				
AKTYWA FINANSOWE				
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu, w tym:	1 525 382	1 236 546	160	288 676
Dłużne papiery wartościowe:	1 523 908	1 235 232	-	288 676
- obligacje rządowe	1 232 515	1 232 515	-	-
- certyfikaty depozytowe	14 096	-	-	14 096
- obligacje bankowe	98 601	-	-	98 601
- obligacje korporacyjne	178 696	2 717	-	175 979
Kapitałowe papiery wartościowe	1 474	1 314	160	-
- notowane	1 314	1 314	-	-
- nie notowane	160	-	160	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 236 303	-	1 236 303	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu:	1 146 956	-	1 146 956	-
- instrumenty odsetkowe	708 582	-	708 582	-
- instrumenty walutowe	393 723	-	393 723	-
- instrumenty na ryzyko rynkowe	44 651	-	44 651	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające:	89 347	-	89 347	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	59 652	-	59 652	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	29 695	-	29 695	-
Inwestycyjne papiery wartościowe	32 144 699	28 520 206	2 322 914	1 301 579
Dłużne papiery wartościowe:	32 057 074	28 519 220	2 322 914	1 214 940
- obligacje rządowe	27 583 694	27 583 694	-	-
- bony pieniężne	2 322 914	-	2 322 914	-
- certyfikaty depozytowe	221 700	-	-	221 700
- obligacje bankowe	204 436	-	-	204 436
- obligacje korporacyjne	1 688 420	935 526	-	752 894
- obligacje komunalne	35 910	-	-	35 910
Kapitałowe papiery wartościowe	87 625	986	-	86 639
- nie notowane	87 625	986	-	86 639
AKTYWA FINANSOWE, RAZEM	34 906 384	29 756 752	3 559 377	1 590 255
Zobowiązania finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 095 365	-	1 095 365	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu:	1 069 691	-	1 069 691	-
- instrumenty odsetkowe	658 744	-	658 744	-
- instrumenty walutowe	376 854	-	376 854	-
- instrumenty na ryzyko rynkowe	34 093	-	34 093	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające:	25 674	-	25 674	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	24 188	-	24 188	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	1 486	-	1 486	-
Zobowiązania finansowe razem	1 095 365	-	1 095 365	-
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ OGÓŁEM				
AKTYWA FINANSOWE	34 906 384	29 756 752	3 559 377	1 590 255
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	1 095 365	-	1 095 365	-

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3 - zmiana stanu w 2017 roku	Dłużne papiery przeznaczone do obrotu	Dłużne inwestycyjne papiery wartościowe	Kapitałowe inwestycyjne papiery wartościowe
Bilans otwarcia	290 544	901 885	65 261
Łączne zyski lub straty za okres	3 274	(16 036)	3 339
Ujęte w rachunku zysków i strat:	3 274	(7 511)	(4 751)
- Wynik na działalności handlowej	3 274	-	-
- Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	-	(7 511)	(4 751)
Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach:	-	(8 525)	8 090
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	(8 525)	8 090
Nabycie	1 038 365	478 498	22 636
Wykupy	(222 187)	(106 496)	-
Sprzedaże	(7 315 111)	(1 689 984)	(4 500)
Emisje	6 493 791	1 647 073	-
Transfery z poziomu 3	-	-	(97)
Bilans zamknięcia	288 676	1 214 940	86 639

Transfery pomiędzy poziomami w 2017 roku	Transfer do poziomu 1	Transfer z poziomu 1	Transfer do poziomu 2	Transfer z poziomu 2
Inwestycyjne papiery wartościowe	97	-	-	-
<i>Kapitałowe</i>	97	-	-	-

W 2017 roku miało miejsce jedno przeniesienie z poziomu 3 do poziomu 1 hierarchii wartości godziwej i dotyczyło spółki, której akcje dopuszczono do publicznego obrotu.

W odniesieniu do instrumentów finansowych wycenianych w sposób powtarzalny do wartości godziwej, sklasyfikowanych na poziomie 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ewentualne przypadki, w których mogłoby nastąpić przeniesienie pomiędzy tymi poziomami są monitorowane przez Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem na podstawie wewnętrznych zasad. W przypadku jeśli wystąpi brak ceny rynkowej, służącej do wyceny bezpośredniej, przez okres ponad 5 dni roboczych następuje zmiana sposobu wyceny tego instrumentu, czyli przejście z wyceny bezpośredniej na wycenę z modelu, o ile dostępna jest zatwierdzona metoda wyceny z modelu dla tego instrumentu. Powrót do metody wyceny bezpośredniej następuje po okresie co najmniej 10 dni roboczych, w których cena rynkowa była dostępna w sposób ciągły. W przypadku braku ceny rynkowej dla skarbowych papierów dłużnych powyższe terminy wynoszą odpowiednio 2 i 5 dni roboczych.

Poziom 1

Na dzień 31 grudnia 2018 roku na poziomie 1 hierarchii wartości Grupa wykazała wartość godziwą obligacji rządowych przeznaczonych do obrotu w kwocie 748 294 tys. zł (patrz Nota 20) oraz wartość godziwą obligacji rządowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody w kwocie 21 251 235 tys. zł (31 grudnia 2017 r. odpowiednio: 1 232 515 tys. zł i 27 583 694 tys. zł). Poziom 1 obejmuje wartość godziwą obligacji korporacyjnych w kwocie 1 230 590 tys. zł (31 grudnia 2017 r. – 938 243 tys. zł).

Ponadto na dzień 31 grudnia 2018 roku poziom 1 obejmuje wartość akcji imiennych uprzywilejowanych Giełdy Papierów Wartościowych w kwocie 770 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 986 tys. zł). Na dzień 31 grudnia 2017 roku poziom 1 obejmuje wartość akcji spółek giełdowych w kwocie 1 314 tys. zł.

Instrumenty te zostały sklasyfikowane do poziomu 1, ponieważ ich wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Poziom 2

Poziom 2 hierarchii obejmuje głównie wartość godziwą bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w kwocie 589 901 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 2 322 914 tys. zł), których wycena oparta jest na modelu NPV (dyskontowania przyszłych przepływów finansowych), który zasilany jest krzywymi stóp procentowych wyznaczonymi w drodze transformacji kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Ponadto do poziomu 2 Grupa zalicza wycenę pochodnych instrumentów finansowych, do wyceny których stosowane są modele, zgodne ze standardami i praktykami rynkowymi w tym zakresie, które są zasilane parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków (np. kursami wymiany walut, zmiennościami implikowanymi opcji walutowych, wartościami indeksów i akcji giełdowych) lub parametrami będącymi

transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (np. krzywe stóp procentowych).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku poziom 2 obejmuje również wartość opcji na indeks WIG-20. Do wyceny opcji giełdowych na indeks WIG20 stosowany jest model wewnętrzny Banku (bazujący na modelu zmienności implikowanej) zasilany parametrami rynkowymi.

Poziom 3

Na poziomie 3 hierarchii wykazana jest wartość godziwa dłużnych komercyjnych papierów wartościowych emitowanych przez krajowe banki i przedsiębiorstwa (obligacje i certyfikaty depozytowe) w kwocie 1 595 063 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 1 467 706 tys. zł). Na dzień 31 grudnia 2018 roku kwota obejmuje wartość godziwą instrumentu dłużnego wycenionego w wartości godziwej przez wynik finansowy, powstałego z przeklasyfikowania akcji uprzywilejowanych Visa Inc.

Poziom 3 obejmuje również wartość godziwą obligacji emitowanych przez jednostki budżetu terenowego w kwocie 36 388 tys. zł (31 grudnia 2017 r. – 35 910 tys. zł).

Powyższe instrumenty dłużne zostały zaklasyfikowane do poziomu 3, ponieważ do ich wyceny, oprócz parametrów będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (krzywe stóp procentowych), wykorzystuje się również tzw. spread kredytowy, który jest szacowany przez Bank przy użyciu wewnętrznego modelu ryzyka kredytowego i odzwierciedla ryzyko kredytowe emitenta papieru. Model ten wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (np. PD, LGD) oraz informacje pozyskane z rynku (w tym spready implikowane z transakcji). Parametry PD i LGD nie są obserwowane na aktywnych rynkach i w związku z tym zostały wyznaczone na podstawie analiz statystycznych. W poniższej tabeli przedstawiono wpływ zmiany spreadów kredytowych na wycenę papierów dłużnych zaklasyfikowanych do poziomu 3. Zmiana ta odzwierciedla zmianę ryzyka kredytowego w stosunku do dnia zakupu papierów przez Grupę.

Emitent	Zmiana wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	
	31.12.2018	31.12.2017
Instytucje kredytowe	631	(286)
Przedsiębiorstwa niefinansowe	(2 120)	(6 497)
Razem	(1 489)	(6 783)

Poziom 3 na 31 grudnia 2018 r. obejmuje wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom w kwocie 2 748 321 tys. zł.

Wartość godziwa kredytów i pożyczek udzielonych klientom została wyliczona jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych (z uwzględnieniem efektu przedpłat) przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych, uwzględniając wysokość spreadu kredytowego, kosztu płynności oraz kosztu kapitału. Poziom spreadu kredytowego został wyznaczony w oparciu o notowania rynkowe mediany spreadów kredytowych dla systemu ratingowego Moody's. Przypisanie spreadu kredytowego do danej ekspozycji kredytowej nastąpiło poprzez zmapowanie systemu ratingowego Moody's z wewnętrznym systemem ratingowym Banku. W celu odzwierciedlenia faktu, że duża część ekspozycji Banku jest zabezpieczona, podczas gdy mediana kwotowań rynkowych jest skoncentrowana wokół emisji niezabezpieczonych, Bank dokonał korekty z tego tytułu.

Ponadto poziom 3 obejmuje wartość godziwą kapitałowych papierów wartościowych w kwocie 72 005 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 86 639 tys. zł). Na dzień 31 grudnia 2017 roku kwota ta obejmuje wartość uprzywilejowanych akcji Visa Inc. w wysokości 46 538 tys. zł. Pozostałe kapitałowe papiery wartościowe wykazane w poziomie 3 wyceniane są metodą mnożników rynkowych. Wycena metodą mnożników rynkowych polega na określeniu wartości kapitałów własnych wycenianej spółki poprzez zastosowanie relacji wartości rynkowych kapitałów własnych lub wartości całości zaangażowanych kapitałów (wartości spółki) porównywalnych spółek do wybranych wielkości ekonomiczno-finansowych.

4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Grupa przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Grupa ocenia czy

istnieją jakiegokolwiek dane wskazujące na możliwe do zmniejszenia szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one następują, są poddawane regularnym przeglądom. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych (zdyskontowane odzyski z wpłat własnych z kapitału, zdyskontowane odzyski z odsetek, zdyskontowane odzyski z zobowiązań pozabilansowych i zdyskontowane odzyski z zabezpieczeń przypadających na należności bilansowe i pozabilansowe, ważone prawdopodobieństwem realizacji określonych scenariuszy) dla portfela kredytów, pożyczek, zobowiązań pozabilansowych z rozpoznaną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2018 roku uległa zmianie o +/- 10% to szacowana wielkość oczekiwanej straty kredytowej dla kredytów i pożyczek, zobowiązań pozabilansowych uległaby odpowiednio zmniejszeniu o 51,3 mln zł, lub zwiększeniu o 64,2 mln zł. Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek, zobowiązań pozabilansowych, w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków zabezpieczeń - koszyk 3. Zasady wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych zostały opisane w Nocie 3.4.6.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych i innych instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. Metody ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych zostały opisane w Nocie 2.8.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikający ze straty podatkowej ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie zrealizowany przyszły zysk do opodatkowania, od którego można odpisać straty podatkowe. Oszacowanie jest wymagane do określenia kwoty aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, które może być rozpoznane w oparciu o prawdopodobny moment wystąpienia i poziom przyszłych zysków do opodatkowania.

Przychody i koszty dotyczące sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi.

Grupa uwzględnia obecnie jako przychód rozpoznawany jednorazowo mniej niż 10% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami gotówkowymi i samochodowymi oraz od 0% do około 25% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami hipotecznymi. Pozostała część przychodów rozpoznawana jest w czasie przez okres ekonomicznego życia odpowiednich kredytów. Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych rozliczane są w analogiczny sposób.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia

Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia są określone przy użyciu metody wyceny aktuarialnej. Wycena aktuarialna wymaga dokonywania założeń dotyczących stóp dyskontowych, przyszłego wzrostu płac, wskaźnika śmiertelności i innych czynników. Ze względu na długoterminowy charakter tych zobowiązań takie szacunki są obarczone dużym stopniem niepewności.

Klasyfikacja leasingu

Grupa dokonuje osądu klasyfikując umowy leasingowe jako leasing finansowy bądź leasing operacyjny na podstawie analizy treści ekonomicznej transakcji opartej na profesjonalnym osądzie, czy zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści wynikające z tytułu posiadania przedmiotu leasingu zostały przeniesione, czy też nie.

5. Segmenty działalności

Zgodnie z wymogiem MSSF 8 „podejścia zarządczego”, informacje o segmentach są przedstawiane na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej dostarczanej Zarządowi Banku (główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych), którego zadaniem jest alokacja zasobów do segmentów działalności i przeprowadzanie oceny ich wyników.

Segmenty wyodrębnione zostały z punktu widzenia określonych grup klientów oraz produktów według jednorodnych cech transakcji. Ten sposób podziału obszarów biznesu jest spójny ze sposobem zarządzania

sprzedaż i oferowania klientowi kompleksowej oferty produktowej obejmującej zarówno tradycyjne produkty bankowe jak również bardziej złożone produkty o charakterze inwestycyjnym. Powiązanie sposobu prezentowania wyników z modelem zarządzania biznesem zapewnia koncentrację działań Banku na kreowaniu wartości dodanej w relacjach z klientami Banku oraz spółek Grupy i jest podstawowym podziałem służącym do sterowania i postrzegania biznesu przez Grupę.

Działalność Grupy jest realizowana w ramach różnych segmentów biznesowych, które oferują określone produkty i usługi adresowane do konkretnych grup klientów i segmentów rynku. Grupa obecnie prowadzi swoją działalność w ramach następujących segmentów:

- **Segment Bankowości Detalicznej**, który dzieli swoich klientów na klientów mBanku i klientów Private Banking, oferuje pełną gamę produktów i usług Banku oraz wyspecjalizowanych produktów kilku podmiotów zależnych zaliczanych do Segmentu Bankowości Detalicznej. Najistotniejszymi produktami w tym segmencie są rachunki bieżące i oszczędnościowe (w tym rachunki w walutach obcych), lokaty terminowe, produkty kredytowe (detaliczne kredyty hipoteczne oraz kredyty pozahipoteczne, takie jak kredyty na zakup samochodów, kredyty gotówkowe, kredyty w rachunku bieżącym, karty kredytowe i inne produkty kredytowe), karty debetowe, produkty ubezpieczeniowe, usługi maklerskie, doradztwo inwestycyjne, usługi zarządzania aktywami oraz usługi leasingowe oferowane zarówno klientom indywidualnym jak i mikroprzedsiębiorstwom. Wyniki Segmentu Bankowości Detalicznej obejmują wyniki oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji. Bankowość Detaliczna obejmuje wynik spółki mFinanse S.A. oraz wyniki segmentów detalicznych spółek mLeasing Sp. z o.o., Asekum Sp. z o.o. oraz mBank Hipoteczny S.A.
- **Segment Korporacji i Rynków Finansowych** podzielony na dwa podsegmenty:
 - *Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna*, podsegment skupiający się na małych, średnich i dużych przedsiębiorstwach oraz podmiotach sektora finansów publicznych. Główne produkty oferowane tym klientom to produkty i usługi bankowości transakcyjnej, w tym rachunki bieżące, wielofunkcyjna bankowość internetowa, dostosowane do indywidualnych potrzeb usługi zarządzania płynnością finansową (ang. cash management) i operacje finansowania transakcji handlowych (ang. trade finance), lokaty terminowe, transakcje walutowe, kompleksowa oferta finansowania krótkoterminowego i kredytów inwestycyjnych, kredyty transgraniczne, produkty project finance, finansowanie strukturalne i finansowanie typu mezzanine, produkty bankowości inwestycyjnej, w tym opcje walutowe, kontrakty forward, instrumenty pochodne na stopę procentową, swapy i opcje towarowe, strukturyzowane produkty depozytowe z wbudowanymi opcjami (oprocentowanie strukturyzowanych produktów depozytowych uzależnione jest bezpośrednio od wyniku na określonych instrumentach finansowych, takich jak opcje walutowe, opcje na stopę procentową i opcje na akcje), organizowanie emisji akcji (IPO, SPO) oraz instrumentów dłużnych dla klientów korporacyjnych, obligacje i bony skarbowe, zadłużenie pozarządowe, transakcje buy sell back i sell buy back oraz transakcje repo, jak również usługi leasingowe, faktoringowe i maklerskie. Podsegment Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej obejmuje wyniki spółek: mFactoring S.A., Garbary Sp. z o.o, Tele-Tech Investment Sp. z o.o. oraz wyniki segmentów korporacyjnych spółek mLeasing Sp. z o.o., Asekum Sp. z o.o. oraz mBank Hipoteczny S.A.
 - *Rynki Finansowe*, podsegment, który obejmuje głównie działalność w zakresie operacji skarbowych (ang. treasury), rynków finansowych, zarządzania płynnością, ryzykiem stóp procentowych i walutowym Banku oraz jego portfelem handlowym i inwestycyjnym, a także organizowanie rynku dla instrumentów pieniężnych i pochodnych denominowanych w PLN. Bank prowadzi współpracę z wieloma bankami-korespondentami, a także nawiązuje relacje z innymi bankami oferując produkty takie jak konta bieżące, zadłużenie w rachunku bieżącym, kredyty udzielane samodzielnie i w ramach konsorcjum oraz kredyty ubezpieczone przez KUKE, mające na celu wspieranie polskiego eksportu. W ramach tego podsegmentu są wykazywane wyniki spółki mFinance France S.A. oraz wyniki segmentów spółek mLeasing Sp. z o.o. i mBank Hipoteczny S.A. w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania.
 - Działalność niesklasyfikowana w ramach Segmentu Bankowości Detalicznej oraz Segmentu Korporacji i Rynków Finansowych została wykazana w pozycji „Pozostałe”. Segment ten obejmuje również wyniki spółek mCentrum Operacji Sp. z o.o., BDH Development Sp. z o.o., Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty.

Poniżej przedstawiono zasady przyjęte przy dokonywaniu podziału działalności Grupy na segmenty.

Transakcje pomiędzy segmentami działalności odbywają się na normalnych, komercyjnych warunkach.

Zaangażowania w spółki Grupy przydzielane do poszczególnych segmentów powodują transfer kosztów finansowania kapitału. Rozliczenia zaalokowanego kapitału oparte są o średni ważony koszt kapitału Grupy i wykazywane w przychodach operacyjnych.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Wewnętrzny transfer funduszy pomiędzy jednostkami Banku oparty jest o stawki transferowe bazujące na stopach rynkowych. Stawki transferowe są określane według tych samych zasad dla wszystkich jednostek organizacyjnych Banku, a ich zróżnicowanie wynika jedynie ze struktury walutowej i terminowej aktywów i zobowiązań. Rozliczenia wewnętrzne z tytułu wewnętrznej wyceny transferu funduszy są uwzględnione w wynikach każdego segmentu.

Aktywa i zobowiązania segmentu obejmują aktywa i zobowiązania operacyjne, stanowiące większą część sprawozdania z sytuacji finansowej, nie obejmują natomiast pozycji takich jak podatki lub pożyczki.

Wydzielenia aktywów i zobowiązań segmentu oraz przychodów i kosztów dokonano na podstawie wewnętrznych informacji przygotowywanych w Banku dla potrzeb zarządczych. Poszczególnym obszarom biznesu zostały przypisane aktywa i pasywa poszczególnych segmentów klientów i związane z tymi aktywami i zobowiązaniami przychody i koszty. Wynik segmentu uwzględnia wszystkie możliwe do alokacji pozycje przychodów i kosztów.

Działalność poszczególnych spółek Grupy została (uwzględniając korekty konsolidacyjne) w całości przypisana do odpowiednich segmentów.

Podstawowym podziałem jest podział na linie biznesowe. Dodatkowo działalność Grupy prezentowana jest w podziale geograficznym na Polskę i zagranicę ze względu na miejsce powstawania przychodów i kosztów. Segment zagraniczny obejmuje działalność oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji oraz działalność spółki zagranicznej mFinance France S.A. Działalność spółki mFinance France S.A., po wyeliminowaniu przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań związanych z emisją obligacji w ramach programu EMTN, zaprezentowana jest w segmencie Zagranica. Koszt programu EMTN oraz aktywa i zobowiązania z nim związane zaprezentowane są w segmencie Polska.

W związku ze zmianą od początku 2018 roku klucza alokacji kosztów ponoszonych na rzecz BFG, dane porównawcze za 2017 rok dotyczące ogólnych kosztów administracyjnych w podziale na segmenty działalności Grupy mBanku S.A. zostały odpowiednio zmienione.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Sprawozdawczość według segmentów działalności Grupy mBanku S.A. za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku
 (w tys. zł)

	Korporacje i Rynki Finansowe		Bankowość detaliczna (w tym private banking)	Pozostałe	Razem Grupa	Uzgodnienie sprawozdania z sytuacji finansowej/ rachunku zysków i strat
	Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Rynki finansowe				
Wynik z tytułu odsetek	922 829	253 535	2 310 513	9 597	3 496 474	3 496 474
- sprzedaż klientom zewnętrznym	931 528	671 346	1 886 643	6 957	3 496 474	
- sprzedaż innym segmentom	(8 699)	(417 811)	423 870	2 640	-	
Wynik z tytułu opłat i prowizji	456 746	(10 050)	538 818	(9 664)	975 850	975 850
Przychody z tytułu dywidend	-	4	-	3 554	3 558	3 558
Wynik na działalności handlowej	252 755	(32 091)	127 263	(591)	347 336	347 336
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(54 142)	-	(112 711)	6 812	(160 041)	(160 041)
Wynik na aktywach oraz zobowiązaniach finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	181	18 181	-	(3 867)	14 495	14 495
Pozostałe przychody operacyjne	83 025	1 613	309 651	13 331	407 620	407 620
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(183 907)	161	(343 399)	(428)	(527 573)	(527 573)
Ogólne koszty administracyjne	(647 635)	(98 438)	(1 159 946)	(5 321)	(1 911 340)	(1 911 340)
Amortyzacja	(81 123)	(10 818)	(159 726)	(925)	(252 592)	(252 592)
Pozostałe koszty operacyjne	(49 070)	(2 157)	(121 255)	(20 471)	(192 953)	(192 953)
Wynik działalności operacyjnej	699 659	119 940	1 389 208	(7 973)	2 200 834	2 200 834
Podatki od pozycji bilansowych Grupy	(153 919)	(36 533)	(205 899)	(5 409)	(401 760)	(401 760)
Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	1 240	1 240	1 240
Wynik segmentu (brutto)	545 740	83 407	1 183 309	(12 142)	1 800 314	1 800 314
Podatek dochodowy					(483 945)	(483 945)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.					1 316 451	1 316 451
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące					(82)	(82)
Aktywa segmentu	42 262 523	45 241 697	56 475 056	1 770 843	145 750 119	145 750 119
Zobowiązania segmentu	32 620 034	28 783 798	67 336 104	1 794 103	130 534 039	130 534 039
Nakłady na środki trwałe i wartości niematerialne	228 759	16 396	270 194	17 001	532 350	

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

**Sprawozdawczość według segmentów działalności Grupy mBanku S.A. za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku
 (w tys. zł)**

	Korporacje i Rynki Finansowe		Bankowość detaliczna (w tym private banking)	Pozostałe	Razem Grupa	Uzgodnienie sprawozdania z sytuacji finansowej/ rachunku zysków i strat
	Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Rynki Finansowe				
Wynik z tytułu odsetek	832 749	282 176	2 013 103	7 632	3 135 660	3 135 660
- sprzedaż klientom zewnętrznym	897 740	595 308	1 638 103	4 509	3 135 660	
- sprzedaż innym segmentom	(64 991)	(313 132)	375 000	3 123	-	
Wynik z tytułu opłat i prowizji	406 289	(7 602)	582 321	11 150	992 158	992 158
Przychody z tytułu dywidend	-	11	-	3 417	3 428	3 428
Wynik na działalności handlowej	246 341	(64 902)	114 184	(1 560)	294 063	294 063
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	(6 050)	20 783	-	(18 670)	(3 937)	(3 937)
Pozostałe przychody operacyjne	58 067	877	55 871	127 545	242 360	242 360
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(168 099)	2 119	(342 625)	884	(507 721)	(507 721)
Ogólne koszty administracyjne	(639 970)	(93 360)	(1 059 197)	(26 422)	(1 818 949)	(1 818 949)
Amortyzacja	(74 088)	(9 849)	(137 278)	(3 004)	(224 219)	(224 219)
Pozostałe koszty operacyjne	(40 138)	(1 147)	(89 603)	(79 283)	(210 171)	(210 171)
Wynik działalności operacyjnej	615 101	129 106	1 136 776	21 689	1 902 672	1 902 672
Podatki od pozycji bilansowych Grupy	(141 748)	(32 264)	(195 832)	(5 412)	(375 256)	(375 256)
Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	486	486	486
Wynik segmentu (brutto)	473 353	96 842	940 944	16 763	1 527 902	1 527 902
Podatek dochodowy					(432 832)	(432 832)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.					1 091 530	1 091 530
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące					3 540	3 540
Aktywa segmentu	37 438 110	41 469 251	50 963 246	1 553 412	131 424 019	131 424 019
Zobowiązania segmentu	31 408 233	27 320 647	57 764 732	638 851	117 132 463	117 132 463
Pozostałe pozycje segmentu						
Nakłady na środki trwałe i wartości niematerialne	199 415	19 834	260 484	25 084	504 817	

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Informacja dotycząca geograficznych obszarów działalności Grupy mBanku S.A. za okres	od 1 stycznia do 31 grudnia 2018		
	Polska	Zagranica	Razem
Wynik z tytułu odsetek	3 308 372	188 102	3 496 474
Wynik z tytułu opłat i prowizji	953 989	21 861	975 850
Przychody z tytułu dywidend	3 558	-	3 558
Wynik na działalności handlowej	338 557	8 779	347 336
Wynik na aktywach finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo w wartości godziwej przez wyniki finansowy	(160 041)	-	(160 041)
Wynik na aktywach i zobowiązaniach finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	14 495	-	14 495
Pozostałe przychody operacyjne	405 076	2 544	407 620
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(507 719)	(19 854)	(527 573)
Ogólne koszty administracyjne	(1 779 253)	(132 087)	(1 911 340)
Amortyzacja	(247 951)	(4 641)	(252 592)
Pozostałe koszty operacyjne	(190 565)	(2 388)	(192 953)
Wynik działalności operacyjnej	2 138 518	62 316	2 200 834
Podatki od pozycji bilansowych Grupy	(378 064)	(23 696)	(401 760)
Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności	1 240	-	1 240
Wynik segmentu (brutto)	1 761 694	38 620	1 800 314
Podatek dochodowy			(483 945)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.			1 316 451
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące			(82)
Aktywa segmentu, w tym:	138 339 905	7 410 214	145 750 119
- aktywa trwałe	1 541 714	19 487	1 561 201
- aktywa z tytułu podatku odroczonego	957 159	1 917	959 076
Zobowiązania segmentu	120 308 585	10 225 454	130 534 039

Informacja dotycząca geograficznych obszarów działalności Grupy mBanku S.A. za okres	od 1 stycznia do 31 grudnia 2017		
	Polska	Zagranica	Razem
Wynik z tytułu odsetek	2 980 836	154 824	3 135 660
Wynik z tytułu opłat i prowizji	985 828	6 330	992 158
Przychody z tytułu dywidend	3 428	-	3 428
Wynik na działalności handlowej	286 125	7 938	294 063
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	(3 937)	-	(3 937)
Pozostałe przychody operacyjne	239 157	3 203	242 360
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(497 246)	(10 475)	(507 721)
Ogólne koszty administracyjne	(1 689 882)	(129 067)	(1 818 949)
Amortyzacja	(219 946)	(4 273)	(224 219)
Pozostałe koszty operacyjne	(207 598)	(2 573)	(210 171)
Wynik działalności operacyjnej	1 876 765	25 907	1 902 672
Podatki od pozycji bilansowych Grupy	(352 524)	(22 732)	(375 256)
Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności	486	-	486
Wynik segmentu (brutto)	1 524 727	3 175	1 527 902
Podatek dochodowy			(432 832)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.			1 091 530
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące			3 540
Aktywa segmentu, w tym:	125 313 613	6 110 406	131 424 019
- aktywa trwałe	1 458 141	11 239	1 469 380
- aktywa z tytułu podatku odroczonego	626 903	2 347	629 250
Zobowiązania segmentu	108 200 503	8 931 960	117 132 463

6. Wynik z tytułu odsetek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Przychody z tytułu odsetek		
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	3 868 051	3 773 079
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, w tym:	3 379 450	3 079 904
- Kredyty i pożyczki	3 116 363	3 014 793
- Dłużne papiery wartościowe	203 518	nd
- Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe	55 687	59 872
- Pozostałe	3 882	5 239
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	488 601	693 175
- Dłużne papiery wartościowe	488 601	nd
Inwestycyjne papiery wartościowe	nd	693 175
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	650 139	278 995
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	73 693	62 806
- Kredyty i pożyczki	1 324	nd
- Dłużne papiery wartościowe	72 369	62 806
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	271 239	nd
- Kredyty i pożyczki	271 239	nd
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	180 409	133 601
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	84 441	66 808
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	40 357	15 780
Przychody z tytułu odsetek, razem	4 518 190	4 052 074

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Koszty odsetek		
Koszty odsetkowe od zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, w tym:	(1 007 267)	(908 427)
- Depozyty	(576 285)	(493 083)
- Otrzymane kredyty	(29 243)	(55 469)
- Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(318 870)	(280 211)
- Zobowiązania podporządkowane	(75 300)	(69 017)
- Inne zobowiązania finansowe	(7 569)	(10 647)
Pozostałe	(14 449)	(7 987)
Koszty odsetek, razem	(1 021 716)	(916 414)

Przychody z tytułu odsetek związane z aktywami finansowymi, które utraciły wartość, wyniosły 110 512 tys. zł (za okres zakończony 31 grudnia 2017 r.: 102 887 tys. zł).

Wynik z tytułu odsetek w podziale na poszczególne sektory przedstawia się następująco:

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Przychody z tytułu odsetek		
Od sektora bankowego	421 394	331 151
Od pozostałych podmiotów, w tym:	4 096 796	3 720 923
- od klientów indywidualnych	1 995 135	1 731 968
- od klientów korporacyjnych	1 461 832	1 293 963
- od sektora budżetowego	639 829	694 992
Przychody z tytułu odsetek, razem	4 518 190	4 052 074
Koszty odsetek		
Od sektora bankowego	(62 337)	(71 652)
Od pozostałych podmiotów, w tym:	(565 209)	(495 534)
- od klientów indywidualnych	(284 255)	(292 739)
- od klientów korporacyjnych	(241 688)	(177 656)
- od sektora budżetowego	(39 266)	(25 139)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(318 870)	(280 211)
Zobowiązania podporządkowane	(75 300)	(69 017)
Koszty odsetek, razem	(1 021 716)	(916 414)

7. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Prowizje za obsługę kart płatniczych	389 950	372 887
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	381 995	324 784
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	100 639	187 388
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i za organizację emisji	104 494	135 450
Prowizje za prowadzenie rachunków	207 941	186 677
Prowizje za realizację przelewów	133 297	119 876
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji oraz operacji dokumentowych	84 727	71 395
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży innych produktów zewnętrznych podmiotów finansowych	103 189	136 558
Prowizje z działalności powierniczej	26 478	26 344
Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	11 594	14 794
Prowizje z tytułu obsługi gotówkowej	54 788	53 258
Pozostałe	42 690	30 262
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	1 641 782	1 659 673

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty obsługi i ubezpieczenia kart płatniczych	(213 566)	(244 656)
Koszty prowizji płacone na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów Banku	(141 527)	(130 686)
Koszty prowizji za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	(5 147)	(2 515)
Uiszczone opłaty maklerskie	(26 772)	(28 626)
Koszty z tytułu obsługi gotówkowej	(50 060)	(47 537)
Koszty opłat na rzecz NBP i KIR	(13 456)	(13 057)
Uiszczone pozostałe opłaty	(215 404)	(200 438)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem	(665 932)	(667 515)

W 2018 roku, w związku z wdrożeniem MSSF 15, Grupa dokonała wymaganego nowymi przepisami netowania części przychodów i kosztów z tytułu opłat i prowizji od organizacji kartowych. Zmiana prezentacji nie miała wpływu na wynik z tytułu opłat i prowizji.

8. Przychody z dywidend

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	4	11
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	<i>nd</i>	3 417
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	3 554	<i>nd</i>
Przychody z tytułu dywidend, razem	3 558	3 428

9. Wynik na działalności handlowej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Wynik z pozycji wymiany	323 472	289 112
Różnice kursowe netto z przeliczenia	388 092	268 997
Zyski z transakcji minus straty	(64 620)	20 115
Zyski lub straty z tytułu aktywów oraz zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	30 571	17 606
Instrumenty pochodne, w tym:	27 699	17 810
- Instrumenty odsetkowe	18 732	11 645
- Instrumenty na ryzyko rynkowe	8 967	6 165
Instrumenty kapitałowe	(823)	(74)
Dłużne papiery wartościowe	3 558	(130)
Kredyty i pożyczki	137	-
Zyski lub straty z rachunkowości zabezpieczeń	(6 707)	(12 655)
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych	(76 367)	72 015
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą	66 268	(78 131)
Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	3 392	(6 539)
Wynik na działalności handlowej, razem	347 336	294 063

Wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z transakcji spot i kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych. Wynik

z operacji pochodnymi instrumentami odsetkowymi obejmuje wynik z kontraktów swap dla stóp procentowych, opcji i innych instrumentów pochodnych. Wynik z operacji instrumentami na ryzyko rynkowe obejmuje wynik z kontraktów futures na obligacje, na indeks, opcji na papiery wartościowe, indeksy giełdowe i kontrakty futures, wynik z transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz wynik z kontraktów futures towarowy i swap towarowy. Wynik z operacji instrumentami kapitałowymi obejmuje wycenę oraz wynik z tytułu obrotu kapitałowymi papierami wartościowymi przeznaczonymi do obrotu.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegółowe informacje na ten temat zostały zawarte w Nocie 20 „Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające”.

10. Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		
Instrumenty kapitałowe	(217)	nd
Dłużne papiery wartościowe	7 028	nd
Kredyty i pożyczki	(166 852)	nd
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	(160 041)	nd

11. Wynik na aktywach oraz zobowiązaniach finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone

	Rok kończący się 31.12.2018
Wynik ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	16 465
Wynik ze sprzedaży inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	(4 034)
Wynik z tytułu usunięcia z bilansu, w tym:	2 064
- Aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	2 064
Wynik na aktywach oraz zobowiązaniach finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz inwestycjach w jednostki zależne oraz stowarzyszone	14 495

Zyski lub straty z tytułu usunięcia z bilansu aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy według instrumentów

	Rok kończący się 31 grudnia 2018	
	Zyski	Straty
Kredyty i pożyczki	7 266	(5 202)
Zyski lub straty z tytułu usunięcia z bilansu aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	7 266	(5 202)

Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone

	Rok kończący się 31.12.2017
Sprzedaż / wykup przez emitenta aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	22 244
Wynik związany ze sprzedażą jednostek zależnych i stowarzyszonych	(6 177)
Utrata wartości kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(4 751)
Utrata wartości dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(7 511)
Utrata wartości inwestycji w jednostkach zależnych	(7 742)
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone, razem	(3 937)

12. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	68 363	139 377
Przychody ze sprzedaży usług	21 980	20 545
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego	2 215	5 158
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	7 343	33 229
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	448	1 530
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	333	478
Przychody netto ze sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa spółki mFinanse S.A.	255 536	-
Pozostałe	51 402	42 043
Pozostałe przychody operacyjne, razem	407 620	242 360

Przychody netto ze sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa spółki mFinanse S.A. dotyczą transakcji opisanej w Nocie 44 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W 2017 roku przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów obejmują głównie przychody spółki Archicom Polska S.A. (poprzednio mLocum S.A.) uzyskane z działalności deweloperskiej.

Przychody ze sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

Na kwotę przychodów netto z tytułu leasingu operacyjnego składają się przychody z tytułu leasingu operacyjnego oraz towarzyszące im koszty amortyzacji środków trwałych oddanych przez Grupę w leasing operacyjny, poniesione w celu uzyskania tych przychodów.

Poniżej przedstawiono przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego za 2018 rok i za 2017 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego, w tym:		
- Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	48 949	51 417
- Koszty amortyzacji środków trwałych oddanych w leasing operacyjny	(46 734)	(46 259)
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego razem	2 215	5 158

13. Ogólne koszty administracyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Koszty pracownicze	(952 291)	(902 879)
Koszty rzeczowe, w tym:	(744 903)	(705 197)
- koszty administracji i obsługi nieruchomości	(366 005)	(358 892)
- koszty IT	(164 335)	(151 898)
- koszty marketingu	(135 282)	(112 099)
- koszty usług konsultingowych	(68 606)	(70 011)
- pozostałe koszty rzeczowe	(10 675)	(12 297)
Podatki i opłaty	(25 971)	(23 169)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(180 434)	(180 076)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(7 741)	(7 628)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(1 911 340)	(1 818 949)

Pozycja „Koszty rzeczowe” obejmuje koszt rat leasingu operacyjnego środków trwałych (głównie nieruchomości) w wysokości 27 997 tys. zł (2017: 28 566 tys. zł).

Poniżej przedstawiono koszty pracownicze poniesione za 2018 rok i 2017 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Koszty wynagrodzeń	(776 676)	(738 705)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(126 303)	(118 570)
Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(26)	(702)
Wynagrodzenie dotyczące płatności w formie akcji, w tym:	(10 703)	(9 703)
- płatności w formie akcji rozliczane w opcjach na akcje mBanku S.A.	(10 224)	(8 700)
- płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych	(479)	(1 003)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(38 583)	(35 199)
Koszty pracownicze, razem	(952 291)	(902 879)

Płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych dotyczą kosztów programów motywacyjnych funkcjonujących w spółkach Grupy. Szczegółowe informacje na temat programów motywacyjnych, których dotyczą płatności w formie akcji, znajdują się w Nocie 42 „Programy motywacyjne oparte na akcjach”.

14. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	(42 497)	(97 363)
Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania	(50 141)	(50 193)
Koszty z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(1 686)	(1 201)
Przekazane darowizny	(14 539)	(2 655)
Koszty sprzedaży usług	(391)	(1 579)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(2 197)	(2 500)
Koszty z tytułu spisanych należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	(138)	(54)
Koszty tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	-	(8 200)
Pozostałe koszty operacyjne	(81 364)	(46 426)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(192 953)	(210 171)

W 2018 roku odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania obejmują kwotę 23 587 tys. zł rezerw na ryzyko prawne (2017 r. - 32 997 tys. zł) (Nota 31).

W 2018 roku pozostałe koszty operacyjne obejmują koszty windykacji należności w kwocie 36 941 tys. zł (2017 r.: 21 861 tys. zł).

W 2017 roku koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów obejmują głównie koszty spółki Archicom Polska S.A. (poprzednio mLocum S.A.) związane z działalnością deweloperską.

Koszty sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

15. Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	(537 931)	(473 621)
- Dłużne papiery wartościowe	(52)	nd
<i>Koszyk 1</i>	(52)	nd
- Kredyty i pożyczki	(537 879)	(473 621)
<i>Koszyk 1</i>	(64 034)	nd
<i>Koszyk 2</i>	(41 355)	nd
<i>Koszyk 3</i>	(441 675)	nd
<i>POCI</i>	9 185	nd
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, w tym:	95	nd
- Dłużne papiery wartościowe	95	nd
<i>Koszyk 1</i>	408	nd
<i>Koszyk 2</i>	(313)	nd
Udzielone zobowiązania i gwarancje	10 263	(34 100)
<i>Koszyk 1</i>	(753)	nd
<i>Koszyk 2</i>	(3 596)	nd
<i>Koszyk 3</i>	14 379	nd
<i>POCI</i>	233	nd
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(527 573)	(507 721)

16. Podatek dochodowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Podatek dochodowy bieżący	(767 217)	(562 504)
Podatek dochodowy odroczony	283 272	129 672
Podatek dochodowy, razem	(483 945)	(432 832)
Zysk przed opodatkowaniem	1 800 314	1 527 902
Podatek zgodnie ze stawką obowiązującą w Polsce w danym roku podatkowym (19%)	(342 060)	(290 301)
Wpływ różnych stawek opodatkowania obowiązujących w innych krajach	163	165
Dochody nie podlegające opodatkowaniu	4 915	15 748
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów*	(146 802)	(158 484)
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego	6 816	716
Nieaktywowane straty podatkowe	(6 977)	(676)
Obciążenie podatkowe, razem	(483 945)	(432 832)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Zysk (strata) brutto	1 800 314	1 527 902
Podatek dochodowy	(483 945)	(432 832)
Efektywna stopa podatkowa	26,88%	28,33%

*) Pozycja zawiera między innymi wpływ podatku od niektórych instytucji finansowych, regulowanego przez ustawę z dnia 15 stycznia 2016 roku o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 68), skutkującego w roku 2018 dodatkowym obciążeniem w wysokości 76 334 tys. zł oraz wydatków niestanowiących kosztów uzyskania przychodów zgodnie z art. 16 ust.1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 roku (Dz. U. Nr 21, poz. 86).

Informacje na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 34. Podatek dochodowy od dochodów Grupy przed opodatkowaniem różni się od jego teoretycznej wysokości, która powstałaby przy zastosowaniu podstawowej stawki opodatkowania jednostki dominującej tak jak to przedstawiono powyżej.

17. Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję za 12 miesięcy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Podstawowy:		
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	1 316 451	1 091 530
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 318 253	42 290 313
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	31,11	25,81
Rozwodniony:		
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A., zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	1 316 451	1 091 530
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 318 253	42 290 313
Korekty na:		
- opcje na akcje	25 522	23 070
Ważona średnia liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	42 343 775	42 313 383
Rozwodniony zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	31,09	25,80

Zgodnie z MSR 33 Bank sporządza kalkulację rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowane warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 42. W kalkulacjach nie

uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada jedną kategorię powodującą rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane gdyby nastąpiła realizacja wszystkich opcji na akcje po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

18. Pozostałe całkowite dochody

Ujawnienia efektu podatkowego dotyczącego poszczególnych elementów pozostałych dochodów całkowitych	Rok kończący się 31 grudnia 2018 r.			Rok kończący się 31 grudnia 2017 r.		
	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	141 211	(29 297)	111 914	220 732	(52 447)	168 285
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	60	-	60	477	-	477
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	109 681	(20 840)	88 841	(4 511)	858	(3 653)
Zmiana wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	nd	nd	nd	224 766	(53 305)	171 461
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	31 470	(8 457)	23 013	nd	nd	nd
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	(3 135)	587	(2 548)	(3 786)	720	(3 066)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(3 135)	587	(2 548)	(3 786)	720	(3 066)
Dochody całkowite netto, razem	138 076	(28 710)	109 366	216 946	(51 727)	165 219

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące pozostałych całkowitych dochodów netto za lata 2018 i 2017.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	111 914	168 285
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	60	477
Zyski lub straty z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych odnoszone na kapitał własny	60	477
<i>Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	117	1 221
<i>Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	(57)	(744)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych [efektywna część]	88 841	(3 653)
Zyski lub straty z tytułu wyceny odnoszone na kapitał własny	88 841	(3 653)
<i>Niezrealizowane zyski ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	88 841	1 468
<i>Niezrealizowane straty ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	-	(5 121)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	nd	171 461
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	nd	224 243
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	nd	(46 772)
Reklasyfikacja do zysków/strat na instrumentach dłużnych zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	nd	(17 832)
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych ujęte w roku obrotowym (netto)	nd	12 287
Niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych ujęte w roku obrotowym (netto)	nd	(44)
Reklasyfikacja do zysków/strat na instrumentach kapitałowych zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	nd	(421)
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	23 013	nd
Zyski lub straty z tytułu wyceny odnoszone na kapitał własny	36 350	nd
<i>Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	62 966	nd
<i>Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	(26 616)	nd
Przeniesione do rachunku zysków i strat	(13 337)	nd
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	(2 548)	(3 066)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(2 548)	(3 066)
<i>Zyski aktuarialne</i>	-	51
<i>Straty aktuarialne</i>	(2 548)	(3 117)
Pozostałe całkowite dochody ogółem za dany rok (netto)	109 366	165 219

W 2018 roku niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym w kwocie 62 966 tys. zł dotyczą głównie dodatniej wyceny dłużnych papierów wartościowych księgi bankowej, spowodowanej spadkiem stóp procentowych w ostatnim kwartale 2018 roku, będącej pochodną spadków stóp na rynkach globalnych.

W 2017 roku niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym w kwocie 224 243 tys. zł dotyczą głównie dodatniej wyceny dłużnych papierów wartościowych księgi bankowej, spowodowanej spadkiem stóp procentowych w pierwszej połowie 2017 roku, będącej pochodną spadków stóp na rynkach globalnych.

19. Kasa, operacje z bankiem centralnym

	31.12.2018	31.12.2017
Gotówka w kasie	1 724 452	1 286 132
Środki w bankach centralnych	7 474 812	6 098 737
Kasa, operacje z bankiem centralnym, razem	9 199 264	7 384 869

Na podstawie Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim, mBank S.A. utrzymuje rezerwę obowiązkową. Średnia arytmetyczna dziennych stanów środków rezerwy obowiązkowej, którą mBank S.A. zobligowany był utrzymać w danym okresie na rachunkach bieżących w NBP, wynosiła:

- 3 129 048 tys. zł dla okresu od 31 grudnia 2018 roku do 30 stycznia 2019 roku,
- 2 736 636 tys. zł dla okresu od 30 listopada 2017 roku do 1 stycznia 2018 roku.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku środki rezerwy obowiązkowej w banku centralnym oprocentowane były stawką 0,50% (31 grudnia 2017 - 1,35%).

20. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające**Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające**

	31.12.2018	31.12.2017
Instrumenty pochodne	1 006 079	1 236 303
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi bankowej	81 480	220 694
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi handlowej	916 006	1 003 020
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	175 649	93 752
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	196 668	30 312
- Efekt kompensowania	(363 724)	(111 475)
Instrumenty kapitałowe	-	1 474
- Inne instytucje finansowe	-	160
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	-	1 314
Dłużne papiery wartościowe	1 055 057	1 523 908
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	748 294	1 232 515
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	538 345	25 837
- Instytucje kredytowe	166 305	112 697
- Inne instytucje finansowe	72 626	80 260
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	67 832	98 436
Kredyty i pożyczki	43 166	nd
- Klienci korporacyjni	43 166	nd
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające, razem	2 104 302	2 761 685

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu obejmują papiery wartościowe stanowiące poręczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje sell buy back), których wartość rynkowa na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 538 345 tys. zł (31 grudnia 2017 r. – 25 837 tys. zł).

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające

	31.12.2018	31.12.2017
Instrumenty pochodne, w tym:	981 117	1 095 365
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi bankowej	74 986	97 284
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi handlowej	995 156	1 107 929
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	10 660	4 284
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	-	2 103
- Efekt kompensowania	(99 685)	(116 235)
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające, razem	981 117	1 095 365

Pochodne instrumenty finansowe

Grupa posiada następujące rodzaje instrumentów pochodnych:

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące nie zrealizowane transakcje spot. **Kontrakty typu futures dla walut i stóp procentowych** to zobowiązania w formie umowy do otrzymania lub zapłacenia określonej wartości netto, zależnie od zmian kursów wymiany walut lub stóp procentowych, bądź do kupna lub sprzedaży waluty obcej lub instrumentu finansowego w ustalonym terminie w przyszłości po ustalonej cenie, określonej na zorganizowanym rynku finansowym. Z uwagi na fakt, że kontrakty futures są zabezpieczone środkami pieniężnymi lub papierami wartościowymi wycenianymi według wartości godziwej, zaś zmiany wartości nominalnej tych kontraktów rozliczane są codziennie w odniesieniu do notowań giełdowych, ryzyko kredytowe jest nieznaczne. **Kontrakty FRA** to kontrakty analogiczne do futures, tyle że negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie teoretycznej kwoty kapitału.

Walutowe i procentowe kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych (na przykład, oprocentowania stałego na zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład, międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych). Z wyjątkiem określonych walutowych kontraktów swap, nie następuje w przypadku tych transakcji zamiana kapitału. Ryzyko kredytowe Banku stanowi potencjalny koszt zastąpienia kontraktów swap, jeżeli strony nie wywiążą się ze swoich zobowiązań. Ryzyko to jest monitorowane na bieżąco przez odniesienie do aktualnej wartości godziwej, proporcji wartości nominalnej kontraktów oraz płynności rynkowej. W celu kontrolowania poziomu podejmowanego ryzyka kredytowego Grupa ocenia strony umowy przy pomocy tych samych metod, które stosuje się w działalności kredytowej.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej euroobligacji na stałą stopę wyemitowanych przez mFinance France, podmiot zależny od mBanku, listów zastawnych na stałą stopę wyemitowanych przez mBank Hipoteczny, podmiot zależny od mBanku, kredytów na stałą stopę otrzymanych przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank, oraz obligacji wyemitowanych przez mBank w 2018 roku. Instrumentem zabezpieczającym w obu rodzajach rachunkowości zabezpieczeń jest Interest Rate Swap.

Szczegółowe informacje dotyczące rachunkowości zabezpieczeń zostały zaprezentowane w niniejszej Nocie poniżej.

Opcje walutowe i procentowe to umowy, na mocy których sprzedający przyznaje kupującemu prawo, ale nie obowiązek, nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) w ustalonym dniu, do ustalonego dnia lub też w ustalonym okresie – konkretnej ilości waluty obcej lub instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie. W zamian za powzięcie ryzyka walutowego lub ryzyka zmiany stóp procentowych, sprzedający otrzymuje od kupującego premię. Opcje mogą być opcjami znajdującymi się w obrocie giełdowym lub negocjowanymi pomiędzy Grupą a klientem (w transakcji pozagiełdowej). Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe z tytułu zakupionych opcji tylko i wyłącznie do wysokości ich wartości bilansowej, którą stanowi ich wartość godziwa.

Transakcje na ryzyko rynkowe obejmują kontrakty futures i opcje na towary oraz opcje na akcje i indeksy giełdowe.

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Z tego względu nie pokazują, jaki jest stopień narażenia Banku na ryzyko kredytowe lub ryzyko zmiany cen. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom.

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

31.12.2018	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	Kupno	Sprzedaż	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	16 612 859	16 730 475	48 959	83 547
- Kontrakty FX swap	12 618 508	12 664 389	43 967	39 092
- Kontrakty CIRS	14 303 665	14 385 388	19 317	76 435
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	2 682 292	2 653 710	28 815	36 688
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	46 217 324	46 433 962	141 058	235 762
- Walutowe kontrakty futures	214 746	214 838	(2 028)	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	46 432 070	46 648 800	139 030	235 762
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	180 292 858	180 292 858	695 672	663 013
- Kontrakty FRA	3 950 000	4 160 000	94	62
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	442 582	627 381	430	602
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	184 685 440	185 080 239	696 196	663 677
Transakcje na ryzyko rynkowe	1 616 088	2 669 503	162 260	170 703
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	232 733 598	234 398 542	997 486	1 070 142
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	13 615 516	13 615 516	175 649	10 660
- Kontrakty IRS	13 615 516	13 615 516	175 649	10 660
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	11 530 000	11 530 000	196 668	-
- Kontrakty IRS	11 530 000	11 530 000	196 668	-
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	25 145 516	25 145 516	372 317	10 660
Efekt kompensowania	-	-	(363 724)	(99 685)
Razem rozpoznane pochodne aktywa/zobowiązania	257 879 114	259 544 058	1 006 079	981 117
Krótkoterminowe (do 1 roku)	80 901 241	81 921 038	88 402	320 223
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	176 977 873	177 623 020	917 677	660 894

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

31.12.2017	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	Kupno	Sprzedaż	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	18 628 052	18 846 094	103 092	266 381
- Kontrakty FX swap	13 448 601	13 342 269	133 340	50 823
- Kontrakty CIRS	11 936 364	11 850 069	124 380	23 570
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	1 809 601	1 802 752	32 911	36 080
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	45 822 618	45 841 184	393 723	376 854
- Walutowe kontrakty futures	86 599	86 897	-	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	45 909 217	45 928 081	393 723	376 854
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	149 054 812	149 054 813	782 159	791 641
- Kontrakty FRA	1 125 000	3 350 000	711	81
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	376 149	493 415	2 470	2 544
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	150 555 961	152 898 228	785 340	794 266
- Kontrakty futures na stopę procentową	10 767	491	-	-
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	150 566 728	152 898 719	785 340	794 266
Transakcje na ryzyko rynkowe	1 304 405	1 862 741	44 651	34 093
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	197 780 350	200 689 541	1 223 714	1 205 213
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	9 456 452	9 456 452	93 752	4 284
- Kontrakty IRS	9 456 452	9 456 452	93 752	4 284
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	5 965 000	5 965 000	30 312	2 103
- Kontrakty IRS	5 965 000	5 965 000	30 312	2 103
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	15 421 452	15 421 452	124 064	6 387
Efekt kompensowania	-	-	(111 475)	(116 235)
Razem rozpoznane pochodne aktywa/zobowiązania	213 201 802	216 110 993	1 236 303	1 095 365
Krótkoterminowe (do 1 roku)	76 997 463	80 094 156	407 334	387 154
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	136 204 339	136 016 837	828 969	708 211

Efekt kompensacji poza wyceną transakcji pochodnych obejmuje 7 210 tys. zł zabezpieczeń złożonych oraz 246 348 tys. zł zabezpieczeń otrzymanych w związku z zawartymi transakcjami na instrumentach pochodnych podlegającymi kompensacji (w 2017 roku odpowiednio: 30 572 tys. zł i 34 551 tys. zł).

W obu prezentowanych okresach transakcje na ryzyko rynkowe obejmują wartość godziwą opcji na indeks giełdowy, akcje i inne papiery kapitałowe, kontraktów futures na towary, kontraktów swap na towary.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku Grupa nie posiadała żadnych aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Jakość kredytowa aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów finansowych według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Pod-portfel	31.12.2018		31.12.2017	
	Pochodne instrumenty finansowe	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Pochodne instrumenty finansowe	Kredyty i pożyczki udzielone klientom
1	718 194	-	392 057	nd
2	313 999	-	659 324	nd
3	256 684	43 166	156 945	nd
4	60 931	-	88 046	nd
5	10 158	-	14 249	nd
6	-	-	87	nd
7	-	-	7 857	nd
8	9 556	-	26 878	nd
default	281	-	2 335	nd
Efekt kompensowania	(363 724)		(111 475)	
Wartość bilansowa	1 006 079	43 166	1 236 303	nd

Rating	31.12.2018	31.12.2017
	Dłużne papiery wartościowe	Dłużne papiery wartościowe
AAA	748 294	2 717
AA- do AA+	-	5 000
A- do A+	83 232	1 247 196
BBB+ do BBB-	176 169	200 897
BB+ do BB-	47 362	61 712
B+ do B-	-	5 908
bez ratingu	-	478
Razem	1 055 057	1 523 908

Rachunkowość zabezpieczeń

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9, Grupa wyłącznie w dniu wdrożenia MSSF 9 miała możliwość podjęcia decyzji stanowiącej element polityki rachunkowości o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9.

MSSF 9 wymaga aby Grupa zapewniła spójność stosownych powiązań zabezpieczających ze strategią zarządzania ryzykiem stosowaną przez Grupę oraz jej celami. MSSF 9 wprowadza nowe postanowienia w zakresie, między innymi oceny efektywności powiązania zabezpieczającego oraz mechanizmu przywracania równowagi powiązania zabezpieczającego (ponownego bilansowania powiązania zabezpieczającego), jak również znosi możliwość zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń w wyniku subiektywnej decyzji Grupy (tzn. przy braku przesłanek do zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, określonych w Standardzie).

Grupa podjęła decyzję o kontynuowaniu od 1 stycznia 2018 roku stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39.

Grupa wyznacza wskaźnik zabezpieczenia na podstawie wartości nominalnych pozycji zabezpieczanej i instrumentu zabezpieczającego i wynosi on 1:1 za wyjątkiem listów zastawnych wyemitowanych przez mBank Hipoteczny (mBH) na poziomie relacji zabezpieczającej Grupy mBanku, dla której wskaźnik zabezpieczenia został wyznaczony na bazie miary wrażliwości stopy procentowej (Basis Point Value - BPV).

Źródła nieefektywności dla powiązań zabezpieczających, dla których nieefektywność się pojawia, to niedopasowanie terminów przepływów pieniężnych oraz terminów przeszacowania, niedopasowanie bazy (np. inny WIBOR), niedopasowanie nominałów w przypadku, gdy wskaźnik zabezpieczenia jest inny niż 1:1, niedopasowanie z tytułu korekty CVA/DVA, która jest w instrumencie zabezpieczającym, a nie ma go w pozycji zabezpieczanej oraz niedopasowanie z tytułu początkowej wyceny instrumentów pochodnych, jeśli do relacji zabezpieczającej został wzięty instrument pochodny zawarty wcześniej.

Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej, w ramach której jedynym rodzajem zabezpieczanego ryzyka jest ryzyko zmiany stóp procentowych.

Na koniec każdego miesiąca Grupa dokonuje oceny efektywności stosowanego zabezpieczenia analizując zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego oraz instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczanego ryzyka w celu potwierdzenia, że relacje zabezpieczające są efektywne zgodnie z polityką rachunkowości opisaną w Nocie 2.14.

Opis relacji zabezpieczające

Grupa zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej:

- euroobligacji o stałym oprocentowaniu, wyemitowanych przez mFinance France (mFF), podmiot zależny od mBanku. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- listów zastawnych wyemitowanych przez mBank Hipoteczny (mBH), podmiot zależny od mBanku. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- kredytów otrzymanych przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- obligacji o stałym oprocentowaniu, wyemitowanych przez mBank. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych.

Pozycje zabezpieczane

Pozycjami zabezpieczanymi są:

- trzy transze euroobligacji wyemitowanych przez mFF o wartości nominalnej 1 500 000 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu,
- jedna transza euroobligacji wyemitowanych przez mFF o wartości nominalnej 200 000 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- listy zastawne wyemitowane przez mBH o wartości nominalnej 104 000 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu,
- kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o wartości nominalnej odpowiednio 500 000 tys. EUR, 113 110 tys. CHF i 175 560 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o wartości nominalnej 180 000 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu.

Instrumenty zabezpieczające

Instrumentami zabezpieczającymi są transakcje Interest Rate Swap, zamieniające stałą stopę procentową na zmienną.

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających - zabezpieczenie wartości godziwej

31.12.2018	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS)						
Wartość nominalna (tys. PLN)	-	-	2 150 000	8 330 308	3 135 208	13 615 516

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających

Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych aktywów i zobowiązań oraz wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej.

Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (Nota 6)	84 441	66 808
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych (Nota 9)	(76 367)	72 015
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą (Nota 9)	66 268	(78 131)
Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat	74 342	60 692

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank. Instrumentem zabezpieczającym jest Interest Rate Swap zamieniający stopę zmienną na stałą. Zabezpieczanym ryzykiem w ramach stosowanej przez Grupę rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest ryzyko stopy procentowej. Nieefektywna część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym zaprezentowana jest w pozycji „Zyski lub straty z rachunkowości zabezpieczeń” w Nocie 9. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, zaprezentowana jest w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto)”.

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających - zabezpieczenia przepływów pieniężnych

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ						
Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN						
Wartość nominalna (tys. PLN)	150 000	750 000	300 000	10 330 000	-	11 530 000
Średnie oprocentowanie nogi stałej	1,965%	1,822%	2,013%	2,189%	-	-

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki, to okres od stycznia 2019 roku do października 2023 roku.

W poniższej nodzie zaprezentowano pozostałe całkowite dochody z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych na dzień 31 grudnia 2018 roku i na dzień 31 grudnia 2017 roku.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Pozostałe dochody całkowite brutto z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych na początek okresu	(6 418)	(1 907)
- niezrealizowane zyski/straty ujęte w pozostałych dochodach całkowitych brutto w okresie sprawozdawczym	109 681	(4 511)
Skumulowane pozostałe dochody całkowite brutto na koniec okresu sprawozdawczego	103 263	(6 418)
Podatek odroczone z tytułu skumulowanych pozostałych dochodów całkowitych na koniec okresu sprawozdawczego	(19 620)	1 220
Skumulowane pozostałe dochody całkowite netto na koniec okresu sprawozdawczego	83 643	(5 198)
Wpływ w okresie sprawozdawczym na pozostałe dochody całkowite (brutto)	109 681	(4 511)
Podatek odroczone z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(20 840)	858
Wpływ w okresie sprawozdawczym na pozostałe dochody całkowite (netto)	88 841	(3 653)

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Zyski/straty odniesione na dochody całkowite brutto w okresie sprawozdawczym, w tym:		
- niezrealizowane zyski/straty ujęte w pozostałych dochodach całkowitych brutto	109 681	(4 511)
- kwota ujęta w okresie sprawozdawczym w przychodach z tytułu odsetek w rachunku zysków i strat	40 357	15 780
- nieefektywna część zabezpieczenia ujęta w rachunku zysków i strat w wyniku na pozostałej działalności handlowej	3 392	(6 539)
Wpływ w okresie sprawozdawczym na dochody całkowite brutto	153 430	4 730

Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujęty w rachunku zysków i strat

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (Nota 6)	40 357	15 780
Niefektywna część rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (Nota 9)	3 392	(6 539)
Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujęty w rachunku zysków i strat	43 749	9 241

Poniżej podany został harmonogram sporządzony na dzień 31 grudnia 2018 roku prezentujący okresy, w jakich Bank spodziewał się przepływów z kredytów zabezpieczonych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych i ich wpływu na rachunek zysków i strat.

Przepływy pieniężne z kredytów zabezpieczonych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (w tys. zł)		
okres do 3 miesięcy	okres od 3 miesięcy do 1 roku	okres od 1 roku do 5 lat
47 130	136 956	401 142

Poniżej podany został harmonogram sporządzony na dzień 31 grudnia 2017 roku prezentujący okresy, w jakich Bank spodziewał się przepływów z kredytów zabezpieczonych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych i ich wpływu na rachunek zysków i strat.

Przepływy pieniężne z kredytów zabezpieczonych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (w tys. zł)		
okres do 3 miesięcy	okres od 3 miesięcy do 1 roku	okres od 1 roku do 5 lat
25 720	77 036	297 008

Wartość godziwa (równa wartości księgowej) instrumentów pochodnych zabezpieczających została zaprezentowana wyżej w niniejszej notce.

21. Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2018	31.12.2017
Kapitałowe papiery wartościowe	72 775	nd
- Inne instytucje finansowe	12 934	nd
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	59 841	nd
Dłużne papiery wartościowe	58 130	nd
- Inne instytucje finansowe	58 130	nd
Kredyty i pożyczki	2 705 155	nd
- Klienci indywidualni	2 370 872	nd
- Klienci korporacyjni	321 380	nd
- Klienci budżetowi	12 903	nd
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	2 836 060	nd
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	1 705 855	nd
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	1 130 205	nd

Jakość kredytowa aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Rating	31.12.2018
	Dłuzne papiery wartościowe
A- do A+	58 130
Razem	58 130

Pod-portfel	31.12.2018
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom
1	113 769
2	541 462
3	490 355
4	779 991
5	358 643
6	43 171
7	176 974
default	200 790
Wartość bilansowa	2 705 155

22. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

31.12.2018	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłuzne papiery wartościowe	24 338 284	24 321 098	21 721	-	-	(4 171)	(364)	-	-
- Banki centralne	589 901	589 901	-	-	-	-	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	21 287 623	21 287 701	-	-	-	(78)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	<i>2 207 051</i>	<i>2 207 051</i>	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	361 980	363 632	-	-	-	(1 652)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	1 488 643	1 478 557	11 333	-	-	(1 059)	(188)	-	-
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	610 137	601 307	10 388	-	-	(1 382)	(176)	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, razem	24 338 284	24 321 098	21 721	-	-	(4 171)	(364)	-	-
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	6 694 165								
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	17 648 654								

Wartość bilansowa brutto dłużnych papierów wartościowych opartych na stałej stopie procentowej wynosiła na dzień 31 grudnia 2018 r. 13 140 147 tys. zł, natomiast opartych na stopie zmiennej 11 202 672 tys. zł.

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu w transakcjach sell buy back oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Zgodnie z Ustawą z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała obligacje skarbowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 547 895 tys. zł o wartości nominalnej 541 169 tys. zł, które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych.

Dodatkowo Bank posiada obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na fundusz gwarancyjny i fundusz przymusowej restrukturyzacji BFG w wysokości 128 915 tys. zł.

Zmiana stanu odpisów oraz rezerw z tytułu oczekiwanych strat kredytowych, dotyczących aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

Stan na 31 grudnia 2018 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(4 655)	-	-	-	(757)	1 838	(961)	(4 535)
Koszyk 1	(4 655)	-	51	-	(757)	1 838	(648)	(4 171)
Koszyk 2	-	-	(51)	-	-	-	(313)	(364)
Odpisy aktualizujące dotyczące aktywów finansowych, razem	(4 655)	-	-	-	(757)	1 838	(961)	(4 535)

Wyjaśnienie przełożenia się znacznych zmian wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych podczas okresu na zmiany w odpisie na oczekiwane straty kredytowe

Stan na 31 grudnia 2018 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Inne korekty	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	23 495 687	-	-	-	17 796 819	(17 882 894)	933 207	24 342 819
Koszyk 1	23 495 687	-	(21 472)	-	17 796 819	(17 882 894)	932 958	24 321 098
Koszyk 2	-	-	21 472	-	-	-	249	21 721
Wartość bilansowa brutto, razem	23 495 687	-	-	-	17 796 819	(17 882 894)	933 207	24 342 819

Jakość kredytowa aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Stan na 31 grudnia 2018 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody					
AAA	22 662 959	-	-	-	22 662 959
A- do A+	547 751	-	-	-	547 751
BBB+ do BBB-	578 615	-	-	-	578 615
BB+ do BB-	431 396	21 721	-	-	453 117
B+ do B-	60 887	-	-	-	60 887
bez ratingu	39 490	-	-	-	39 490
Wartość bilansowa brutto	24 321 098	21 721	-	-	24 342 819
Skumulowana utrata wartości	(4 171)	(364)	-	-	(4 535)
Razem	24 316 927	21 357	-	-	24 338 284

W poniższej nocie zaprezentowano wartość bilansową inwestycyjnych papierów wartościowych według MSR 39, według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Inwestycyjne papiery wartościowe	31.12.2017
Kapitałowe papiery wartościowe	87 625
- Inne instytucje finansowe	83 122
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	4 503
Dłużne papiery wartościowe	32 057 074
- Banki centralne	2 322 914
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	27 619 604
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	6 299 892
- Instytucje kredytowe	426 136
- Inne instytucje finansowe	1 103 781
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	584 639
Inwestycyjne papiery wartościowe, razem	32 144 699

Na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitałowe papiery wartościowe obejmują wartość godziwą akcji uprzywilejowanych Visa Inc. w kwocie 46 538 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku zaprezentowana w nocie wartość kapitałowych papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej obejmuje rezerwy utworzone z tytułu utraty wartości w wysokości 23 886 tys. zł.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych opartych na stałej stopie procentowej wynosiła na dzień 31 grudnia 2017 r. odpowiednio: 23 647 422 tys. zł oraz 8 409 652 tys. zł.

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG), obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu w transakcjach sell buy back, obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie depozytu złożonego przez klienta.

Zgodnie z Ustawą z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, na dzień 31 grudnia 2017 r. Grupa posiadała papiery skarbowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 619 906 tys. zł o wartości nominalnej 605 378 tys. zł, które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych.

Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych

	31.12.2017
Inwestycyjne papiery wartościowe	
Stan na początek okresu	31 393 352
Różnice kursowe	(62 431)
Zwiększenia	110 448 810
Zmniejszenia (sprzedaż, wykup, umorzenie, reklasyfikacja)	(109 804 061)
Straty z tytułu utraty wartości inwestycyjnych kapitałowych i dłużnych papierów wartościowych	(4 751)
Zyski/straty z tytułu zmian wartości godziwej	173 780
Stan na koniec okresu	32 144 699

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie występują rezerwy na utratę wartości dłużnych inwestycyjnych papierów wartościowych.

Zmiana stanu rezerw na utratę wartości inwestycyjnych papierów wartościowych

	31.12.2017
Dłużne papiery wartościowe	
- Notowane	
Stan na początek okresu	-
Utworzenie rezerwy	(7 511)
Reklasyfikacja	7 511
Stan na koniec okresu	-
Rezerwy na kapitałowe papiery wartościowe	
Stan na początek okresu	(19 135)
Utworzenie rezerwy	(4 751)
Reklasyfikacja	-
Stan na koniec okresu	(23 886)
Rezerwy na inwestycyjne papiery wartościowe	
Stan na początek okresu	(19 135)
Utworzenie rezerwy	(12 262)
Reklasyfikacja	7 511
Stan na koniec okresu	(23 886)

Instrumenty dłużne: obligacje skarbowe i inne uznane papiery wartościowe

31 grudnia 2017 r.		Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe
Rating		
AAA		3 134 954
AA- do AA+		11 522
A- do A+		27 152 710
BBB+ do BBB-		1 287 840
BB+ do BB-		301 725
B+ do B-		95 122
poniżej B-		-
bez ratingu		73 201
Razem		32 057 074

23. Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie

	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	9 000 539	9 000 626	-	-	-	(87)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	7 742 000	7 742 000	-	-	-	-	-	-	-
zastawione papiery wartościowe	2 137 273	2 137 273	-	-	-	-	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	1 258 539	1 258 626	-	-	-	(87)	-	-	-
Należności od banków	2 546 346	2 547 864	-	-	-	(1 518)	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	92 017 432	82 159 668	8 714 545	3 976 749	209 017	(214 875)	(220 963)	(2 599 882)	(6 827)
Klienci indywidualni	48 924 332	42 757 830	5 588 684	2 103 477	104 512	(110 937)	(171 820)	(1 345 048)	(2 366)
Klienci korporacyjni	42 456 817	38 765 918	3 125 861	1 872 269	104 505	(103 368)	(49 143)	(1 254 764)	(4 461)
Klienci budżetowi	636 283	635 920	-	1 003	-	(570)	-	(70)	-
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, razem	103 564 317	93 708 158	8 714 545	3 976 749	209 017	(216 480)	(220 963)	(2 599 882)	(6 827)
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	37 578 214								
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	69 030 255								

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG) oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Należności od banków

	31.12.2018
Rachunki bieżące	417 968
Lokaty w innych bankach do 3-ech miesięcy	265 443
Ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (Nota 41)	683 411
Kredyty i pożyczki	138 483
Inne należności	1 725 970
Należności (brutto) od banków, razem	2 547 864
Rezerwa utworzona na należności od banków (wielkość ujemna)	(1 518)
Należności (netto) od banków, razem	2 546 346
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	2 331 361
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	216 503

pozycja „Inne należności” obejmuje zabezpieczenia gotówkowe w kwocie 372 352 tys. zł, złożone w bankach pod transakcje pochodne zawarte przez Bank (Nota 35).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kredyty udzielone bankom o zmiennej stopie wyniosły 109 591 tys. zł (31 grudnia 2017 roku – 178 668 tys. zł), a o stałej stopie 28 892 tys. zł (31 grudnia 2017 roku – 5 823 tys. zł).

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku lokaty w bankach były oprocentowane stałą stopą. Średnie oprocentowanie lokat w innych bankach oraz kredytów udzielonych innym bankom wynosiło 1,66% (2017 rok – 1,59%).

Należności od banków w podziale na banki polskie i zagraniczne przedstawiają się następująco:

31.12.2018	Należności od banków krajowych	Należności od banków zagranicznych
Wartość bilansowa brutto	398 161	2 149 703
Skumulowana utrata wartości	(102)	(1 416)
Należności od banków, netto	398 059	2 148 287

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2018	Wartość bilansowa brutto	Klienci		
		indywidualni	korporacyjni	budżetowi
Należności bieżące	12 073 809	6 474 555	5 598 673	581
Kredyty terminowe, w tym:	68 498 140	43 720 475	24 141 323	636 342
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone klientom indywidualnym	34 696 807	34 696 807	-	-
Transakcje reverse repo / buy sell back	1 146 263	-	1 146 263	-
Leasing finansowy	10 555 560	-	10 555 560	-
Pozostałe należności kredytowe	2 411 802	-	2 411 802	-
Inne należności	374 405	359 473	14 932	-
Wartość bilansowa brutto, razem	95 059 979	50 554 503	43 868 553	636 923

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2018	Skumulowana utrata wartości	Klienci		
		indywidualni	korporacyjni	budżetowi
Należności bieżące	(931 926)	(664 656)	(267 270)	-
Kredyty terminowe, w tym:	(1 837 896)	(965 515)	(871 741)	(640)
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone klientom indywidualnym	(453 300)	(453 300)	-	-
Leasing finansowy	(243 170)	-	(243 170)	-
Pozostałe należności kredytowe	(29 555)	-	(29 555)	-
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 042 547)	(1 630 171)	(1 411 736)	(640)
Wartość bilansowa brutto, razem	95 059 979	50 554 503	43 868 553	636 923
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 042 547)	(1 630 171)	(1 411 736)	(640)
Wartość bilansowa netto, razem	92 017 432	48 924 332	42 456 817	636 283
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	34 577 060			
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	60 482 919			

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kredyty o zmiennej stopie procentowej wyniosły 93 800 372 tys. zł, a o stałej stopie procentowej wyniosły 1 259 607 tys. zł. Średnie oprocentowanie kredytów udzielonych klientom (z wyłączeniem transakcji reverse repo) wynosiło 3,44%.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym obejmują również kredyty udzielone mikroprzedsiębiorstwom obsługiwanych przez Bankowość Detaliczną Banku.

W 2018 roku powyższa nota obejmuje należności od KDPW CCP w kwocie 174 563 tys. zł w związku z działalnością Biura Maklerskiego.

Ponadto, pozycja „pozostałe należności kredytowe” na dzień 31 grudnia 2018 roku obejmuje zabezpieczenia złożone przez Grupę pod transakcje pochodne w kwocie 15 844 tys. zł (Nota 35).

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Kredyty i pożyczki obejmują należności z tytułu leasingu finansowego.

	31.12.2018
Inwestycja leasingowa brutto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:	11 361 707
- Do 1 roku	4 095 825
- Powyżej 1 roku i nie więcej niż 5 lat	6 647 061
- Powyżej 5 lat	618 821
Niezrealizowane przyszłe przychody finansowe z tytułu leasingu finansowego (wielkość ujemna)	(806 147)
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego	10 555 560
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:	10 555 560
- Do 1 roku	3 783 358
- Powyżej 1 roku i nie więcej niż 5 lat	6 212 978
- Powyżej 5 lat	559 224
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego	10 555 560
Wartość odpisów z tytułu utraty wartości należności z tytułu leasingu finansowego	(243 170)
Wartość bilansowa netto należności z tytułu leasingu finansowego	10 312 390
Niegwarantowane wartości końcowe przypadające leasingodawcy	1 292 750

Struktura walutowa kredytów hipotecznych i mieszkaniowych

	31.12.2018
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone klientom indywidualnym (w tys. zł), w tym:	34 696 807
- PLN	13 677 352
- CHF	14 511 213
- EUR	3 195 334
- CZK	3 058 557
- USD	230 361
- pozostałe waluty	23 990
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone klientom indywidualnym, w oryginalnych walutach (główne waluty, w tysiącach jednostek)	
- PLN	13 677 352
- CHF	3 802 131
- EUR	743 101
- CZK	18 281 871
- USD	61 271

Jakość kredytowa aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Stan na 31 grudnia 2018 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
AAA	9 000 626	-	-	-	9 000 626
Wartość bilansowa brutto	9 000 626	-	-	-	9 000 626
Skumulowana utrata wartości	(87)	-	-	-	(87)
Razem	9 000 539	-	-	-	9 000 539

Należności od banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	893 874	-	-	-	893 874
2	325 879	-	-	-	325 879
3	5 231	-	-	-	5 231
4	59 152	-	-	-	59 152
5	3 697	-	-	-	3 697
6	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-
8	1 257 281	-	-	-	1 257 281
pozostałe	2 750	-	-	-	2 750
default	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa brutto	2 547 864	-	-	-	2 547 864
Skumulowana utrata wartości	(1 518)	-	-	-	(1 518)
Wartość bilansowa	2 546 346	-	-	-	2 546 346

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	11 534 632	201 345	-	-	11 735 977
2	27 589 499	2 082 781	-	2 661	29 674 941
3	13 029 134	728 754	-	1 072	13 758 960
4	20 626 287	1 775 307	-	4 809	22 406 403
5	4 766 727	1 753 110	-	4 435	6 524 272
6	244 921	332 892	-	322	578 135
7	543 371	1 780 967	-	12 973	2 337 311
8	1 644 959	88	-	-	1 645 047
pozostałe	2 180 138	59 301	-	-	2 239 439
default	-	-	3 976 749	182 745	4 159 494
Wartość bilansowa brutto	82 159 668	8 714 545	3 976 749	209 017	95 059 979
Skumulowana utrata wartości	(214 875)	(220 963)	(2 599 882)	(6 827)	(3 042 547)
Wartość bilansowa	81 944 793	8 493 582	1 376 867	202 190	92 017 432

Zmiana stanu odpisów oraz rezerw z tytułu oczekiwanych strat kredytowych

Stan na 31 grudnia 2018 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmniejszenia odpisu z tytułu spisania	Inne korekty	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(35)	-	-	-	(23)	-	(29)	-	-	(87)
Koszyk 1	(35)	-	-	-	(23)	-	(29)	-	-	(87)
Należności od banków	(1 536)	-	-	-	(606)	880	(494)	238	-	(1 518)
Koszyk 1	(1 309)	-	-	-	(606)	880	(483)	-	-	(1 518)
Koszyk 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Koszyk 3	(227)	-	-	-	-	-	(11)	238	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(3 078 070)	-	-	-	(188 648)	137 779	(560 901)	648 915	(1 622)	(3 042 547)
Koszyk 1	(149 633)	(149 649)	42 082	3 743	(96 559)	36 778	98 591	-	(228)	(214 875)
Koszyk 2	(174 334)	137 521	(73 792)	62 750	(16 648)	9 850	(166 154)	-	(156)	(220 963)
Koszyk 3	(2 754 103)	12 128	31 710	(64 187)	(82 226)	90 215	(481 096)	648 915	(1 238)	(2 599 882)
POCI	-	-	-	(2 306)	6 785	936	(12 242)	-	-	(6 827)
Odpisy aktualizujące dotyczące aktywów finansowych, razem	(3 079 641)	-	-	-	(189 277)	138 659	(561 424)	649 153	(1 622)	(3 044 152)

Wyjaśnienie przełożenia się znacznych zmian wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych podczas okresu na zmiany w odpisie na oczekiwane straty kredytowe

Stan na 31 grudnia 2018 roku	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane modyfikacjami nieskutkującymi usunięciem z bilansu (netto)	Spisania	Inne korekty	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	8 520 207	-	-	-	2 036 547	(1 480 189)	(75 939)	-	-	9 000 626
Koszyk 1	8 520 207	-	-	-	2 036 547	(1 480 189)	(75 939)	-	-	9 000 626
Należności od banków	1 708 759	-	-	-	1 790 086	(964 901)	-	(238)	14 158	2 547 864
Koszyk 1	1 708 532	-	-	-	1 790 086	(964 901)	-	-	14 147	2 547 864
Koszyk 3	227	-	-	-	-	-	-	(238)	11	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	83 624 960	-	-	-	26 053 153	(12 413 576)	-	(648 917)	(1 555 641)	95 059 979
Koszyk 1	70 925 605	1 710 111	(2 068 766)	(276 865)	24 060 991	(10 721 825)	-	-	(1 469 583)	82 159 668
Koszyk 2	8 339 503	(1 654 938)	2 171 992	(274 141)	1 491 510	(1 287 334)	-	-	(72 047)	8 714 545
Koszyk 3	4 153 483	(55 173)	(103 226)	543 889	395 366	(271 463)	-	(648 917)	(37 210)	3 976 749
POCI	206 369	-	-	7 117	105 286	(132 954)	-	-	23 199	209 017
Wartość bilansowa brutto, razem	93 853 926	-	-	-	29 879 786	(14 858 666)	(75 939)	(649 155)	(1 541 483)	106 608 469

Finansowy efekt zabezpieczeń

31.12.2018	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	2 547 864	(1 518)	(1 531)	13
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	95 059 979	(3 042 547)	(3 694 415)	651 868
Klienci indywidualni	50 554 503	(1 630 171)	(1 821 699)	191 528
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	34 696 807	(453 300)	(582 009)	128 709
Klienci korporacyjni	43 868 553	(1 411 736)	(1 872 036)	460 300
Klienci budżetowi	636 923	(640)	(680)	40
Razem dane bilansowe	97 607 843	(3 044 065)	(3 695 946)	651 881
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	27 864 392	(57 914)	(59 752)	1 838
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	8 541 433	(51 495)	(55 163)	3 668
Razem dane pozabilansowe:	36 405 825	(109 409)	(114 915)	5 506

W poniższych notach zaprezentowano należności od banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom według MSR 39, według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Należności od banków

	31.12.2017
Rachunki bieżące	458 406
Lokaty w innych bankach do 3-ech miesięcy	748 470
Ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (Nota 41)	1 206 876
Kredyty i pożyczki	184 491
Inne należności	317 382
Należności (brutto) od banków, razem	1 708 749
Rezerwa utworzona na należności od banków (wielkość ujemna)	(1 027)
Należności (netto) od banków, razem	1 707 722
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	1 669 990
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	38 759

pozycja „Inne należności” obejmuje zabezpieczenia gotówkowe w kwocie 259 111 tys. zł, złożone w bankach pod transakcje pochodne zawarte przez Bank (Nota 35).

Należności od banków w podziale na banki polskie i zagraniczne przedstawiają się następująco:

	31.12.2017
Należności (brutto) od banków polskich	376 516
Rezerwa utworzona na należności od banków polskich	(58)
Należności (brutto) od banków zagranicznych	1 332 233
Rezerwa utworzona na należności od banków zagranicznych	(969)
Należności (netto) od banków, razem	1 707 722

Na dzień 31 grudnia 2017 roku kredyty udzielone bankom o zmiennej stopie wyniosły 178 668 tys. zł, a o stałej stopie 5 823 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku lokaty w bankach stanowiły lokaty na stałą stopę w kwocie 748 470 tys. zł. Średnie oprocentowanie lokat w innych bankach oraz kredytów udzielonych innym bankom wynosiło 1,59%.

Zmiana stanu rezerw na należności od banków przedstawia się następująco:

	31.12.2017
Stan rezerw na należności od banków na początek okresu	(2 257)
- utworzenie rezerw	(1 193)
- rozwiązanie rezerw	2 311
- różnice kursowe	112
Stan rezerw na należności od banków na koniec okresu	(1 027)

Na dzień 31 grudnia 2017 roku kwota rezerw utworzonych na należności od banków obejmuje kwotę 217 tys. zł rezerwy na należności, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości.

Należności od banków	31.12.2017	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości	1 708 532	99,99
Przeterminowane, bez utraty wartości	-	-
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	217	0,01
Razem brutto	1 708 749	100,00
Rezerwa (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz rezerwa IBNI)	(1 027)	0,06
Razem netto	1 707 722	99,94

Należności od banków, bez utraty wartości

Pod-portfel	31.12.2017
1	1 028 422
2	518 535
3	38 430
4	37 521
5	9
6	2 144
7	-
8	82 208
pozostałe*	1 263
Razem	1 708 532

*) pozostałe dotyczą spółek, które nie stosują systemów ratingowych analogicznych jak mBank.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2017
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym:	48 142 786
- należności bieżące	7 324 329
- kredyty terminowe, w tym:	40 818 457
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	32 593 180
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym:	37 941 722
- należności bieżące	5 187 588
- kredyty terminowe:	30 599 981
- udzielone dużym klientom	5 030 702
- udzielone średnim i małym klientom	25 569 279
- transakcje reverse repo / buy sell back	57 119
- pozostałe należności kredytowe	2 097 034
Kredyty i pożyczki udzielone sektorowi budżetowemu	995 570
Inne należności	307 627
Kredyty i pożyczki (brutto) udzielone klientom, razem	87 387 705
Rezerwa utworzona na należności od klientów (wielkość ujemna)	(2 911 861)
Kredyty i pożyczki (netto) udzielone klientom, razem	84 475 844
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	32 103 351
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	55 284 354

Na dzień 31 grudnia 2017 roku kredyty o zmiennej stopie procentowej wyniosły 85 942 267 tys. zł, a o stałej stopie procentowej wyniosły 1 445 438 tys. zł. Średnie oprocentowanie kredytów udzielonych klientom (z wyłączeniem transakcji reverse repo) wynosiło 3,38%.

W 2017 roku powyższa nota obejmuje należności od KDPW CCP w kwocie 155 195 tys. zł w związku z działalnością Biura Maklerskiego.

Ponadto, pozycja „pozostałe” na dzień 31 grudnia 2017 roku obejmuje zabezpieczenia złożone przez Grupę pod transakcje pochodne w kwocie 106 274 tys. zł (Nota 35).

W poniższej nodzie zaprezentowano rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom, według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku.

	31.12.2017
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty	
Zaangażowanie bilansowe brutto	82 883 395
Rezerwy na utratę wartości ekspozycji analizowanych portfelowo (IBNI)	(243 810)
Zaangażowanie bilansowe netto	82 639 585
Należności, które utraciły wartość	
Zaangażowanie bilansowe brutto	4 504 310
Rezerwy na należności, które utraciły wartość	(2 668 051)
Zaangażowanie bilansowe netto	1 836 259

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

W poniższej notcie zaprezentowano zmianę stanu rezerw na utratę wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom, za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku.

ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM - ROK 2017	Stan rezerw na 01.01.2017	Utworzenie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Reklasyfikacja i różnice kursowe	Należności spisane w ciężar rezerw	Stan rezerw na 31.12.2017
KLIENCI INDYWIDUALNI	(1 515 339)	(962 150)	644 694	42 604	215 267	(1 574 924)
Należności bieżące	(614 379)	(365 080)	230 620	7 928	85 681	(655 230)
Kredyty terminowe, w tym:	(900 960)	(597 070)	414 074	34 676	129 586	(919 694)
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	(515 928)	(254 664)	217 073	34 730	62 595	(456 194)
KLIENCI KORPORACYJNI	(1 301 407)	(384 490)	227 022	17 641	104 858	(1 336 376)
Należności bieżące	(190 490)	(96 967)	62 726	(7 152)	20 214	(211 669)
Kredyty terminowe, w tym:	(1 056 923)	(286 949)	162 362	23 678	60 560	(1 097 272)
Kredyty terminowe udzielone dużym klientom	(28 788)	(13 875)	29 702	1 289	-	(11 672)
Kredyty terminowe udzielone średnim i małym klientom	(1 028 135)	(273 074)	132 660	22 389	60 560	(1 085 600)
Pozostałe	(53 994)	(574)	1 934	1 115	24 084	(27 435)
KLIENCI BUDŻETOWI	(749)	(105)	290	3	-	(561)
OGÓŁEM ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	(2 817 495)	(1 346 745)	872 006	60 248	320 125	(2 911 861)

Kredyty i pożyczki obejmują należności z tytułu leasingu finansowego.

	31.12.2017
Inwestycja leasingowa brutto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:	8 755 621
- Do 1 roku	2 660 832
- Powyżej 1 roku i nie więcej niż 5 lat	5 476 270
- Powyżej 5 lat	618 519
Niezrealizowane przyszłe przychody finansowe z tytułu leasingu finansowego (wielkość ujemna)	(714 033)
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego	8 041 588
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:	8 041 588
- Do 1 roku	2 396 582
- Powyżej 1 roku i nie więcej niż 5 lat	5 073 161
- Powyżej 5 lat	571 845
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego	8 041 588
Wartość odpisów z tytułu utraty wartości należności z tytułu leasingu finansowego	(206 251)
Wartość bilansowa netto należności z tytułu leasingu finansowego	7 835 337
Niegwarantowane wartości końcowe przypadające leasingodawcy	1 114 218

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31.12.2017	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości	79 806 600	91,33
Przeterminowane, bez utraty wartości	3 076 795	3,52
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	4 504 310	5,15
Razem brutto	87 387 705	100,00
Rezerwa (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz rezerwa IBNI)	(2 911 861)	3,33
Razem netto	84 475 844	96,67

Kwota rozpoznanych rezerw na kredyty i pożyczki wynosi 2 911 861 tys. zł, z czego 2 668 051 tys. zł reprezentuje rezerwy na kredyty i pożyczki udzielone klientom, dla których rozpoznano utratę wartości, a pozostała kwota 243 810 tys. zł reprezentuje rezerwę portfelową IBNI.

91,33% portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom nie należy ani do kategorii należności przeterminowanych ani z utratą wartości.

Kredyty i pożyczki nieprzeterminowane, bez utraty wartości

31 grudnia 2017 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni				Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back				Pozostałe
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom					
1	138 424	8 427 345	8 551 318	186 271	149 788	797 545	-	20 675	147 877	-	9 867 925
2	1 379 136	19 652 477	18 012 857	993 997	1 709 084	2 601 603	-	198 937	657 772	-	27 193 006
3	1 303 710	4 286 430	2 637 681	970 511	1 606 349	9 645 778	-	6	158 022	-	17 970 806
4	2 023 991	3 790 851	812 252	2 029 931	1 267 643	6 181 383	-	-	30 955	-	15 324 754
5	741 318	1 250 346	498 776	505 421	101 397	3 068 802	-	-	-	-	5 667 284
6	70 484	132 784	78 324	14 797	1 329	272 323	-	-	-	-	491 717
7	136 879	266 697	168 271	32 770	3 093	503 347	-	-	-	-	942 786
8	46 379	-	-	37 934	-	-	-	57 119	-	-	307 600
pozostałe *)	-	-	-	-	-	-	-	1 850 981	-	-	27
kategoria default	1 353	29 475	26 945	1	-	17 453	-	-	-	-	48 282
Razem	5 841 674	37 836 405	30 786 424	4 771 633	4 838 683	23 088 234	57 119	2 070 599	994 626	307 627	79 806 600

*) pozostałe dotyczą spółek, które nie stosują systemów ratingowych analogicznych jak mBank.

Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości

Kwoty brutto kredytów i pożyczek, które były przeterminowane, lecz dla których nie rozpoznano utraty wartości, przedstawiono poniżej w podziale na klasy aktywów. Dla kredytów i pożyczek przeterminowanych krócej niż o 90 dni nie rozpoznaje się utraty wartości, chyba że inne dostępne informacje świadczą o jej wystąpieniu.

31 grudnia 2017 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni				Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back				Pozostałe
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom					
do 30 dni	528 690	1 108 989	747 655	49 686	49 125	782 716	-	-	-	2 519 206	
od 31 do 60 dni	45 849	163 419	96 222	12 851	10 957	153 825	-	-	-	386 901	
od 61 do 90 dni	19 706	51 037	19 951	3 385	167	46 816	-	-	-	121 111	
powyżej 90 dni	12 583	31 125	8 037	586	-	4 339	-	-	944	49 577	
Razem	606 828	1 354 570	871 865	66 508	60 249	987 696	-	-	944	3 076 795	

Kredyty i pożyczki, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość netto kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości wyniosła 1 836 259 tys. zł. Poniżej przedstawiono kwoty brutto kredytów i pożyczek, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości (przed uwzględnieniem przepływów pieniężnych z tytułu posiadanych zabezpieczeń oraz oczekiwanych spłat), w podziale na klasy aktywów.

31 grudnia 2017 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni				Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back				Pozostałe
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom					
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	875 827	1 627 482	934 891	349 447	131 770	1 493 349	-	26 435	-	4 504 310	
Rezerwy na kredyty i pożyczki z utratą wartości	(594 480)	(826 865)	(426 667)	(196 861)	(10 542)	(1 012 868)	-	(26 435)	-	(2 668 051)	

Grupa stosuje konserwatywne podejście w obszarze weryfikacji wartości zabezpieczeń i ustalania dopuszczalnych poziomów wskaźnika LtV. Polityka w tym zakresie narzuca szczególnie istotne ograniczenia w przypadku transakcji cechujących się wyższą od średniej szkodowością (pożyczki i kredyty konsolidacyjne) oraz/lub zabezpieczanych na nieruchomościach o niskiej płynności (zlokalizowanych na rynkach słabo rozwiniętych).

Finansowy efekt zabezpieczeń

W poniższej notcie zaprezentowano wpływ wartości przyjętych przez Grupę zabezpieczeń związanych z udzielonymi przez Grupę kredytami i pożyczkami na poziom utworzonych rezerw.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

31.12.2017	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	1 708 749	(1 027)	(1 028)	1
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	87 387 705	(2 911 861)	(3 795 569)	883 708
Klienci indywidualni	48 142 786	(1 574 924)	(1 899 083)	324 159
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	32 593 180	(456 194)	(734 237)	278 043
Klienci korporacyjni	35 787 569	(1 336 376)	(1 895 901)	559 525
Klienci budżetowi	995 570	(561)	(585)	24
Razem dane bilansowe	89 096 454	(2 912 888)	(3 796 597)	883 709
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	26 271 712	(26 571)	(30 374)	3 803
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	7 143 651	(49 144)	(67 103)	17 959
Razem dane pozabilansowe:	33 415 363	(75 715)	(97 477)	21 762

24. Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa nie posiadała inwestycji w jednostki stowarzyszone.

W dniu 2 czerwca 2017 roku mBank S.A. podpisał przedwstępną warunkową umowę sprzedaży akcji mLocum S.A. na rzecz Archicom S.A. Po spełnieniu warunków zawieszających, w dniu 31 lipca 2017 roku zbyte zostało 14 120 880 akcji stanowiących 51% udziału w kapitale zakładowym mLocum S.A.

Od dnia 31 lipca 2017 roku posiadane przez Bank udziały w mLocum prezentowane były w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Inwestycje w jednostki stowarzyszone”.

W dniu 3 stycznia 2018 roku została zarejestrowana zmiana Statutu mLocum S.A., polegająca na zmianie firmy Spółki i jej oddziałów. Od tego dnia Spółka nosi nazwę Archicom Polska S.A.

Zbycie pozostałych 8 026 120 akcji spółki stanowiących 28,99% udziału w kapitale zakładowym Archicom Polska S.A. (poprzednio mLocum S.A.) nastąpiło w dniu 20 grudnia 2018 roku. Tym samym transakcja sprzedaży akcji została sfinalizowana.

Informacje dotyczące udziału w jednostce stowarzyszonej, wycenianej metodą praw własności według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku zostały podane poniżej.

31 grudnia 2017 r. (w tys. zł)

Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata netto	Bezpośrednio posiadane udziały %	Wartość bilansowa
Archicom Polska S.A. (poprzednio mLocum S.A.)	Polska	221 516	87 554	117 680	24 419	28,99	28 680

25. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w aktywach trwałych i grupach do zbycia sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży Grupa wykazała wartość nieruchomości stanowiącej własność Garbary Sp. z o.o.

W dniu 28 grudnia 2017 roku spółka Garbary Sp. z o.o. podpisała przedwstępną umowę sprzedaży nieruchomości przy ul. Garbary 101/111 w Poznaniu. W dniu 27 kwietnia 2018 roku spółka Garbary Sp. z o.o. podpisała ostateczną umowę sprzedaży nieruchomości.

26. Wartości niematerialne

	31.12.2018	31.12.2017
Wartość firmy	3 532	3 532
Patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	440 636	379 288
- oprogramowanie komputerowe	367 822	264 764
Inne wartości niematerialne	1 968	3 150
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	330 039	324 672
Wartości niematerialne, razem	776 175	710 642

W 2018 roku i w 2017 roku Grupa wykonała testy na utratę wartości wartości niematerialnych w toku wytworzenia oraz wartości firmy. W wyniku testów nie stwierdzono utraty wartości.

Zmiana stanu wartości niematerialnych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Patenty, licencje i podobne wartości		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem
			Oprogramowanie komputerowe				
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2018 r.	39	1 232 207	857 666	21 863	324 672	4 728	1 583 509
Zwiększenia z tytułu	-	201 242	165 210	53	244 410	-	445 705
- zakupu	-	20 365	12 456	15	188 003	-	208 383
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	178 028	152 669	38	-	-	178 066
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	-	22 727	-	22 727
- innych zwiększeń	-	2 849	85	-	33 680	-	36 529
Zmniejszenia z tytułu	-	(104 010)	(4 235)	(1 481)	(239 043)	-	(344 534)
- sprzedaży	-	(4 099)	(3 116)	(700)	(684)	-	(5 483)
- likwidacji	-	(99 598)	(1 119)	-	(1)	-	(99 599)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(178 066)	-	(178 066)
- innych zmniejszeń	-	(313)	-	(781)	(60 292)	-	(61 386)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2018 r.	39	1 329 439	1 018 641	20 435	330 039	4 728	1 684 680
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2018 r.	(39)	(852 919)	(592 902)	(18 713)	-	-	(871 671)
Amortyzacja za okres z tytułu	-	(35 884)	(57 917)	246	-	-	(35 638)
- odpisów	-	(132 250)	(61 161)	(998)	-	-	(133 248)
- innych zwiększeń	-	(636)	(56)	-	-	-	(636)
- sprzedaży	-	2 718	2 709	700	-	-	3 418
- likwidacji	-	94 284	591	-	-	-	94 284
- innych zmniejszeń	-	-	-	544	-	-	544
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2018 r.	(39)	(888 803)	(650 819)	(18 467)	-	-	(907 309)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2018 r.	-	-	-	-	-	(1 196)	(1 196)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2018 r.	-	-	-	-	-	(1 196)	(1 196)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2018 r.	-	440 636	367 822	1 968	330 039	3 532	776 175

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Patenty, licencje i podobne wartości		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem
			Oprogramowanie komputerowe				
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2017 r.	39	1 116 349	803 771	21 834	227 525	4 728	1 370 475
Zwiększenia z tytułu	-	136 276	55 175	152	214 162	-	350 590
- zakupu	-	58 178	3 746	150	161 705	-	220 033
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	75 923	51 429	2	-	-	75 925
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	-	22 853	-	22 853
- innych zwiększeń	-	2 175	-	-	29 604	-	31 779
Zmniejszenia z tytułu	-	(20 418)	(1 280)	(123)	(117 015)	-	(137 556)
- likwidacji	-	(19 988)	(983)	(9)	-	-	(19 997)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(75 925)	-	(75 925)
- sprzedaży spółki poprzednio konsolidowanej	-	(68)	(68)	-	-	-	(68)
- innych zmniejszeń	-	(362)	(229)	(114)	(41 090)	-	(41 566)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2017 r.	39	1 232 207	857 666	21 863	324 672	4 728	1 583 509
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2017 r.	(39)	(768 825)	(535 463)	(17 752)	-	-	(786 616)
Amortyzacja za okres z tytułu	-	(84 094)	(57 439)	(961)	-	-	(85 055)
- odpisów	-	(104 127)	(58 534)	(1 056)	-	-	(105 183)
- likwidacji	-	19 987	983	9	-	-	19 996
- sprzedaży spółki poprzednio konsolidowanej	-	68	68	-	-	-	68
- innych zmniejszeń	-	(22)	44	86	-	-	64
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2017 r.	(39)	(852 919)	(592 902)	(18 713)	-	-	(871 671)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2017 r.	-	-	-	-	-	(1 196)	(1 196)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2017 r.	-	-	-	-	-	(1 196)	(1 196)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2017 r.	-	379 288	264 764	3 150	324 672	3 532	710 642

27. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2018	31.12.2017
Środki trwałe, w tym:	668 460	623 228
- grunty	1 033	1 038
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	160 804	162 546
- urządzenia	177 868	161 574
- środki transportu	219 275	224 964
- pozostałe środki trwałe	109 480	73 106
Środki trwałe w budowie	116 566	135 510
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	785 026	758 738

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2018 r.	1 038	331 062	715 308	338 785	430 954	135 646	1 952 793
Zwiększenia z tytułu:	-	10 513	96 051	88 654	67 617	136 896	399 731
- zakupu	-	433	41 605	88 634	4 837	105 079	240 588
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	6 258	49 715	-	61 325	-	117 298
- innych zwiększeń	-	3 822	4 731	20	1 455	31 817	41 845
Zmniejszenia z tytułu:	(5)	(20 043)	(45 054)	(93 635)	(88 989)	(155 976)	(403 702)
- sprzedaży	(5)	(19 941)	(12 494)	(84 218)	(4 141)	-	(120 799)
- likwidacji	-	(102)	(31 833)	(799)	(84 820)	(17)	(117 571)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(117 298)	(117 298)
- innych zmniejszeń	-	-	(727)	(8 618)	(28)	(38 661)	(48 034)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2018 r.	1 033	321 532	766 305	333 804	409 582	116 566	1 948 822
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2018 r.	-	(109 377)	(545 534)	(113 821)	(357 717)	-	(1 126 449)
Amortyzacja za okres z tytułu	-	(2 081)	(34 703)	(708)	57 615	-	20 123
- odpisów	-	(6 948)	(75 010)	(54 725)	(29 395)	-	(166 078)
- innych zwiększeń	-	-	(147)	-	(458)	-	(605)
- sprzedaży	-	4 832	8 766	48 121	3 155	-	64 874
- likwidacji	-	35	31 587	537	84 313	-	116 472
- innych zmniejszeń	-	-	101	5 359	-	-	5 460
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2018 r.	-	(111 458)	(580 237)	(114 529)	(300 102)	-	(1 106 326)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2018 r.	-	(59 139)	(8 200)	-	(131)	(136)	(67 606)
- zmniejszenie	-	9 869	-	-	131	136	10 136
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2018 r.	-	(49 270)	(8 200)	-	-	-	(57 470)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2018 r.	1 033	160 804	177 868	219 275	109 480	116 566	785 026

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2017 r.	1 335	355 270	678 663	346 202	424 269	74 695	1 880 434
Zwiększenia z tytułu:	-	3 009	71 914	73 432	23 883	139 992	312 230
- zakupu	-	27	39 377	73 432	3 643	121 369	237 848
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	2 982	32 072	-	20 229	-	55 283
- innych zwiększeń	-	-	465	-	11	18 623	19 099
Zmniejszenia z tytułu:	(297)	(27 217)	(35 269)	(80 849)	(17 198)	(79 041)	(239 871)
- sprzedaży	-	(22 208)	(19 069)	(73 813)	(7 418)	-	(122 508)
- likwidacji	-	(1 002)	(15 155)	(775)	(8 713)	-	(25 645)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(55 283)	(55 283)
- sprzedaży spółki poprzednio konsolidowanej	(297)	(4 007)	(509)	(1 023)	(367)	-	(6 203)
- innych zmniejszeń	-	-	(536)	(5 238)	(700)	(23 758)	(30 232)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2017 r.	1 038	331 062	715 308	338 785	430 954	135 646	1 952 793
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2017 r.	-	(109 203)	(504 511)	(106 803)	(343 140)	-	(1 063 657)
Amortyzacja za okres z tytułu	-	(174)	(41 023)	(7 018)	(14 577)	-	(62 792)
- odpisów	-	(7 073)	(72 934)	(54 863)	(30 425)	-	(165 295)
- innych zwiększeń	-	-	(20)	-	-	-	(20)
- sprzedaży	-	5 976	16 037	43 186	7 838	-	73 037
- likwidacji	-	484	14 978	714	7 246	-	23 422
- sprzedaży spółki poprzednio konsolidowanej	-	439	450	669	341	-	1 899
- innych zmniejszeń	-	-	466	3 276	423	-	4 165
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2017 r.	-	(109 377)	(545 534)	(113 821)	(357 717)	-	(1 126 449)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2017 r.	-	(59 139)	-	-	(131)	(136)	(59 406)
- zwiększenie	-	-	(8 200)	-	-	-	(8 200)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2017 r.	-	(59 139)	(8 200)	-	(131)	(136)	(67 606)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2017 r.	1 038	162 546	161 574	224 964	73 106	135 510	758 738

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Wartość odzyskiwalną środków trwałych dotkniętych utratą wartości stanowi cena netto sprzedaży określona na podstawie ceny rynkowej podobnego aktywa.

W ramach swojej działalności jako leasingodawca Grupa mBanku wykazuje w środkach trwałych przedmioty oddane przez Grupę w leasing operacyjny podmiotom trzecim. Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego, gdzie Grupa jest leasingodawcą, przedstawione są w poniższej tabeli.

	31.12.2018	31.12.2017
Minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego		
Do 1 roku	35 437	41 646
Powyżej 1 roku do 5 lat	29 610	36 036
Razem	65 047	77 682

Grupa wykazuje koszty amortyzacji środków trwałych oddanych w leasing operacyjny w ramach przychodów netto z tytułu leasingu operacyjnego (Nota 12).

28. Inne aktywa

	31.12.2018	31.12.2017
Inne aktywa, w tym:	1 178 279	770 068
- dłużnicy	456 157	207 794
- rozrachunki międzybankowe	20 432	27 405
- rozliczenia z tytułu operacji na papierach wartościowych	11 346	24 375
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	187 196	167 007
- przychody do otrzymania	69 666	86 519
- zapasy	343 215	209 395
- inne	90 267	47 573
Inne aktywa, razem	1 178 279	770 068
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 053 791	522 240
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	124 488	247 828

W 2018 roku i w 2017 roku pozycja „rozliczenia z tytułu operacji na papierach wartościowych” dotyczy w całości rozliczeń w ramach działalności Biura Maklerskiego.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość zapasów wynika przede wszystkim z działalności prowadzonej przez spółki mLeasing i BDH Development.

W ciągu 2018 roku i w ciągu 2017 roku Grupa nie aktywowała kosztów finansowania zewnętrznego.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku powyższa nota zawiera aktywa finansowe w kwocie 487 935 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 259 574 tys. zł).

Pozostałe aktywa finansowe ujęte w nocie powyżej

	31.12.2018	31.12.2017
Pozostałe aktywa finansowe brutto, w tym:	504 365	274 136
- nieprzeterminowe	493 982	264 758
- przeterminowe od 1 do 90 dni	5 702	4 520
- przeterminowe powyżej 90 dni	4 681	4 858
- rezerwy na pozostałe aktywa finansowe (wielkość ujemna)	(16 430)	(14 562)
Pozostałe aktywa finansowe netto	487 935	259 574

Zmiana stanu odpisów na inne aktywa finansowe

	31.12.2018
Stan na początek okresu	14 562
Zmiana w okresie (z tytułu)	1 868
- odpis w koszty	2 353
- rozwiązanie rezerw	(371)
- spisanie w ciężar utworzonej rezerwy	(132)
- różnice kursowe	18
Stan na koniec okresu	16 430

29. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie**Zobowiązania wobec banków**

	31.12.2018	31.12.2017
Środki na rachunkach bieżących	864 189	885 080
Depozyty terminowe	156 391	90 442
Kredyty i pożyczki otrzymane	747 381	3 394 339
Transakcje repo / sell buy back	800 543	182 295
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	348 776	414 798
Zobowiązania w drodze	3 286	5 595
Pozostałe	157 821	100 802
Zobowiązania wobec innych banków, razem	3 078 387	5 073 351
Krótkoterminowe (do 1 roku)	2 890 328	4 555 384
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	188 059	517 967

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość depozytów innych banków o stałym oprocentowaniu wyniosła 156 391 tys. zł (31 grudnia 2017 rok - 90 442 tys. zł). W obu okresach brak depozytów o zmiennym oprocentowaniu.

Na dzień 31 grudnia 2018 i na dzień 31 grudnia 2017 roku kredyty i pożyczki otrzymane od banków były oprocentowane zmienną stopą procentową.

Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów otrzymanych od banków w 2018 roku wynosiło 1,09% (31 grudnia 2017 r. - 0,80%).

mBank nie dostarczył zabezpieczeń kredytów innym bankom. Grupa nie zarejestrowała żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu zaciągniętych pożyczek.

Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2018	31.12.2017
Klienci indywidualni:	65 923 565	55 693 608
Środki na rachunkach bieżących	52 064 464	43 733 114
Depozyty terminowe	13 701 560	11 819 154
Inne zobowiązania (z tytułu)	157 541	141 340
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	51 390	62 279
- pozostałe	106 151	79 061
Klienci korporacyjni:	35 346 303	34 589 603
Środki na rachunkach bieżących	21 595 872	21 463 748
Depozyty terminowe	8 985 380	8 037 151
Kredyty i pożyczki otrzymane	3 457 264	4 142 944
Transakcje repo	713 081	439 637
Inne zobowiązania (z tytułu)	594 706	506 123
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	345 314	348 268
- pozostałe	249 392	157 855
Klienci sektora budżetowego:	739 194	1 212 816
Środki na rachunkach bieżących	462 435	623 231
Depozyty terminowe	276 200	585 389
Inne zobowiązania	559	4 196
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	-	4 196
- pozostałe	559	-
Zobowiązania wobec klientów, razem	102 009 062	91 496 027
Krótkoterminowe (do 1 roku)	97 735 387	86 874 677
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	4 273 675	4 621 350

Na dzień 31 grudnia 2018 roku większość depozytów przyjętych od klientów indywidualnych i korporacyjnych stanowiły depozyty na stałą stopę procentową. Średnie oprocentowanie zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem transakcji repo) wynosiło 0,67% (31 grudnia 2017 r. - 0,67%).

Na dzień 31 grudnia 2018 kwota kredytów i pożyczek otrzymanych obejmuje kredyty otrzymane z EBI w kwocie 3 457 264 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 4 142 944 tys. zł). Zabezpieczeniem kredytów są obligacje rządowe, które są wykazywane w Nocie 22 i w Nocie 35 jako aktywa zastawione.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Stan na 31 grudnia 2018 r.

Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Waluta	Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje krótkoterminowe		3 587 600				3 625 541
Obligacje kuponowe	PLN	20 000	3,23%	niezabezpieczone	16-01-2019	20 298
Obligacje kuponowe	PLN	60 000	3,17%	niezabezpieczone	21-01-2019	60 368
Obligacje kuponowe	PLN	300 000	2,14%	niezabezpieczone	27-06-2019	299 984
Obligacje kuponowe	PLN	200 000	2,16%	niezabezpieczone	14-08-2019	200 980
Listy zastawne (Publiczne)	PLN	80 000	2,79%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	21-06-2019	80 061
Listy zastawne (Publiczne)	EUR	215 000	0,55%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-10-2019	215 161
Obligacje	PLN	10 000	2,17%	niezabezpieczone	04-01-2019	9 998
Obligacje	PLN	15 000	2,13%	niezabezpieczone	08-01-2019	14 993
Obligacje	PLN	20 000	2,17%	niezabezpieczone	09-01-2019	19 989
Obligacje	PLN	50 000	2,17%	niezabezpieczone	11-01-2019	49 967
Obligacje	PLN	30 000	2,17%	niezabezpieczone	15-01-2019	29 973
Obligacje	PLN	15 000	2,17%	niezabezpieczone	16-01-2019	14 986
Obligacje	PLN	10 000	2,17%	niezabezpieczone	17-01-2019	9 990
Obligacje	PLN	10 000	2,17%	niezabezpieczone	18-01-2019	9 989
Obligacje	PLN	15 000	2,17%	niezabezpieczone	21-01-2019	14 981
Obligacje	PLN	20 000	2,17%	niezabezpieczone	22-01-2019	19 974
Obligacje	PLN	10 000	2,13%	niezabezpieczone	23-01-2019	9 986
Obligacje	PLN	30 000	2,17%	niezabezpieczone	25-01-2019	29 955
Obligacje	PLN	3 200	2,04%	niezabezpieczone	25-01-2019	3 196
Obligacje	PLN	25 000	2,17%	niezabezpieczone	28-01-2019	24 958
Obligacje	PLN	25 000	2,17%	niezabezpieczone	14-02-2019	24 933
Obligacje	PLN	15 000	2,17%	niezabezpieczone	15-02-2019	14 959
Obligacje	PLN	40 000	2,17%	niezabezpieczone	20-02-2019	39 878
Obligacje	PLN	10 000	2,17%	niezabezpieczone	21-02-2019	9 969
Obligacje	PLN	10 000	2,17%	niezabezpieczone	25-02-2019	9 966
Obligacje	PLN	10 000	2,17%	niezabezpieczone	26-02-2019	9 966
Obligacje	PLN	10 000	2,17%	niezabezpieczone	27-02-2019	9 965
Obligacje	PLN	19 400	2,17%	niezabezpieczone	20-03-2019	19 308
Obligacje	PLN	50 000	2,19%	niezabezpieczone	25-03-2019	49 747
Obligacje	PLN	50 000	2,19%	niezabezpieczone	27-03-2019	49 741
Obligacje	PLN	50 000	2,19%	niezabezpieczone	29-03-2019	49 735
Obligacje	PLN	10 000	2,17%	niezabezpieczone	05-04-2019	9 943
Obligacje	EUR	2 150 000	2,375%	niezabezpieczone	01-04-2019	2 187 644

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju		Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje długoterminowe		14 330 914				14 424 042
Obligacje	CHF	686 988	0,57%	niezabezpieczone	07-06-2022	692 679
Obligacje	EUR	2 150 000	1,06%	niezabezpieczone	05-09-2022	2 165 045
Obligacje kuponowe	PLN	50 000	2,17%	niezabezpieczone	09-01-2020	50 224
Listy zastawne (Publiczne)	EUR	129 000	2,75%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-07-2020	132 427
Listy zastawne (Publiczne)	EUR	34 400	3,500%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-02-2029	39 171
Listy zastawne (Publiczne)	EUR	64 500	3,500%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2029-03-15	73 504
Listy zastawne (Publiczne)	EUR	86 000	3,20%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	30-05-2029	97 008
Listy zastawne (Publiczne)	PLN	283 200	2,71%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-07-2022	285 799
Listy zastawne (Publiczne)	PLN	196 000	2,71%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-02-2023	197 422
Listy zastawne (Publiczne)	PLN	200 000	2,57%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-04-2022	200 491
Listy zastawne (Publiczne)	EUR	86 000	1,14%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	25-02-2022	87 843
Listy zastawne (Publiczne)	PLN	250 000	2,660%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	16-10-2023	250 682
Listy zastawne (Publiczne)	EUR	47 300	1,29%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	24-04-2025	47 742
Listy zastawne (Publiczne)	EUR	215 000	0,38%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	24-06-2020	214 827
Listy zastawne (Publiczne)	PLN	415 200	2,82%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	10-09-2020	415 270
Listy zastawne (Publiczne)	PLN	255 000	2,87%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-09-2021	254 815
Listy zastawne (Publiczne)	PLN	300 000	2,92%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	05-03-2021	300 248
Listy zastawne (Publiczne)	EUR	215 000	0,56%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	21-06-2021	214 729
Listy zastawne (Publiczne)	PLN	150 000	2,91%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-04-2020	152 801
Listy zastawne (Publiczne)	EUR	206 400	1,18%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-09-2026	202 144
Listy zastawne (Publiczne)	EUR	107 070	0,94%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	01-02-2024	109 172
Listy zastawne (Publiczne)	PLN	499 700	2,470%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	10-09-2022	499 332
Listy zastawne (Publiczne)	PLN	740 000	2,54%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-09-2023	737 493
Listy zastawne (Publiczne)	EUR	301 000	0,61%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-06-2022	303 669
Listy zastawne (Publiczne)	EUR	1 290 000	1,073%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	05-03-2025	1 320 665
Listy zastawne (Publiczne)	PLN	310 000	2,30%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	10-06-2024	309 697
Obligacje	EUR	2 150 000	2,00%	gwarancja	26-11-2021	2 146 426
Obligacje	EUR	2 150 000	1,398%	gwarancja	26-09-2020	2 155 657
Obligacje	CHF	763 156	1,005%	gwarancja	28-03-2023	767 060
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (wartość bilansowa w tys. zł)						18 049 583

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Stan na 31 grudnia 2017 r.

Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Waluta	Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje krótkoterminowe		2 270 220				2 160 720
Obligacje	PLN	10 000	2,03%	niezabezpieczone	05-01-2018	9 998
Obligacje	PLN	15 000	2,13%	niezabezpieczone	05-01-2018	14 995
Obligacje	PLN	20 000	2,01%	niezabezpieczone	08-01-2018	20 267
Obligacje	PLN	20 000	2,26%	niezabezpieczone	10-01-2018	19 988
Obligacje	PLN	30 000	2,13%	niezabezpieczone	10-01-2018	29 982
Obligacje	PLN	10 000	2,09%	niezabezpieczone	11-01-2018	10 625
Obligacje	PLN	20 000	2,00%	niezabezpieczone	11-01-2018	19 988
Obligacje	PLN	10 000	2,26%	niezabezpieczone	12-01-2018	9 993
Obligacje	PLN	20 000	2,15%	niezabezpieczone	12-01-2018	19 986
Obligacje	PLN	20 000	2,15%	niezabezpieczone	12-01-2018	19 986
Obligacje	PLN	15 000	2,13%	niezabezpieczone	16-01-2018	14 986
Obligacje	PLN	12 000	2,13%	niezabezpieczone	26-01-2018	11 982
Obligacje	PLN	20 000	2,13%	niezabezpieczone	26-01-2018	20 017
Obligacje	PLN	15 000	2,26%	niezabezpieczone	05-02-2018	14 966
Obligacje	PLN	20 000	2,10%	niezabezpieczone	06-02-2018	19 957
Obligacje	PLN	20 000	2,03%	niezabezpieczone	09-02-2018	19 955
Obligacje	PLN	20 000	2,13%	niezabezpieczone	09-02-2018	19 953
Obligacje	PLN	20 000	2,13%	niezabezpieczone	09-02-2018	19 953
Obligacje	PLN	20 000	2,13%	niezabezpieczone	13-02-2018	19 948
Listy zastawne	EUR	31 282	0,529%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-02-2018	31 339
Obligacje	PLN	10 000	2,13%	niezabezpieczone	16-02-2018	9 972
Obligacje	PLN	20 000	2,10%	niezabezpieczone	16-02-2018	19 945
Obligacje	PLN	20 000	2,09%	niezabezpieczone	16-02-2018	19 946
Obligacje	PLN	20 000	2,09%	niezabezpieczone	19-02-2018	19 942
Obligacje	PLN	50 000	2,09%	niezabezpieczone	02-03-2018	49 824
Obligacje	PLN	30 000	2,26%	niezabezpieczone	05-03-2018	29 880
Obligacje	PLN	10 000	2,13%	niezabezpieczone	05-03-2018	9 962
Obligacje	PLN	32 000	2,26%	niezabezpieczone	08-03-2018	31 865
Obligacje	PLN	20 000	2,02%	niezabezpieczone	19-03-2018	19 912
Obligacje	PLN	18 000	2,12%	niezabezpieczone	20-03-2018	17 917
Obligacje	PLN	40 000	2,02%	niezabezpieczone	21-03-2018	39 819
Obligacje	PLN	50 000	2,12%	niezabezpieczone	21-03-2018	49 766
Obligacje	PLN	20 000	2,12%	niezabezpieczone	22-03-2018	19 905
Obligacje	PLN	9 200	2,02%	niezabezpieczone	28-03-2018	9 155
Obligacje	PLN	20 000	2,11%	niezabezpieczone	27-04-2018	19 862
Obligacje	PLN	25 000	2,11%	niezabezpieczone	17-05-2018	24 798
Obligacje	PLN	20 000	2,21%	niezabezpieczone	07-06-2018	19 808
Obligacje	PLN	50 000	2,11%	niezabezpieczone	13-06-2018	49 516
Obligacje	PLN	10 000	2,11%	niezabezpieczone	13-06-2018	9 903
Listy zastawne	PLN	200 000	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-06-2018	200 259
Obligacje	PLN	10 000	2,21%	niezabezpieczone	21-06-2018	9 895
Obligacje	PLN	20 000	2,30%	niezabezpieczone	04-09-2018	19 685
Euroobligacje	CHF	823 913	2,50%	gwarancja	08-10-2018	716 247
Listy zastawne	EUR	208 545	0,801%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-10-2018	208 768
Listy zastawne	EUR	83 418	1,115%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-10-2018	83 503
Euroobligacje	CZK	81 862	2,32%	gwarancja	06-12-2018	81 802

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Waluta	Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje długoterminowe		12 584 085				12 162 132
Obligacje	PLN	20 000	3,26%	niezabezpieczone	16-01-2019	20 289
Obligacje	PLN	60 000	3,18%	niezabezpieczone	21-01-2019	60 347
Euroobligacje	EUR	2 212 000	2,38%	gwarancja	01-04-2019	2 118 706
Listy zastawne	PLN	80 000	2,81%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	21-06-2019	79 999
Listy zastawne	EUR	208 545	0,541%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-10-2019	208 566
Listy zastawne	PLN	47 900	2,91%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-04-2020	48 767
Listy zastawne	PLN	100 000	2,91%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-04-2020	101 824
Listy zastawne	EUR	208 545	2,91%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	24-06-2020	208 248
Listy zastawne	EUR	125 127	2,75%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-07-2020	125 615
Listy zastawne	PLN	465 200	2,83%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	10-09-2020	464 924
Euroobligacje	EUR	2 212 000	1,398%	gwarancja	26-09-2020	2 089 634
Listy zastawne	PLN	300 000	2,93%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	05-03-2021	300 076
Listy zastawne	EUR	208 545	0,541%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	21-06-2021	208 147
Listy zastawne	PLN	255 000	2,87%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-09-2021	254 668
Euroobligacje	EUR	2 212 000	2,00%	gwarancja	26-11-2021	2 079 370
Listy zastawne	EUR	83 418	1,135%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	25-02-2022	83 663
Listy zastawne	PLN	200 000	2,59%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-04-2022	200 369
Listy zastawne	EUR	291 963	0,612%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-06-2022	291 246
Listy zastawne	PLN	283 200	2,74%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-07-2022	285 704
Listy zastawne	PLN	500 000	2,48%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	10-09-2022	499 315
Listy zastawne	PLN	196 000	2,74%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-02-2023	197 326
Euroobligacje	CHF	795 455	1,005%	gwarancja	28-03-2023	716 059
Listy zastawne	PLN	739 900	2,54%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-09-2023	737 406
Listy zastawne	PLN	250 000	2,68%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	16-10-2023	250 533
Listy zastawne	EUR	103 855	0,94%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	01-02-2024	104 470
Listy zastawne	EUR	45 880	1,285%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	24-04-2025	45 988
Listy zastawne	EUR	54 222	1,18%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-09-2026	54 179
Listy zastawne	EUR	145 982	1,183%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-09-2026	145 920
Listy zastawne	EUR	33 367	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-02-2029	33 773
Listy zastawne	EUR	62 564	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-03-2029	63 363
Listy zastawne	EUR	83 418	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	30-05-2029	83 638
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (wartość bilansowa w tys. zł)						14 322 852

Grupa nie zarejestrowała żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu wyemitowanych papierów dłużnych.

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	14 322 852	12 660 389
Zwiększenia (emisja)	7 859 225	5 597 924
Zmniejszenia (wykup)	(4 594 996)	(3 483 381)
Różnice kursowe	309 692	(683 234)
Inne zmiany	152 810	231 154
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	18 049 583	14 322 852

Emisje w 2018 roku

■ Nowy program emisji papierów dłużnych (EMTN)

W dniu 11 kwietnia 2018 roku Zarząd mBanku S.A. podjął uchwałę, w której wyraził zgodę na ustanowienie nowego programu emisji papierów dłużnych (Euro Medium Term Note Programme) bezpośrednio przez Bank, w wielu transzach i walutach, o różnej strukturze odsetkowej i zapadalności, o maksymalnej wartości kwoty głównej 3 000 000 tys. EUR ("Nowy Program EMTN"), co jest równoważnością 12 573 300 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 11 kwietnia 2018 roku.

Nowy Program EMTN został ustanowiony przez aktualizację istniejącego programu emisji papierów dłużnych mFinance France SA (mFF), spółki zależnej od mBanku S.A. Aktualizacja nie wpływa na istnienie już wyemitowanych przez mFF papierów wartościowych oraz ważność gwarancji udzielonej przez Bank co do tych papierów.

W ramach Nowego Programu EMTN, Bank dokonał dwóch emisji:

- w dniu 7 czerwca 2018 roku Bank wyemitował obligacje o łącznej wartości 180 000 tys. CHF (równowartość 660 906 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 7 czerwca 2018 roku), z terminem zapadalności w dniu 7 czerwca 2022 roku,
 - w dniu 5 września 2018 roku Bank wyemitował obligacje o łącznej wartości 500 000 tys. EUR (równowartość 2 159 150 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 5 września 2018 roku), z terminem zapadalności w dniu 5 września 2022 roku.
- W 2018 roku mBank Hipoteczny S.A. (mBH) dokonał następujących emisji dłużnych papierów wartościowych:
- pierwszej emisji listów zastawnych w kwocie 300 000 tys. EUR z międzynarodowego programu emisji hipotecznych listów zastawnych (równowartość 1 271 760 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 26 kwietnia 2018 roku);
 - emisji listów zastawnych w kwocie 310 000 tys. zł z polskiego programu emisji hipotecznych listów zastawnych;
 - emisji obligacji krótkoterminowych o wartości nominalnej 622 000 tys. zł oraz obligacji długoterminowych o wartości nominalnej 250 000 tys. zł.

Wykupy w 2018 roku

- W 2018 roku mBH dokonał następujących wykupów wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych:
- wykupu zgodnie z warunkami emisji hipotecznych listów zastawnych w kwocie 7 500 tys. EUR wyemitowanych w 2014 roku,
 - wykupu zgodnie z warunkami emisji hipotecznych listów zastawnych w kwocie 20 000 tys. EUR wyemitowanych w 2014 roku,
 - wykupu zgodnie z warunkami emisji hipotecznych listów zastawnych w kwocie 50 000 tys. EUR wyemitowanych w 2013 roku,
 - wykupu zgodnie z warunkami emisji hipotecznych listów zastawnych w kwocie 200 000 tys. zł wyemitowanych w 2012 roku,
 - wykupu krótkoterminowych obligacji o wartości nominalnej 322 000 tys. zł wyemitowanych w 2018 roku,
 - wykupu krótkoterminowych obligacji o wartości nominalnej 500 700 tys. zł wyemitowanych w 2017 roku.
- W 2018 roku spółka mFinance France S.A. (mFF) dokonała wykupu:
- obligacji o wartości nominalnej 500 000 tys. CHF wyemitowanych w dniu 8 października 2013 roku,
 - obligacji o wartości nominalnej 200 000 tys. CZK wyemitowanych w dniu 6 grudnia 2013 roku.

Emisje w 2017 roku

- W 2017 roku mBH dokonał emisji długoterminowych listów zastawnych w PLN o wartości nominalnej 1 500 000 tys. zł, oraz o wartości nominalnej 124 900 tys. EUR (równowartość 520 945 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2017 roku). Ponadto spółka dokonała emisji obligacji krótkoterminowych o wartości nominalnej 2 773 700 tys. zł.
- W dniu 14 marca 2017 roku spółka mFF dokonała emisji euroobligacji o wartości nominalnej 200 000 tys. CHF (równowartość 807 320 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 14 marca 2017 roku) o terminie wykupu w dniu 28 marca 2023 roku. Środki pochodzące z emisji zostały złożone przez mFF w mBanku na podstawie umowy z dnia 14 marca 2017 roku w kwocie 199 275 tys. CHF (równowartość 804 393 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 14 marca 2017 roku), jako kaucja stanowiąca zabezpieczenie udzielonej przez mBank gwarancji płatności wszystkich kwot, jakie mogą być płatne z tytułu papierów dłużnych wyemitowanych w ramach Programu Emisji Euroobligacji.

Wykupy w 2017 roku

- W 2017 roku mBH dokonał wykupu:
 - listów zastawnych w PLN o wartości 300 000 tys. zł wyemitowanych odpowiednio: 200 000 tys. zł w 2012 roku i 100 000 tys. zł w 2011 roku,
 - listów zastawnych o wartości 10 000 tys. EUR wyemitowanych w 2012 roku,
 - krótkoterminowych obligacji wyemitowanych w 2017 roku o wartości nominalnej 3 041 000 tys. zł

Zgodnie z ustawą o listach zastawnych i bankach hipotecznych ze środków uzyskanych z emisji listów zastawnych Bank może refinansować kredyty zabezpieczone hipoteką oraz nabyte wierzytelności innych banków z tytułu udzielonych przez nie kredytów zabezpieczonych hipoteką; refinansowanie w odniesieniu do pojedynczego kredytu lub pojedynczej wierzytelności nie może jednak przekroczyć kwoty odpowiadającej 60% bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości, a w przypadku nieruchomości mieszkalnych 80% bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości.

Bank utrzymuje dla hipotecznych listów zastawnych utworzoną ze środków stanowiących Zabezpieczenie zastępcze, nadwyżkę w wysokości nie niższej niż łączna kwota nominalnych wartości odsetek od znajdujących się w obrocie hipotecznych listów zastawnych przypadających do wypłaty w okresie kolejnych 6 miesięcy (zwaną dalej „Nadwyżką”). Środki stanowiące Nadwyżkę nie mogą stanowić podstawy emisji listów zastawnych.

Suma nominalnych kwot wierzytelności mBH z tytułu kredytów zabezpieczonych hipoteką oraz Zabezpieczenia zastępczego, wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, stanowiących podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych nie może być niższa niż 110% łącznej kwoty nominalnych wartości znajdujących się w obrocie hipotecznych listów zastawnych, przy czym suma nominalnych kwot wierzytelności Banku zabezpieczonych hipoteką, stanowiących podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych, nie może być niższa niż 85% łącznej kwoty nominalnych wartości znajdujących się w obrocie hipotecznych listów zastawnych.

W tabelach poniżej zostały przedstawione dane związane z emisją listów zastawnych według stanu na 31 grudnia 2018 roku oraz według stanu na 31 grudnia 2017 roku.

	31.12.2018	31.12.2017
	Hipoteczne listy zastawne	Hipoteczne listy zastawne
1. Wartość nominalna listów zastawnych w obrocie	7 170 670	6 438 802
2. Wartość nominalna wierzytelności wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych stanowiących podstawę emisji listów zastawnych (wartość kapitału niezapadłego)	9 349 392	8 591 745
3. Środki Banku, w postaci obligacji skarbowych, wpisane do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, stanowiące dodatkową podstawę emisji listów zastawnych (Zabezpieczenie zastępcze)	119 500	106 620
4. Poziom zabezpieczenia listów zastawnych wierzytelnościami (2/1)	130,38%	133,44%
5. Łączny poziom zabezpieczenia listów zastawnych (2+3) / 1	132,05%	135,09%
6. Wartość wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych w części nieprzekraczającej 60% wartości bankowo-hipotecznej nieruchomości w przypadku nieruchomości komercyjnych	3 502 082	3 355 035
7. Wartość wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych w części nieprzekraczającej 80% wartości bankowo-hipotecznej nieruchomości w przypadku nieruchomości mieszkalnych	4 927 634	4 385 960

	31.12.2017	31.12.2017
	Hipoteczne listy zastawne	Hipoteczne listy zastawne
1. Środki ulokowane w obligacjach skarbowych	200 000	180 000
2. Odsetki od listów zastawnych w obrocie przypadające do wypłaty w okresie 6 miesięcy (Nadwyżka)	80 500	73 380
3. Dopuszczalna wysokość Zabezpieczenia zastępczego (1-2)	119 500	106 620

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Transakcje dotyczące obligacji Banku zaliczanych do zobowiązań podporządkowanych zostały opisane poniżej.

Zobowiązania podporządkowane

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2018 r.						
- Commerzbank AG	250 000	CHF	3M LIBOR + 2,75	2,0100	21.03.2028	954 684
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	550 000	PLN	6M WIBOR + 1,8%	3,5900	10.10.2028 ¹⁾	554 469
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	200 000	PLN	6M WIBOR + 1,95%	3,7400	10.10.2030 ¹⁾	201 693
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	3,9100	17.01.2025	763 317
						2 474 163

¹⁾ Warunki emisji zakładają możliwość wcześniejszego wykupu obligacji o wartości nominalnej 550 000 tys. zł w dniu 10 października 2023 roku, oraz obligacji o wartości nominalnej 200 000 tys. zł w dniu 10 października 2025 roku.

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2017 r.						
- Commerzbank AG	80 000	CHF	3M LIBOR + 3,4%*	2,6412	nieokreślony	285 627
- Commerzbank AG	170 000	CHF	3M LIBOR + 2,2%**	1,4740	nieokreślony	608 510
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	500 000	PLN	6M WIBOR + 2,25%	4,0600	20.12.2023	500 581
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	3,9100	17.01.2025	763 425
						2 158 143

* marża w wysokości 1,4% obowiązywała do 20 grudnia 2016 roku. Od 20 grudnia 2016 roku obowiązuje marża w wysokości 3,4%.

**marża w wysokości 2,2% obowiązywała do stycznia 2018 roku. Dla następnych lat obowiązuje marża w wysokości 4,2%.

Efektywne oprocentowanie podane w tabelach powyżej oznacza oprocentowanie na dzień rozpoczęcia ostatniego okresu odsetkowego.

W dniu 21 marca 2018 roku Bank dokonał wcześniejszego wykupu dwóch serii wieczystych obligacji podporządkowanych o łącznej wartości nominalnej równej 250 000 tys. CHF (równowartość 905 125 tys. zł według kursu NBP z dnia 21 marca 2018 roku). Obligacje były w całości objęte przez Commerzbank AG. Z dniem wykupu obligacje zostały umorzone. Bank dokonał wcześniejszej spłaty, ponieważ środki pozyskane z tych obligacji nie były dłużej uwzględniane w kapitale Tier II, zgodnie z postanowieniami art. 490 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie UE nr 648/2012.

Dodatkowo w dniu 21 marca 2018 roku Bank dokonał ciążenia pożyczki podporządkowanej w kwocie 250 000 tys. CHF (równowartość 905 125 tys. zł według kursu NBP z dnia 21 marca 2018 roku), na podstawie umowy pożyczki podporządkowanej zawartej z Commerzbankiem w dniu 27 listopada 2017 roku. Zgodnie z warunkami Umowy wypłata środków z tytułu pożyczki oraz wykup obligacji podporządkowanych nastąpił w formie skompensowania wierzytelności.

W dniu 29 marca 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zgody na zakwalifikowanie przez Bank środków pieniężnych w kwocie 250 000 tys. CHF z tytułu pożyczki podporządkowanej jako instrumentów w kapitale Tier II Banku. Kwota 250 000 tys. CHF według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego z dnia 29 marca 2018 r. stanowi równowartość 893 200 tys. zł.

W dniu 9 października 2018 roku mBank S.A. wyemitował dwie serie obligacji podporządkowanych o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł. Wyemitowano 1 100 sztuk 10-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 500 tys. zł każda, z terminem wykupu w dniu 10 października 2028 roku, oraz

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

400 sztuk 12-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 500 tys. zł każda, z terminem wykupu w dniu 10 października 2030 roku.

W odniesieniu emisji z dnia 9 października 2018 roku Bank wystąpił do Komisji Nadzoru Finansowego o wyrażenie zgody na zaliczenie do funduszy uzupełniających Banku, zgodnie z art. 127 ust. 3 pkt 2 lit b) ustawy Prawo bankowe, zobowiązania pieniężnego w kwocie 750 000 tys. zł pozyskanego przez Bank z tytułu wyżej wymienionej emisji obligacji podporządkowanych i uzyskał taką zgodę w dniu 28 listopada 2018 roku.

W dniu 20 grudnia 2018 roku, po uzyskaniu stosownej zgody Komisji Nadzoru Finansowego, Bank dokonał wcześniejszego wykupu obligacji podporządkowanych wyemitowanych w dniu 3 grudnia 2013 roku o łącznej wartości nominalnej 500 000 tys. zł.

Zgodnie z decyzją z dnia 8 stycznia 2015 roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do kapitału Tier II kwoty 750 000 tys. zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu przeprowadzonej w dniu 17 grudnia 2014 roku przez mBank emisji obligacji podporządkowanych na warunkach spełniających wymagania wynikające z postanowień Rozporządzenia CRR o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł z terminem wykupu 17 stycznia 2025 roku.

W dniu 8 marca 2017 roku mBank S.A. dokonał wykupu obligacji podporządkowanych w kwocie 400 000 tys. CHF (równowartość 1 611 840 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 8 marca 2017 roku), wyemitowanych w dniu 8 marca 2007 roku i objętych przez Commerzbank AG.

W 2018 roku i w 2017 roku Grupa nie odnotowała żadnych opóźnień w płatnościach rat odsetkowych ani nie naruszyła żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	2 158 143	3 943 349
Zwiększenia (emisja)	1 655 125	-
Zmniejszenia (wykup)	(1 405 125)	(1 611 840)
Różnice kursowe	65 850	(172 605)
Inne zmiany	170	(761)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	2 474 163	2 158 143
Krótkoterminowe (do 1 roku)	20 012	2 337
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 454 151	2 155 806

30. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2018	31.12.2017
Pozostałe zobowiązania (z tytułu)		
- zobowiązania z tytułu podatków	153 506	62 439
- rozrachunki międzybankowe	776 259	1 012 280
- wierzyciele	1 478 745	730 120
- bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	236 863	235 000
- przychody przyszłych okresów	426 325	284 506
- rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	21 827	18 248
- rezerwa na niewykorzystane urlopy	28 842	25 986
- rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	178 419	161 301
- pozostałe	29 613	41 250
Pozostałe zobowiązania, razem	3 330 399	2 571 130

Na dzień 31 grudnia 2018 roku powyższa nota zawiera zobowiązania finansowe w kwocie 2 491 867 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 1 977 400 tys. zł), których wymagalność została zaprezentowana w Nocie 3.9.1. Pozostałe składniki omawianych zobowiązań, za wyjątkiem części rezerw na odprawy emerytalne wyliczanych aktuarialnie, mają, co do zasady, charakter krótkoterminowy.

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

	31.12.2018	31.12.2017
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia		
Stan rezerw na początek okresu	18 248	14 417
- rezerwa emerytalno - rentowa	9 362	7 004
- rezerwa pośmiertna	4 103	4 424
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	4 783	2 989
Zmiana w okresie, z tytułu:	3 579	3 831
Odpis na rezerwę, w tym:	1 060	704
- rezerwa emerytalno - rentowa	686	455
- rezerwa pośmiertna	161	140
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	213	109
Koszt odsetkowy, w tym:	567	466
- rezerwa emerytalno - rentowa	290	213
- rezerwa pośmiertna	127	149
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	150	104
Zyski i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 18), w tym:	3 135	3 787
- rezerwa emerytalno - rentowa	1 420	2 430
- rezerwa pośmiertna	332	(610)
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	1 383	1 967
Redukcja/ likwidacja planu, w tym:	(230)	(171)
- rezerwa emerytalno - rentowa	(230)	(171)
Świadczenia wypłacone, w tym:	(953)	(955)
- rezerwa emerytalno - rentowa	(422)	(569)
- rezerwa pośmiertna	(9)	-
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	(522)	(386)
Stan rezerw na koniec okresu	21 827	18 248
- rezerwa emerytalno - rentowa	11 106	9 362
- rezerwa pośmiertna	4 714	4 103
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	6 007	4 783
	31.12.2018	31.12.2017
Krótkoterminowe (do 1 roku)	9 444	1 096
- rezerwa emerytalno - rentowa	9 063	757
- rezerwa pośmiertna	305	272
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	76	67
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	12 383	17 152
- rezerwa emerytalno - rentowa	2 044	8 606
- rezerwa pośmiertna	4 408	3 830
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	5 931	4 716

Stopa dyskonta jest jednym z kluczowych założeń używanych w wycenie aktuarialnej rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia. W przypadku, gdyby stopa dyskonta użyta przy wyliczeniu tych rezerw na dzień 31 grudnia 2018 roku została obniżona o 0,5 p.p. wartość rezerw wzrosłaby o 701 tys. zł, a w przypadku podwyższenia stopy dyskonta o 0,5 p.p. wartość rezerw spadłaby o 648 tys. zł.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

	31.12.2018	31.12.2017
Rozbicie zysków i strat aktuarialnych		
Zmiana założeń finansowych, w tym:	979	633
- rezerwa emerytalno - rentowa	350	218
- rezerwa pośmiertna	152	120
- rezerwa na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	477	295
Zmiana założeń demograficznych, w tym:	131	1 890
- rezerwa emerytalno - rentowa	123	1 886
- rezerwa pośmiertna	(17)	(884)
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	25	888
Pozostałe zmiany, w tym:	2 025	1 264
- rezerwa emerytalno - rentowa	947	326
- rezerwa pośmiertna	197	154
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	881	784

31. Rezerwy

	31.12.2018	31.12.2017
Rezerwy na sprawy sporne	106 321	95 282
Pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	109 409	75 715
Inne rezerwy	42 553	19 978
Rezerwy, razem	258 283	190 975

Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje na dzień 31 grudnia 2018 roku zostały ustalone zgodnie z MSSF 9.

Szacunkowe terminy realizacji udzielonych zobowiązań warunkowych zostały zaprezentowane w Nocie 34.

Szacunkowe terminy ewentualnej realizacji przepływów dotyczących rezerw na sprawy sporne oraz pozostałych rezerw, co do zasady, wynoszą powyżej 1 roku.

Zmiana stanu rezerw

	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu (wg tytułów)	190 975	182 754
Rezerwy na sprawy sporne	95 282	113 192
Pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	75 715	43 435
Inne rezerwy	19 978	26 127
Przekształcenie bilansu otwarcia w związku z wdrożeniem MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku	44 324	nd
- zwiększenie stanu rezerw na udzielone zobowiązania i gwarancje	44 324	nd
Stan na początek okresu po przekształceniu (wg tytułów)	235 299	182 754
Rezerwy na sprawy sporne	95 282	113 192
Pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	120 039	43 435
Inne rezerwy	19 978	26 127
Zmiana w okresie (z tytułu)	22 984	8 221
- odpis w koszty	101 933	183 058
- rezerwy na sprawy sporne	23 587	32 997
- pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	50 456	135 987
- inne rezerwy	27 890	14 074
- rozwiązanie rezerw	(66 423)	(162 041)
- rezerwy na sprawy sporne	(2 635)	(45 360)
- pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	(63 139)	(101 887)
- inne rezerwy	(649)	(14 794)
- spisanie w ciężar utworzonej rezerwy	(14 672)	(2 723)
- wykorzystanie	-	(5 533)
- przeniesienie do innych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej	-	(2 587)
- różnice kursowe	2 146	(1 953)
Stan na koniec okresu (wg tytułów)	258 283	190 975
Rezerwy na sprawy sporne	106 321	95 282
Pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	109 409	75 715
Inne rezerwy	42 553	19 978

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe oraz pozostałe zobowiązania

	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia
Zobowiązania do udzielenia kredytu	47 466	-	-	-	24 477	(16 989)	2 960	57 914
Koszyk 1	29 409	17 523	(2 846)	(4)	18 637	(9 198)	(20 946)	32 575
Koszyk 2	17 626	(17 523)	2 846	(11)	3 972	(6 353)	17 690	18 247
Koszyk 3	431	-	-	15	1 014	(1 438)	6 209	6 231
POCI	-	-	-	-	854	-	7	861
Gwarancje i inne produkty finansowe	72 426	-	-	-	11 156	(14 588)	(17 499)	51 495
Koszyk 1	5 130	322	(324)	(3)	4 994	(6 792)	(543)	2 784
Koszyk 2	1 806	(322)	419	-	1 860	(1 050)	2 281	4 994
Koszyk 3	65 490	-	(95)	3	5 313	(6 745)	(16 812)	47 154
POCI	-	-	-	-	(1 011)	(1)	(2 425)	(3 437)
Pozostałe zobowiązania	147	-	-	-	-	(152)	5	-
Koszyk 1	147	-	-	-	-	(152)	5	-
Rezerwy dotyczące ekspozycji pozabilansowych	120 039	-	-	-	35 633	(31 729)	(14 534)	109 409

Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe na dzień 31 grudnia 2017 roku

	31.12.2017
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty	
Zaangażowanie pozabilansowe	33 250 017
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe analizowane portfelowo (wielkość ujemna)	(27 522)
Zaangażowanie pozabilansowe netto	33 222 495
Zobowiązania, które utraciły wartość	
Zaangażowanie pozabilansowe	165 346
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe analizowane indywidualnie (wielkość ujemna)	(48 193)
Zaangażowanie pozabilansowe netto	117 153

32. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego obliczane są w stosunku do wszystkich różnic przejściowych zgodnie z metodą bilansową przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego, która będzie obowiązywać w roku powstania obowiązku podatkowego (2018 r. i 2017 r.: 19%).

Aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie zalicza się do aktywów i zobowiązań krótkoterminowych.

Poniżej przedstawiono zmiany dotyczące aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2018	Wpływ wdrożenia MSSF 9	Skorygowany stan na początek okresu	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2018
Odsetki naliczone	114 653	-	114 653	22 433	-	-	137 086
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	2 639	-	2 639	(1 365)	-	-	1 274
Wycena papierów wartościowych	32 282	-	32 282	6 324	239	-	38 845
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	279 631	109 632	389 263	82 352	-	-	471 615
Rezerwy na świadczenia pracownicze	39 221	-	39 221	3 842	599	-	43 662
Pozostałe rezerwy	33 164	-	33 164	26 839	-	-	60 003
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	32 790	-	32 790	35 123	-	-	67 913
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	78	-	78	(78)	-	-	-
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	350 124	-	350 124	99 534	-	-	449 658
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	76 096	-	76 096	(2 637)	134	388	73 981
Razem	960 678	109 632	1 070 310	272 367	972	388	1 344 037

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2018	Wpływ wdrożenia MSSF 9	Skorygowany stan na początek okresu	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2018
Odsetki naliczone	(77 950)	-	(77 950)	1 229	-	-	(76 721)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(26 124)	-	(26 124)	(10 542)	(20 840)	-	(57 506)
Wycena papierów wartościowych	(116 192)	9 582	(106 610)	2 218	(6 412)	-	(110 804)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(1 538)	-	(1 538)	(5 424)	-	-	(6 962)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(45 749)	-	(45 749)	2 954	-	-	(42 795)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(18 657)	-	(18 657)	-	-	-	(18 657)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe*	(45 299)	(49 825)	(95 124)	20 470	-	3 055	(71 599)
Razem	(331 509)	(40 243)	(371 752)	10 905	(27 252)	3 055	(385 044)

Pozycja „Pozostałe dodatnie różnice przejściowe” zawiera m.in. wpływ utworzenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego w wysokości 22 529 tys. zł wynikającej z wdrożenia MSSF 9 w odniesieniu do rozpoznanych w latach ubiegłych kosztów uzyskania przychodów z tytułu rezerwy na poniesione nieudokumentowane ryzyko kredytowe. Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, w przypadku, gdy Bank przed 1 stycznia 2018 roku zaliczył IBNR do kosztów uzyskania przychodów, po wejściu w życie Nowelizacji zobowiązany jest do rozpoznania przychodu do wysokości rozpoznanej uprzednio jako koszt podatkowy. Bank rozpoznaje przychody z tego tytułu proporcjonalnie przez okres 7 kolejnych lat podatkowych.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2017	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2017
Odsetki naliczone	109 476	5 177	-	-	114 653
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	2 028	611	-	-	2 639
Wycena papierów wartościowych	44 920	2 341	(14 979)	-	32 282
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	274 812	4 819	-	-	279 631
Rezerwy na świadczenia pracownicze	36 080	2 421	720	-	39 221
Pozostałe rezerwy	33 239	(75)	-	-	33 164
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	26 670	6 120	-	-	32 790
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	197	(119)	-	-	78
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	260 437	89 687	-	-	350 124
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	71 750	3 040	(5)	1 311	76 096
Razem	859 609	114 022	(14 264)	1 311	960 678

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2017	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2017
Odsetki naliczone	(80 692)	2 742	-	-	(77 950)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(42 726)	15 745	857	-	(26 124)
Wycena papierów wartościowych	(66 610)	(21 861)	(27 721)	-	(116 192)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(20 896)	19 358	-	-	(1 538)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(48 360)	2 611	-	-	(45 749)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(18 657)	-	-	-	(18 657)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(42 120)	(2 945)	2	(236)	(45 299)
Razem	(320 061)	15 650	(26 862)	(236)	(331 509)

	31.12.2018	31.12.2017
Odsetki naliczone	23 662	7 919
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(11 907)	16 356
Wycena papierów wartościowych	8 542	(19 520)
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	82 352	4 819
Rezerwy na świadczenia pracownicze	3 842	2 421
Pozostałe rezerwy	26 839	(75)
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	35 123	6 120
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(5 424)	19 358
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	2 954	2 611
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	99 534	89 687
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	(78)	(119)
Pozostałe różnice przejściowe	17 833	95
Razem podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat (Nota 16)	283 272	129 672

Grupa dokonała oceny odzyskiwalności aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Zgodnie z zasadami paragrafu 28 i 29 MSR 12 „Podatek dochodowy”, Grupa rozpoznała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim jest prawdopodobne, że Grupa będzie miała wystarczający dochód do opodatkowania w przyszłych okresach lub ma możliwość planowania płatności podatkowych, które spowodują powstanie dochodu do opodatkowania w odpowiednich okresach.

Poziom aktywa z tytułu podatku odroczonego za rok 2018 i 2017 nie obejmuje strat podatkowych Oddziału zagranicznego na Słowacji w wysokości odpowiednio: 1 693 tys. EUR (równowartość 7 279 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 31 grudnia 2018 roku) i 1 567 tys. EUR (równowartość 6 536 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 31 grudnia 2017 roku). Ewentualne uwzględnienie, w latach kolejnych, w kalkulacji aktywów z tytułu podatku odroczonego strat Oddziału poniesionych w latach ubiegłych, będzie zależało od oceny kształtowania się podstawy opodatkowania w podatku dochodowym w przyszłości (z uwzględnieniem okresów przewidzianych na rozliczenie strat podatkowych). Prawo do rozliczenia strat podatkowych wygasa w okresie między 2019 rokiem a 2022 rokiem.

Grupa nie uwzględniła w wyliczeniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego także niewykorzystanych strat podatkowych poniesionych przez Garbary Sp. z o.o., BDH Development Sp. z o.o. oraz mCentrum Operacji Sp. z o.o. z uwagi na fakt, że nie jest prawdopodobne, iż w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania umożliwiający ich rozliczenie. Łącznie kwota niewykorzystanych strat podatkowych nie ujętych w wyliczeniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w Grupie wynosiła 59 115 tys. zł na koniec 2018 roku oraz 28 022 tys. zł na koniec 2017 roku. Prawo do rozliczenia strat podatkowych wygasa w okresie między 2019 a 2023 rokiem.

Grupa ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba że realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Grupę i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia w przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu. Na koniec 2018 Grupa nie ujęła w kalkulacji podatku odroczonego rozliczeń z tytułu różnic przejściowych w łącznej kwocie 1 443 977 tys. zł powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone oraz 1 198 253 tys. zł na koniec 2017 roku.

33. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank nie prowadził postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczących wierzytelności i zobowiązań emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta. Ponadto łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2018 roku postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących zobowiązań emitenta lub jednostki od niego zależnej również nie przekroczyła 10% kapitałów własnych emitenta.

Bank monitoruje status wszystkich spraw sądowych wniesionych przeciwko Bankowi oraz poziom wymaganych rezerw.

Informacje na temat największych postępowań dotyczących zobowiązań warunkowych emitenta

1. Roszczenia klientów Interbrok

Od dnia 14 sierpnia 2008 roku do Banku zwróciło się 170 podmiotów, które były w przeszłości klientami spółki Interbrok Investment E. Drózdź i Spółka Spółka jawna (dalej zwana Interbrok), i za pośrednictwem Sądu Rejonowego w Warszawie zaważyły Bank do próby ugodowej na łączną kwotę 386 086 tys. zł. Do Banku wpłynęło 9 pozwów o odszkodowania. Osiem z dziewięciu pozwów zostało złożonych przez byłych klientów Interbrok na łączną kwotę 800 tys. zł, z zastrzeżeniem iż roszczenia mogą ulec rozszerzeniu do łącznej kwoty 5 950 tys. zł. Powodowie zarzucili Bankowi pomocnictwo w sprzecznym z prawem działaniu Interbrok, które wyrządziło Powodom szkodę. W siedmiu z wymienionych spraw powództwa przeciwko Bankowi zostały oddalone i sprawy zostały prawomocnie zakończone. W ósmej sprawie powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia i Sąd Okręgowy umorzył postępowanie. W dziewiątej sprawie wartość przedmiotu sporu wynosi 275 423 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. Suma ta według żądania pozwu ma obejmować nabyte przez Powoda w drodze cesji wierzytelności przysługujące poszkodowanym w stosunku do Interbrok z tytułu pomniejszenia (wskutek upadłości Interbrok) wierzytelności o zwrot wpłaconych przez poszkodowanych depozytów przeznaczonych na inwestowanie na rynku forex. Powód odpowiedzialność Banku opiera na pomocnictwie Banku do czynu niedozwolonego Interbrok, polegającego na prowadzeniu działalności maklerskiej bez zezwolenia. W dniu 7 listopada 2017 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo w całości. Wyrok nie jest prawomocny. Powód wniósł apelację.

2. Pozew zbiorowy przeciwko mBankowi S.A. dotyczący klauzuli zmiany oprocentowania

W dniu 4 lutego 2011 roku doręczono Bankowi pozew zbiorowy wniesiony do Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 20 grudnia 2010 roku przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów jako reprezentanta grupy 835 osób fizycznych - klientów bankowości detalicznej Banku. W pozwie zażądano ustalenia odpowiedzialności Banku za nienależyte wykonywanie umów o kredyty hipoteczne. W szczególności zarzucono, iż Bank niewłaściwie stosował postanowienia umów dotyczących zmiany oprocentowania, a mianowicie, że Bank nie obniżał oprocentowania kredytu, mimo iż zdaniem Powoda był do tego zobowiązany. Bank nie zgadza się z powyższymi zarzutami. W dniu 18 lutego 2011 roku została złożona odpowiedź na pozew, w której Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W dniu 6 maja 2011 roku Sąd Okręgowy w Łodzi postanowił oddalić wniosek mBanku S.A. o odrzucenie pozwu oraz postanowił rozpoznać sprawę w postępowaniu grupowym. Na to postanowienie mBank S.A. w dniu 13 czerwca 2011 roku złożył zażalenie do Sądu Apelacyjnego w Łodzi. W dniu 28 września 2011 roku Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie mBanku S.A. Sprawa obecnie toczy się w trybie właściwym dla postępowania grupowego. W marcu 2012 roku zakończył się etap przystępowania nowych członków do postępowania grupowego. Na dzień 17 października 2012 roku skład grupy uprawomocnił się w liczbie 1247

członków. Sąd Okręgowy w Łodzi nie ustanowił również kaucji na rzecz mBanku S.A., o którą Bank wnosił. Bank w tej kwestii złożył zażalenie na to postanowienie. W dniu 29 listopada 2012 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił zażalenie Banku dotyczące ustanowienia kaucji. Postanowienie jest prawomocne i Powód nie ma obowiązku wnoszenia kaucji. W styczniu 2013 roku została wysłana ostateczna odpowiedź na pozew, a w dniu 15 lutego 2013 roku Powód odniósł się w piśmie procesowym do odpowiedzi na pozew. Postanowieniem z dnia 18 lutego 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi postanowił skierować strony do mediacji. Pismem z dnia 26 lutego 2013 roku Miejski Rzecznik Konsumentów złożył sprzeciw wobec skierowania sprawy do mediacji. W dniu 22 czerwca 2013 roku odbyła się rozprawa, a w dniu 3 lipca 2013 roku Sąd ogłosił wyrok, w którym uwzględnił w całości powództwo uznając, iż Bank nienależycie wykonywał umowę przez co konsumenci ponieśli szkodę. W dniu 9 września 2013 roku Bank od powyższego wyroku wniósł apelację. Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2014 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację mBanku S.A. podtrzymując w zasadzie stanowisko Sądu Okręgowego wyrażone w zaskarżonym wyroku. Po otrzymaniu pisemnego uzasadnienia wyroku mBank S.A. złożył skargę kasacyjną. Skarga kasacyjna została wniesiona do Sądu Najwyższego przez mBank S.A. 3 października 2014 roku. Postanowieniem z dnia 7 października 2014 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi wstrzymał skuteczność wyroku Sądu Okręgowego do czasu rozpoznania skargi kasacyjnej mBanku S.A. W dniu 18 lutego 2015 roku Sąd Najwyższy przyjął do rozpoznania Skargę kasacyjną złożoną przez mBank S.A. W dniu 14 maja 2015 roku Sąd Najwyższy wydał wyrok, w którym uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi. Postanowieniem z dnia 24 września 2015 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi dopuścił dowód z opinii biegłego w celu weryfikacji poprawności wykonywania przez mBank S.A. zmian oprocentowania kredytów hipotecznych objętych pozewem zbiorowym w okresie od 1 stycznia 2009 roku do 28 lutego 2010 roku.

mBank S.A. otrzymał opinię biegłego w kwietniu 2016 roku. Obydwie strony złożyły pisma procesowe, w których ustosunkowały się do wydanej opinii. Pismem z dnia 22 czerwca 2016 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi zobowiązał biegłego do złożenia uzupełniającej opinii, dotyczącej uwag wniesionych przez strony. Opinia uzupełniająca została wydana we wrześniu 2016 roku. Biegły podtrzymał wszystkie argumenty i stanowisko prezentowane w pierwotnej opinii.

W dniu 24 lutego 2017 roku odbyła się rozprawa, na której Sąd dopuścił dowód z ustnej uzupełniającej opinii biegłego, a z uwagi na fakt, iż nie rozwiązała ona wątpliwości Sądu, postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2017 roku Sąd Apelacyjny dopuścił dowód z kolejnej pisemnej uzupełniającej opinii biegłego. Opinia uzupełniająca została sporządzona przez biegłego i przedstawiona stronom w celu zgłoszenia uwag. W dniu 29 września 2017 roku Bank złożył obszerne pismo z uwagami do opinii. W dniu 30 kwietnia 2018 roku odbyła się rozprawa, na której Sąd dopuścił dowód z kolejnej ustnej uzupełniającej opinii biegłego. Sąd wydał na rozprawie postanowienie, w którym zobowiązał mBank do złożenia zaświadczeń zawierających historie zmian oprocentowania do każdej umowy kredytowej objętej postępowaniem, w terminie do 15 czerwca 2018 roku. Sąd udzielił pełnomocnikowi Powoda terminu 21 dni na zebranie danych niezbędnych do uzupełnienia opinii przez biegłego. W czerwcu Bank złożył obszerne pismo procesowe, w którym między innymi domaga się zmiany biegłego. Bank czeka na wyznaczenie terminu rozprawy.

3. Pozew zbiorowy przeciwko mBankowi S.A. dotyczący klauzul waloryzacyjnych

Dnia 4 kwietnia 2016 roku Miejski Rzecznik Konsumentów reprezentujący grupę 390 osób – klientów bankowości detalicznej, którzy zawarli umowy kredytów hipotecznych waloryzowane kursem CHF, złożył przeciwko mBankowi S.A. pozew zbiorowy w Sądzie Okręgowym w Łodzi. W kolejnych pismach procesowych powód rozszerzył listę osób, które przystąpiły do pozwu zbiorowego.

Pozew zawiera alternatywne roszczenia dotyczące orzeczenia częściowej nieważności umów kredytowych, tj. pod względem postanowień dotyczących waloryzacji, lub orzeczenia, że umowy te są nieważne w całości, lub orzeczenia, że postanowienia umowy dotyczące waloryzacji są nieważne ze względu na fakt, że dopuszczają waloryzację kredytu powyżej 20% i poniżej 20% według kursu CHF z tabeli kursów walut mBanku S.A. obowiązującej w dniu zawarcia każdej z tych umów kredytowych.

Postanowieniem z dnia 19 grudnia 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi dopuścił sprawę do rozpoznania w postępowaniu grupowym. Na przedmiotowe postanowienie mBank S.A. złożył zażalenie, jednak Sąd Apelacyjny w Łodzi w dniu 15 marca 2017 roku zażalenie oddalił.

Postanowieniem z dnia 9 maja 2017 roku Sąd Okręgowy w Łodzi zarządził ogłoszenie o wszczęciu postępowaniu grupowego i wyznaczył termin 3 miesięcy od daty publikacji ogłoszenia na przystępowanie do grupy osób, których roszczenia mogą być objęte przedmiotowym powództwem. W wyznaczonym terminie do grupy przystąpiły 352 osoby. Postanowieniem z dnia 13 marca 2018 roku Sąd ustalił skład grupy na 1 731 osób. Przedmiotowe postanowienie zostało zaskarżone przez obie strony. Niezależnie od postępowania zażaleniowego Sąd wyznaczył termin posiedzenia na 5 października 2018 roku. W dniu 5 października 2018 roku po przeprowadzeniu rozprawy merytorycznej, wysłuchaniu stron i przedstawieniu głosów końcowych Sąd zamknął rozprawę. W dniu 19 października 2018 roku Sąd wydał wyrok, w którym oddalił wszystkie roszczenia Powoda. W ustnym uzasadnieniu Sąd podniósł, że Powód nie wykazał,

że przysługuje mu interes prawny w wytaczaniu przedmiotowego powództwa a także odniósł się do kwestii ważności umów kredytowych waloryzowanych kursem CHF podkreślając że zarówno same umowy, jak i klauzula waloryzacyjna są zgodne zarówno z obowiązującymi przepisami jak i z zasadami współżycia społecznego. W dniu 11 stycznia 2019 roku do Banku została doręczona apelacja Powoda, do której Bank przygotowuje replikę.

4. Pozew firmy LPP S.A.

W dniu 17 maja 2018 roku do mBanku S.A. wpłynął pozew firmy LPP S.A. z siedzibą w Gdańsku w sprawie roszczenia odszkodowawczego w kwocie 96 307 009,15 zł z tytułu opłaty interchange. Firma LPP S.A. wnosi o zasądzenie kwoty odszkodowania solidarnie od mBanku S.A. i od innego banku krajowego.

Powód zarzuca obydwu pozwany Bankom oraz innym bankom działającym w Polsce udział w bezprawnym porozumieniu naruszającym przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, tj. w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań klientów wobec Powoda z tytułu płatności za nabywane przez nich towary za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski, poprzez:

- a. wspólne ustalenie wysokości stawki opłaty interchange pobieranej od transakcji dokonywanych kartami systemu VISA i/lub MasterCard i obciążanie ww. opłatami interchange Powoda,
- b. pobranie przez Pozwanych i inne banki działające w Polsce w porozumieniu z Pozwanymi od Powoda opłat interchange w wysokości ustalonej w ramach wyżej wymienionego bezprawnego porozumienia oraz wartości uiszczonych przez Powoda na rzecz Pozwanych i innych banków działających w porozumieniu z Pozwanymi opłat interchange w latach 2008 -2014,
- c. poniesienie przez Powoda szkody na skutek bezprawnego porozumienia Pozwanych i innych banków działających w Polsce co do wspólnego ustalania wysokości opłaty interchange i jej pobrania od Powoda, oraz
- d. świadomość Pozwanych co do charakteru prawnego i skutków ekonomicznych porozumienia dla Powoda (szkody Powoda - płacenia więcej, aniżeli płaciłby gdyby nie bezprawne porozumienie Pozwanych i innych banków działających w porozumieniu z Pozwanymi).

W dniu 16 sierpnia 2018 roku mBank S.A. złożył odpowiedź na pozew. W dniu 23 listopada 2018 roku odbyła się rozprawa. Sąd odroczył rozprawę, wezwał Powoda do uzupełnienia braków formalnych pisma procesowego (repliki na odpowiedź na pozew). Sąd uwzględnił wnioski Pozwanych o wezwanie szesnastu banków do udziału w sprawie oraz zarządził doręczenie bankom pism z wnioskiem o wezwanie.

Podatki

W dniu 24 września 2018 roku mBank S.A. otrzymał wezwanie od Naczelnika Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie do przedłożenia dokumentacji podatkowej dotyczącej transakcji zawieranych z podmiotami powiązanymi, o której mowa w art. 9a ust. 1-3a ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych za rok 2016.

W dniu 24 września 2018 roku spółka mLeasing Sp. z o.o. otrzymała wezwanie od Naczelnika Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie do przedłożenia dokumentacji podatkowej dotyczącej transakcji zawieranych z podmiotami powiązanymi, o której mowa w art. 9a ust. 1-3a ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych za rok 2016.

W dniach od 11 czerwca 2018 roku do 5 września 2018 roku w spółce CSK Sp. z o.o., w 100% zależnej od BDH Development Sp. z o.o., została przeprowadzona kontrola podatkowa prowadzona przez pracowników Urzędu Skarbowego Łódź-Śródmieście w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2016. Kontrola podatkowa nie wykazała nieprawidłowości.

W dniach od 23 listopada 2017 roku do 3 kwietnia 2018 roku w mBanku S.A. trwała kontrola podatkowa prowadzona przez pracowników Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego w Warszawie w zakresie prawidłowości rozliczania podatku od towarów i usług z tytułu importu usług za rok 2015. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W dniach od 29 stycznia 2016 roku do 30 maja 2017 roku w spółce mLeasing przeprowadzono postępowanie kontrolne Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za II kwartał 2014 roku, oraz ustalenia czy dany podmiot jest instytucją obowiązującą w świetle ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, oraz w przypadku uzyskania przez kontrolowanego statusu instytucji obowiązanej w zakresie wywiązywania się z obowiązków wyżej wymienionej ustawy. Kontrola nie wykazała istotnych nieprawidłowości.

Organy podatkowe mogą przeprowadzać kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujętych w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklaracje podatkowe, dokonać ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego i nałożyć związane z tym kary.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań podatkowych w tym zakresie.

Kontrola Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF)

W okresie od października do grudnia 2018 roku pracownicy UKNF przeprowadzili w Banku kontrolę w celu sprawdzenia, czy działalność mBanku S.A. w zakresie wykonywania obowiązków depozytariusza jest zgodna z prawem oraz umową o wykonywaniu funkcji depozytariusza, a w szczególności z ustawą z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1355, z późn. zm.).

Szczegółowe ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole przekazanym Bankowi w dniu 11 lutego 2019 roku. W dniu 25 lutego 2019 roku Bank przekazał UKNF zastrzeżenia do protokołu oraz dodatkowe wyjaśnienia w kwestiach podlegających kontroli.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest znane ostateczne stanowisko UKNF dotyczące zagadnień będących przedmiotem powyższej kontroli.

34. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe Grupy obejmują:

■ **Zobowiązania do udzielenia kredytu**

Kwoty oraz odpowiadające im terminy, w których Grupa zobowiązana będzie do zrealizowania pozabilansowych zobowiązań finansowych poprzez udzielenie kredytów lub innych świadczeń pieniężnych, zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

■ **Gwarancje i inne produkty finansowe**

Gwarancje zostały przedstawione w poniższej tabeli na podstawie najwcześniejszej umownej daty zapadalności.

■ **Pozostałe zobowiązania****Zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe oraz pozostałe zobowiązania**

31.12.2018	Kwota nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9				Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Zobowiązania do udzielenia kredytu	26 868 906	935 840	21 609	961	32 575	18 247	6 231	861
Gwarancje i inne produkty finansowe	7 543 787	872 767	119 779	5 100	2 784	4 994	47 154	(3 437)
Pozostałe zobowiązania	37 076	-	-	-	-	-	-	-

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane przez Grupę oraz wartość nominalną otwartych transakcji pochodnych Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

31.12.2018	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	32 900 774	4 049 191	3 091 452	40 041 417
Zobowiązania udzielone	31 399 043	2 307 751	2 754 629	36 461 423
1. Finansowe	24 303 130	1 972 322	1 607 462	27 882 914
a) zobowiązania do udzielenia kredytu	24 253 840	1 967 925	1 605 551	27 827 316
b) pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	49 290	4 397	1 911	55 598
2. Gwarancje i inne produkty finansowe	7 058 837	335 429	1 147 167	8 541 433
a) gwarancje i akredytywy stand by	7 058 837	335 429	1 147 167	8 541 433
3. Pozostałe zobowiązania	37 076	-	-	37 076
Zobowiązania otrzymane	1 501 731	1 741 440	336 823	3 579 994
- finansowe	-	381 660	-	381 660
- gwarancyjne	1 501 731	1 359 780	336 823	3 198 334
2. Pochodne instrumenty finansowe (wartość nominalna kontraktów)	162 822 205	312 067 363	42 533 604	517 423 172
Instrumenty pochodne na stopę procentową	90 331 695	291 197 062	38 527 954	420 056 711
Walutowe instrumenty pochodne	70 254 654	20 338 566	2 487 650	93 080 870
Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	2 235 856	531 735	1 518 000	4 285 591
Pozycje pozabilansowe razem	195 722 979	316 116 554	45 625 056	557 464 589

31.12.2017	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	27 901 781	8 173 972	1 418 944	37 494 697
Zobowiązania udzielone	26 053 236	6 458 344	980 062	33 491 642
1. Finansowe	22 050 593	3 395 751	501 647	25 947 991
a) zobowiązania do udzielenia kredytu	22 023 820	3 346 245	501 647	25 871 712
b) pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	26 773	49 506	-	76 279
2. Gwarancje i inne produkty finansowe	3 602 643	3 062 593	478 415	7 143 651
a) akcepty bankowe	5 116	-	-	5 116
b) gwarancje i akredytywy stand by	3 597 527	3 062 593	478 415	7 138 535
3. Pozostałe zobowiązania	400 000	-	-	400 000
Zobowiązania otrzymane	1 848 545	1 715 628	438 882	4 003 055
- finansowe	13 222	-	-	13 222
- gwarancyjne	1 835 323	1 715 628	438 882	3 989 833
2. Pochodne instrumenty finansowe (wartość nominalna kontraktów)	157 091 619	238 396 163	33 825 013	429 312 795
Instrumenty pochodne na stopę procentową	87 435 060	214 783 274	32 090 017	334 308 351
Walutowe instrumenty pochodne	68 263 776	22 143 926	1 429 596	91 837 298
Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	1 392 783	1 468 963	305 400	3 167 146
Pozycje pozabilansowe razem	184 993 400	246 570 135	35 243 957	466 807 492

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zaprezentowane są w Nocie 20.

Największy wpływ na wielkość zobowiązań finansowych udzielonych, poza zobowiązaniami udzielonymi przez Bank, miały zobowiązania udzielone przez mFactoring i mBank Hipoteczny w wysokości odpowiednio 1 644 421 tys. zł i 1 515 637 tys. zł na dzień 31 grudnia 2018 roku (31 grudnia 2017 rok odpowiednio: 1 466 478 tys. zł i 1 571 536 tys. zł).

35. Aktywa zastawione

Na aktywach ustanawia się zabezpieczenia w związku z umowami odkupu papierów wartościowych oraz transakcji pochodnych zawartymi z innymi bankami oraz ustanawia się depozyty zabezpieczające w związku z zawarciem kontraktów giełdowych typu futures, opcjami i członkostwem w giełdach.

Zabezpieczenie może być również złożone w różnej formie (gotówka, papiery wartościowe, zastaw na aktywach itp.).

Analogicznie, na rzecz Grupy kontrahenci ustanawiają zabezpieczenia transakcji na swoich aktywach. Jeśli przedmiotem takiego zabezpieczenia są papiery wartościowe (w transakcji buy-sell-back), mogą one zostać ponownie użyte jako zabezpieczenie w transakcji przeciwstawnej (sell-buy-back).

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Ponadto Grupa przyjmuje zabezpieczenia o charakterze rzeczowym (w formie zastawu bądź hipoteki) związane z transakcjami o charakterze kredytowym, takich jak udzielone kredyty, linie kredytowe, gwarancje bankowe.

W tabeli poniżej zaprezentowano zestawienie środków możliwych do zastawienia w rozbiciu na główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy mBanku, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku. Głównym składnikiem stanowiącym zabezpieczenie płynności Grupy mBanku z tytułu możliwych do ustanowienia zabezpieczeń są skarbowe papiery wartościowe.

31.12.2018

Pozycja (w tys. zł)	Aktywa			Zabezpieczenia przyjęte w formie papierów wartościowych związane z transakcjami buy sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia	Zabezpieczenia przyjęte w formie papierów wartościowych związane z transakcjami buy sell back			
				Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Papiery dłużne (Nota 20 i 22), w tym:	25 393 341	2 745 396	22 369 638	1 480 632	599	1 480 033	23 849 671
- Bony pieniężne NBP	589 901	-	589 901	-	-	-	589 901
- Papiery skarbowe	22 035 917	2 745 396	19 290 521	1 480 632	599	1 480 033	20 770 554
- Pozostałe papiery nieskarbowe	2 767 523	-	2 489 216	-	-	-	2 489 216
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 23)	388 196	388 196	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	94 765 753	9 399 293	-	-	-	-	-
Zabezpieczenie rzeczowe	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	25 202 829	-	-	-	-	-	-
Razem	145 750 119	12 532 885	22 369 638	1 480 632	599	1 480 033	23 849 671

W tabeli poniżej zaprezentowano zestawienie środków możliwych do zastawienia w rozbiciu na główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy mBanku, według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku. Głównym składnikiem stanowiącym zabezpieczenie płynności Grupy mBanku z tytułu możliwych do ustanowienia zabezpieczeń są skarbowe papiery wartościowe.

31.12.2017

Pozycja (w tys. zł)	Aktywa			Zabezpieczenia przyjęte w formie papierów wartościowych związane z transakcjami buy sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia	Zabezpieczenia przyjęte w formie papierów wartościowych związane z transakcjami buy sell back			
				Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Papiery dłużne (Nota 20 i 22), w tym:	33 580 982	6 325 729	25 787 590	-	-	-	25 787 590
- Bony pieniężne NBP	2 322 914	-	2 322 914	-	-	-	2 322 914
- Papiery skarbowe	28 816 209	6 325 729	22 490 480	-	-	-	22 490 480
- Listy zastawne	-	-	-	-	-	-	-
- Pozostałe papiery nieskarbowe	2 441 859	-	974 196	-	-	-	974 196
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 23)	365 385	365 385	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	84 475 844	8 645 660	-	-	-	-	-
Zabezpieczenie rzeczowe	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	13 001 808	-	-	-	-	-	-
Razem	131 424 019	15 336 774	25 787 590	-	-	-	25 787 590

mBank Hipoteczny S.A. zabezpiecza wyemitowane hipoteczne i publiczne listy zastawne wierzytelnościami z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość bilansowa netto kredytów wpisanych do rejestru hipotecznych i publicznych listów zastawnych, wykazanych powyżej jako aktywa zastawione, wynosiła 9 399 293 tys. zł (31 grudnia 2017 roku – 8 645 660 tys. zł).

Wartość papierów skarbowych wykazanych jako aktywa zastawione, poza zabezpieczeniem transakcji sell-buy-back, obejmuje zabezpieczenie zobowiązań Grupy z tytułu kredytów otrzymanych z EBI, zabezpieczenie z tytułu depozytu przyjętego od klienta oraz zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG i zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na rzecz funduszu gwarancyjnego i funduszu przymusowej restrukturyzacji BFG.

36. Zarejestrowany kapitał akcyjny

Łączna liczba akcji zwykłych na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 42 336 982 sztuki (31 grudnia 2017 r.: 42 312 122 sztuki) o wartości nominalnej 4 zł na akcję. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA) NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 ROKU						
Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Rok rejestracji
zwykłe na okaziciela*	-	-	9 988 000	39 952 000	w całości opłacone gotówką	1986
imiennie zwykłe*	-	-	12 000	48 000	w całości opłacone gotówką	1986
zwykłe na okaziciela	-	-	2 500 000	10 000 000	w całości opłacone gotówką	1994
zwykłe na okaziciela	-	-	2 000 000	8 000 000	w całości opłacone gotówką	1995
zwykłe na okaziciela	-	-	4 500 000	18 000 000	w całości opłacone gotówką	1997
zwykłe na okaziciela	-	-	3 800 000	15 200 000	w całości opłacone gotówką	1998
zwykłe na okaziciela	-	-	170 500	682 000	w całości opłacone gotówką	2000
zwykłe na okaziciela	-	-	5 742 625	22 970 500	w całości opłacone gotówką	2004
zwykłe na okaziciela	-	-	270 847	1 083 388	w całości opłacone gotówką	2005
zwykłe na okaziciela	-	-	532 063	2 128 252	w całości opłacone gotówką	2006
zwykłe na okaziciela	-	-	144 633	578 532	w całości opłacone gotówką	2007
zwykłe na okaziciela	-	-	30 214	120 856	w całości opłacone gotówką	2008
zwykłe na okaziciela	-	-	12 395 792	49 583 168	w całości opłacone gotówką	2010
zwykłe na okaziciela	-	-	16 072	64 288	w całości opłacone gotówką	2011
zwykłe na okaziciela	-	-	36 230	144 920	w całości opłacone gotówką	2012
zwykłe na okaziciela	-	-	35 037	140 148	w całości opłacone gotówką	2013
zwykłe na okaziciela	-	-	36 044	144 176	w całości opłacone gotówką	2014
zwykłe na okaziciela	-	-	28 867	115 468	w całości opłacone gotówką	2015
zwykłe na okaziciela	-	-	41 203	164 812	w całości opłacone gotówką	2016
zwykłe na okaziciela	-	-	31 995	127 980	w całości opłacone gotówką	2017
zwykłe na okaziciela	-	-	24 860	99 440	w całości opłacone gotówką	2018
Liczba akcji, razem			42 336 982			
Zarejestrowany kapitał akcyjny, razem				169 347 928		
Wartość nominalna jednej akcji (w zł)		4				

*Stan akcji na dzień bilansowy

W 2018 roku Krajowy depozyt Papierów Wartościowych (KDPW) dokonał rejestracji 24 860 akcji mBanku wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze emisji akcji z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, w celu umożliwienia objęcia akcji mBanku osobom biorącym udział w programach motywacyjnych. W wyniku rejestracji akcji Banku kapitał zakładowy mBanku wzrósł w 2018 roku o kwotę 99 440 zł.

Akcjonariuszem posiadającym powyżej 5% kapitału zakładowego i ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu jest Commerzbank AG, który na dzień 31 grudnia 2018 roku posiadał 69,33% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

W 2018 roku nie było zmian w strukturze własności znacznych pakietów akcji Banku, natomiast w dniu 4 lutego 2019 roku Bank otrzymał od Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (OFE) zawiadomienie o zmniejszeniu udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu mBanku S.A. poniżej 5%. Do dnia 28 stycznia 2019 roku OFE był w posiadaniu 2 117 564 akcji mBanku S.A., co stanowiło 5,002% kapitału zakładowego mBanku S.A. i uprawniało do 2 117 564 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A. Od dnia 29 stycznia 2019 roku OFE jest w posiadaniu 2 101 872 akcji mBanku S.A., co stanowi 4,965% kapitału zakładowego mBanku S.A. i uprawnia do 2 101 872 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

37. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji, z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku.

Zwiększenie kapitału zapasowego w 2018 roku i w 2017 roku wynika z emisji akcji w ramach realizacji programów motywacyjnych, opisanych w Nocie 42.

38. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe, fundusz ogólnego ryzyka, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

	31.12.2018	31.12.2017
Pozostały kapitał zapasowy	9 826 282	7 727 317
Pozostałe kapitały rezerwowe	93 448	93 634
Fundusz ogólnego ryzyka	1 153 753	1 153 753
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	(965 478)	508 060
Wynik roku bieżącego	1 316 451	1 091 530
Zyski zatrzymane, razem	11 424 456	10 574 294

Zgodnie z polskimi przepisami prawa 8% zysku netto banku przenosi się na niepodlegający podziałowi kapitał zapasowy tworzony ustawowo, aż do czasu, gdy osiągnie on poziom jednej trzeciej kapitału akcyjnego banku.

Dodatkowo Grupa przenosi część zysku netto na fundusz ogólnego ryzyka na pokrycie nieprzewidzianych ryzyk oraz przyszłych strat. Fundusz ogólnego ryzyka podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie walnego zgromadzenia.

39. Inne pozycje kapitału własnego

	31.12.2018	31.12.2017
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(5 467)	(5 527)
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe)	2 971	3 671
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe)	(8 438)	(9 198)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	nd	168 393
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	nd	196 759
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	nd	(7 744)
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych	nd	15 903
Podatek odroczony	nd	(36 525)
Wycena dłużnych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	145 978	nd
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	189 614	nd
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	(10 328)	nd
Podatek odroczony	(33 308)	nd
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	83 643	(5 198)
Niezrealizowane zyski	103 263	2 877
Niezrealizowane straty	-	(9 295)
Podatek odroczony	(19 620)	1 220
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(9 316)	(6 768)
Zyski aktuarialne	-	2
Straty aktuarialne	(11 491)	(8 358)
Podatek odroczony	2 175	1 588
Inne pozycje kapitału własnego razem	214 838	150 900

W 2018 roku niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych dotyczą głównie dodatniej wyceny dłużnych papierów wartościowych księgi bankowej, spowodowanej spadkiem stóp procentowych w ostatnim kwartale 2018 roku, będącej pochodną spadków stóp na rynkach globalnych.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

W 2017 roku niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych dotyczą głównie dodatniej wyceny dłużnych papierów wartościowych księgi bankowej, spowodowanej spadkiem stóp procentowych w pierwszej połowie 2017 roku, będącej pochodną spadków stóp na rynkach globalnych.

40. Dywidenda na akcję

W dniu 12 kwietnia 2018 roku XXXI Zwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku S.A. podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto za rok 2017. Na dywidendę dla akcjonariuszy Banku została przekazana kwota 217 907 428,30 zł, przy czym kwota dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 5,15 zł. Kwota ta stanowi 20% jednostkowego zysku netto Banku wypracowanego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku.

Dzień dywidendy został ustalony na dzień 24 maja 2018 roku, natomiast wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 7 czerwca 2018 roku.

41. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych**Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych**

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2018	31.12.2017
Kasa i operacje z bankiem centralnym (Nota 19)	9 199 264	7 384 869
Należności od banków (Nota 23)	683 411	1 206 876
Wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Nota 20)	748 294	1 232 515
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	10 630 969	9 824 260

Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych.

Wyjaśnienie różnic pomiędzy zmianą stanu wynikającą z sald bilansowych a zmianą stanu wykazaną w przepływach środków pieniężnych z działalności operacyjnej

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

	Rok kończący się 31 grudnia 2018
Należności od banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(839 123)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(14 527)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(523 465)
Zmiana stanu należności od banków, razem	(1 377 115)
Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	543 135
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	116 868
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	109 681
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(484 221)
Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające, razem	285 463
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(10 517 389)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(149 270)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom, razem	(10 666 659)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody - zmiana wynikająca z sald bilansowych	(800 714)
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	(15 068)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(496 127)
Zmiana stanu aktywa finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, razem	(1 311 909)
Papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zmiana wynikająca z sald bilansowych	(480 367)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	203 518
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, razem	(276 849)
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo przez wynik finansowy - zmiana wynikająca z sald bilansowych	(43 280)
Nabycie udziałów w jednostkach zależnych nie objętych konsolidacją	39 907
Sprzedaż udziałów w jednostkach zależnych nie objętych konsolidacją	(100)
Zmiana wyceny	3 065
Zmiana stanu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo przez wynik finansowy, razem	(408)
Inne aktywa - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(407 266)
Niezrealizowane kasowo rozrachunki ujęte w rachunku zysków i strat	17 135
Zmiana stanu innych aktywów, razem	(390 131)
Zobowiązania wobec innych banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(1 994 964)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(44 183)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	2 644 697
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków, razem	605 550
Zobowiązania wobec klientów - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	10 468 181
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	386 025
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	734 364
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów, razem	11 588 570
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	3 726 731
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(75 357)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	(3 370 561)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, razem	280 813
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań i rezerw - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	779 672
Wycena programów motywacyjnych ujęta w wyniku (Nota 13)	10 703
Wyłączenie zobowiązań z tytułu wyceny aktywów przeznaczonych do sprzedaży	2 863
Wyłączenie zobowiązań z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych	(3 259)
Wycena aktuarialna rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujęta w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 18)	(3 135)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań i rezerw, razem	786 844

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

	Rok kończący się 31 grudnia 2017
Należności od banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	1 375 133
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(1 032)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(1 125 863)
Zmiana stanu należności od banków, razem	248 238
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	2 275 252
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(1 814)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(2 270 514)
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu, razem	2 924
Pochodne instrumenty finansowe - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	68 643
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	104 426
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	(4 511)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych, razem	168 558
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(2 712 567)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(181 522)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom, razem	(2 894 089)
Inwestycyjne papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostki stowarzyszone- zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(780 027)
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	224 697
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(299 422)
Sprzedaż kapitałowych papierów wartościowych oraz udziałów w jednostkach zależnych	(32 863)
Zwiększenie zaangażowania w jednostkach zależnych nie objętych konsolidacją oraz udziałach mniejszościowych	6 159
Wyłączenie zmiany stanu wynikającej z wyceny metodą praw własności inwestycji w jednostki stowarzyszone	11 338
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych, razem	(870 118)
Zmiana stanu pozostałych aktywów - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	78 088
Niezrealizowane kasowo rozrachunki ujęte w rachunku zysków i strat	13 347
Zmiana stanu pozostałych aktywów, razem	91 435
Zobowiązania wobec innych banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(3 413 402)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(43 581)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	3 568 353
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków, razem	111 370
Zobowiązania wobec klientów - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	78 065
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(111 315)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	20 764
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów, razem	(12 486)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	1 662 463
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(95 330)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	(2 381 840)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, razem	(814 707)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań i rezerw - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	400 561
Wycena programów motywacyjnych ujęta w wyniku (Nota 11)	8 700
Wyłączenie zobowiązań z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych	833
Wycena aktuarialna rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujęta w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 16)	(3 786)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań i rezerw, razem	406 308

Odsetki otrzymane i zapłacone wykazane w działalności operacyjnej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Odsetki otrzymane z tytułu:		
Należności od banków	70 214	60 904
Kredytów i pożyczek udzielonych klientom	3 536 391	3 182 846
Dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	79 817	64 620
Dłużnych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	882 577	965 620
Instrumentów pochodnych zakasifikowanych do księgi bankowej	82 630	39 005
Instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń	98 261	72 758
Pozostałe odsetki otrzymane	5 686	18 707
Przychody z tytułu odsetek otrzymanych, razem	4 755 576	4 404 460

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2018	2017
Odsetki zapłacone z tytułu:		
Rozliczeń z bankami z tytułu przyjętych depozytów	(11 114)	(15 508)
Rozliczeń z klientami z tytułu przyjętych depozytów	(951 393)	(389 250)
Z tytułu emisji papierów wartościowych	(243 513)	(256 898)
Pozostałe odsetki zapłacone	(6 882)	(7 532)
Koszty z tytułu odsetek zapłaconych, razem	(1 212 902)	(669 188)

Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

W 2018 roku i w 2017 roku przepływy środków z działalności inwestycyjnej dotyczą głównie rozliczeń z tytułu nabycia wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych. Ponadto w 2018 roku przepływy z działalności inwestycyjnej dotyczą rozliczenia transakcji i sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa mFinanse S.A. (Nota 44).

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej dotyczą głównie rozliczeń z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz rozliczeń długoterminowych kredytów otrzymanych od innych banków (Nota 29) i z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (Nota 29). Ponadto w 2018 roku przepływy z działalności finansowej obejmują rozliczenia z tytułu zobowiązań podporządkowanych.

Poniższa tabela prezentuje zmianę stanu zobowiązań w ramach działalności finansowej.

	Stan na 31.12.2017	Przepływy środków pieniężnych	Zmiana stanu nie związana z przepływami środków pieniężnych	Stan na 31.12.2018
Kredyty i pożyczki otrzymane od banków (Nota 29)	3 394 340	(2 780 373)	133 414	747 381
Kredyty i pożyczki otrzymane od innych podmiotów (Nota 29)	4 142 944	(858 678)	172 998	3 457 264
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (Nota 29)	14 322 852	3 058 743	667 988	18 049 583
Zobowiązania podporządkowane (Nota 29)	2 158 143	245 562	70 458	2 474 163
Zobowiązania w ramach działalności finansowej, razem	24 018 279	(334 746)	1 044 858	24 728 391

	Stan na 31.12.2016	Przepływy środków pieniężnych	Zmiana stanu nie związana z przepływami środków pieniężnych	Stan na 31.12.2017
Kredyty i pożyczki otrzymane od banków (Nota 29)	6 964 907	(2 758 658)	(811 909)	3 394 340
Kredyty i pożyczki otrzymane od innych podmiotów (Nota 29)	4 201 768	192 646	(251 470)	4 142 944
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (Nota 29)	12 660 389	2 381 838	(719 375)	14 322 852
Zobowiązania podporządkowane (Nota 29)	3 943 349	(1 681 347)	(103 859)	2 158 143
Zobowiązania w ramach działalności finansowej, razem	27 770 413	(1 865 521)	(1 886 613)	24 018 279

W zmianie stanu nie związanej z przepływami środków pieniężnych ujęte zostały różnice kursowe oraz odsetki naliczone.

42. Programy motywacyjne oparte na akcjach**Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku**

W dniu 31 marca 2014 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A., który zastąpił postanowienia Regulaminu Programu Motywacyjnego w Spółce mBank S.A. z 7 grudnia 2012 roku.

W ramach tego programu Członkowie Zarządu Banku mają prawo do premii, w tym do premii bezgotówkowej wypłacanej w akcjach Banku, w tym akcjach fantomowych.

Za podstawę nabycia prawa do premii oraz wyliczenia jej wysokości za dany rok obrotowy przyjmuje się wartość netto współczynnika zwrotu z kapitału ROE netto Grupy mBanku i miesięczne wynagrodzenie Członka Zarządu należne mu na dzień 31 grudnia roku obrotowego, za który premia jest przyznawana. Równowartość 50% wysokości wyliczonej na podstawie wskaźnika ROE kwoty bazowej stanowi tzw. pierwszą część premii bazowej. W ramach pozostałej 50%-wej kwoty bazowej Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej jeżeli uzna, że Członek Zarządu wykonał ustalony roczny/wieloletni cel biznesowo-rozwojowy, może przyznać drugą część premii. Decyzja o przyznaniu drugiej części premii leży w wyłącznej gestii Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej, która według własnej oceny i decyzji potwierdza osiągnięcie MBO, biorąc pod uwagę sytuację na rynkach finansowych w ostatnim/poprzednich okresach finansowych.

Suma pierwszej i drugiej części premii bazowej stanowi premię bazową dla Członka Zarządu za dany rok obrotowy. 40% kwoty premii bazowej stanowi premię nieodroczoną i zostaje wypłacone w roku ustalenia premii bazowej w następujący sposób: 50% w formie wypłaty gotówkowej i 50% w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji lub akcjach fantomowych.

60% kwoty premii bazowej stanowi premię odroczoną i zostaje wypłacone w trzech równych transzach w kolejnych trzech latach następujących po roku ustalenia wysokości premii bazowej w następujący sposób: 50% z każdej z odroczonej transz w formie wypłaty gotówkowej i 50% z każdej z odroczonej transz w formie wypłaty bezgotówkowej w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji lub akcjach fantomowych.

Rada Nadzorcza na podstawie Rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy z uwagi na późniejszą ocenę pracy Członka Zarządu w dłuższym horyzoncie czasowym niż 1 rok finansowy/obrotowy, tj. za okres co najmniej 3 lat, który bierze pod uwagę cykl biznesowy Banku, jak również ryzyko związane z prowadzeniem działalności przez Bank, ale tylko gdy działania bądź zaniechania Członka Zarządu miały bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy i pozycję rynkową Banku w okresie oceny oraz w przypadku gdy co najmniej jeden z elementów zawartych w karcie wyników nie zostanie spełniony.

Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty premii nieodroczonej i odroczonej za dany rok finansowy/obrotowy, w tym również w zakresie odroczonej transzy jeszcze niewypłaconych, w sytuacji, o której mowa w art. 142 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe. Wstrzymanie w całości bądź zmniejszenie premii nieodroczonej i odroczonej, jak również jakiegokolwiek odroczonej transzy przez Komisję ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej dotyczyć może również premii odroczonej i nieodroczonej, w tym odroczonej transzy niewypłaconej Członkowi Zarządu po wygaśnięciu bądź rozwiązaniu umowy o zarządzanie.

Poniższa tabela przedstawia liczbę opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku.

	31.12.2018		31.12.2017	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	15 542	-	17 210	-
Przyznane w danym okresie	8 021	-	11 993	-
Umorzone w danym okresie	-	-	3 385	-
Wykonane w danym okresie*	11 334	4	10 276	4
Wygaste w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	12 229	-	15 542	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2018 wyniosła 430,59 zł (2017 r. – 421,21 zł).

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w gotówce. Ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 50% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A. Koszty programu w tej części obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

W dniu 2 marca 2015 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej wydłużyła czas trwania programu z 31 grudnia 2018 roku do 31 grudnia 2021 roku.

Program pracowniczy dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2014 roku

W dniu 31 marca 2014 Rada Nadzorcza mBanku podjęła na podstawie rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń uchwałę zmieniającą regulamin programu pracowniczego, który zastąpił pracowniczy program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2013 roku, przy czym względem osób, które nabyły obligacje z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji Banku, lub którym zostały przyznane prawa do nabycia obligacji w transzach III, IV, V i VI program miał być przeprowadzany na dotychczasowych zasadach.

W dniu 2 marca 2015 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń wydłużyła czas trwania programu z 31 grudnia 2019 roku do 31 grudnia 2022 roku.

Celem Programu jest zapewnienie wzrostu wartości akcji Spółki poprzez związanie interesu kluczowej kadry Grupy mBanku z interesem Spółki i jej akcjonariuszy oraz wdrożenie w Grupie mBanku polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie mBank S.A.

Obligacje przyznane w ramach III, IV, V i VI transzy zostały nabyte przez osoby uprawnione, a wynikające z obligacji prawa do objęcia akcji w ramach warunkowego podwyższenia kapitału, zostały zrealizowane.

Ostatnie rozliczenia w/w transz zostały zrealizowane w 2017 roku.

Począwszy od VII Transzy przyznane osobie uprawnionej prawo do nabycia obligacji zostanie podzielone na cztery części, które będą mogły być realizowane odpowiednio: I część - obligacje nieodroczone, stanowiąca 50% z 60% kwoty premii uznaniowej przyznanej za dany rok obrotowy w roku ustalenia tego prawa, a następnie kolejne trzy równe części - obligacje odroczone, stanowiące 50% z 40% kwoty premii uznaniowej przyznanej za dany rok obrotowy po upływie 12, 24 i 36 miesięcy od dnia przyznania tego prawa, stosownie do przyjętych w Grupie mBanku regulacji wewnętrznych określających zasady zmiennego wynagradzania pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka podmiotów w Grupie mBanku S.A.

Zarząd Banku/Rada Nadzorcza spółki, w której jest prowadzony Program, może podjąć decyzję o wstrzymaniu realizacji Programu w całości bądź zmniejszeniu liczby obligacji nieodroczone lub odroczone w danej transzy dla osoby uprawnionej w przypadku wystąpienia sytuacji, o których mowa w art. 142 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe, tj. powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia, powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności lub utraty płynności, spełnienia przesłanek określonych w umowach z uczestnikami programu, będących podstawą świadczenia pracy lub innych usług na rzecz Banku oraz podmiotów zależnych.

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty premii przyznanej za dany rok stanowi płatność rozliczaną w gotówce i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 50% kwoty premii przyznanej za dany rok stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A.

Koszty programu w tej części obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

W ramach tego programu (począwszy od VII transzy) została przyznana premia za lata 2014-2017. Ostatnie rozliczenia przypadają na 2021 rok.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji w odniesieniu do programu motywacyjnego dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2014 roku.

	31.12.2018		31.12.2017	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	15 396	-	11 309	-
Przyznane w danym okresie	11 423	-	20 339	-
Umorzone w danym okresie	-	-	82	-
Wykonane w danym okresie*	13 526	4	16 170	4
Wygaste w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	13 293	-	15 396	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2018 wyniosła 430,59 zł (2017 r. – 421,21 zł).

Program motywacyjny z 2018 roku dla Członków Zarządu i kluczowej kadry Grupy mBanku – pracowników mających wpływ na profil ryzyka mBanku

W dniu 18 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej i decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. z dnia 18 maja 2018 roku, uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A.

Program motywacyjny zastąpił istniejące programy, tj. program pracowniczy wprowadzony na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. z dnia 27 października 2008 roku, z uwzględnieniem późniejszych zmian, oraz program dla Członków Zarządu wprowadzony na podstawie uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. z dnia 14 marca 2008 roku, z późniejszymi zmianami. Przy czym prawa z obligacji nabytych w ramach istniejących programów będą realizowane na zasadach określonych w tych programach.

Nowy program będzie realizowany od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2028 roku. Osobami uprawnionymi do udziału w programie są osoby zajmujące stanowiska zidentyfikowane jako mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku zgodnie z polityką identyfikacji Risk Taker, określone jako Risk Taker I lub Risk Taker II, z wyłączeniem Risk Takers II – Członków Zarządu spółki mBank Hipoteczny S.A., w której realizowany jest inny program motywacyjny.

Risk Taker I oznacza Członka Zarządu Banku. Risk Taker II oznacza pracownika zajmującego stanowisko zidentyfikowane jako mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku zgodnie z polityką identyfikacji Risk Takers, w tym również osobę sprawującą funkcję Członka Zarządu w podmiocie z Grupy mBanku.

Na warunkach określonych w Regulaminie i Polityce Wynagradzania Risk Takers, Risk Takers będą mogli objąć nieodpłatnie Warranty, a w wykonaniu praw z Warrantów – Akcje.

Bonus dla Risk Taker I

Rada Nadzorcza ustala wysokość bonusu za dany rok kalendarzowy każdemu Członkowi Zarządu indywidualnie w oparciu o ocenę realizacji wyznaczonych celów MBO w odniesieniu do okresu co najmniej 3 lat, przy czym jego wysokość zależy od wysokości puli bonusów. Pula bonusów stanowi sumę kwot bazowych obliczonych dla każdego Członka Zarządu. Kwota bazowa wyliczana jest jako krotność wynagrodzenia zasadniczego, która uzależniona jest od poziomu Economic Profit (EP), przy czym EP liczony jest za okres 3 lat zgodnie z zasadami określonymi w Polityce Wynagradzania Risk Takers.

Bonus składa się z części nieodroczonej stanowiącej 40% bonusu i części odroczonej stanowiącej 60% bonusu.

Część odroczonej i nieodroczonej dzieli się po połowie na część gotówkową (50%) i część wypłacaną w postaci warrantów subskrypcyjnych (50%). Część nieodroczonej gotówkowej podlega wypłacie w roku przyznania premii. Druga połowa części nieodroczonej (50%) jest wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A.

Część odroczonej, zarówno gotówkowa jak i część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, podlega wypłacie w 5 równych rocznych transzach. W każdej z transz część gotówkowa jest wypłacana po zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za poprzedni rok kalendarzowy, a część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Bonus dla Risk Taker II

Wysokość bonusu za dany rok kalendarzowy ustala Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker'a II (pracownika Banku) lub Rada Nadzorcza spółki w odniesieniu do Risk Taker'a II (Członka Zarządu spółki z Grupy mBanku) w oparciu o: ocenę realizacji wyznaczonych celów MBO z trzech ostatnich lat kalendarzowych, wynik Economic Profit Grupy mBanku oraz odpowiednio wynik linii biznesowej/spółki/jednostki organizacyjnej.

Bonus składa się z części nieodroczonej stanowiącej 60% bonusu i części odroczonej stanowiącej 40% bonusu.

Część odroczonej i nieodroczonej dzieli się po połowie na część gotówkową (50%) i część wypłacaną w postaci warrantów subskrypcyjnych (50%). Część nieodroczonej gotówkowa podlega wypłacie w roku przyznania premii. Druga połowa części nieodroczonej (50%) jest wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A.

Część odroczonej, zarówno gotówkowa jak i część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, podlega wypłacie w 3 równych rocznych transzach. W każdej z transz część gotówkowa wypłacana jest po zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za poprzedni rok kalendarzowy, a część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W przypadku gdy wysokość bonusu ustalona dla Risk Taker'a II (pracownika Banku) za dany rok kalendarzowy nie przekracza 200 000 zł, bonus może zostać, na podstawie decyzji podjętej przez Zarząd Banku, wypłacony w całości w postaci pieniężnej w formie nieodroczonej.

Część odroczonej bonusu Risk Taker I i Risk Taker II w zakresie ustalenia oraz wypłaty podlega ocenie. Odpowiednio, Rada Nadzorcza mBanku w stosunku do Risk Taker I, Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker II (pracownika Banku) lub Rada Nadzorcza spółki w odniesieniu do Risk Taker II (Członka Zarządu spółki z Grupy mBanku), może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy w przypadku gdy stwierdzi, że w dłuższym horyzoncie czasowym niż 1 rok finansowy/obrotowy, tj. za okres co najmniej 3 lat, Risk Taker miał bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy lub pozycję rynkową Banku/Spółki/Grupy, naruszył przyjęte w Grupie zasady i normy, bezpośrednio doprowadził do znaczących strat finansowych, gdy co najmniej jeden z elementów zawartych w karcie wyników nie został spełniony lub zaistniała którakolwiek z przesłanek o której mowa w art. 142 ust. 2 ustawy Prawo Bankowe.

W przypadku zaistnienia zdarzeń o których mowa powyżej na etapie ustalania wysokości bonusu dla Risk Taker'ów Rada Nadzorcza mBanku/Rada Nadzorcza spółki/Zarząd mBanku, może podjąć decyzję o nieprzyznaniu za dany rok kalendarzowy bonusu w całości lub jego redukcji.

Ponadto Risk Taker I i Risk Taker II może zostać zobowiązany na zasadach i w terminie określonym decyzją odpowiednio Rady Nadzorczej mBanku/Rady Nadzorczej spółki z Grupy/Zarząd mBanku, do zwrotu bonusu przyznanego i wypłaconego za dany rok kalendarzowy (tj.: części nieodroczonej i wszystkich części odroczonej), w przypadku gdy naruszył przyjęte w Grupie mBanku zasady i normy, dopuścił się istotnego naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów prawa lub bezpośrednio doprowadził do znaczących strat finansowych wynikających ze świadomego, negatywnego działania na szkodę Grupy mBanku/Spółki lub doprowadził do nałożenia na Bank/Spółkę przez organy nadzorcze sankcji finansowych na podstawie prawomocnej decyzji.

Decyzja o zaistnieniu wyżej opisanych zdarzeń może zostać podjęta do końca roku kalendarzowego, w którym nastąpi wypłata ostatniej transzy części odroczonej bonusu przyznanego za rok, w którym nastąpiło zdarzenie.

W przypadku uchwały Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. o wypłacie za dany rok dywidendy Risk Taker I i Risk Taker II, któremu został przyznany bonus w ramach części nieodroczonej lub odroczonej jest uprawniony do otrzymania niezależnie od bonusu ekwiwalentu pieniężnego na zasadach określonych w Polityce Wynagradzania Risk Takers w związku z odroczeniem części bonusu wypłacanej w warrantach subskrypcyjnych.

Premia w ramach wyżej opisanego Programu po raz pierwszy zostanie przyznana dla Risk Takers I i Risk Takers II w 2019 roku za rok 2018.

Podsumowanie wpływu opisanych programów na sprawozdanie z sytuacji finansowej i rachunek zysków i strat Grupy**Płatności oparte na akcjach – rozliczane w akcjach**

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu pozostałych kapitałów rezerwowych powstałych w związku z opisanymi powyżej programami motywacyjnymi dla płatności opartych na akcjach i rozliczanych w akcjach mBanku S.A.

	31.12.2018	31.12.2017
Programy motywacyjne		
Stan na początek okresu	22 638	26 891
- wartość usług świadczonych przez pracowników	10 224	8 700
- rozliczenie zrealizowanych opcji	(10 410)	(12 953)
Stan na koniec okresu	22 452	22 638

Płatności gotówkowe

Koszty z tytułu części gotówkowej omawianych programów są zaprezentowane w Nocie 13 Ogólne koszty administracyjne.

43. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

mBank S.A. jest jednostką dominującą Grupy mBanku S.A., a Commerzbank AG jest jednostką dominującą najwyższego szczebla i jednocześnie bezpośrednią jednostką dominującą wobec mBanku S.A.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązаныmi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach nie odbiegających od warunków rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Transakcje z podmiotami powiązаныmi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych.

Grupa świadczy na rzecz kluczowego personelu kierowniczego Banku, członków Rady Nadzorczej Banku oraz bliskich członków rodzin tych osób standardowe usługi finansowe obejmujące, między innymi, prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów i inne usługi finansowe. Zdaniem Banku transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotom powiązаныm z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, następuje na podstawie Regulaminów uchwalonych przez Radę Nadzorczą mBanku S.A.

Regulaminy określają szczegółowe zasady oraz limity zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń w stosunku do wyżej wymienionych osób i podmiotów, które są zgodne z przepisami wewnętrznymi Banku, określającymi kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych, obowiązującymi dla klientów detalicznych i korporacyjnych Banku. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkowi Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobie zajmującej kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotowi powiązanemu z nimi kapitałowo lub organizacyjnie w kwocie przekraczającej limity ustanowione przez Prawo Bankowe powoduje, że decyzja o udzieleniu takiego produktu jest podejmowana w formie uchwały Zarządu i uchwały Rady Nadzorczej.

Warunki takich kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, w tym zwłaszcza w odniesieniu do oprocentowania oraz prowizji i opłat, nie mogą być korzystniejsze od warunków stosowanych przez Bank odpowiednio dla klientów detalicznych lub korporacyjnych.

Poniższa tabela przedstawia wartości transakcji Banku i spółek Grupy mBanku z Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowym personelem kierowniczym mBanku, Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz innymi osobami i podmiotami powiązаныmi, a także ze spółkami Grupy Commerzbank AG. Wartość transakcji obejmuje salda aktywów i zobowiązań oraz związane z nimi koszty i przychody według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

(w tys. zł)	Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowy personel kierowniczy mBanku, Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku		Inne osoby i podmioty powiązane*		Spółki zależne i stowarzyszone mBanku		Commerzbank AG		Pozostałe spółki Grupy Commerzbank AG	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Stan na koniec okresu										
Sprawozdanie z sytuacji finansowej										
Aktywa	3 247	2 940	1 583	190	-	10 481	555 810	610 783	7 587	9 084
Zobowiązania	14 909	11 895	1 955	1 140	24 895	41 915	2 188 337	4 442 482	968 311	1 079 046
Rachunek zysków i strat										
Przychody z tytułu odsetek	90	47	49	6	12 147	938	100 581	110 603	535	431
Koszty z tytułu odsetek	(77)	(118)	(2)	(7)	(817)	(395)	(70 586)	(121 661)	(6 216)	(5 331)
Przychody z tytułu prowizji	93	76	7	13	968	138	3 771	1 158	84	39
Koszty z tytułu prowizji	-	-	-	-	-	-	(4 828)	(5)	-	-
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	-	9 231	67	1 458	24	-	-
Ogólne koszty administracyjne amortyzacja i pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	(98)	(11)	(8 647)	(8 865)	-	-
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane										
Zobowiązania udzielone	583	635	462	121	352 182	361 286	1 842 625	2 099 374	-	7 057
Zobowiązania otrzymane	-	-	-	-	-	-	2 074 354	1 632 240	-	8 385

* Inne osoby i podmioty powiązane obejmują: bliskich członków rodzin Członków Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowego personelu kierowniczego mBanku, Członków Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz podmioty kontrolowane lub współkontrolowane przez wyżej wymienione osoby.

W 2018 roku i w 2017 roku nie utworzono rezerw w związku z kredytami udzielonymi podmiotom powiązanym.

Wynagrodzenie Członków Zarządu Banku

W dniu 12 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza mBanku S.A. dokonała wyboru członków Zarządu mBanku S.A. na wspólną pięcioletnią kadencję, w następującym składzie:

1. Cezary Stypułkowski – Prezes Zarządu,
2. Lidia Jabłonowska-Luba – Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem,
3. Frank Bock – Wiceprezes Zarządu ds. Rynków Finansowych,
4. Andreas Böger – Wiceprezes Zarządu ds. Finansów,
5. Krzysztof Dąbrowski – Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki,
6. Cezary Kocik – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej,
7. Adam Pers – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej.

Na koniec 2018 roku skład Zarządu Banku pozostał niezmienny.

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych i należnych Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili swoje funkcje na koniec 2018 roku, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku:

	Wynagrodzenie wypłacone w 2018 roku (w zł)			
	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2017 rok	Bonus odroczony*
1. Cezary Stypułkowski	3 580 421	241 475	434 466	805 415
2. Lidia Jabłonowska-Luba	1 629 000	183 087	150 000	445 000
3. Frank Bock	1 694 638	252 467	108 334	-
4. Andreas Böger	1 729 940	132 699	87 500	-
5. Krzysztof Dąbrowski	1 733 565	146 847	150 000	76 667
6. Cezary Kocik	1 879 956	199 194	250 000	475 000
7. Adam Pers	1 676 801	126 426	126 334	90 000
Razem	13 924 321	1 282 195	1 306 634	1 892 082

* W 2018 roku wypłacono III odroczoną transzę w ramach rozliczenia części gotówkowej bonusu za rok 2014, II odroczoną transzę w ramach rozliczenia części gotówkowej bonusu za rok 2015 oraz I odroczoną transzę w ramach rozliczenia części gotówkowej bonusu za rok 2016. Panu Krzysztofowi Dąbrowskiemu i Panu Adamowi Persowi wypłacono odroczone transze w ramach rozliczenia części gotówkowej bonusu przyznanego w okresie pełnienia funkcji Dyrektora Zarządzającego, których termin płatności przypadają w 2018 roku.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu wypłacone w 2018 roku:

		Wynagrodzenie wypłacone w 2018 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2017 rok	Bonus odroczony*
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2017 roku					
1.	Christoph Heins	-	-	75 000	62 500
2.	Jarosław Mastalerz	-	-	50 000	475 000
3.	Przemysław Gdański	-	-	166 668	445 000
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2016 roku					
1.	Joerg Hessenmueller	-	-	-	402 500

*W 2018 roku Członkowie Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2017 roku oraz Pan Joerg Hessenmueller, otrzymali III odroczoną transzę w ramach rozliczenia części gotówkowej bonusu za rok 2014, II odroczoną transzę w ramach rozliczenia części gotówkowej bonusu za rok 2015 oraz I odroczoną transzę w ramach rozliczenia części gotówkowej bonusu za rok 2016.

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych i należnych Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili swoje funkcje na koniec 2017 roku, według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku:

		Wynagrodzenie wypłacone w 2017 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2016 rok	Bonus odroczony*
1.	Cezary Stypułkowski	2 661 046	237 960	460 831	575 000
2.	Lidia Jabłonowska-Luba	1 500 000	173 320	250 000	320 000
3.	Frank Bock	1 061 379	229 370	-	-
4.	Andreas Böger	797 633	68 338	-	-
5.	Krzysztof Dąbrowski	1 125 000	87 939	-	-
6.	Cezary Kocik	1 500 000	189 036	250 000	350 000
7.	Adam Pers	272 727	19 266	-	-
Razem		8 917 785	1 005 229	960 831	1 245 000

* W 2017 roku wypłacono II odroczoną transzę w ramach rozliczenia części gotówkowej bonusu za rok 2014 oraz I odroczoną transzę w ramach rozliczenia części gotówkowej bonusu za rok 2015.

Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu wypłacone w 2017 roku:

		Wynagrodzenie wypłacone w 2017 roku (w zł)				
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2016 rok	Bonus odroczony*	Odprawa
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2017 roku						
1.	Christoph Heins	776 684	269 061	125 000	-	-
2.	Hans-Dieter Kemler	500 000	127 984	200 000	320 000	-
3.	Jarosław Mastalerz	665 926	101 811	250 000	350 000	-
4.	Przemysław Gdański	1 442 587	168 052	250 000	320 000	1 500 000
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2016 roku						
1.	Joerg Hessenmueller	-	-	125 000	340 000	-

*W 2017 roku Członkowie Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2017 roku oraz pan Joerg Hessenmueller otrzymali II odroczoną transzę w ramach rozliczenia części gotówkowej bonusu za rok 2014 oraz I odroczoną transzę w ramach rozliczenia części gotówkowej bonusu za rok 2015.

Łączne kwoty wynagrodzeń Członków Zarządu Banku obejmują: wynagrodzenia zasadnicze, nagrody, odprawy z tytułu rozwiązania umowy o zarządzanie, odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, koszty polis oraz koszty mieszkań.

Wymienione wyżej świadczenia mają charakter krótkoterminowy.

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, Członkom Zarządu Banku może przysługiwać bonus za rok 2018, który byłby wypłacony w roku 2019. W związku z tym została utworzona rezerwa na wypłatę gotówkową bonusu za rok 2018 dla Członków Zarządu, która wynosiła 4 752 541 zł na dzień 31 grudnia 2018 roku. Ostateczną decyzję na temat wysokości tego bonusu podejmie Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej Banku do dnia 26 lutego 2019 roku.

W 2018 roku i w 2017 roku Członkowie Zarządu mBanku S.A. nie uzyskali wynagrodzenia z tytułu zasiadania w zarządach i radach nadzorczych spółek powiązanych.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Zarządu Banku pełniących funkcje w 2018 roku wyniosła 18 405 232 zł (2017: 19 495 950 zł).

Informacje dotyczące zasad wypłacania innych składników wynagrodzenia (odpraw) dla Członków Zarządu Banku

Od dnia powołania Członków Zarządu na nową kadencję, tj. od dnia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego wyniki finansowe za rok 2017, Członkowie Zarządu zobligowani są do powstrzymywania się od wszelkiej działalności konkurencyjnej w ciągu sześciu miesięcy od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy o zarządzanie. Dodatkowo Komisja ds. Wynagrodzeń może podjąć decyzję o przedłużeniu obowiązku powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej maksymalnie o kolejnych sześć miesięcy, albo na wniosek Zarządcy podjąć decyzję o zwolnieniu Zarządcy z obowiązku, o którym mowa powyżej. Przez okres powstrzymywania się od wszelkiej działalności konkurencyjnej przysługuje odprawa w wysokości proporcjonalnej do tego okresu, równa iloczynowi miesięcznego wynagrodzenia i liczby miesięcy okresu powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej.

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej mBanku S.A. na koniec 2018 roku przedstawiał się następująco:

1. Maciej Leśny – Przewodniczący Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji Prezydialnej i Nominacji, Członek Komisji ds. Wynagrodzeń,
2. Stephan Engels – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Wynagrodzeń,
3. Tomasz Bieske – Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Audytu, Członek Komisji ds. Wynagrodzeń,
4. Andre Carls - Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Wynagrodzeń, Członek Komisji Prezydialnej i Nominacji, Członek Komisji ds. Audytu,
5. Marcus Chromik - Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Ryzyka,
6. Janusz Fiszer - Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Audytu,
7. Mirosław Godlewski - Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Ryzyka,
8. Jörg Hessenmüller - Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Audytu,
9. Gurjinder Singh Johal - Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Ryzyka,
10. Michael Mandel - Członek Rady Nadzorczej,
11. Teresa Mokrysz - Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej i Nominacji,
12. Agnieszka Słomka-Gołębiowska - Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Ryzyka, Członek Komisji ds. Audytu.

■ Zmiany w składzie Rady Nadzorczej mBanku S.A.

W dniu 11 września 2018 roku Pan Maciej Leśny, Przewodniczący Rady Nadzorczej mBanku S.A., otrzymał rezygnację Pana Thorstena Kanzlera z członkostwa w Radzie Nadzorczej mBanku S.A. jak również z członkostwa w Komisji Ryzyka Rady Nadzorczej mBanku S.A. z dniem 23 września 2018 roku.

W dniu 24 września 2018 roku uchwałą Rady Nadzorczej mBanku S.A., Pan Gurjinder Singh Johal został powołany na stanowisko członka Rady Nadzorczej mBanku S.A. z dniem 24 września 2018 roku na okres do czasu zakończenia obecnej kadencji Rady Nadzorczej.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych Członkom Rady Nadzorczej Banku, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku:

	Wynagrodzenie wypłacone w 2018 roku (w zł)	Wynagrodzenie wypłacone w 2017 roku (w zł)
1. Maciej Leśny	367 235	367 235
2. Stephan Engels	-	-
3. Tomasz Bieske	429 025	319 656
4. Andre Carls	288 000	279 000
5. Marcus Chromik	-	-
6. Janusz Fiszer	216 000	162 000
7. Mirosław Godlewski	216 000	162 000
8. Joerg Hessenmueller	216 000	210 000
9. Gurjinder Singh Johal	54 000	-
10. Michael Mandel	-	-
11. Teresa Mokrysz	220 225	220 225
12. Agnieszka Słomka-Gołębiowska	257 435	248 435
Thorsten Kanzler*	162 000	216 000
Wiesław Thor**	-	37 812
Waldemar Stawski**	-	55 812
Marek Wierzbowski**	-	54 000
Razem	2 425 920	2 332 175

* Pan Thorsten Kanzler złożył z dniem 23 września 2018 roku rezygnację z pełnionej funkcji.

**Kadencja wygasła z dniem 30 marca 2017 roku

Zgodnie z brzmieniem par. 11 litera j) Statutu mBanku S.A., Walne Zgromadzenie ustala w formie uchwały zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej. W odniesieniu do wynagrodzeń członków Zarządu kompetencje w tym względzie posiada Rada Nadzorcza (par. 22 ust. 1 lit. e) Statutu mBanku S.A.).

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Rady Nadzorczej Banku, Członków Zarządu Banku oraz pozostałych członków kluczowego personelu kierowniczego Banku pełniących funkcje w 2018 roku wyniosła 28 757 076 zł (2017: 28 135 617 zł).

Informacje o stanie posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Na dzień 31 grudnia 2018 roku akcje Banku posiadało czterech Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 19 384 sztuki, Pan Frank Bock – 223 sztuki, Pan Andreas Böger - 180 sztuk i Pan Krzysztof Dąbrowski – 1 630 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku akcje Banku posiadało dwóch Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 16 275 sztuk i Pan Krzysztof Dąbrowski – 1 117 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku akcje Banku posiadał jeden Członek Rady Nadzorczej mBanku, Pan Jörg Hessenmüller – 7 175 sztuk. Na dzień 31 grudnia 2018 roku pozostali Członkowie Rady Nadzorczej nie posiadali akcji Banku.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku akcje Banku posiadał jeden Członek Rady Nadzorczej mBanku, Pan Jörg Hessenmüller – 6 118 sztuk. Na dzień 31 grudnia 2017 roku pozostali Członkowie Rady Nadzorczej nie posiadali akcji Banku.

44. Przejęcie i zbycie

■ Sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa mFinanse

W dniu 27 listopada 2017 roku mBank S.A. oraz spółka zależna mBanku S.A., mFinanse S.A. („mFinanse”), zawarły warunkową umowę, na podstawie której mBank zobowiązany był do sprzedaży 100% akcji w spółce Latona S.A. na rzecz Phoebe IVS z siedzibą w Danii („Inwestor”), a następnie mFinanse zobowiązana była do sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa mFinanse na rzecz spółki Latona S.A.

W związku z powyższym, w dniu 26 marca 2018 roku Bank dokonał sprzedaży 100% akcji w spółce Latona S.A. na rzecz Inwestora, a w dniu 27 marca 2018 roku mFinanse sprzedała zorganizowaną część przedsiębiorstwa mFinanse na rzecz spółki Latona S.A.

Zorganizowana część przedsiębiorstwa stanowiła wydzieloną działalność, w ramach której na podstawie umów agencyjnych mFinanse wykonywała jako agent ubezpieczeniowy czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego w zakresie grupowych umów ubezpieczenia.

Maksymalne łączne wynagrodzenie z tytułu transakcji wyniesie około 435 mln zł. W efekcie transakcji, do 31 grudnia 2018 roku Grupa mBanku rozpoznała zysk brutto w wysokości 255 536 tys. zł. Przepływy pieniężne z tytułu tej transakcji w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych zostały zaprezentowane w pozycji „Inne wpływy inwestycyjne”. Ze względu na charakter transakcji, rozpoznanie części wynagrodzenia w przyszłości będzie uzależnione od wyników sprzedanej części biznesu. Skutkiem tego może być rozpoznanie dodatkowego zysku brutto w maksymalnej kwocie do 146 mln zł w okresie około 5 lat od końca 2018 roku.

Przy rozliczeniu transakcji uwzględniono, że otrzymane wynagrodzenie dotyczy wynagrodzenia za zbyte przedsięwzięcie oraz obsługę serwisową bieżących płatności. Rozpoznany przychód został oszacowany jako wartość bieżąca zapłaconej ceny transakcyjnej z uwzględnieniem czynników, które w przyszłości mogą mieć wpływ na jej potencjalne obniżenie, co wymagało od Zarządu Banku dokonania istotnych szacunków. Osądy dotyczyły między innymi okresów, w którym może być rozpoznana cena warunkowa uzależniona od dodatkowych czynników.

W ocenie Zarządu jest wystarczająco pewne, że przychód rozpoznany w roku 2018 nie zostanie odwrócony w kolejnych okresach.

45. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

W dniu 12 kwietnia 2018 roku XXXI Zwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku S.A., działając zgodnie z obowiązującymi przepisami, na podstawie § 11 lit. n Statutu Banku dokonało wyboru firmy Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa jako audytora do badania sprawozdań finansowych mBanku S.A. oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy mBanku S.A. za lata 2018-2019.

Umowa o przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego mBanku S.A. i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. została zawarta w dniu 19 czerwca 2018 roku.

Łączna wysokość wynagrodzenia wypłaconego lub należnego Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z tytułu badania i przeglądu sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego mBanku S.A. wyniosła w 2018 roku 2 758 tys. zł brutto.

Łączna wysokość pozostałego wynagrodzenia wypłaconego lub należnego Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z tytułu świadczenia innych usług na rzecz mBanku S.A. wyniosła w 2018 roku 367 tys. zł brutto.

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych za lata 2016 i 2017, z którym mBank S.A. zawarł umowę, była PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. Umowa o przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego mBanku S.A. i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. została zawarta w dniu 24 marca 2016 roku.

Łączna wysokość wynagrodzenia wypłaconego lub należnego PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z tytułu badania i przeglądu sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego mBanku S.A. wyniosła w 2017 roku 3 721 tys. zł brutto.

Łączna wysokość pozostałego wynagrodzenia wypłaconego lub należnego PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z tytułu świadczenia innych usług na rzecz mBanku S.A. wyniosła w 2017 roku 2 154 tys. zł brutto.

46. Konsolidacja ostrożnościowa

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 ("Rozporządzenie CRR"), mBank jest istotną jednostką zależną unijnej instytucji dominującej, sporządzającą skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe w celu wypełnienia wymagań opisanych w MSR 1.135 „Prezentacja sprawozdań finansowych”.

Poniżej przedstawiono informacje finansowe, nie stanowiące miar regulowanych przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”).

Grupę Kapitałową mBanku S.A. („Grupa”) stanowią podmioty określone zgodnie z zasadami konsolidacji ostrożnościowej zawartymi w Rozporządzeniu CRR.

Podstawa sporządzenia skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych

Skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe Grupy sporządzone zgodnie z zasadami konsolidacji ostrożnościowej określonymi w Rozporządzeniu CRR („skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe”)

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku i za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Wykazany w skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych skonsolidowany zysk z bieżącego okresu może być zaliczony do skonsolidowanego kapitału podstawowego Tier I w kalkulacji skonsolidowanego współczynnika kapitału podstawowego Tier I, skonsolidowanego współczynnika kapitału Tier I oraz skonsolidowanego łącznego współczynnika kapitałowego po uzyskaniu uprzedniego zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) lub po zatwierdzeniu przez walne zgromadzenie.

Podczas sporządzania skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych Grupy zostały zastosowane te same zasady (polityki) rachunkowości, które zostały zastosowane podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. za 2018 rok, sporządzonego zgodnie z MSSF, za wyjątkiem zasad konsolidacji przedstawionych poniżej.

Skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe obejmują Bank oraz następujące spółki:

Nazwa spółki	31.12.2018		31.12.2017	
	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji
mFinanse S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mBank Hipoteczny S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mCentrum Operacji Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mFactoring S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mLeasing Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
Tele-Tech Investment Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	98,04%	pełna	98,04%	pełna
mFinance France S.A.	99,998%	pełna	99,998%	pełna
Asekum Sp. z o.o.	100%	pełna	-	-

Począwszy od października 2018 roku Grupa rozpoczęła konsolidację spółki Asekum Sp. z o.o. Informacje dotyczące spółki zostały umieszczone w Nocie 1.

Począwszy od czerwca 2017 roku Grupa rozpoczęła konsolidację Funduszu Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty. Informacje dotyczące Funduszu zostały umieszczone w Nocie 1.

Zakresem konsolidacji ostrożnościowej objęte są jednostki zdefiniowane w Rozporządzeniu CRR – jako instytucje, instytucje finansowe lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych będące jednostkami zależnymi lub przedsiębiorstwami, w kapitale których utrzymywany jest udział kapitałowy, poza jednostkami, w których łączna kwota aktywów i pozycji pozabilansowych jest niższa od mniejszej z następujących dwóch kwot:

a) 10 mln EUR;

b) 1 % łącznej kwoty aktywów oraz pozycji pozabilansowych jednostki dominującej lub przedsiębiorstwa posiadającego udział kapitałowy.

Skonsolidowane dane finansowe łączą pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów i kosztów jednostki dominującej i jednostek zależnych wyłączając wartość bilansową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej. Stąd powstaje wartość firmy. Jeżeli wartość firmy jest ujemna, ujmuje się ją bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata i każdy składnik pozostałych całkowitych dochodów jest przypisywany do właścicieli Grupy oraz do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną. Jeżeli Grupa utraci kontrolę nad jednostką zależną, to rozlicza wszelkie kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach związane z tą jednostką zależną na takich zasadach, jakie byłyby wymagane w przypadku, gdy Grupa bezpośrednio zbyła odnośne aktywa lub zobowiązania.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Skonsolidowany ostrożnościowo rachunek zysków i strat

	Okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	Okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	4 517 593	4 051 986
<i>Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej</i>	3 867 454	3 772 991
<i>Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	650 139	278 995
Koszty odsetek	(1 021 056)	(915 789)
Wynik z tytułu odsetek	3 496 537	3 136 197
Przychody z tytułu opłat i prowizji	1 641 782	1 659 673
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(665 917)	(667 140)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	975 865	992 533
Przychody z tytułu dywidend	3 558	25 354
Wynik na działalności handlowej, w tym:	347 336	294 063
<i>Wynik z pozycji wymiany</i>	323 472	289 112
<i>Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu</i>	30 571	17 606
<i>Zyski lub straty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń</i>	(6 707)	(12 655)
<i>Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	(160 041)	nd
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	nd	(45 185)
Wynik na aktywach oraz zobowiązaniach finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone, w tym:	33 180	nd
<i>Wynik na dłużnych papierach wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody</i>	16 465	nd
<i>Wynik na inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone</i>	14 651	nd
<i>Wynik z tytułu usunięcia z bilansu</i>	2 064	nd
Pozostałe przychody operacyjne	386 815	177 902
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(527 573)	(507 721)
Ogólne koszty administracyjne	(1 909 214)	(1 811 970)
Amortyzacja	(252 589)	(224 062)
Pozostałe koszty operacyjne	(191 800)	(142 257)
Wynik działalności operacyjnej	2 202 074	1 894 854
Podatki od pozycji bilansowych Grupy	(401 760)	(375 256)
Zysk brutto	1 800 314	1 519 598
Podatek dochodowy	(483 945)	(428 097)
Zysk netto	1 316 369	1 091 501
Zysk netto przypadający na:		
- akcjonariuszy mBanku S.A.	1 316 451	1 091 530
- udziały niekontrolujące	(82)	(29)

Skonsolidowane ostrożnościowo sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	31.12.2018	31.12.2017
Kasa, operacje z bankiem centralnym	9 199 264	7 384 869
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 104 302	2 761 685
Należności od banków	nd	1 707 518
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 940 396	nd
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>	177 111	nd
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	58 130	nd
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	2 705 155	nd
Inwestycyjne papiery wartościowe	nd	32 235 490
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	24 338 284	nd
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	nd	84 507 454
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	103 564 317	nd
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	9 000 539	nd
<i>Należności od banków</i>	2 546 346	nd
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	92 017 432	nd
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	-	28 680
Wartości niematerialne	776 175	710 642
Rzeczowe aktywa trwałe	785 026	758 738
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	9 336	9 688
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	959 076	629 250
Inne aktywa	1 123 938	719 402
AKTYWA RAZEM	145 800 114	131 453 416
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY		
Z o b o w i ą z a n i a		
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	981 117	1 095 365
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	125 661 317	113 080 362
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	3 078 387	5 073 351
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	102 059 184	91 526 016
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	18 049 583	14 322 852
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	2 474 163	2 158 143
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	-	44 854
Rezerwy	258 283	190 975
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	352 962	179 685
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	83	81
Inne zobowiązania	3 330 272	2 570 538
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	130 584 034	117 161 860
K a p i t a ł y		
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	15 213 980	14 289 370
Kapitał podstawowy:	3 574 686	3 564 176
- Zarejestrowany kapitał akcyjny	169 348	169 248
- Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	3 405 338	3 394 928
Zyski zatrzymane	11 424 456	10 574 294
- Wynik finansowy z lat ubiegłych	10 108 005	9 482 764
- Wynik roku bieżącego	1 316 451	1 091 530
Inne pozycje kapitału własnego	214 838	150 900
Udziały niekontrolujące	2 100	2 186
K a p i t a ł y r a z e m	15 216 080	14 291 556
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	145 800 114	131 453 416

47. Adekwatność kapitałowa

Jedno z głównych zadań Banku polega na zapewnieniu odpowiedniego poziomu kapitału. W ramach polityki zarządzania kapitałem Grupy mBanku, mBank tworzy ramy i wytyczne dla jak najbardziej efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej, które:

- są zgodne z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi oraz regulacjami wewnętrznymi,
- zabezpieczają kontynuację realizacji celów finansowych zapewniających odpowiedni poziom zwrotu dla akcjonariuszy,
- zapewniają utrzymanie silnej bazy kapitałowej będącej podstawą wsparcia dla rozwoju biznesu.

Polityka zarządzania kapitałem w Grupie mBanku opiera się o dwa podstawowe filary:

- utrzymanie optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, przy wykorzystaniu dostępnych metod i środków, między innymi takich jak zatrzymanie zysku netto, pożyczka podporządkowana czy emisja akcji,
- efektywne wykorzystanie istniejącego kapitału, między innymi poprzez zastosowanie systemu mierników efektywności wykorzystania kapitału, ograniczenie działalności nie przynoszącej oczekiwanej stopy zwrotu oraz rozwój produktów o niższej absorpcji kapitału.

Efektywne wykorzystanie kapitału jest integralną częścią polityki zarządzania kapitałem zorientowanej na osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu z kapitału i dzięki temu stworzenia stabilnych podstaw zasilania bazy kapitałowej w przyszłych okresach. Pozwala to na utrzymanie współczynnika kapitału podstawowego Tier I (wyliczanego jako iloraz kapitału podstawowego Tier I i łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko), współczynnika kapitału Tier I (wyliczonego jako iloraz kapitału Tier I i łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) oraz łącznego współczynnika kapitałowego (wyliczanego jako iloraz funduszy własnych i łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) na poziomie istotnie wyższym od wymaganego przez instytucję nadzorującą.

Kapitałowe cele strategiczne Grupy mBanku zorientowane są na utrzymanie zarówno łącznego współczynnika kapitałowego jak i współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie odpowiednio wyższym niż poziom wymagany przez instytucję nadzorującą. Pozwala to na rozwój biznesu przy jednoczesnym spełnieniu norm nadzorczych w dłuższej perspektywie.

Współczynniki kapitałowe

Pomiar adekwatności funduszy własnych, w tym między innymi kalkulacja współczynników kapitałowych i wskaźnika dźwigni finansowej, funduszy własnych oraz całkowitego wymogu kapitałowego Grupy mBanku odbywał się w oparciu o przepisy:

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (Rozporządzenie CRR),
- Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) NR 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z późniejszymi zmianami (Rozporządzenie ITS),
- Ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665) z późniejszymi zmianami,
- Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku (Dz. U. 2015 poz. 1513) o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 roku w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach,
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 roku w sprawie bufora ryzyka systemowego.

W procesie wyliczenia skonsolidowanych funduszy własnych i wymogów w zakresie funduszy własnych uwzględniane są spółki objęte konsolidacją ostrożnościową zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu CRR.

W związku z wejściem w życie w 2015 roku Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Ustawa), która transponuje przepisy Dyrektywy CRD IV do polskiego porządku prawnego, na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa mBanku zobowiązana jest dodatkowo utrzymywać fundusze własne na poziomie, który pozwoli pokryć wyznaczony na mocy przepisów ustawy bufor zabezpieczający (conservation buffer) w wysokości 1,875% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Wskaźnik bufora antycyklicznego dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który miał zastosowanie na koniec 2018 roku, zgodnie z artykułem 83 Ustawy, wyniósł 0%. Wskaźnik bufora antycyklicznego specyficznego dla Grupy mBanku, wyznaczany zgodnie z przepisami Ustawy jako średnia ważona wskaźników bufora antycyklicznego mających zastosowanie w jurysdykcjach, w których odnośne ekspozycje kredytowe Grupy się znajdują, wyniósł 4 p.b. na dzień 31 grudnia 2018 roku. Na wartość wskaźnika wpływ miały przede wszystkim ekspozycje oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji, gdzie wskaźniki bufora antycyklicznego wynosiły na koniec 2018 roku odpowiednio: 1% i 1,25%.

W 2016 roku Bank otrzymał decyzję administracyjną KNF, zgodnie z którą Bank został uznany za inną instytucję o znaczeniu systemowym (O-SII). Na Bank został nałożony bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym, który zgodnie z decyzją KNF z dnia 31 lipca 2018 roku wyniósł 0,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR. Bufor ten powinien być utrzymywany zarówno na poziomie indywidualnym, jak i skonsolidowanym. Określona w decyzji administracyjnej wartość bufora ma zastosowanie wg stanu na 31 grudnia 2018 roku.

Z dniem 1 stycznia 2018 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie bufora ryzyka systemowego. Rozporządzenie określa bufor ryzyka systemowego w wysokości 3% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko z zastosowaniem do wszystkich ekspozycji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Biorąc pod uwagę, że nie wszystkie ekspozycje Grupy znajdują się na terytorium RP, a Grupa posiada oddziały zagraniczne, bufor ryzyka systemowego, jaki miał zastosowanie w przypadku Grupy mBank w grudniu 2018 roku, wyniósł 2,82%.

Ostatecznie wymóg połączonego bufora wyznaczony dla Grupy na koniec 2018 roku wyniósł 5,24% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Dodatkowo w wyniku przeprowadzonej przez Urząd KNF w 2018 roku oceny ryzyka w ramach procesu badania i oceny nadzorczej (BION), w szczególności oceny ryzyka związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, Bank otrzymał indywidualne zalecenie, aby utrzymywać fundusze własne na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie skonsolidowanym w wysokości 3,64% na poziomie łącznego współczynnika kapitałowego oraz 2,73% na poziomie współczynnika kapitału Tier I (na poziomie jednostkowym odpowiednio 4,18% i 3,14%). Dodatkowy wymóg kapitałowy wyznaczony przez KNF w 2017 roku obejmował także dodatkowe czynniki ryzyka związane z walutowymi kredytami mieszkaniowymi w obszarze ryzyka operacyjnego, ryzyka rynkowego oraz ryzyka zbiorowego niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców.

Wyższy niż w ubiegłym roku poziom dodatkowego wymogu kapitałowego wynikał z zastosowanej przez KNF wobec wszystkich banków w Polsce jednakowej metodyki, która nie uwzględnia wskazań modeli wewnętrznych wykorzystywanych przez mBank do kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego. Metodyka ta zakłada wspólny dla wszystkich banków punkt wyjścia do ustalenia dodatkowego wymogu kapitałowego, polegający na zastosowaniu wagi ryzyka z metody standardowej obowiązującej w Polsce w kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego dla walutowych ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomościach (waga ryzyka 150%), stosowanej w bankach posługujących się metodą standardową. W efekcie, ponad połowa wyznaczonego przez KNF dodatkowego wymogu kapitałowego dla mBanku wynika z „dorównania” wymogu kapitałowego do poziomu wymogu kalkulowanego przy zastosowaniu metody standardowej. Drugi ważny element składowy, który miał wpływ na poziom dodatkowego wymogu kapitałowego w ramach drugiego filara związany był z nadzorczą oceną BION kwantyfikującą ryzyko przypisane do portfela walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, gdzie biorąc pod uwagę specyfikę portfela Banku, brane były pod uwagę następujące czynniki:

- udział w portfelu kredytów o LTV > 100%,
- poziom realizowanej przez Bank marży z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych,
- wrażliwość łącznego współczynnika kapitałowego Banku na zmiany kursów walut i stóp procentowych,
- przygotowanie Banku na przewalutowanie zadanej puli portfela kredytów.

Współczynniki kapitałowe w ujęciu skonsolidowanym oraz jednostkowym znajdowały się w 2018 roku powyżej wymaganych wartości uwzględniających opisaną wyżej składowę.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Grupa mBanku	31 grudnia 2018		31 grudnia 2017	
	Poziom wymagany	Poziom zaraportowany	Poziom wymagany	Poziom zaraportowany
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	16,88%	20,69%	17,55%	20,99%
Współczynnik kapitału Tier 1 (Tier 1 ratio)	13,97%	17,47%	13,67%	18,31%

Skonsolidowany wskaźnik dźwigni finansowej, liczony według przepisów Rozporządzenia CRR oraz Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/62 z dnia 10 października 2014 roku zmieniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, z uwzględnieniem przejściowej definicji kapitału Tier I, na koniec 2018 r. wyniósł 8,61%.

Bank zdecydował, że na potrzeby rachunku adekwatności kapitałowej, w tym kalkulacji funduszy własnych, w oparciu o Artykuł 1 paragraf 9 Rozporządzenia (UE) 2017/2395 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2017 roku (Rozporządzenie) zmieniającego Rozporządzenie CRR, nie będzie stosował okresu przejściowego, który pozwala złagodzić wpływ na kapitał związany z wprowadzeniem MSSF 9.

Zaraportowane w niniejszym dokumencie współczynniki kapitałowe, kapitał Tier I i wskaźnik dźwigni finansowej odzwierciedlają już w pełni oddziaływanie MSSF 9.

Fundusze własne

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, na skonsolidowane fundusze własne składa się skonsolidowany kapitał podstawowy Tier I, skonsolidowany kapitał dodatkowy Tier I oraz skonsolidowany kapitał Tier II, przy czym w Grupie mBanku nie identyfikuje się pozycji, które kwalifikowałyby się jako dodatkowy kapitał Tier I.

Kapitał podstawowy Tier I Grupy mBanku obejmuje:

- opłacone instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne,
- zyski zatrzymane w poprzednich latach,
- niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu,
- inne skumulowane całkowite dochody,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusze ogólne ryzyka bankowego,
- pozycje pomniejszające kapitał podstawowy Tier I (zyski i straty wycenione według wartości godziwej wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami, korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny, wartości niematerialne, niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat, instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I, korekty regulacyjne dotyczące innych skumulowanych całkowitych dochodów oraz odpisy netto).

Kapitał Tier II Grupy mBanku obejmuje instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne (zobowiązania podporządkowane o określonym terminie wymagalności).

Fundusze własne Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosły 15 771 383 tys. zł. Jednocześnie kapitał podstawowy Tier I Grupy mBanku wyniósł 13 317 233 tys. zł.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Grupy mBanku obejmuje:

- kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia,
- kwotę ekspozycji na ryzyko rynkowe, obejmującą ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów,
- kwotę ekspozycji na ryzyko operacyjne,
- kwotę ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej,
- kwoty innych ekspozycji na ryzyko, obejmujące kwoty wynikające z zastosowania floora nadzorczego.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku metoda AIRB stosowana była do wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta dla:

- ekspozycji korporacyjnych mBanku,

- portfela detalicznych kredytów mBanku zabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji mBanku z tytułu kredytowania specjalistycznego dla nieruchomości przychodowych (metoda IRB „slotting approach”),
- ekspozycji detalicznych mBanku niezabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji detalicznych mBanku wobec mikrofirm zabezpieczonych hipotecznie (zgoda warunkowa),
- ekspozycji wobec banków komercyjnych (zgoda warunkowa),
- ekspozycji kredytowych spółki zależnej - mLeasing S.A.,
- ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego w zakresie nieruchomości przychodowych w mBanku Hipotecznym S.A. – spółce zależnej mBanku (metoda IRB „slotting approach”).

W przypadku portfeli objętych warunkową zgodą na stosowanie metody AIRB Grupa mBanku zobowiązana jest stosować tzw. floor nadzorczy, który oznacza konieczność uzupełnienia kwoty wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego do wartości wymogu obliczonej według metody standardowej w sytuacji, gdy wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego obliczony z wykorzystaniem metody AIRB byłby niższy niż wyliczony z wykorzystaniem metody standardowej.

W przypadku ekspozycji detalicznych mBanku zabezpieczonych hipotecznie (mikrofirmy) oraz ekspozycji wobec banków komercyjnych, określone przez nadzór warunki o istotności wysokiej zostały zrealizowane i Grupa aktualnie oczekuje na potwierdzenie ich realizacji ze strony nadzoru.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 76 239 533 tys. zł, w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta oraz floora nadzorczego stanowiła 67 983 274 tys. zł.

Kapitał wewnętrzny

Wdrożony w Grupie mBanku proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, tzw. ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process), ma na celu utrzymanie funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka wynikającego z działalności Grupy mBanku.

W związku z tym, że całkowity wymóg kapitałowy Grupy mBanku wyznaczony zgodnie z Rozporządzeniem CRR jak również kapitał wewnętrzny oszacowany dla Grupy mBanku na podstawie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach są niższe niż wartość funduszy własnych Grupy mBanku, na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa mBanku utrzymywała fundusze własne na poziomie zgodnym z wymaganiami Rozporządzenia CRR.

Kapitał wewnętrzny Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniósł 5 529 271 tys. zł.

Adekwatność kapitałowa	31.12.2018	31.12.2017
Kapitał podstawowy Tier I	13 317 233	12 454 486
Fundusze własne	15 771 383	14 280 242
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem na ryzyko kredytowe, kredytowe kontrahenta, rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia:	67 812 104	59 950 298
- w tym przy zastosowaniu metody standardowej	15 812 102	14 283 317
- w tym przy zastosowaniu metody AIRB	51 998 405	45 665 766
- w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	1 597	1 215
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko rozliczenia / dostawy		-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów	789 039	759 117
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne	7 245 932	6 938 734
Dodatkowa kwota ekspozycji na ryzyko stałych kosztów pośrednich		-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej	221 288	252 643
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko dużych ekspozycji w portfelu handlowym		-
Kwoty innych ekspozycji na ryzyko	171 170	131 015
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	76 239 533	68 031 807
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	17.47%	18.31%
Łączny współczynnik kapitałowy	20.69%	20.99%
Kapitał wewnętrzny	5 529 271	4 282 200

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

FUNDUSZE WŁASNE	31.12.2018	31.12.2017
Fundusze własne	15 771 383	14 280 242
KAPITAŁ TIER I	13 317 233	12 454 486
Kapitał podstawowy Tier I	13 317 233	12 454 486
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	3 574 636	3 563 819
Opłacone instrumenty kapitałowe	169 330	169 143
Ażio	3 405 338	3 394 928
(-) Instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I	(32)	(252)
Zyski zatrzymane	(473 639)	1 015 536
Zyski zatrzymane w poprzednich latach	(965 478)	625 597
Uznany zysk lub uznana strata	491 839	389 939
Inne skumulowane całkowite dochody	214 838	150 900
Pozostałe kapitały rezerwowe	9 919 730	7 703 414
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1 153 753	1 153 753
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	(32 360)	(32 136)
Zyski i straty wycenione według wartości godziwej, wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami	(2 101)	(1 938)
(-) Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	(30 259)	(30 198)
(-) Wartości niematerialne	(746 839)	(674 689)
(-) Kwota brutto innych wartości niematerialnych	(776 175)	(710 642)
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z innymi aktywami niematerialnymi	29 336	35 953
(-) Niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody IRB	(113 759)	(256 144)
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	(83 643)	(29 988)
Elementy kapitału podstawowego Tier I lub odliczenia od kapitału podstawowego Tier I – inne	(95 484)	(139 979)
Kapitał dodatkowy Tier I	-	-
KAPITAŁ TIER II	2 454 150	1 825 756
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	2 454 150	1 250 000
Elementy kapitału Tier II lub odliczenia od kapitału Tier II – inne	-	-
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier II podlegających zasadzie praw nabytych i pożyczki podporządkowane	-	575 756

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Ryzyko kredytowe	31.12.2018	31.12.2017
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia	67 812 104	59 950 298
Metoda standardowa	15 812 102	14 283 317
Kategorie ekspozycji według metody standardowej z wyłączeniem pozycji sekurytyzacyjnych	15 812 102	14 283 317
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	30 402	30 116
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	130 188	195 085
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	24 745	19 850
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-	-
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-
Ekspozycje wobec instytucji	270 382	194 652
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	8 939 675	7 416 649
Ekspozycje detaliczne	1 924 644	2 175 102
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	3 841 191	3 543 293
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	363 960	436 300
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	52 059	50 084
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	-	160
Ekspozycje kapitałowe	219 827	191 566
Inne pozycje	15 029	30 460
Metoda AIRB	51 998 405	45 665 766
Metody IRB w przypadku gdy nie są stosowane oszacowania własne LGD ani współczynniki konwersji	-	-
Metody IRB w przypadku gdy stosowane są oszacowania własne LGD lub współczynniki konwersji	47 469 726	42 274 686
Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	-	-
Ekspozycje wobec instytucji	1 229 148	1 234 473
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – MŚP	5 980 637	5 629 507
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – kredytowanie specjalistyczne	6 029 173	5 771 962
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – inne	16 652 554	13 161 751
Ekspozycje detaliczne – wobec MŚP zabezpieczone nieruchomością	901 557	1 048 526
Ekspozycje detaliczne – wobec przedsiębiorstw niebędących MŚP zabezpieczone nieruchomością	5 436 764	5 532 303
Kwalifikowane odnawialne ekspozycje detaliczne	-	-
Ekspozycje detaliczne – inne ekspozycje wobec MŚP	3 785 492	3 253 371
Ekspozycje detaliczne – inne ekspozycje wobec przedsiębiorstw niebędących MŚP	7 454 401	6 642 793
Ekspozycje kapitałowe według metody IRB	-	-
Pozycje sekurytyzacyjne według metody IRB	-	-
Inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego	4 528 679	3 391 080
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	1 597	1 215

48. Pozostałe informacje

- Rekomendacja Komitetu Stabilności Finansowej (KSF) dotycząca restrukturyzacji portfela kredytów mieszkaniowych w walutach obcych

W dniu 13 stycznia 2017 roku KSF przyjął uchwałę w sprawie rekomendacji dotyczącej restrukturyzacji portfela kredytów mieszkaniowych w walutach obcych. Uchwała ta zawiera szereg rekomendacji, z których część została wdrożona w 2017 roku, natomiast dwie, które mogą mieć istotny wpływ na Grupę, a które nie zostały dotychczas wdrożone, dotyczą:

- podniesienia przez Ministra Finansów w drodze dedykowanego rozporządzenia wartości parametru LGD dla ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej, których zakup finansowany był kredytem w walucie obcej (narzędzie to będzie dotyczyło banków stosujących do kalkulacji wymogów kapitałowych metodę ratingów wewnętrznych, w tym mBanku S.A.);
- wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania Funduszu Wsparcia Kredytobiorców, które miałyby prowadzić do większego wykorzystania środków funduszu na wsparcie kredytobiorców w trudnej sytuacji finansowej. W październiku 2017 roku Sejm rozpoczął prace nad przedstawionym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektem *ustawy o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych*, które adresują wspomnianą rekomendację. W styczniu 2019 roku sejmowa podkomisja ds. ustaw frankowych wróciła do prac nad tym projektem, który ma pozytywne stanowisko rządu.

W związku z tym, że nie zostały zakończone prace nad realizacją wskazanych wyżej rekomendacji, Bank nie jest w stanie na chwilę obecną wiarygodnie oszacować potencjalnego wpływu docelowych rozwiązań na współczynniki kapitałowe oraz sprawozdania finansowe Banku i Grupy mBanku.

- Propozycje dotyczące restrukturyzacji hipotecznych kredytów walutowych

W dniu 24 stycznia 2019 roku podczas posiedzenia podkomisji sejmowej ds. ustaw frankowych podjęto decyzję o wyborze, spośród czterech przedstawionych do tej pory propozycji legislacyjnych, oraz dalszym procedowaniu projektu ustawy o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. W dniu 21 lutego 2019 roku sejmowa komisja finansów przyjęła projekt ustawy. Wyżej wymieniony projekt został złożony w Sejmie przez Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sierpniu 2017 roku. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania ostateczny kształt przedstawionej propozycji legislacyjnej nie jest znany. W związku z tym Bank nie jest w stanie na chwilę obecną wiarygodnie oszacować prawdopodobieństwa wdrożenia powyższych rozwiązań jak również potencjalnego wpływu docelowych rozwiązań na sprawozdania finansowe Banku i Grupy mBanku.

49. Zdarzenia po dniu bilansowym

- Wymagany poziom współczynników kapitałowych Grupy mBanku S.A. w 2019 roku

Z dniem 1 stycznia 2019 roku wartość obowiązującego banku w Polsce bufora zabezpieczającego na mocy przepisów Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku (Dz. U. 2015 poz. 1513) o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym wzrosło z 1,875% do 2,50% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Biorąc pod uwagę powyższe, wymagany poziom współczynników kapitałowych w 2019 roku wynosić będzie od stycznia 2019 roku:

- dla mBanku - łączny współczynnik kapitałowy – 18,02% oraz współczynnik kapitału Tier I – 14,98%
- dla Grupy mBanku - łączny współczynnik kapitałowy – 17,50% oraz współczynnik kapitału Tier I – 14,59%.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego mBank S.A. spełnia wymogi KNF w zakresie wymaganych współczynników kapitałowych na 2019 rok, zarówno w ujęciu jednostkowym jak i skonsolidowanym.

- Szacunkowa wartość składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny w 2019 roku

W związku z informacją Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG) z dnia 21 lutego 2019 roku o łącznej kwocie składek na fundusz gwarancyjny banków i na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków na 2019 rok, Grupa oszacowała, w oparciu o strukturę płatności Grupy za 2018 rok, że wysokość łącznej składki Grupy mBanku na BFG w 2019 roku wyniesie około 256 mln zł.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2018 rok

(w tys. zł)

Podpisy Członków Zarządu mBanku S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis
26.02.2019	Cezary Stypułkowski	Prezes Zarządu	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
26.02.2019	Lidia Jabłonowska-Luba	Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
26.02.2019	Frank Bock	Wiceprezes Zarządu ds. Rynków Finansowych	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
26.02.2019	Andreas Böger	Wiceprezes Zarządu ds. Finansów	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
26.02.2019	Krzysztof Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
26.02.2019	Cezary Kocik	Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
26.02.2019	Adam Pers	Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej	<i>(podpisano elektronicznie)</i>